

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ศึกษาเปรียบเทียบกรณี
การค้าหญิงและเด็กระหว่างไทย - ลาว

นายเฉลิมชัย ชัยมนตรี

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

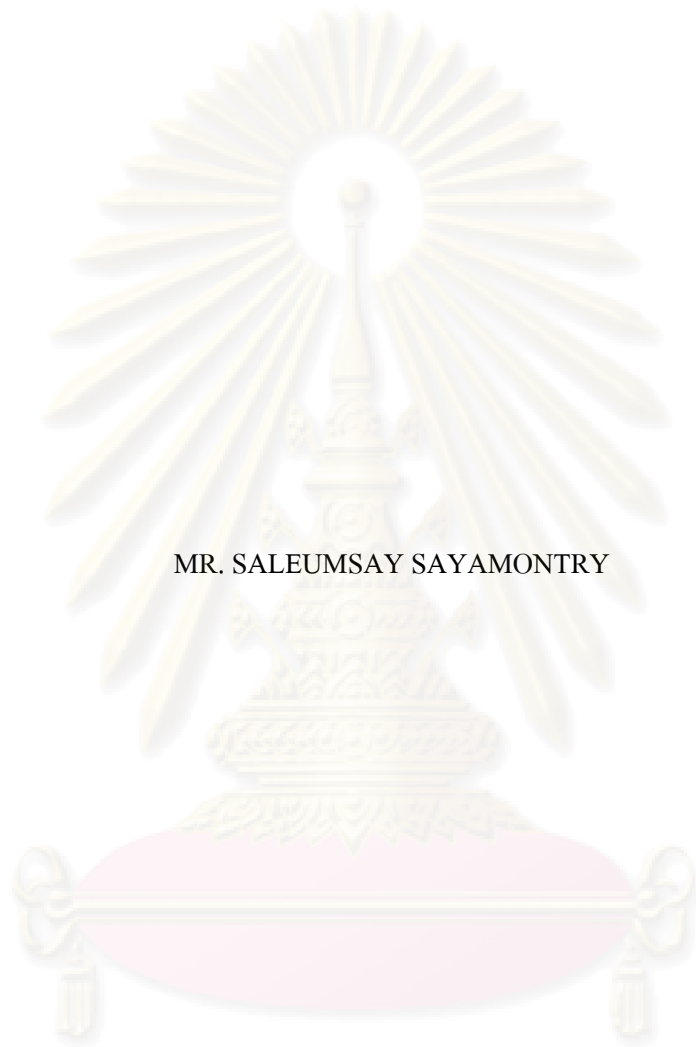
สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ENFORCEMENT OF HUMAN TRAFFICKING LAWS: COMPARATIVE STUDIES OF
CASES ON WOMEN AND CHILDREN TRAFFICKING BETWEEN
THAILAND AND LAO PDR.

MR. SALEUMSAY SAYAMONTRY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Master of Laws Program in Laws

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ : ศึกษาเปรียบเทียบ
เทียบกรณีการค้าหญิงและเด็กระหว่างไทย-ลาว

โดย

นายเฉลิมชัย ชัยมนตรี

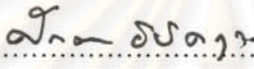
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

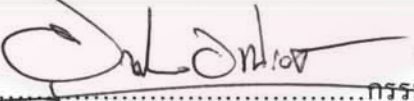
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช)

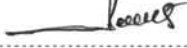

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลิมชัย ชัยมนตรี : การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ : ศึกษาเปรียบเทียบกรณี
การค้าหญิงและเด็กระหว่างไทย-ลาว. (ENFORCEMENT OF HUMAN TRAFFICKING
LAWS: COMPARATIVE STUDIES OF CASES ON WOMEN AND CHILDREN
TRAFFICKING BETWEEN THAILAND AND LAO PDR) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 188 หน้า.

ปัจจุบัน ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ได้กลายเป็นปัญหาที่
ยากต่อการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วยประเทศไทย, ประเทศ
กัมพูชา, เวียดนาม, เมียนมาร์, จีน และประเทศลาว ซึ่งกำลังเผชิญกับความรุนแรงของปัญหา ที่สืบ
เนื่องมาจากปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศหรือการบังคับใช้แรงงาน ได้พัฒนาไปสู่การ
กระทำความผิดอาญาในรูปขององค์กรอาชญากรรม ที่มีเครือข่ายโยงใยอย่างกว้างขวาง มีการดำเนินงาน
เป็นระบบ เป็นขั้นตอน

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ
การค้าหญิงและเด็กข้ามประเทศไทย ลาว โดยเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายภายในของทั้งสอง
ประเทศ ที่ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มีมาตรการทางกฎหมายภายในที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา ขาดการบังคับใช้
กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ปราบปรามผู้กระทำความผิด กลายเป็น
ผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนในการกระทำความผิดเสียเอง ทำให้ปัญหาดังกล่าวมิได้เป็นแค่ปัญหา
ภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น หากแต่กลายเป็นปัญหาของภูมิภาคที่ทุกประเทศจะต้องร่วมมือกัน
แก้ไข

การป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ที่
เกิดขึ้นในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยเฉพาะประเทศไทย-ลาว จะมีประสิทธิภาพได้นั้น นอกจากแต่ละประเทศ
ในภูมิภาคจะต้องแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบังคับใช้แล้ว ยังมีความจำเป็น
อย่างยิ่งที่แต่ละประเทศต้องสร้างความร่วมมือระหว่างกันอย่างเป็นระบบ อาทิเช่นความร่วมมือ
ระหว่างประเทศในทางอาญาด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน
และกันในทางอาญา เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการค้า
หญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบประสบผลสำเร็จด้วยดี นอกจากความร่วมมือระหว่างประเทศ
ในทางอาญาแล้ว แนวทางที่สำคัญที่สุดก็คือการทำข้อตกลงเรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาค
แม่น้ำโขง ในลักษณะที่เป็นทางการ เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กที่แสวงหาประโยชน์
จากหญิงและเด็กโดยตรง ซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ดังกล่าวให้
ลดลงจนหมดไปจากภูมิภาค

สาขาวิชา..... นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติ.....
ปีการศึกษา..... 2552..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5086055134 : MAJOR LAWS

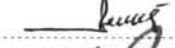
KEYWORDS : HUMAN BUSINESS / WOMAN / CHILD / MEASURES PROTECTION / VICTIMS

SALEUMSAY SAYAMONTRY: ENFORCEMENT OF HUMAN TRAFFICKING LAWS: COMPARATIVE STUDIES OF CASES ON WOMEN AND CHILDREN TRAFFICKING BETWEEN THAILAND AND LAO PDR. THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR APIRAT PETCHSIRI, Ph.D. 188 pp.

Recently, problems of trafficking of women and children for benefit of various kinds become more difficult to unravel, particularly among the Greater Mekong Sub-region countries such as Thailand, Cambodia, Vietnam, Myanmar, China and Laos; which are confronted with increasing rate of wrong doing. Such was due to the reasons that trafficking of women and children for benefit of various kinds become parts of organized criminal undertaking. These organized criminal activities have their own networks and employ systematic techniques.

This thesis carries out the comparative studies of law enforcement methods pertaining to problems of trafficking of women and a children in Thailand and Laos by examining national legal measures of both countries which this thesis finds: so inappropriate to the nature of the problems; so deficient in law enforcement; and, where public officers became offenders themselves. Therefore, such problems are no longer of national concern but become regional concern where all countries must act together.

In order to make preventive and eradicating measures in the Greater Mekong Sub-Region, particularly among Thailand and Laos more effective, not only that each country in the sub-region must reform their legal measures and their enforcements, but it is imperative that each country must establish systematic cooperation among each other, for example: cooperation in criminal enforcement matters in various forms such as extradition, assistance in criminal matters which will successfully solve the problems of trafficking in women and children. Beside those cooperative matters, international agreement for the cooperation on prevention and eradication of trafficking of women and children for benefits of various kinds should be initiated so that the problems will be reduced and finally eradicated from the region.

Field of Study : Laws Student's Signature

Academic Year : 2009 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณในความเมตตาและกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ท่านได้ให้คำสอน วิธีคิดและการวิเคราะห์ในหลายแง่มุมในขณะที่ผู้เขียนได้ศึกษากับท่านในชั้นเรียนและเมื่อท่านได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน ท่านก็ยังได้ให้คำแนะนำต่างๆ นับแต่การเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ การสอบเข้าโครง การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลกับผู้เขียนด้วยความความเมตตากรุณาและสละเวลาของท่านในการตรวจอ่านวิทยานิพนธ์อย่างละเอียดด้วยความเอาใจใส่ ทำให้ผู้เขียนซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาสที่รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. อุทัย อาทิเวช ที่ได้กรุณารับเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาสละเวลามาสอบพร้อมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณเพื่อนๆ น้องๆ พี่ๆ ในคณะนิติศาสตร์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องบัณฑิตศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกๆ ท่านที่ได้ให้การช่วยเหลือ และให้ความสะดวกในการเข้าหาข้อมูลต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณโครงการ ACMEC (Aye yawady-Chaophraya-Mekong Economic Cooperation) ที่สนับสนุนทุนและให้โอกาสมาศึกษา ขอขอบพระคุณเจ้าพนักงานผู้บริหาร โครงการที่ดูแลและติดตามการศึกษาของผู้เขียนมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษาสุดท้าย ผู้เขียนขอกราบพระคุณในความรักและความห่วงใยของ บิดา มารดาที่มีให้กับผู้เขียนมาโดยตลอด และทำให้ผู้เขียนมีวันนี้ดีๆ ในชีวิต

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใดผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

คุณอุทัยเพ็ชรศิริ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	11
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	11
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	11
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2 สภาพปัญหาและรูปแบบของการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.....	13
2.1 สภาพปัญหาและรูปแบบของการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.....	13
2.1.1 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	13
2.1.2 สาเหตุของปัญหาและปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะการค้า ผู้หญิงและเด็กที่ความรุนแรงใน ส ป ป ลาว.....	18
2.1.3 นโยบายของรัฐ	22
2.1.4 นโยบายการพัฒนาการคมนาคมขนส่งและส่งเสริมการท่องเที่ยว	22
2.1.5 นโยบายคนเข้าเมือง.....	23
2.1.6 ความหมายอาชญากรรมข้ามชาติ.....	26
2.1.7 ความหมายของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย (ผู้ที่ถูกเคราะห์ร้าย) จากการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.....	26
2.2 สภาพปัญหาของการย้ายถิ่น การลักลอบเข้าเมือง การลักขโมย และการค้ำมนุษย์.....	27
2.3 ความแตกต่างระหว่างการค้ำมนุษย์กับการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น.....	29

บทที่	หน้า
3	
มาตรการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายและมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้ต่อผู้กระทำผิด ฐานการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.....	37
3.1 มาตรการของแต่ละประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.....	37
3.1.1 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	38
3.1.2 ราชอาณาจักรไทย	54
3.1.3 สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเวียดนาม.....	56
3.1.4 ราชอาณาจักรกัมพูชา.....	59
3.1.5 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	62
3.1.6 สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	64
3.1.7 ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาในประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.....	65
4	
เปรียบเทียบมาตรการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กและความร่วมมือระหว่างประเทศไทย –ลาว	74
4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าการค้ามนุษย์ และสถานการณ์ การปฏิบัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551ของประเทศไทย.....	74
4.1.1 มาตรการลงโทษในความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิด.....	78
4.1.2 การขยายมาตรการกลไกในการป้องกันและปราบปรามให้แก่เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ.....	79
4.1.3 มาตรการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์.....	80
4.1.4 มาตรการในการให้ค่าสินไหมทดแทนค่าเสียหายกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์.....	80
4.1.5 มาตรการในการให้ความปลอดภัยทางร่างกายกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์.....	81
4.1.6 การรับรองสถานะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนสัญชาติไทยหรือมีภูมิลำเนาในประเทศไทย.....	82
4.1.7 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์.....	83
4.1.8 การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว.....	84
4.2 มาตรการต่อผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.....	85

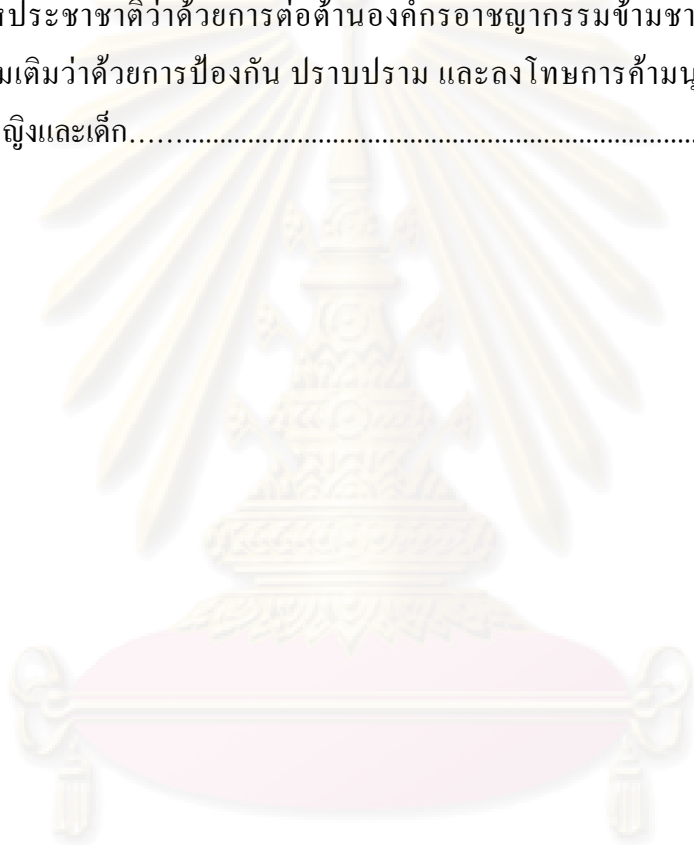
4.2.1 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2530.....	87
4.2.2 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภริยาของตน.....	87
4.2.3 ความผิดเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลอื่นไปเพื่อ อนาจาร.....	89
4.2.4 ความผิดเกี่ยวกับการพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อ การอนาจาร.....	90
4.2.5 ความผิดฐานดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี.....	90
4.2.6 ความผิดเกี่ยวกับการมีสื่อลามกไว้ในครอบครอง.....	91
4.2.7 มาตรการริบทรัพย์สืบตามประมวลกฎหมายอาญา.....	91
4.2.8 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับ 2) พ.ศ. 2551.....	92
4.3 สถานการณ์ การปฏิบัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของประเทศไทย.....	95
4.3.1 ผลกระทบจากการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2551.....	97
4.3.2 บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้า หญิงและเด็ก.....	100
4.3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และสถานการณ์ การบังคับใช้ กฎหมายของ ส ป ป ลาว.....	102
4.3.4 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ของ ส ป ป ลาว.....	116
4.3.5 ความร่วมมือประเทศไทยกับประเทศลาว.....	117
4.3.6 มาตรการความร่วมมือแบบพหุภาคี.....	120
4.4 ความเชี่ยวชาญของหน่วยงานและบุคลากร.....	121
4.4.1 ความร่วมมือในเรื่องการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย.....	123
4.4.2 ความร่วมมือของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ.....	124
4.4.3 สาระสำคัญของกฎหมายประเทศไทยที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนว ทางแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก.....	125

บทที่	ญ หน้า
4.4.4 แนวทางที่ควรปรับกฎหมายของลาว.....	129
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	131
5.1 บทสรุป.....	131
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	136
รายการอ้างอิง.....	138
ปกภาคผนวก.....	141
ผนวก ก.....	142
ผนวก ข.....	147
ผนวก ค.....	164
ผนวก ง.....	170
ผนวก จ.....	177
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	188

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์กับการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน.....	30
2	ตารางสรุปกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียนกับการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.....	122

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่เส้นทางหลักในการข้ามนุษย์.....	35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเด็กจำนวนไม่น้อยต้องระหกระเหินอพยพครอบครัวไปอาศัยอยู่ต่างถิ่น ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวและปัจจัยแวดล้อมทางสังคม และเศรษฐกิจมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเข้าสู่ตลาดแรงงานของเด็ก การตัดสินใจนี้เกิดจากความจำใจเต็มใจ หรือไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของเด็ก (เช่นกรณีเด็กเล็กที่เลิกกินกว่าจะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง) เด็กบางคนช่วยพ่อแม่โดยทำงานรับจ้าง บางคนเป็นบุตรบุญธรรมคนอื่นตั้งแต่ยังเล็ก เนื่องจากครอบครัวยากจน ซึ่งความยากจนในปัจจุบันจะมีความแตกต่างจากความยากจนในอดีต สำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ประชาชนจะมีทุนทางธรรมชาติที่สนับสนุนดำรงชีวิตอยู่อย่างจำกัด และ ทุนธรรมชาติต่างๆ ก็น้อยกว่าอดีต อันเป็นผลเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (ในอดีตคนยากจนอาจจะมีเพียงทุนทรัพย์ แต่ยังสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยอาหารที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ) บางครั้งครอบครัวอาจมีหนี้สินพะรุงพะรังชักหน้าไม่ถึงหลัง เด็กบางคนจำเป็นต้องออกโรงเรียน และเริ่มหางานทำ โดยที่เด็กหรือครอบครัวถูกชักชวน แนะนำ หรือล่อลวงทั้งโดยคนรู้จัก (เช่นญาติพี่น้อง เพื่อน สมาชิกชุมชน) และคนไม่รู้จัก (เช่นเอเยนต์หรือนายหน้า) สมัยก่อนเด็กผู้หญิงโดยมากจะถูกมองว่าทำงานค้าบริการทางเพศ ขณะที่เด็กผู้ชายจะเป็นกรรมกรแบกหาม แต่ปัจจุบันนี้มีงานหลายประเภทที่ต้องการแรงงานเด็ก เนื่องจากค่าแรงถูกกว่าผู้ใหญ่ และตัวเด็กเองก็คิดว่าเป็นงานที่พวกเขาทำได้ เช่น งานบ้าน งานบริการในร้านอาหาร งานภาคเกษตร ประมง งานโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีแรงงานเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวนไม่น้อยที่เป็นแรงงานชนิดนี้ แรงงานในภาวะสงครามหรือทหารเด็ก เด็กจำนวนไม่น้อยต้องทำงานหนักเยี่ยงทาส ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกจำกัด ถูกกักขังควบคุมตัว หรือแม้กระทั่งขาดการติดต่อกับครอบครัว เด็กบางรายต้องพิการทั้งร่างกายและจิตใจ บางรายถูกทารุณซ้ำซาก ถูกโกงค่าแรง และอีกหลายคนหลุดเข้าสู่วงจรการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และในที่สุดได้กลายเป็นเหยื่อของนักค้ามนุษย์โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน ในอดีตรูปแบบของการค้ามนุษย์ที่รู้จักกันทั่วไป คือ การค้าประเวณี หรือชาวบ้านเรียกกันว่า “การค้าเนื้อสด” ปัจจุบันการค้ามนุษย์มีการวิวัฒนาการก้าวไกล และก้าวทันเทคโนโลยี รูปแบบและวิธีการดำเนินการจึงมีความหลากหลาย และซับซ้อน กลายเป็นศาสตร์ที่ผสมผสานกลวิธีแบบดั้งเดิมคือผนวกการเข้าไปพูดุคโยนมน้ำใจของเหยื่อเข้ากับการใช้เครื่องมือเครื่องไม้เครื่องมือ สิ่งหลอกล่อ การ

ประสานงานและเครือข่ายที่ทันสมัยอย่างลงตัว ดังนั้นกิจกรรมการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก จึงเติบโตอย่างรวดเร็ว เกิดการประสานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายตั้งแต่ระดับท้องถิ่นระดับชาติ จนกระทั่งระดับระหว่างประเทศ นักค้ามนุษย์หรือสมาชิกเครือข่ายการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กจำนวนมาก เป็นผู้ที่อาศัยปะปนอยู่กับประชาชนทั่วไปในสังคม พวกเขาอาจดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างกลมกลืนกับผู้ที่ทำงานต่อต้านปราบปรามการค้ามนุษย์ และ ผู้ที่ถูกเคราะห์ร้าย หรือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ (ผู้เสียหาย) จนเราแยกไม่ออก และชุมชนเองก็เกิดความสับสนในข่าวสาร นักค้ามนุษย์บางคนไม่ได้อยู่ในกระบวนการอย่างเป็นทางการเป็นลำดับขั้น บางคนเข้าสู่กระบวนการโดยบังเอิญ ขณะที่บางคนไม่ใช่ลูกค้าแต่ก็อาจจะถูกมองว่าเป็นผู้นำพาหรือสมคบกับนักค้ามนุษย์ เนื่องจากความเนบเนียงของปัญหาที่แฝงเร้นอยู่ในชุมชน

ปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลายๆ สถานการณ์ ถึงแม้ว่าการค้าหญิงและเด็กจะเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางเพศ ไม่ว่าจะปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาสื่อลามกเด็ก มักจะเป็นปัญหาที่พบมาก แต่ก็พบว่าหลายสถานการณ์ที่กำลังอยู่ในสภาวะอันตรายและเชื่อมโยงกับปัญหาการค้าหญิงและเด็ก โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน อาทิเช่น งานรับใช้ภายในบ้าน ขอบทาน แรงงานที่ถูกบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส หรือกรณีเป็นหนี้ จึงต้องถูกบังคับให้ทำงานเพื่อไ้หนี้ นอกจากนี้ยังมีการค้าหญิงและเด็กเพื่อหลอกให้แต่งงาน หรือเป็นบุตรบุญธรรม รวมทั้งปัญหา ยาเสพติด และอาชญากรรมอีกหลายประเภท จึงอาจกล่าวได้ว่าปัญหาการค้าหญิงและเด็กส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมที่เป็นภัยร้ายแรงหลายประการตามมา หลายกรณีพบว่าเกี่ยวข้องกับการลักพาตัวและการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ

ปัจจุบันวิทยาการและเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างมาก จึงส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมมีความสลับซับซ้อนเงื่อนกระทั่งยากที่จะพิสูจน์ความผิดได้ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรือ การค้ายาเสพติด เป็นต้น หรือบางกรณีกฎหมายที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันก็ไม่สามารถที่จะเอาผิดกับผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป แต่ข้อบังคับทางกฎหมายกลับไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามและนี่นับเป็นปัญหาที่ผู้ร่างกฎหมายจะต้องร่วมกันแก้ไข ซึ่งในส่วนนี้ถือว่าเป็นปัญหาช่องว่างของกฎหมายในแง่ของตัวฐานความผิดที่อาจจะไม่มีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ นอกจากนี้ วิทยาการและเทคโนโลยีรวมถึงการสื่อสารและคมนาคมที่สะดวกสบายในปัจจุบัน ยังส่งผลให้การกระทำความผิดต่างๆ สามารถที่จะกระทำข้ามพรมแดนระหว่างรัฐสองรัฐหรือมากกว่านั้น อันยังผลให้กระทบต่อความสงบสุขของประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีอาชญากรรมร้ายแรงที่มีการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ โดยหลักแล้วผู้เสียหายดังกล่าวย่อมมีอำนาจที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ หากว่าบุคคลผู้กระทำความผิดดังกล่าวปรากฏตัวในรัฐนั้นๆ แต่หากบุคคลดังกล่าวนี้ ได้หลบหนีไปอยู่อาศัยหรือไปหลบซ่อนไปยังอีกรัฐหนึ่ง รัฐผู้เสียหายนั้นย่อมไม่มีทางที่จะดำเนินคดีความอาญากับบุคคลดังกล่าวได้เพราะการที่รัฐผู้เสียหายจะเข้าไปติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดใน

รัฐอื่น เพื่อนำมาดำเนินคดีในรัฐตนเองก็ย่อมจะเป็นการลวงละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่น นั้น และในขณะเดียวกัน ตามหลักทั่วไปของการดำเนินคดีความอาญาแล้ว การได้ตัวผู้กระทำความผิด มาดำเนินคดีนั้นเป็นเงื่อนไขสำคัญของการฟ้องร้องคดีความอาญา ศาลย่อมไม่อาจพิพากษาลงโทษ คดีความอาญาต่อบุคคลซึ่งไม่ปรากฏตัวต่อศาลหรือพิพากษาคดีไปฝ่ายเดียว ดังเช่นคดีแพ่งได้ ปัญหาช่องว่างกฎหมายในแง่การบังคับใช้กฎหมายที่จะนำตัวบุคคลผู้กระทำความผิดมาลงโทษย่อม เกิดขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดสามารถลอบหนีพ้นจากการการบังคับใช้กฎหมาย เพราะได้หลบหนีพ้นจากเขตแดนของรัฐที่เกิดกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญาเข้าช่วยเหลือ โดยรัฐผู้เสียหายนั้นจะทำการร้องขอไปยังรัฐที่ ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดนั้นได้อาศัยหรือหลบซ่อนอยู่ให้ดำเนินการส่งตัวบุคคลดังกล่าวมาเพื่อ ดำเนินคดีอาญา และลงโทษตามกฎหมายของรัฐผู้เสียหาย ซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศทาง อาญานี้เรียกว่า “การส่งผู้ร้ายข้ามแดน” ซึ่งการส่งผู้ร้ายข้ามแดนดังกล่าวเป็นรูปแบบของความ ร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศ และความร่วมมือในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศ ไม่เพียงแต่จะมุ่งประสงค์เพื่อให้สามารถนำตัวผู้กระทำความผิด มาลงโทษเท่านั้น หากยังเป็นการยับยั้งมิให้อาชญากรรมที่มีลักษณะระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้ เนื่องจากจะทำให้เป็นที่เชื่อได้ว่าไม่มีรัฐใดที่จะเป็นที่อยู่อาศัยหรือหลบซ่อนของอาชญากรเพื่อหลบ เลี่ยงการดำเนินคดี และการลงโทษได้อีกความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในส่วน ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความสงบสุข และ ความยุติธรรมในหมู่ประชาคมระหว่างประเทศ¹

การค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็กก็เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้ง (Transnational organized Crime) ซึ่งมีเครือข่ายโยงใยทั่วทุกภูมิภาคของโลก และแทรกซึมอยู่ใน ชุมชนทุกระดับ ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจในหลายประเทศอันเนื่องมาจากมูลค่า ของเงินนอกระบบจำนวนมหาศาลที่มีได้มีการนำเข้ามาหมุนเวียนเพื่อพัฒนาประเทศแต่อย่างใด องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ประเมินรายได้ของอาชญากรรมการค้ามนุษย์จากการบังคับ ใช้แรงงานเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกประมาณ 9.5 ล้านคน โดยคาดว่ามียอดค่าถึงปีละ 9.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ และประเมินว่าการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นรูปแบบที่มี จำนวนมาก (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO), 2548 : 12) โดย ILO ได้สำรวจธุรกิจการ ให้บริการทางเพศในปี พ.ศ. 2540 พบว่ามีมูลค่าประมาณ 2 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ และเฉพาะ โสเภณีไทยที่ส่งเงินกลับชนบทในแต่ละปีมีมูลค่าประมาณ 300 ล้านดอลลาร์ (ไทยรัฐฉบับวัน พุธ เดือนกันยายน พ.ศ. 2541) และยังมีธุรกิจทางเพศอีกมากที่ดำเนินไปอย่างแอบแฝง ประเมินได้ ยากกว่ามีผู้ที่ถูกบังคับใช้แรงงานหรือค้าประเวณีมากน้อยเพียงใด ประชาคมโลกจึงมีความเห็นร่วมกัน

¹ ประสพสุข บุญเดช, “การส่งผู้ร้ายข้ามแดน” บทบันทึกคดี (ธันวาคม 2535), หน้า 117.

ว่าการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นรูปการหนึ่งของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ดังนั้นนานาประเทศจะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ดังเช่นการที่องค์การสหประชาชาติได้มีพิธีสารป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้าบุคคลโดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children, 2003) ² ที่เป็นส่วนประกอบหนึ่งของอนุสัญญาปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (UN Convention against Transnational Crime, 2003) ² หรือที่รู้จักในนาม อนุสัญญาพาเลอร์โม ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2543 และได้ลงนามในพิธีสารดังกล่าว เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ทั้งนี้ประเทศที่ร่วมลงนามมีพันธะผูกพันต่อหลักการที่จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติตามมาตรการหรือเป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาลต่างๆ ที่ควรกลับมาพิจารณาแก้ไขข้อกฎหมายภายในประเทศที่ขัดต่ออนุสัญญา และพิธีสารดังกล่าวด้วย

1.1.1. การค้ามนุษย์ในรูปแบบของการค้าทาสยุคใหม่

ก. ลักษณะของการค้าทาสยุคเก่า มีรากฐานมาจากความแตกต่างทางชนชั้น (Class) และทางชาติพันธุ์ (Race) เป็นสิ่งสำคัญ ส่วนมากเป็นการบังคับ ลักพาตัวไปเป็นทาส นักค้าทาสจะได้กำไรจากการค้าทาสในสัดส่วนที่ไม่สูงนัก อันเนื่องมาจากมีต้นทุนสูงเพราะ โดยมากต้องอาศัยเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ในการเดินทางข้ามทวีป (ระหว่างทวีปยุโรปและทวีปอเมริกากับทวีปแอฟริกา) และอาศัยระยะเวลาในการเดินทางยาวนานนับเดือน และจำนวนที่ได้มาจากการบังคับ ลักพาในแต่ละครั้งได้จำนวนไม่มากทำให้มีความขาดแคลนผู้ที่จะมาเป็นทาสในประเทศปลายทาง ส่งผลให้ราคาซื้อขายทาสมีมูลค่าสูง ส่วนนายทาสผู้รับซื้อทาสมีความต้องการยืนยันกรรมสิทธิ์ในตัวทาสด้วยการครอบครองเป็นเจ้าของตามกฎหมาย และเป็นความสัมพันธ์ในระยะยาว นายทาสจะต้องดูแลทาสในสังกัด อย่างน้อยต้องมีที่พักอาศัย และมีอาหารให้เพียงพอต่อการประทังชีวิต

ข. ลักษณะของการค้าทาสยุคใหม่ (การค้ามนุษย์) ไม่ได้มีพื้นฐานมาจากเรื่องความแตกต่างทางชนชั้น หรือทางชาติพันธุ์เท่านั้น อาจไม่ใช้การบังคับลักพาตัว แต่เป็นการใช้ผลประโยชน์ เงินทอง มาหลอกล่อ จูงใจ นักค้าทาสจะได้กำไรจากการซื้อขายมูลค่าสูง ราคาในการซื้อขายต่ำ และสามารถเก็บกำไรได้มากหลังจากการทำงานของทาส (โดยเฉพาะการค้าทาสหรือการค้ามนุษย์เพื่อประโยชน์ทางเพศ) ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการค้าทาสมีจำนวนมากไม่ใช่เรื่องระหว่างนักค้าทาสและนายทาสผู้รับซื้อต่อเท่านั้นผู้ร่วมรับประโยชน์ในแต่ละครั้งมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องมากมาย

² จริยวัชรณ พุทธานุรักษ์ ชายไทย รักษาชาติ และณรัตน์ สมสวัสดิ์, “การค้ามนุษย์” ฟื้นใจในแนวสตรีนิยม ในพื้นที่ของอินเตอร์เน็ต กระบวนการทางกฎหมาย และ หน่วยงานภาครัฐ (วนิดาเพชร: มูลนิธิผู้หญิงกฎหมาย และการพัฒนาชนบท, 2550), หน้า 116.

อาทิ นายหน้า (เอเจนต์) ผู้จัดหา ผู้นำพา ผู้อำนวยการความสะดวกในขั้นตอนต่างๆ ผู้ซื้อ ผู้คลุม เป็นต้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นความสัมพันธ์ระยะสั้น และเป็นการหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องทางกฎหมายในทุกขั้นตอน อีกทั้งยังมีจำนวนผู้ที่จะมาเป็นทาสมากมาย กลุ่มเสี่ยงเป็นผู้คนจากทุกเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ผู้เป็นนายทาสไม่จำเป็นต้องให้ความดูแลทาส เป็นเพียงผู้บังคับใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ โดยที่ผู้เป็นทาสเป็นฝ่ายที่ต้องดูแลรับผิดชอบในเรื่องที่פקอภัย การหาอาหารกินเอง หรือต้องแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิตเองการค้าทาสยุคใหม่หรือการค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons) เป็นการส่งผ่านการกดขี่ของผู้มีอำนาจเหนือกว่าในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลอื่นที่มีพัฒนาการตามยุคสมัยของสังคมที่เปลี่ยนไป การค้ามนุษย์จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีวิธีการหาคนไปเป็นทาสมากขึ้นซึ่งวิธีหรือช่องทางที่สำคัญประการหนึ่งคือ การหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการอพยพ โยกย้ายถิ่นฐาน โดยการหลอกลวง บังคับ บุกเชิญ กดดัน ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในหลายรูปแบบ เช่น การบังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาส การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ³

ดังที่ทราบกันว่า เด็กเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากที่สุด เด็กจึงเป็นทรัพยากรที่มีค่าอย่างยิ่งของสังคมมนุษย์และเป็นกำลังที่สำคัญของชาติในอนาคตเพราะเด็กย่อมจะเป็นผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรมความรู้และคุณค่าต่างๆ ของสังคม ตลอดจนช่วยธำรงไว้ซึ่งความคงอยู่และความสถาพรของสังคมนั้นต่อไป นอกจากนี้ในแง่ของความรู้สึกทางจิตใจ เด็กเป็นศูนย์รวมแห่งความรัก ความอบอุ่นและความมุ่งหวังของครอบครัว แต่จะเห็นได้ว่าเด็กเป็นผู้ที่อ่อนแอและอ่อนวัย ย่อมขาดการเรียนรู้และประสบการณ์ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเต็มที่ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สังคมทุกสังคมจึงพยายามที่จะให้ความคุ้มครองและปกป้องรักษาเด็กและเยาวชนของตนอย่างดีที่สุด ตามสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองศาสนา วัฒนธรรมและคุณค่าต่างๆ ในสังคมนั้น ดังนั้นรัฐจึงมีหน้าที่อันสำคัญที่จะยื่นมือเข้ามาเป็นหลักประกันในการให้ความคุ้มครองเพื่อป้องกันมิให้เด็กถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ใหญ่ในสังคมเพราะเด็กก็มีฐานะเป็นบุคคลในสังคมเช่นเดียวกัน

มนุษย์ทุกคนได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะเป็นบุคคลของสังคมนั้นเช่นเดียวกันปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิความเป็นมนุษย์ (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งมีหลักการให้ความคุ้มครองรับรองสิทธิความเป็นมนุษย์ และ เน้นถึงหลักไม่เลือกปฏิบัติได้ประกาศว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมามี อิสระเสรี และเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพตามที่ได้กำหนดในปฏิญญาฯ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างใดๆ ทั้งสิ้น รวมถึงความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ เพศ วัย สีผิวภาษา ศาสนาและ วัฒนธรรมประเพณีใดๆ* อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของเด็ก เช่น ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 หรือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 119-120.

ที่ 294 (พ.ศ. 2515) ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสังคมให้ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชน แต่ในความเป็นจริงที่ปรากฏในอดีตจนถึงปัจจุบันปัญหาการละเมิดสิทธิของเด็กก็ยังคงปรากฏแพร่หลายในรูปแบบ เช่น การใช้และกดขี่ขูดรีดแรงงานเด็ก การข่มขืนเด็ก การซื้อขายเด็ก การล่อลวงหรือการข่มขู่เด็กเพื่อการค้าประเวณี การทารุณกรรมเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลักพาตัวเด็กไปขายยังต่างประเทศ⁴ นอกจากนี้ องค์การอาชญากรรมด้านหญิงและเด็กได้มีการพัฒนาลักษณะการจัดตั้งองค์กรโดยแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน หัวหน้าองค์กรจะเป็นผู้วางแผนการต่างๆ เองหรือมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวก มีการใช้เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ ยานพาหนะที่ทันสมัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเดินทาง การส่งเหยื่อออกไปนอกประเทศ การหลบหนีและการต่อสู้คดี อีกทั้งการปราบปรามที่ผ่านมาก็ไม่สามารถทำลายเครือข่ายขององค์กรดังกล่าวได้ เป็นเพียงการจับกุมได้เฉพาะผู้ลงมือกระทำผิด ตามคำสั่งของหัวหน้าหรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดเท่านั้น

ในขณะที่ปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กลายเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงในสังคมระหว่างประเทศแต่ยังมีความสับสนเกี่ยวกับคำจำกัดความที่ถูกต้องของการค้าหญิงและเด็ก โดยจะเห็นได้ว่าบางกรณีการค้าหญิงและเด็ก ต้องมีการเคลื่อนย้ายข้ามเขตแดนเป็นองค์ประกอบ และในขณะที่การให้คำจำกัดความในอีกกรณีหนึ่ง พิจารณาจากการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นองค์ประกอบที่จำเป็น สำหรับการค้าหญิงและเด็ก โดยที่บางคำจำกัดความไม่ได้คำนึงถึงการข้ามแดนหรือการเข้าเมืองว่าจะเป็นไปได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือผิดกฎหมาย ยิ่งไปกว่านั้นคำนิยามบางกรณีก็ไม่แยกความแตกต่างระหว่างการค้าหญิงและเด็ก กับการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ในทางเพศ

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ยากจนและด้อยพัฒนาที่สุดประเทศหนึ่ง (Least Developed Country – L D C) ที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ไม่มีทางออกทางทะเล (Land locked Country) โดยมีอาณาเขตล้อมรอบที่ติดต่อกับ จีน เมียนมาร์ เวียดนาม กัมพูชา ไทย ซึ่งจากลักษณะภูมิศาสตร์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นข้อด้อยประการหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพราะประเทศที่มีทางออกสู่ทะเลนั้นจะมี

*ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, ข้อ 6 ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลในกฎหมายไม่ว่า ณ ที่ใด และข้อ 7 ทุกคนต่างเสนอกันในกฎหมาย และชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ

⁴ จรัญ โฆษณานันท์, องค์การพัฒนาเอกชน: บทบาทและผลกระทบทางกฎหมายในการรณรงค์ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในสูติสิทธิหรือหน้าที่ในประเทศไทยปัจจุบัน (กรุงเทพมหานคร: 2535), หน้า 212.

⁵ วันวิสาข์ สิริธนินดิ, ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ กรณีศึกษากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2542) , หน้า 1.

ความได้เปรียบในการติดต่อค้าขายกับประเทศอื่นได้สะดวกกว่า แต่อย่างไรก็ตามลาวก็ได้อาศัยข้อดีดังกล่าวมาเป็นโอกาสของลาวในการพัฒนาประเทศ โดยลาวมีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงทางคมนาคมทางบกของอาเซียนในอนาคต และเป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาค ซึ่งรัฐบาลลาวได้มี การให้ความร่วมมืออย่างกว้างขวางกับบรรดาประเทศภายในภูมิภาคเดียวกัน และรวมถึงบรรดาสากลและพิจารณาเห็นว่ามีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านของลาว และกลุ่มประเทศอาเซียนล้วนมีนโยบายสอดคล้องกัน คือแผนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน อินโดจีน และจีนตอนใต้ รัฐบาลญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกให้การสนับสนุนความร่วมมือกับประเทศกลุ่มลุ่มแม่น้ำโขง ดังนั้นรัฐบาลลาวจึงมองเห็นประโยชน์จากโครงการร่วมมือและได้เปลี่ยนวิกฤติให้เป็น โอกาสในการดึงดูดผลประโยชน์ โดยการสนับสนุนให้ลาวเป็นศูนย์กลางการค้าและการคมนาคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁶ ประเทศลาวมีประชากร 5.500.000 คน มีพื้นที่ 236.800 km² ที่รวมเอา 49 คนเผ่า ในนั้น 85 % เป็นชาวเกษตรกรรม ดำรงชีพแบบกระจายอยู่ตามชนบทและเขตห่างไกล และดำรงชีพที่ติดพันกับธรรมชาติ อาชีพหลักคือ ทำเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน มีจารีตประเพณีอันเก่าแก่และดั้งเดิม มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีอัตราการสมรสก่อนวัยอันควรที่สูง ด้านเศรษฐกิจ ระบบสถาบันและทรัพยากรมนุษย์ ประกอบกับความเสียเปรียบด้านภูมิศาสตร์ (ไม่มีทางออกสู่ทะเล) ลาวต้องเผชิญกับข้อจำกัดและความท้าทายในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ และทำให้ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพที่พอเพียง ระบบเศรษฐกิจยังได้รับผลกระทบโดยง่ายจากปัญหารุนแรงภายนอกเช่นปัญหาเศรษฐกิจหรือจากภัยพิบัติทางธรรมชาติอีกด้วย ดังนั้นประชาชนจึงต้องการมีรายได้เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตบวกกับค่านิยมของสังคมจึงมีกระบวนการหลั่งไหลไปขายแรงงานที่ต่างประเทศ ที่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีค่าแรงงานสูงกว่า ปัจจุบัน มีแรงงานที่ลี้ภัยไปขายแรงงานแบบถูกและผิดกฎหมายนับวันนับขยายตัวขึ้น มีแรงงานที่ผิดกฎหมายไปขายแรงงานมากกว่า 60.000 คน⁷ ส่วนมากเป็นหญิงและเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขสถิติของแรงงานที่ผิดกฎหมายของประเทศไทย – ลาว จะเห็นได้ว่าใกล้เคียงกันมาก ผู้ขายแรงงานลาวที่ผิดกฎหมายเข้าไปขายแรงงานในประเทศไทย ประมาณ 100.000 คน⁸ ในขณะองค์กรเอกชน (NGO) ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแรงงานผิดกฎหมายต่างชาติ

⁶ สรชัย ศิริไกร, การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองลาว, หน้า 294

⁷ ทนา พิมมสอน เพ็ชรสมพร สุวันวิชัย และภูเวียง ธรรมมวง, ส ป ป ลาวในการด้านและปราบปรามการค้ามนุษย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, 2006), หน้า 15.

⁸ คริส เบย์เรอร์, สงครามในเลือด (war in the Blood) (กรุงเทพฯ: โครงการอาณานิคมศึกษา 5 ภูมิภาค (อบศ5) ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2545), หน้า 229.

(กระทรวงมหาดไทยประมาณการ) สำหรับพวกค้าบริการทางเพศ มีจำนวนเพียงเล็กน้อยประมาณ 5 – 10% แรงงานผิดกฎหมายส่วนมากทำงานก่อสร้าง สร้างถนน เกษตรกรรม การประมง โรงเลื่อย ทำงานแม่บ้านและเด็กเสิร์ฟอาหาร

ปัจจุบัน โลกได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจนับวันนับสูงและมีการแก่งแย่งกันทางการตลาด นักธุรกิจเข้ามาลงทุนอย่างมากภายในประเทศที่มีค่าแรงงานต่ำ โดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนา หรือ ประเทศกำลังพัฒนา ฉะนั้นจึงเกิดมีความต้องการแรงงานที่มีราคาถูกเพื่อจะทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำและสามารถผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อแข่งขันกับบริษัทอื่นได้ ปัญหานี้เองการจ้างแรงงาน วัยรุ่นและเด็กเข้ามาทำงานเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตจึงต้องจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมายโดยเฉพาะแรงงานหญิงและเด็ก นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของประเทศและรัฐบาลลาวก็ได้ตระหนักดีเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์และมีความห่วงใยต่อผลกระทบที่มีต่อหญิงและเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงค้นหาแหล่งทุนต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ปัจจุบันประเทศลาวเป็นประเทศต้นทางและประเทศทางผ่านของการค้ามนุษย์และมีสัญญาณว่ากำลังจะกลายเป็นประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก เด็กหญิงลาวถูกล่อลวงไปประเทศไทยโดยการชักชวนจากเพื่อนที่เคยไปขายแรงงานก่อนแล้วเพื่อไปขายแรงงานเป็นแม่บ้านหรือเข้าเป็นกรรมกรในโรงงานตัดเย็บหรือร้านอาหาร เกษตรกรรมและอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทุกรูปแบบ อาทิ ใช้งานให้บริการในครัวเรือน บังคับใช้แรงงาน ค่าประเวณี ผู้ชายและเด็ก ส่วนมากทำงานก่อสร้าง สร้างถนน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การประมง และถูกกดขี่ขูดรีดแรงงานจากนายจ้างอย่างไร้มนุษยธรรม⁹

ประเทศลาวเป็นประเทศทางผ่าน สำหรับชาวจีนและชาวเวียดนามที่เดินทางไปประเทศไทย ปัจจุบันมีการขยายตัว การค้าหญิงและเด็กจีน โดยเข้ามาทางภาคเหนือของประเทศเพื่อบริการทางเพศแก่นักธุรกิจจีนที่มาทำธุรกิจในประเทศลาวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอยู่เขตดังกล่าวและการค้าเด็กเวียดนามที่เข้ามานครเวียงจันทน์เพื่อขายของตามถนน ตามตลาดและสถานที่ต่างๆ

ความหมายของคำว่า ประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศ ปลายทาง
ประเทศต้นทาง หมายถึง ประเทศที่เป็นแหล่งที่มาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของ
 ขบวนการค้ามนุษย์

ประเทศทางผ่าน หมายถึง ประเทศที่เหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ผ่านประเทศ
ประเทศปลายทาง หมายถึง ประเทศที่เป็นผู้รับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้า
 มนุษย์เอาไว้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากตัวเหยื่อ

⁹ หนา พิมพ์สร เพชรสมพร สุวันวิชัย และภูเวียง ธรรมวง, สปป.ลาว ในการค้าและปราบปรามการค้ามนุษย์, หน้า 2.

ประเทศที่เป็นทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง หมายถึง ประเทศที่เป็นทั้งแหล่งที่มาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และในขณะเดียวกันก็เป็นประเทศที่เป็นผู้รับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เอาไว้ด้วย

การค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลลาวจะต้องเร่งแก้ไข ปัจจุบันยังไม่เคยมีรายงานว่ามีกรจับกุมผู้ค้ามนุษย์รายใหญ่ได้ ในทางตรงกันข้ามเหยื่อจากการค้ามนุษย์มักจะตกเป็นผู้ต้องหาในความผิดต่าง ๆ เสียเอง เช่น ฐานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและถูกจับกุมตามกฎหมายคนเข้าเมืองจะไม่มีสิทธิที่จะได้รับการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย หรือได้รับการดูแลทางการแพทย์เป็นพิเศษแต่อย่างไร แม้ว่าปัจจุบันจะมีบันทึกข้อตกลงเรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ประกอบกับปัญหาการค้ามนุษย์ได้กลายมาเป็นปัญหาสากลที่ทุกๆประเทศต้องได้ร่วมมือกันแก้ไขในระดับภูมิภาค ทั้งนานาชาติดังได้ตระหนักถึงภัยอันตรายของปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ก่อให้เกิดเจตจำนงร่วมกันที่จะหามาตรการร่วมกันในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างจริงจัง

การดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์ จึงถือเป็นภารกิจสำคัญที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกัน ทั้งนี้ความร่วมมือในระดับประเทศ นับเป็นเครื่องมือและกลไกที่จำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเพื่อปราบปรามผู้กระทำความผิดหรือเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จึงมีแนวความคิดริเริ่มในการจัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐของหกประเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหา การค้ามนุษย์จึงเกิดขึ้น โดยมีโครงการร่วมมือจากสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (UNIAP) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายประสานงานและเลขานุการซึ่งนำไปสู่การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 28 – 30 กรกฎาคม 2547 ณ กรุงเทพฯ โดยมีตัวแทนจากรัฐบาลหกประเทศ คือ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่า สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรไทยเข้าร่วมประชุม โดยตัวแทนจากทั้งหกประเทศต่างก็เห็นด้วยเนื้อหาหลักเกณฑ์วิธีการและความร่วมมือ 32 ประการ ในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (COMMIT MOU) ครั้งที่ 2 ที่จัดขึ้นในวันที่ 27 – 29 ตุลาคม 2547 ณ กรุงย่างกุ้ง ประเทศพม่า โดยตัวแทนจากทั้งหกประเทศได้หารือและลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (COMMIT MOU) ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน ตั้งแต่เนนโยบายและความร่วมมือกรอบทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองผู้เสียหาย การฟื้นฟู และการส่งกลับคืนสู่สังคม มาตรการป้องกัน ตลอดจนกลไกสำหรับการดำเนินการติดตาม และ

ประเมินผลตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ นอกจากนี้ได้มีกร่างแผนปฏิบัติการระดับอนุภูมิภาค
ลุ่มแม่น้ำโขง (sub – regional plan of Action) ซึ่งเป็นแผนระยะเวลาสามปี¹⁰

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 3 ได้จัดขึ้นในช่วงปลาย
เดือนมีนาคม 2548 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทยโดยมีรัฐบาลเวียดนามเป็นเจ้าภาพ จุดประสงค์
หลักของการจัดประชุมในครั้งนี้คือ การนำร่างปฏิบัติการดังกล่าวมาพัฒนาให้เกิดการปฏิบัติ
อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป แม้ว่าการลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกันจะเป็นเพียงก้าวแรกของ
กิจกรรมเชิงนโยบาย แต่ก็แสดงถึงความมุ่งมั่นและความจริงจังในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการค้า
มนุษย์ของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ต่อจากนี้ไปหากทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานร่วมกันผลักดัน
ให้เกิดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ ความเข้าใจถึงรากและแก่นแท้ของปัญหา การ
ปฏิบัติหน้าที่ ที่ละเอียดอ่อนในทุกขั้นตอนการทำงาน ตลอดจนเครือข่ายแห่งความร่วมมือที่เข้มแข็ง
ในการยุติปัญหาการค้ามนุษย์ย่อมส่งผลให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสครั้งที่ 6 (SOM 6) ได้จัดขึ้น ณ นครหลวงเวียงจันทน์โดย
จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2551 เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานแผนการร่วมที่ได้ลง
นามกันในระยะที่ผ่านมา และปรึกษาหารือการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับ
นโยบายการต่อต้านการค้ามนุษย์

ส ป ป ลาว ยังไม่มีกฎหมายการต่อต้านการค้ามนุษย์เฉพาะมีเพียงบางมาตรการที่ได้
กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องหญิงซึ่งได้กำหนด
ในตอนท้ายของมาตรา 24 ว่าการค้าหญิงและเด็ก เป็นการกระทำผิดทางอาญา กฎหมายเกี่ยวกับการ
ต่อต้านการค้ามนุษย์เป็นปัญหาหนึ่งในกฎหมายทั้งหมดที่จะต้องได้รับการแก้ไขเพิ่มเติม หาก
ประเทศลาวสามารถแก้ไขกฎหมายภายในว่าด้วยการค้ามนุษย์ให้สอดคล้องกับพันธกรณีตาม
อนุสัญญาฉบับนี้ได้ นอกจากจะทำให้ประเทศลาวมีระบบกฎหมายในการต่อต้านและปราบปราม
การค้ามนุษย์ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ในการ
ต่อต้านกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ยังทำให้ประเทศลาวมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ที่ใกล้เคียงกับประเทศภาคีสมาชิกอื่นๆ ทั่วโลก และสามารถจัดปัญหาต่างๆ ในเรื่องความร่วมมือ
ระหว่างประเทศได้ นอกจากนั้นต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้เท่าทัน บรรดา
อาชญากร รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการ
ปราบปรามองค์การอาชญากรรมค้าหญิงและเด็กมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาการค้ามนุษย์บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยจะ
เปรียบเทียบการค้าหญิงและเด็กของประเทศไทยและประเทศลาว ตลอดจนวิเคราะห์ถึงบทบัญญัติ

¹⁰ UNIAIP ประเทศไทย, ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2548, หน้า 1.

ของประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับความผิดฐานค้ามนุษย์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าหญิงและเด็กว่าผู้กระทำผิดในแต่ละส่วนจะมีความผิดอย่างไรบ้างตลอดจนเปรียบเทียบกฎหมายลักษณะนี้ของต่างประเทศกับกฎหมาย ไทยว่ามีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทย และประเทศลาวให้เหมาะสมและทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อจะได้มีประสิทธิภาพในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมนั่นเอง

1.2 สมมุติฐานของการวิจัย

ในปัจจุบันการค้าหญิงและเด็ก มีลักษณะเป็นกระบวนการขององค์กรอาชญากรรม (Organization of Crime) ซึ่งก่อปัญหาและทวีการทำความผิดมากขึ้นเป็นลำดับ การนำมาตรกรทางกฎหมายอาญาของประเทศลาวยังมีลักษณะเป็นบทบัญญัติทั่วไป ซึ่งนำมาบังคับใช้ยังไม่เหมาะสม เห็นว่า: มีปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ระบบกลไกของกฎหมายยังขาดความสมบูรณ์และแนวทางปฏิบัติ ขาดความต่อเนื่องและครบถ้วน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความสะดวกในการปราบปรามตลอดจนเกิดความสะดวกในการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่เหมาะสมในการบังคับใช้อย่างไร จึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับในการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐาน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก

2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสม โดยเน้นการปราบปรามการกระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ในลักษณะองค์กรอาชญากรรม

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ จำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกฎหมายสารบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศ จะศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทย-ลาว เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและทราบว่าควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายอย่างไรจึงจะแก้ปัญหานั้นได้

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือกฎหมาย บทความวิทยานิพนธ์ วารสาร คำพิพากษาศาลฎีกา เอกสารงานวิจัยและเอกสารอื่นๆ รวมทั้งบทบัญญัติกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าผู้หญิงและเด็กทั้งในประเทศภูมิภาคแม่น้ำโขงประกอบกับการติดต่อข้อมูลและคำแนะนำ ตลอดจนสัมภาษณ์หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้รับความรู้ความเข้าใจ สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กและการกระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ในลักษณะองค์กรอาชญากรรมและกระบวนการในสองประเทศไทย-ลาว
2. การศึกษาลักษณะของการกระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิเคราะห์หาข้อบกพร่องทางกฎหมายเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข
3. การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะได้ศึกษาข้อเท็จจริงและกฎหมายของประเทศไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมายให้เหมาะสมกับลักษณะการกระทำความผิดในสภาพการณ์ปัจจุบันและให้กฎหมายทั้งสองประเทศมีความใกล้เคียงกัน
4. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานการค้ามนุษย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สภาพปัญหาและรูปแบบของการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

สภาพปัญหาการค้าหญิงและเด็กในประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์ จีน และประเทศลาว มีความแตกต่างกันตั้งแต่คำจำกัดความสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีหลายประการทั้งจากความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางสังคม หรือการสร้างค่านิยมที่ผิดๆ เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้จึงทำให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนว่าสาเหตุเกิดจากอะไร อันจะเป็นการปูพื้นฐานไปสู่แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดีในอนาคต

2.1 สภาพปัญหาและรูปแบบของการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

2.1.1 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ก. คำจำกัดความของการค้าหญิงและเด็ก

นิยามของ “การค้าหญิงและเด็ก” สำหรับกฎหมายอาญาของประเทศลาว หมายถึง อาชญากรรมประเภทหนึ่งที่มีลักษณะของการกระทำในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลักพาตัว (มาตรา 134 ใหม่) การนำผู้หญิงและเด็กมาค้าประเวณี การล่อลวง การซื้อขายผู้หญิงและเด็กอย่างผิดกฎหมาย เพื่อให้บรรลุประสงค์ในทางเพศ หรือการใช้แรงงานทั้งในประเทศและข้ามชาติ¹ นอกจากนี้ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิง (มาตรา24) ไว้ว่า การค้าหญิงและเด็ก หมายถึง การกระจัดพา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้ที่อยู่อาศัย หรือ การรับเอาผู้หญิงอยู่ภายในหรือต่างชาติ ด้วยการล่อลวงหลอกลวงการข่มขู่ การบังคับ การผูกมัดด้วยหนี้สิน หรือ ด้วยรูปการอื่นๆ เพื่อบรรลุประสงค์ ขูดรีดแรงงาน ค้าโสเภณี เผยแพร่สิ่งลามก สิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ การตัดอวัยวะต่างๆของร่างกายหรือแสวงหาผลประโยชน์อื่นๆที่ผิดกฎหมาย

ข.ประเภทของการค้าหญิง

(1) การค้าหญิงและเด็กเพื่อขายแรงงานภายในประเทศ

ประชาชนจากต่างจังหวัดและจากหมู่บ้านชนบทที่มีอาชีพเป็นเกษตรกรต่างอพยพเข้ามาขายแรงงานในนครหลวงเวียงจันทน์ อย่างมากมายซึ่งพวกเขามาสัมครงานอยู่ตามร้านอาหารไนต์คลับ โรงแรม บ้านพักร้านอาหารเหล้าเบียร์ และภัตตาคารต่างๆ ซึ่งเมื่อมีผู้หญิงและเด็กสาวมาจาก

¹ สภาแห่งชาติ, กฎหมายอาญา แห่ง สปป.ลาว เวียงจันทน์: (ม.ป.ท.), 2005, มาตรา 134 และกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิงมาตรา 49.

ชนบทผู้ด้อยโอกาสเนื่องจากยากจนและขาดการศึกษา เข้ามาหางานทำในเมือง จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะถูกล่อลวงเข้าไปทำงานในสถานบริการทางเพศประเภทต่างๆ และแม้กระทั่งการหาเลี้ยงชีพด้วยการขายแรงงานให้บริการทางเพศ (sex worker) นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าทึ่งโดยทั่วไปว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักจะนิยมเด็กสาวที่มาจากชนบท ที่เชื่อว่ายังมีความบริสุทธิ์ ปลอดภัยจากโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ทั้งที่จริงแล้ว โรงเรียนยังไม่ทันสมัย และยังไม่ได้อาชีวศึกษาศึกษาเข้าในหลักสูตรการสอนป้องกันโรคติดต่อทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัย เพราะรัฐบาลลาวเห็นว่ายังไม่เหมาะสมและรักษาศาจารีตประเพณีอันดีงามของชาติไว้

ปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็ก ที่เกิดขึ้นอยู่ภายในประเทศ มักจะเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับความสำคัญเหมือนกับปัญหาการค้ามนุษย์ข้ามชาติหรือในระดับสากล ผู้เขียนได้ศึกษาพบว่า การค้ามนุษย์หางานจะหางานดีๆ เข้ามาทำงานอยู่ที่โรงงานที่เวียงจันทน์และหลอกลวงมาทำงานเป็นนางสาวบริการตามร้านเหล้า เบียร์ (ร้านน้อยตามข้างถนน) ถึงจะเป็นการหลอกลวงเอาผู้ออกแรงงานมาจากชนบทให้เข้ามาทำงานอยู่ภายในประเทศก็มีลักษณะคล้ายกันกับการหลอกลวงไปต่างประเทศก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาด้านอื่นๆ ที่มีลักษณะที่แตกต่างกันคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ภายในประเทศส่วนมากเป็นเพศหญิงและเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แผนงานของแรงงานที่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ภายในประเทศสามารถทำได้ส่วนมากจะถูกจำกัดอยู่ 2 แผนงานก็คือ ทำงานตัดหีบอยู่โรงงานและทำงานเป็นนางสาวบริการ (เฉพาะผู้ที่มาจากชนบทเพราะการศึกษาต่ำ) สำหรับงานที่เป็นนางสาวบริการ การใช้แรงงานของพวกนางสาวแสดงออกในรูปแบบ เป็นคนขายของและ เป็นพนักงานเสิร์ฟ บริการลูกค้าตามร้านบันเทิง เป็นแม่ครัว ทำความสะอาด ซักเสื้อผ้าอยู่ในร้านตลอดถึงเป็นสาวบริการทางเพศไปด้วย นโยบายในการส่งเสริมการลงทุนก็มีส่วนทำให้เกิดมีขบวนการการค้ามนุษย์ซึ่งแสดงออกในการอนุญาตให้เปิด ร้านอาหาร ร้านบันเทิง ร้านคาราโอเกะ บ้านพัก โรงแรม โรงงาน และอื่นๆ ที่มีอยู่ตามข้างถนนต่างๆ ในนครหลวงเวียงจันทน์และ(ต่างจังหวัด) แขวงอื่นๆ ซึ่งทำให้เจ้าของกิจการธุรกิจมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากเพื่อเข้ามาทำงานจึงต้องไปชักชวนเอาแรงงานจากชนบทแล้วก็เกิดมีแรงงานเคลื่อนย้ายจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองจากจำนวนแรงงานมากเจ้าของธุรกิจให้ค่าแรงงานต่ำจึงจำยอมทำงานเพื่อส่งเงิน ไปทางบ้านเพื่อช่วยพ่อแม่จ้างคนช่วยทำนาหรือสร้างบ้านใหม่และซื้อของบริโภคต่างๆ ในครัวเรือนแต่ที่บ้านมีความต้องการในการใช้จ่ายสูงไม่มีหนทางที่จะหารายได้เพิ่มจึงจำต้องค้าประเวณีด้วยความสมัครใจและ บางคนถูกชักชวนจากเพื่อนมาหางานทำตามโรงงานเมื่อทำงานไประยะหนึ่งเห็นว่าค่าแรงงานต่ำเงินไม่พอที่จะส่งไปทางบ้าน หรือถูกเพื่อนที่เคยทำงาน (ขายบริการทางเพศ) ตามร้านขายเหล้าเบียร์ (ข้างถนน) ร้านอาหาร ร้านบันเทิงไนคลับ หรือโรงแรมชักชวนให้ไปทำงานด้วยเมื่อไปสุดท้ายมาจบที่การบริการทางเพศหรือหลอกลวงว่าจะหางานดีๆ และมีรายได้สูงให้ทำแต่พอมาถึงไม่เป็นตามที่ว่าถูกบังคับค้าประเวณีหรือมีบางรูปแบบ กรณีเด็กมีอายุเพียง 8 ปี นายหน้าจะจ่ายเงินให้พ่อแม่ของเด็กเงินในจำนวนหนึ่งโดยทำสัญญาร่วมกันระหว่าง

พ่อแม่เด็กกับนายหน้าว่า ถ้าเด็กมีอายุถึง 14 ปี บริบูรณ์จะมารับเด็ก ไปอยู่ด้วยซึ่งพวกเราเรียกกันว่า ตกเขียว²

กรณีของนักค้ามนุษย์ภายในประเทศมักจะพบเห็นส่วนมากมาจากแขวง (จังหวัด) หัวพัน และแขวงเชียงขวาง โดยเฉพาะมาจากชนเผ่าไทแดงและขมุซึ่งมีบางตัวอย่างคือสิ่งที่หน้าสนใจถึงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ใหญ่บ้านจะรับรู้และเข้าใจต่อปัญหาแต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือบรรดาหญิงสาวนั้นได้เพราะไม่มีการฟ้องร้องจากผู้เสียหาย ถึงแม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะคอยตรวจสอบและจับกุมสถานบริการทางเพศเป็นครั้งคราวแต่เนื่องจากความไม่เข้มงวดกวดขันในการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้ยังพบเห็นการค้าประเวณีอยู่ตามในคลับ, โรงแรม, เกสต์เฮาส์และภัตตาคารต่างๆซึ่งมีหญิงและเด็กสาวจากชนบท ผู้ด้อยโอกาสเนื่องจากยากจนและขาดการศึกษา เข้ามาหางานทำในเมือง จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะถูกล่อลวงเข้าไปทำงานในสถานบริการทางเพศประเภทต่างๆ และแม้กระทั่งการหาเลี้ยงชีพด้วยการขายบริการทางเพศ

(2) การค้าผู้หญิงและเด็กข้ามชาติเพื่อขายแรงงานและการค้าประเวณี

ในช่วงปี ค.ศ.1994 พบว่าเอเชียนต์ นักค้าหญิงและเด็ก จำนวน 4 คน ถูกจับกุมในข้อหา ล่อลวงเด็กหญิงเพื่อไปค้าบริการทางเพศในเวียงจันทน์ ในกรณีหนึ่งพบว่าผู้กระทำผิดเป็นในเครื่องแบบ (ในคราบน้ำกบุญ) ที่สวมใช้หน้าที่ของตน ซึ่งได้เข้าไปในหมู่บ้านในจังหวัด บ่อแก้ว เสนอเงินให้ครอบครัวของเด็กสาวเหล่านั้น เพื่อแลกเปลี่ยนกับการนำเด็กไปใช้ในโรงงาน และในที่สุดเด็กสาวเหล่านี้ก็มาจบลงที่การขายบริการทางเพศในช่องหรือสถานบริการทางเพศในจังหวัด เชียงรายของประเทศไทยนอกจากนี้ยังมีรายงานจากเจ้าหน้าที่ในจังหวัด สวรรณเขต รายงานว่ามีเด็กจาก สวรรณเขต เป็นจำนวนมากกว่า 15,000 คน เดินทางเข้ามาหางานทำในประเทศไทยในช่วงปี ค.ศ. 1995 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมายและเป็นเด็กหญิงที่อายุต่ำกว่า 15 ปี³ และในปี ค.ศ. 2005 เจ้าหน้าที่ตำรวจลาวได้จับกุมเอเชียนต์นักการค้ามนุษย์ได้จำนวน 3 คนคือ นาย สมหมาย (นามสมมติ) ได้รับสารภาพว่า ในช่วงเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2005 ได้มีนาง ปา (นามสมมติ) โจรศัพท์มาหาภรรยาของตนว่าอยากได้เด็กผู้หญิงเสิร์ฟอาหาร ซึ่งนางปาได้ทำงานอยู่ประเทศไทย นายสมหมายไปหามาได้ 6 คน ถ้าหามาได้ จะให้ผู้ละ 2000 บาท ต่อมาสามวัน นางจ้อย (นามสมมติ) ได้พาผู้หญิง 3 คนมาหาตน ส่วนอีก 2 คนไม่ทราบชื่อ และอีกสองวันต่อมานางจ้อยก็พามาอีก 3 คน ซึ่งก่อนจะไปก็ได้ทำเอกสารผ่านทาง สะพานมิตรภาพและก่อนจะไปต้องโทรศัพท์ไป

² จรสี คำดอกทอง พร้อมด้วยคณะ, การค้ามนุษย์ ศึกษากรณี: การค้าหญิงและเด็กใน ส ป ป ลาว (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, 2006), หน้า 9.

³ วันวิสาข์ สิริธนินดิ, “ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ: กรณีศึกษากฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 11.

บอกก่อนเพื่อให้เจ้าของร้านอาหารมารับเอาทั้ง 3 คนที่ค้ำมนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็กได้ถูกคณะศาลอาญาของศาลประชาชนชั้นต้นนครหลวงเวียงจันทน์ตัดสินคดีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว⁴ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีประชากร 5.500.000 คน มีพื้นที่ 236.800 km² 85% ประกอบอาชีพด้วยเกษตรกรรม ดำรงชีวิตแบบกระจายอยู่ชนบทภูเขาและเขตห่างไกลกันดานดำรงชีวิตที่ติดพันกับธรรมชาติ อาชีพต้นตอคือทำเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ยึดถือประเพณีอันเก่าแก่ที่สั่งมาช้านานประชาชน มีระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ สมรสก่อนวัยอันควร มีลูกหลาย คนสภาพแวดล้อมครอบครัวดังกล่าวมีเด็กมาก เด็กจึงมีความจำเป็น ต้องช่วยเหลือพ่อแม่เพื่อพร้อมกันหาเลี้ยงชีพ ย้อนมีถิ่นฐานห่างไกลโรงเรียน ผู้ปกครองของเด็กบางคนมีการศึกษาต่ำไม่รู้คุณค่าของการศึกษาได้ผลักดันให้ลูกของตนออกโรงเรียนเพื่อหางานทำช่วยเหลือครอบครัว , เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาก็ไม่ได้รับการศึกษาอันเป็นผลกระทบและ กีดขวางในพัฒนาเศรษฐกิจ - สังคม และ ยังเป็นการขาด บุคลากรที่มีคุณภาพ ส ป ป ลาว เป็นประเทศหนึ่งที่ยากจนและด้อยพัฒนาที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในปี ค.ศ.1997 บรรดาประเทศอนุภาคพื้นลุ่มแม่น้ำโขงได้ ประสพวิกฤตการณ์ ทางด้านเศรษฐกิจ ส ป ป ลาว ก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเช่นเดียวกัน ต่อปัญหาวิกฤตการณ์เศรษฐกิจดังกล่าวได้เกิดมีขบวนการเคลื่อนย้ายแรงงานภายใน (จากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองและจาก ส ป ป ลาว ไปต่างประเทศ) ซึ่งมีท่าขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในปี ค.ศ.1998 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้มีการร่วมมือกับองค์การ Economic and social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP) และองค์การ United Nation Children's fund (UNICEF) ดำเนินการเป็นโครงการได้พบเด็กโสเภณีส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำ ครอบครัวมีพี่น้องหรือญาติพี่น้องมากทำให้ครอบครัวยากจนอันเป็นผลกระทบให้ผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่ในการผลักดันส่งเสริมให้การศึกษาตั้งแต่เยาว์วัย อีกประการหนึ่งเพราะปัญหาสังคมที่มีการเล่นกินแบบฟุ่มเฟือยถึงมีระเบียบการอย่างชัดเจนในการปราบปรามการลักลอบไปขายแรงงานที่ต่างประเทศโดยผิดกฎหมายก็เป็นปัญหาหนึ่งที่มีอัตราเสี่ยงสูงขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะประชาชนที่ดำรงชีวิตอยู่จังหวัดที่มีพรมแดนที่ติดกับประเทศไทย เด็กและวัยรุ่นซึ่งมีปริมาณมาก

ซึ่งแสดงออกในตัวเลขสถิติการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กภายในประเทศลาว ในแต่ละปีมีดังนี้

⁴ ศาลอาญาของศาลอาญาชั้นต้นนครหลวงเวียงจันทน์, คำตัดสินของคณะศาลฯ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ฉบับเลขที่ 380 /ชต ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2008. (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

ในปี ค.ศ.2006 มีจำนวน 259 คน เป็นหญิงและเด็กหญิง 250 คน ค.ศ. 2007 มีจำนวน 264 คน เป็นหญิงและเด็กหญิง 255 คน ปี ค.ศ. 2008 มีจำนวน 235 คน เป็นหญิงและเด็กหญิง 234 คน และปี ค.ศ.2009 มีจำนวน 50 คน เป็นหญิงและเด็กหญิง 46 คน⁵

ปัจจัยที่ทำให้พวกเขาถูกลอบไปขายแรงงานก็มีหลายสาเหตุด้วยกันตามการสำรวจของ องค์การสหประชาชาติเพื่อด้านการค้ามนุษย์ United Nations Inter – Agency Project on Human Trafficking Woman and Children (UNIAPTWC) องค์การแรงงานสากล (ILO-IPEC-TICW) เพราะความยากจน การศึกษาต่ำ มีความต้องการมีรายได้สูงเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต มีงานทำแต่ราคาถูกถ้าเปรียบเทียบกับเงินตราของประเทศเพื่อนบ้าน ถูกนายหน้าล่อลวง และ เพราะสื่อข่าวของประเทศเพื่อนบ้าน คุณค่าของเงินตราของต่างประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าสูงกว่า จึงเกิดมีขบวนการหลั่งไหลไปขายแรงงานที่ต่างประเทศโดยผิดกฎหมาย นับวันยิ่งขยายวงกว้างออกไป ปัจจุบันคาดคะเนมีแรงงานไปขายแรงงานโดยผิดกฎหมายมากกว่า 60.000 คน ส่วนมากเป็นเด็กและหญิง พวกเขาไม่ได้รับค่าจ้าง การปกป้องจากสังคมไม่ได้ดีเท่าที่ควร ส่วนมากถูกล่วงละเมิดทางเพศถูกบังคับใช้แรงงานและถูกขูดรีดค่าแรงงาน ระยะเวลาขององค์กรต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการค้าและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตอนุภูมิภาคพื้นแม่น้ำโขงให้การช่วยเหลือเด็กและหญิงออกจากโรงงานนรกและโรงโศภณีต่างๆ หญิงและเด็กผู้ถูกเคาะร้าย (ผู้เสียหาย) จากการค้ามนุษย์ในประเทศไทยได้รับการช่วยเหลือโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ และได้รับ-ส่งกลับคืนและฟื้นฟูพัฒนาคืนสู่สังคม ในปี ค.ศ.2007 จำนวน 242 คน ในนี้มีเด็กอายุน้อยสุด 12 ปี อายุต่ำกว่า 18 ปี มี 170 คน ชาย 6 คน จังหวัดที่มีคนถูกล่อลวงมากที่สุดคือ จังหวัด (แขวง) สวรรคตมี 80 คน ต่ำกว่า 18 ปี มี 77 คน รองลงมา จังหวัดจำปาศักดิ์มี 36 คน ต่ำกว่า 18 ปี มี 31 คน นครหลวงเวียงจันทน์มี 50 คน ต่ำกว่า 18 ปี มี 33 คน สาราวันมี 57 คน ต่ำกว่า 18 ปี มี 54 คน คำม่วนมี 5 คน ต่ำกว่า 18 ปี มี 5 คน เวียงจันทน์ ชัยบุรี บอลิคำไซ บ่อแก้ว หลวงพะบาง พวกเขาเหล่านี้ได้ตกอยู่ในสภาพถูกขูดรีดแรงงาน และครั้งหนึ่งตกอยู่ในวงจรการค้าประเวณี⁶ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. 2008 มีจำนวนผู้เสียหายทั้งหมด 235 คน ชาย 1 คน หญิง 234 คน และส่วนมากเป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี บรรดาจังหวัดที่มีคนถูกล่อลวงมากที่สุดคือ จังหวัด (แขวง) สวรรคต มีถึง 82 คน รองลงมา จังหวัด สาราวันมี 46 คน จังหวัดจำปาศักดิ์มี 44 คน นครหลวงเวียงจันทน์มี 31 คน จังหวัด (แขวง) เวียงจันทน์มี 9 คน คำม่วนมี 8

⁵ กระทรวงป้องกันความสงบแห่ง สปป ลาว หน่วยงานด้านการค้ามนุษย์, สถิติตัวเลขการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กภายในประเทศ, รวบรวมครั้งที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ.2009.

⁶ กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม กรมสังคมสงเคราะห์, บทสรุปรายงานการปฏิบัติงานด้านการค้ามนุษย์แห่ง สปป ลาว ประจำปี ค.ศ.2007, หน้า 4.

คน ชัยบุรีมี 5 คน หลวงพะบางมี 4 คน⁷ ส่วนมากจะเป็นจังหวัดที่มีพรมแดนติดจอกกันระหว่างลาว-ไทย

2.1.2 สาเหตุของปัญหาและปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็กทวิความรุนแรงใน สปป ลาว

ก. ด้านเศรษฐกิจ

สิ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญในเบื้องต้นของปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กดูเหมือนว่าเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ แต่ในความเป็นจริงนอกจากปัญหาดังกล่าว ยังมีสาเหตุและปัจจัยอีกหลายประการที่เป็นเหตุพื้นฐานของตัวหญิงได้แก่ ความยากจนของครอบครัว ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ มีหนี้สินมาก ไม่สามารถชำระได้จำเป็นต้องค้ำแรงงานทำให้มีรายได้มาเลี้ยงครอบครัว ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันสมควร งานที่ทำเป็นงานที่ไร้ฝีมือ งานบริการอันนำไปสู่สถานประกอบการและสถานค้าประเวณีได้ง่าย

ข. ด้านการศึกษา

มีโอกาสด้านการศึกษาน้อย ไม่มีโอกาสศึกษาต่อหรือรับการฝึกฝนอาชีพ แม้จะได้รับการศึกษาภาคบังคับ ก็ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำรงชีวิต พึ่งพาตนเองในชีวิตประจำวันได้ การขาดโอกาสทางการศึกษาหรือมีโอกาสด้านการศึกษาน้อย หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมอาชีพ แม้จะได้รับการศึกษาภาคบังคับก็ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำรงชีวิต ไม่สามารถหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ดำรงชีวิตติดพันกับธรรมชาติ การขาดโอกาสทางการศึกษาทำให้คนขาดการคิดอย่างมีระบบเป็นเหตุเป็นผล ขาดวิสัยทัศน์ในการพิจารณาแยกแยะสิ่งที่ดีงาม ผลได้ผลเสีย ผลกระทบที่จะตามมาจากการกระทำของตัวเอง และเมื่อมีโอกาสได้เข้าทำงานจึงต้องทำงานแบบแรงงานที่ไร้ฝีมือเพราะขาดความรู้ความชำนาญงาน ครอบครัวที่มีพ่อแม่ที่ขาดการศึกษาจะไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาของลูก เช่น พ่อแม่คิดแต่เพียงว่า ถ้าลูกเรียนต่อ จะต้องได้เสียค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนแล้ว ยังต้องขาดรายได้จากการทำงานในปีที่เรียนต่อโดยไม่ได้คำนึงถึงผลที่จะตามมาในระยะยาว เป็น การที่ไม่สามารถแยกแยะสิ่งควรทำ ไม่ควรทำ ไม่สามารถชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่ ลูกๆ โดยสนใจแต่ปัญหาปากท้องและความเป็นอยู่ นอกจากนั้นยังเปรียบเทียบกับครอบครัวคนอื่นที่มีลูกๆ ไปทำงานที่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย ที่นำเงินมาสร้างบ้าน และปรับปรุงคุณภาพชีวิต ในครอบครัวให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ครอบครัวที่ยากจนกลายเป็นกลุ่มคนที่มีสถานะเปราะบาง(มีความเสี่ยงสูง) ต่อการตกเป็นเหยื่อไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของเหล่ามิฉอาชีพ ถูกชักจูงไปได้ง่าย และกลายเป็น เบี้ยล่างของกลุ่มคนที่มีอำนาจทางการเงิน

⁷ กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม กรมสังคมสงเคราะห์, บทสรุปการปฏิบัติงานด้านการค้ามนุษย์ แห่ง สปป ลาว ประจำปี ค.ศ.2008.

ค. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ทัศนคติ ค่านิยม ลัทธิเอาอย่าง เป็นผลให้มีหญิงและเด็กเข้าสู่ตลาดการค้าแรงงานและการค้าประเวณีสูงขึ้น เพราะถือว่าการค้าประเวณีไม่เป็นเรื่องเสียหาย ถือเป็นความกตัญญูทดแทนบุญพ่อแม่ความอยากได้ในวัตถุสิ่งสวยงาม ความต้องการเปิดโลกทัศน์ใหม่ ทำให้หญิงและเด็กเหล่านี้มีความเสี่ยงจะถูกชักจูงและล่อลวงจากนักค้ามนุษย์

ง. แรงผลักดัน

นอกจากปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจการศึกษาสังคม และสภาพแวดล้อมของหญิงและเด็กแล้วพบว่าครอบครัว ก็เป็นปัจจัยที่เป็นตัวเร่งหรือแรงผลักดันอันสำคัญต่อการตัดสินใจไปประกอบอาชีพต่างๆ

ครอบครัวแตกแยก บิดา มารดาหย่าร้าง ทำให้เด็กถูกทอดทิ้งหรือได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมส่งผลให้หญิงและเด็กขาดความอบอุ่น และรู้สึกไม่มั่นคง เป็นเหตุให้ถูกชักจูงไปประพฤติดนในทางที่ไม่เหมาะสม

ครอบครัวมีค่านิยมไม่ต่อต้านการไปประกอบอาชีพค้าประเวณีทำให้บิดา มารดาไม่รู้สึกรว่าเป็นเรื่องเสียหายที่บุตรสาวไปประกอบอาชีพค้าประเวณี เพื่อนำเงินมาช่วยเหลือครอบครัว หรือช่วยยกฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเคยไปประกอบอาชีพขายแรงงานหรือค้าประเวณีมาก่อน จะมีพฤติกรรมส่งเสริมให้ลูกไปประกอบอาชีพดังกล่าว หรือมีพฤติกรรมขายนูก⁸

จ. แรงดึง

ปัจจัยที่เป็นแรงดึงอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงให้หญิงและเด็กในชนบทต้องเข้าสู่การค้าประเวณีก็คือ

กลุ่มผู้ประกอบการหรือสถานที่บันเทิงที่แอบแฝง เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำธุรกิจค้าประเวณีเติบโต เพราะส่วนบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่จัดหาหญิงและเด็กมาให้กับสถานที่บันเทิงที่แอบแฝง เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการซื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ปัจจุบันธุรกิจดังกล่าวได้ขยายตัวในรูปแบบต่างๆ ทำให้มีการจัดการหาหญิงและเด็กมาค้าบริการทางเพศมากขึ้น ในบางพื้นที่ที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีว่าเป็นเรื่องไม่เสียหาย กลุ่มผู้ประกอบการ นายหน้าหรือเอเย่นต์ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในพื้นที่ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจะเข้าไปติดต่อเพื่อตกลงกับพ่อแม่ โดยให้ค่าตอบแทน

⁸ ทนา พิมพ์สร เพชร สมพร และภูเวียง ธรรมวง, การค้ามนุษย์ การค้าหญิงและเด็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ แลรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, 2006) หน้า 13.

เป็นค่าจ้าง ซึ่งปัจจุบันค่าตัวของหญิงและเด็กจะเป็น ไปในรูปของสัญญาทางธุรกิจ คือเป็นเงินกู้ที่พ่อแม่รับไว้โดยยินยอมให้ลูกไปทำงานใช้หนี้ ซึ่งพ่อแม่ก็ต้องจ่ายอมเพราะความยากจน

นายหน้า ผู้เข้าไปแสวงหาหรือชักนำสาวจากหมู่บ้านไปค้าประเวณี โดยได้ค่าตอบแทนและนายหน้าเหล่านี้ อาจเป็นคนในหมู่บ้านหรือนอกพื้นที่

ผู้เที่ยว ถือว่าเป็นผู้สนับสนุนให้กิจการค้าประเวณีเจริญเติบโต และมีหญิงและเด็กต้องเข้าสู่สถานบริการใหม่ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการนิยมนเที่ยวสถานบริการที่แอบแฝงต่างๆ

จ. วัฒนธรรมและค่านิยม

วัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ วัฒนธรรมของประชาชนลาว ทุกคนต้องช่วยเหลือดูแลหาเลี้ยงพ่อแม่เพื่อตอบแทนบุญคุณที่พ่อแม่ได้เลี้ยงดูมา โดยถือว่าเป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของลูกๆ ที่ได้แสดงความกตัญญูต่อบุพการี ในครอบครัว หนึ่งๆ ในชนบท พ่ออาจออกไปทำงานนอกบ้าน แม่จะเป็นผู้ดูแลบ้าน ส่วนลูกชายที่ได้แต่งงานแล้วก็จะไป สร้างครอบครัวใหม่ ยังเหลือแต่ลูกสาวที่ยังไม่ได้แต่งงานเท่านั้นที่จะต้องรับภาระเลี้ยงดูส่งเสียน้องในการเล่าเรียนและพ่อแม่เพื่อเป็นการทดแทนบุญคุณภาระหน้าที่ของลูกจะสิ้นสุดลงเมื่อได้แต่งงาน อย่างไรก็ตาม เมื่อลูกสาวแต่งงานไปจนหมด พ่อแม่ก็แก่ชราก็ไม่มีความดูแลภาระต่างๆ จึงตกอยู่กับลูกสาวที่ต้องย้อนกลับมาดูแลพ่อแม่ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งให้เกิดความขัดแย้งกับสามีและในที่สุดก็ล้มเหลวในชีวิตแต่งงานทำให้ฝ่ายหญิงต้องรับภาระหนัก ฝ่ายสามีก็ต้องเลี้ยงดูลูกจนถึงอายุ 18 ปี ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิงของลาว (มาตรา 20) สิทธิและผลประโยชน์ในครอบครัว วรรค 2 แต่เงินที่สามีส่งเลี้ยงดูลูกก็ยังไม่เพียงพอ จึงกลายเป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายหญิงที่ต้องหาเลี้ยงตนเองรวมทั้งลูกและพ่อแม่ ด้วยเหตุนี้ผู้หญิงจึงต้องทำงานเพื่อส่งเงินให้เป็นค่าใช้จ่ายแก่พ่อแม่ลูกและสมาชิกคนอื่นๆ ของครอบครัวจากรายได้จำนวนน้อยนิดจากแรงงานที่ไร้ฝีมือบวกการศึกษาต่ำแต่ความต้องการในการใช้จ่ายในครอบครัวสูงจึงให้เกิดการผลักดันภาระทางเศรษฐกิจ สมาชิกในครอบครัวเลิกทำงาน รอรับแต่เงินจากหญิงที่ทำงานที่มีรายได้น้อยจึงมีความจำเป็นต้องหางานทำที่ง่ายรายได้ดี ก็คือ การขายบริการเพื่อตอบสนองกับความต้องการของครอบครัว เมื่อน้องสาวเห็นพี่สาวมีรายได้จำนวนมากก็เดินตามรอยพี่สาวเพื่อทดแทนพระคุณพ่อแม่ และสื่อก็ เป็นส่วนหนึ่งที่นำเสนอในรูปแบบต่างๆ ที่ทำให้เกิดค่านิยมวัตถุนิยมในหมู่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะบุคคลกลุ่มวัยรุ่นแรงงานบวกกับความอยากรู้ อยากเห็นความสปีดในตัวเอง การที่มีตัวอย่างบุคคลรุ่นก่อนหรือพี่สาวที่เดินทางออกนอกชุมชนเพื่อไปทำงาน โดยบางคนประสบความสำเร็จเรื่องรายได้จึงมีการเลียนแบบกันจนกลายเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นที่ยอมรับกันในชุมชน

ค่านิยมทางสังคมลัทธิบริโภคนิยม และวัตถุนิยมตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ต่างก็เป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญเหมือนกัน ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับเงินตรากลายเป็นแสวงหาหลายทั้งในสังคมและชนบท เงินกลายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและเป็นตัวชี้วัดถึงสถานะทางสังคม

โดยเฉพาะในชนบทหากครอบครัวใดมีฐานะดี ก็จะได้การเคารพนับถือ โดยไม่คำนึงว่าความร่ำรวยมาได้อย่างไร ธรรมเนียมปฏิบัติที่ดั่งามถูกละเลยและแทนที่ด้วยลัทธิบริโภคนิยม ค่านิยมเหล่านี้ผลักดันให้ผู้หญิงและเด็กจำนวนมาก เข้าสู่ธุรกิจทางเพศและกระบวนการค้ามนุษย์ผู้หญิงหลายคนไม่ได้ขาดโอกาสทางการศึกษาไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจถึงขั้นยากจน แต่ก็ก้าวเข้าสู่ธุรกิจทางเพศเนื่องจากการใช้จ่ายเกินฐานะ นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีทั่วโลก อินเทอร์เน็ต เครื่องโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ การสร้างบ้าน เครื่องของใช้ในบ้าน เสื้อผ้า อีกทั้งมีการแข่งขันกันระหว่างครอบครัวในหมู่บ้านเดียวกันเพื่อ อวดมั่งอวดมี อวดเครื่องอุปโภค ให้ความสำคัญกับของนอกกายและค่านิยมของลัทธิผู้บริโภค สิ่งเหล่านี้ย่อมปราศจากการควบคุมและการใช้อย่างถูกวิธี ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยผลักดันทั้งสิ้น

ข. การแบ่งแยกทางเพศ

ในประเทศลาวไม่ปรากฏว่ามีการแบ่งแยกทางเพศอย่างรุนแรง เหมือนประเทศอื่นๆ แต่ก็ยังทำให้ผู้หญิงและเด็กหญิงมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ชายในการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นประเทศต้นทางในการถูกล่อลวงไปหางานทำของหญิงและเด็กที่ต่างประเทศ สังคมของประเทศแถบเอเชียหลายประเทศ รวมทั้งประเทศลาว เด็กผู้หญิงจะถูกเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้นมาโดยแตกต่างจากผู้ชาย ภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เด็กชายจะต้องได้รับการสนับสนุนการศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถเรียนได้หรือมากที่สุดตามความสามารถของพ่อแม่ ในขณะที่เด็กหญิงจะได้รับการอบรมให้เป็นแม่บ้านแม่เรือน เพื่อเตรียมตัวแต่งงานออกไปปฏิบัติสามีและเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นในกรณีที่พ่อแม่มีข้อจำกัดในเรื่องรายได้ เด็กหญิงจะไม่ได้เรียนหนังสือโดยจะต้องเสียสละให้กับน้องชายหรือพี่ชายแทน

ในสังคมพุทธ หลายครอบครัวมีความเชื่อว่าผู้ชายสามารถทดแทนบุญคุณให้พ่อแม่ได้ด้วยการบวชเป็นพระในระยะเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อให้แม่ซึ่งเป็นหญิง ที่ไม่สามารถบวชได้รับอานิสงส์ผลบุญ ในขณะที่ลูกสาวจะต้องทดแทนพระคุณของแม่ด้วยวิธีการอื่นๆ รวมทั้งการทำงานเพื่อส่งเสียพ่อแม่ และญาติพี่น้อง ถึงแม้ว่าปัจจุบันรัฐธรรมนูญจะบัญญัติรับรองสถานะที่เท่าเทียมกันในทางกฎหมายของทั้งสองเพศ และผู้หญิงก็ได้รับการยอมรับถึงบทบาทในสังคม และได้รับการศึกษามากขึ้นทุกขณะ แต่ในชนบทที่ห่างไกลหรือต่างจังหวัด ที่ไม่ใช่ นครหลวงเวียงจันทน์ ยังคงมีการแบ่งแยกทางเพศและการเลือกปฏิบัติ

ข. สภาพทางภูมิศาสตร์

ประเทศลาวตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชียอยู่ใจกลางของแหลมอินโดจีน ระหว่างเส้นขนานที่ 14- 23 องศา และเส้นแวงที่ 100-108 องศาตะวันออกเป็นประเทศที่ไม่มีทะเล และมีชายแดนติดกับ 5 ประเทศ เช่น ทิศเหนือ ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความยาว 505 กิโลเมตร ทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา มีความยาว 435 กิโลเมตร ทิศตะวันออกติดกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีความยาว 2.096 กิโลเมตร ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับประเทศ

สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์มีความยาว 236 กิโลเมตร และทิศตะวันตกติดกับประเทศ
ราชอาณาจักรไทยมีความยาว 1.835 กิโลเมตร สปป ลาว มีพื้นที่ทั้งหมด 236. 800 กิโลเมตร⁹

2.1.3. นโยบายของรัฐ

การกำหนดนโยบายต่างๆของรัฐนอกจากจะส่งผลที่ดีโดยตรงต่อการวางนโยบายนั้นๆ แต่
บางครั้งก็ก่อให้เกิดผลอันไม่พึงประสงค์ในด้านอื่น รวมถึงปัญหาการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะการค้า
หญิงและเด็ก

นับแต่ปี ค.ศ. 1986 หลังจากที่ประเทศลาวได้ผ่านพ้นการปฏิบัตินโยบายแบบรวมศูนย์
(Economic collectivism) ถึงหนึ่งทศวรรษรัฐบาลลาวจึงเริ่มดำเนินนโยบายปฏิรูปอย่างจริงจัง โดยมี
ชื่อว่า กลไกเศรษฐกิจแผนใหม่ หรือ เรียก อย่างหนึ่งว่ากลไกเศรษฐกิจตลาด (New Economic
Mechanism -NEM) ในปี ค.ศ. 1997 ประเทศลาวได้เข้ามาเป็นสมาชิกของอาเซียน การที่ประเทศ
ลาวได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนในครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นก้าวสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในระบบ
เศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และของโลก การเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนทำให้ประเทศลาว
ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area - AFTA) อย่างเต็มที่ แม้
จะเป็นไปตามตารางเวลาที่ช้ากว่าบรรดาสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม เช่น ประเทศไทย หรือ ประเทศ
มาเลเซียและประเทศอื่นๆ ก็มี ลักษณะแบบพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้นและช่วยสร้างโอกาสใหม่ๆ แต่ก็
นำไปสู่ปัญหาสิ่งท้าทายใหม่ๆด้วยเช่นกัน ปัจจุบันลาวกำลัง เตรียมในทุกๆด้านเพื่อเข้าเป็น
สมาชิกองค์การ การค้าโลก (World Trade Organization -WTO) เพื่อเป็นปัจจัยผลักดันให้ประเทศ
ลาวหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนาและมีความสามารถเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจโลก

2.1.4. นโยบายการพัฒนาการคมนาคมขนส่งและส่งเสริมการท่องเที่ยว

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหนึ่งที่รัฐบาลลาวให้ความสำคัญในพัฒนา
เศรษฐกิจสังคมในประเทศภายหลังประเทศได้เปิดประตูสู่โลกภายนอก ในปี ค.ศ.1986
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลลาวให้การ
สนับสนุน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการนำเงินตราต่างประเทศการท่องเที่ยวในลาวเน้น
การท่องเที่ยวเพื่อศึกษารวมชาติ วัฒนธรรมและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพก็ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจน
กระทั่งหวั่นเกรงกันว่านักท่องเที่ยวอาจก็ผลในทางลบให้แก่ชุมชนที่เข้าไปเยี่ยมชมเช่น การเดินเข้า
ไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และหวงห้ามของชุมชน หรือการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมเพื่อรักษาวัฒนธรรม
ให้คงอยู่และไม่ให้กลายเป็นเพียงวัตถุแห่งการถูกจ้องมองของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้รัฐบาลยัง
สร้างหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม พร้อมทั้งมีแนวทางในการขยาย

⁹ คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค, 30 ปี สปป ลาว 1975 – 2005, (ม.ป.ท.): (ม.ป.ป.), หน้า 15.

และยกระดับถนนออกสู่ทะเลตะวันออกและพัฒนาบรรดาระบบบริการ เช่น การบริการทางผ่าน และการท่องเที่ยวให้ได้ตามมาตรฐานสากล นำใช้ ทำแรงทางด้านที่ตั้งภูมิศาสตร์ของประเทศ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ดำเนินโครงการพัฒนาติด liềnกับประเทศเพื่อนมิด และสร้างเหลี่ยมเศรษฐกิจเชื่อมโยงระหว่างประเทศลาวกับประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลมุ่งการพัฒนาการท่องเที่ยว และได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนำเงินตราไปพัฒนาประเทศพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร¹⁰

ในปี ค.ศ.2000 รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นปีท่องเที่ยวแห่งชาติ และให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจ และรัฐบาลได้มีการกระตุ้นให้คนลาวท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงเน้นการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาในประเทศ นอกจากนั้นยังมีนโยบายสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว แต่ก็ยังมีผลกระทบตามมาก็คือ เรื่องปัญหาสถานะสิ่งแวดลอมและปัญหาการค้าหญิงและเด็กก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ก่อตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้น

2.1.5. นโยบายคนเข้าเมือง

แม่น้ำโขงถือว่าเป็นถนนสายหลักของการเดินทางมากกว่า การนำใช้เป็นพรมแดนของคนลาวและคนไทยซึ่งมีสายสัมพันธ์ด้วยกันมาอย่างช้านาน โดยมีการผูกพันผสมกลมกลืนด้วยการแต่งงานและความเป็นเครือญาติ มีการพัวพันทางการค้าแบบไม่เป็นทางการ เส้นทางชายแดนที่ติดต่อกันระหว่างลาว-ไทย มีความยาวประมาณ 1.835 กิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเขตแดนที่ถูกแบ่งขึ้นด้วยแม่น้ำโขงและป่าไม้ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายที่ปัญหาควบคุมการไปมาให้ได้หมดยิ่งไปกว่านั้นการข้ามพรมแดนไป-มา ส่วนมากจะถูกหลอกลวง จากขบวนการค้ามนุษย์ไปขายและมักจะเกิดขึ้นด้วยการเดินทางแบบใช้เอกสารเดินทางแบบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง แต่ในหลายพื้นที่การข้ามแดนแบบไม่เป็นทางการก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นประจำซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมได้หมด

ภายหลังประเทศลาวได้สถาปนาระบอบการปกครองจากระบอบราชาณาจักรลาวมาเป็นระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี พ.ศ. 2518 รัฐบาลลาวก็ได้มีการปรับปรุงบรรดาระเบียบการต่างๆ ซึ่งการตรวจคนเข้า ออกเมืองก็ได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศของพลเมืองลาวและคนต่างชาติและคนไร้สัญชาติที่ดำรงชีวิตอยู่ ส ป ป ลาว ถึงว่ายังไม่มิกฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมืองเป็นที่รองรับก็ตาม แต่ ส ป ป ลาว ก็ยังมี คำรัฐ คำสั่งแนะนำต่างๆ เป็นเอกสารอ้างอิงเป็นแนวทางปฏิบัติ และก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบการเข้า ออกเมืองเรื่อยๆ เพราะว่าประเทศลาวยัง

¹⁰ ห่องว่าการศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว, เอกสารกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 8 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว, ค.ศ. 2006, หน้า 51.

เป็นประเทศที่ยากจนคือพัฒนาายังมีความต้องการความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ดังนั้นระเบียบ การตรวจคนเข้าออกเมืองจึงมีความจำเป็นต้องได้รับแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปตามการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ-สังคมของประเทศและพื้นฐานความสงบความมั่นคงของชาติ การลงทุนของต่างประเทศ และการพั่วพันซ์กับต่างประเทศของรัฐบาลลาว มาถึงปัจจุบันบรรดาด่านสากลได้เปิดเพิ่มขึ้น จาก เมื่อก่อนมีเพียง 2 แห่ง ปัจจุบันได้ขยายออกถึง 19 แห่งในทั่วประเทศ งานการตรวจคนเข้าเมืองถือเป็นงานหนึ่งที่สำคัญ เพราะเกี่ยวพันความสงบและความมั่นคงของชาติ ซึ่งกลุ่มคนไม่หวังดีหรือ องค์การอาชญากรรมสวຍใช้การเข้าเมืองแบบถูกกฎหมายและลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเข้ามา เพื่อกระทำผิด (อาชญากรรมข้ามชาติ) หรือ การก่อการร้ายของอาชญากรรมข้ามชาติ

รัฐบาลลาวห้ามคนต่างชาติเข้ามาในประเทศหากไม่มีหนังสือเดินทาง (PASSPORT) หรือ เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้องสมบูรณ์หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือ เดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือจากสถานกงสุลลาวใน ต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคน ต่างชาติบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ มาถึงปัจจุบันหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจลงตราและการยกเว้น การตรวจลงตราเป็นไปตามกฎกระทรวงการต่างประเทศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขใน การตรวจ การยกเว้นและการเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราตามสัญญาที่ประเทศต่างๆ ได้ตกลงกัน การตรวจลงตราหรือวีซ่า (visa) คือการอนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามาในประเทศลาวได้เพื่อ วัตถุประสงค์ต่างๆ คนต่างชาติต้องขอรับการตรวจลงตรา จากสถานทูตหรือสถานกงสุลลาวใน ต่างประเทศ ก่อนเดินทางเข้ามาในประเทศหรือขอรับการตรวจลงตราจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโดยช่องทางอนุญาตในการขอรับการตรวจลงตราหรือ visa on arrival เป็นการตรวจลงตรา ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งออกโดยพนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง อนุญาต 15 วัน ยกเว้นคนต่างชาติบางประเภทซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับการผ่อนผันสามารถเดินทางเข้ามาได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา ปัจจุบัน ส ป ป ลาว ได้ ดำเนินนโยบายการต่างประเทศและร่วมมือกับสากลอย่างตั้งหน้า สามารถสร้างสภาพแวดล้อมอัน อำนวยให้แก่การสร้างระบอบประชาธิปไตยประชาชนก็คือการเปลี่ยนแปลงใหม่

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวปฏิบัติแนวทางการต่างประเทศ และการทูต สันติภาพ เอกภาพ มิตรภาพ และการร่วมมือกับนานาประเทศ บนพื้นฐาน 5 หลักการ แห่งการอยู่ ร่วมกันโดยสันติ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และถ้อยที่ถ้อยอาศัย ส ป ป ลาว มีสายสัมพันธ์ทางการ ทูตกับ 128 ประเทศซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับในปี ค.ศ.1975 มีเพียง 44 ประเทศ มี สถานทูตลาวตั้งอยู่

ต่างประเทศ 25 แห่ง มีกงสุล 5 แห่ง¹¹ ได้มีการยกเว้นวีซ่า (visa) จากเดิมมีเพียงแต่ในประเทศอดีต
สังคมนิยมและสังคมนิยมเท่านั้น

ประเทศที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศทางการทูต ราชการการและเพื่อการท่องเที่ยวได้
ไม่เกิน 30 วัน ได้แก่ ไทย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา สิงคโปร์ บัลแกเรีย

ประเทศที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศได้ไม่เกิน 30 วัน (เฉพาะแต่ทางการทูตและทาง
ราชการ) ได้แก่ เมียนมาร์ จีน กิวบา สาธารณรัฐเชก โครเอเชีย ฮังการี คาซัคสถาน เกียกกีสถาน
โปแลนด์ เกาหลีเหนือ สโลวัก ตาจิกิสถาน เตียกมินิสถาน ตีมอร์เรสเต ยูเครน อุซเบกิสถาน
ยูโกสลาเวีย รัสเซีย อินเดีย สำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาอิงตามประเภทวีซ่า ประเทศที่ได้รับ
อนุญาตให้อยู่ในประเทศทางการทูตได้ไม่เกิน 90 วัน ได้แก่ ญี่ปุ่น

ประเทศที่สามารถขอการตรวจตรา ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อการท่องเที่ยว (visa
on arrival) อยู่ได้ 15 วัน เฉพาะหนังสือเดินทางธรรมดาได้แก่ เกาหลีใต้ รัสเซีย ญี่ปุ่น

ประเทศที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศได้ไม่เกิน 14 วัน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย (สำ
หรับหนังสือเดินทางธรรมดาอินโดนีเซียยังคงอิงตามประเภทวีซ่า)¹²

สำหรับหนังสือเดินทางธรรมดา (เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศของประเทศต่างๆ
ออกให้ประชาชน) พนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะดูตามประเภทวีซ่า

นอกจากนั้นยังมีข้อยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทาง
ราชการสำหรับประเทศต่างๆ อีก

เนื่องจากการทำความผิดข้ามชาติมักมีการใช้เอกสารปลอมมากในขณะที่ประเทศ
ลาวยังขาดเทคโนโลยีในการตรวจตราเอกสาร มาตรการเข้าออกเมืองควบคุมได้ยาก ทำให้ไม่
สามารถกั้นกรงบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาออกไปได้ โดยเฉพาะการขอการตรวจลงตรา ณ ช่องทาง
ด่านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อการท่องเที่ยวประกอบกับประเทศลาวมีพรมแดนที่มีความยาวแต่เหนือ
จรดใต้มีด่านประเพณี (จุดผ่อนปรน) บางครั้งก็มีการลักลอบเข้าประเทศตามแนวพรมแดนจึง
ควบคุมได้ยาก นอกจากนี้ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วประเทศลาวยังมีความตกลงยกเว้นการตรวจลงตรา
กับประเทศอื่นๆ รวมทั้งมีความตกลงระหว่างลาวกับประเทศเพื่อนบ้านว่าด้วยการข้ามแดนเช่น
ข้อตกลงระหว่างลาวกับประเทศราชอาณาจักรไทย ลาวกับประเทศสังคมนิยมเวียดนาม ลาวกับ
ประเทศกัมพูชา ลาวกับประเทศจีน และลาวกับประเทศพม่าการกำหนดนโยบายให้ชาวต่างชาติเดิน
ทางเข้ามาในประเทศได้โดยง่ายนี้เป็นนโยบายที่มีส่วนทำให้นักธุรกิจเข้ามาลงทุน นักท่องเที่ยวเข้า

¹¹ คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว, วันระลึกวันชาติลาว ครบรอบ 34 ปี, พิมพ์
ครั้งที่ 2 ธันวาคม 2009, หน้า 10.

¹² บุญยัง เพรชนคร, เอกสารกรมตำรวจตรวจคนเข้าเมือง แผนกตรวจคนเข้าเมืองกระทรวงป้องกันความ
สงบแห่ง สปป. ลาว, 2008, หน้า 1-4.

มาท่องเที่ยวธรรมชาติ วัฒนธรรม และท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพซึ่งนำเงินตราต่างประเทศเข้า ประเทศอย่างมหาศาลเพื่อนำรายได้ดังกล่าวมาพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมลาว ทั้งมีส่วนทำให้บรรดาอาชญากรต่างๆ หลั่งไหลเข้ามาทำมาหากินในประเทศลาวและสร้างปัญหาอยู่อย่างไม่หยุดหย่อนและเกิดมีปรากฏการณ์ยอ้อท้อในสังคม

ปัจจัยอื่นๆ หรือสาเหตุส่วนหนึ่งของการตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์โดย เฉพาะการค้าหญิงและเด็กเกิดจาก ความยากจน ความด้อยโอกาสทางการศึกษา การขาดความรู้ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผู้ปกครองขาดทักษะในการอบรมเลี้ยงดู ค่านิยมการบริโภค การผลิตและบริโภคสิ่งที่ไม่เหมาะสม ประเพณีและรูปแบบการดำรงชีวิตที่ส่งผลในทางลบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว และชุมชน มีผู้ที่อยู่ในขบวนการค้ำมนุษย์อยู่ในชุมชนหรือเข้าถึงชุมชนได้ง่าย ผลประโยชน์จากการค้ำมนุษย์สูง ค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์หรือการใช้แรงงานเด็ก การบังคับใช้กฎหมายยังไม่ทั่วถึง

ในระยะผ่านมารัฐบาลลาวและรัฐบาลไทยได้ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยความสงบเรียบร้อยตามชายแดนและได้พุดถึงคนลาวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนับแต่ปี ค.ศ. 2004 -2006 ได้ตกลงกันส่งคนที่มีสัญชาติลาวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ที่อยู่ห้วยน้ำขาว อำเภอเขาวคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 3.173 คน จำนวน 20 ครั้งกลับคืนประเทศลาวและได้ดำเนินส่งกลับตามรัฐบาลลาวร้องขอ มาถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2552 รัฐบาลไทยได้ส่งคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายที่เป็นคนสัญชาติลาวกลับคืนประเทศให้รัฐบาลลาว ที่แขวงบริคำไซ (จังหวัด) เป็นครั้งสุดท้ายซึ่งเป็นครั้งที่ 21 ในจำนวน 4.382 คน และคนที่เข้าเมืองผิดกฎหมายอยู่หนองคายจำนวน 158 คน รวมทั้ง 21 ครั้งมีจำนวนทั้งหมด 7.761 คน รัฐบาลลาวก็ได้ให้ความช่วยเหลือโดยงบประมาณของภาครัฐบาล (ข่าวทีวีแห่งชาติลาว วันที่ 29 ธันวาคม 2009)

2.1.6. ความหมายอาชญากรรมข้ามชาติ

ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดคำนิยามคำว่า อาชญากรรมพิเศษไว้ ในหมวดที่ 10 มาตรา 174 (ใหม่) อาชญากรรมพิเศษคือการฉ้อราชบังหลวง (Corruption) พนักงานนำพา พนักงานคุ้มครอง พนักงานวิชาการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ทหาร ตำรวจ รวมทั้งผู้ใหญ่บ้าน และผู้ได้รับมอบสิทธิ หน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งจากทางราชการตามอำนาจที่ได้รับ ตำแหน่ง สิทธิอำนาจ หน้าที่ของตน เพื่อยักยอก หนีโงง รับสินบน ฉ้อราชทรัพย์ของราชการ ใช้อำนาจเกินขอบเขตเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตน ครอบครัว ญาติพี่น้อง พวกพ้อง ซึ่งก่อความเสียหายให้แก่ผลประโยชน์ของราชการ สิทธิผลประโยชน์ของพลเมือง แต่มิได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับองค์องค์กร อาชญากรรมข้ามชาติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

2.1.7. ความหมายของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย (ผู้ที่ถูกเคราะห์ร้าย) จากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

ตามบทบัญญัติในพิธีสารเพิ่มเติมนี้ ไม่มีคำนิยามในเรื่องของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ แต่อย่างไรก็ตามหากมาพิจารณาในคำนิยามจะเห็นคำว่า การค้ามนุษย์แล้วน่าจะทำให้เห็นแนวทางหรือความชัดเจนได้ว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้น คือบุคคลที่ถูกนำมาใช้ในการแสวงหาประโยชน์ โดยกลุ่มผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม แต่ยังมีข้อน่าสังเกตว่าการที่พิธีสารฉบับนี้ไม่ได้กำหนดคำนิยามของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ไว้นั้น น่าจะเป็นเพราะในคำนิยามของการค้ามนุษย์เองก็ยังคงมีปัญหาในการตีความหมาย เพราะคำนิยามนั้นเป็นการวางกรอบที่กินความในลักษณะการกระทำอันเป็นความผิดที่กว้างมาก และบางกรณีในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก็มีการทับซ้อนและเกี่ยวพันกันระหว่าง การค้ามนุษย์กับการเข้าเมืองผิดกฎหมายและการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน¹³

2.2. สภาพปัญหาของการย้ายถิ่น การลักลอบเข้าเมือง การลี้ภัย และการค้ามนุษย์

การย้ายถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของวิวัฒนาการของมนุษย์ และเป็นสิทธิที่ได้รับระบุไว้ในปฏิญญาสากลเรื่องสิทธิมนุษยชนว่า ทุกคนมีเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้าย และเลือกถิ่นฐานด้วยวัตถุประสงค์แตกต่างหลากหลาย อาทิ เพื่อหาผืนดินที่อุดมสมบูรณ์ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต เพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเดิม ในปัจจุบันการเคลื่อนย้ายของมนุษย์มีรูปแบบอันเกี่ยวเนื่องกัน คือ การย้ายถิ่น เพื่อหางานทำ การลี้ภัยจากสงครามและภัยทางการเมืองโดยอาจทำในรูปแบบของการเข้าเมืองโดยถูกต้องกฎหมาย หรือลักลอบเข้าเมือง หรือตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์¹⁴

การลักลอบเข้าเมืองเป็นการนำพาคนที่ต้องการเคลื่อนย้ายเพื่อขอลี้ภัย หรือเพื่อหางานทำจากประเทศหนึ่งข้ามพรมแดนเพื่อเข้าสู่อีกประเทศหนึ่งด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมืองอาจจะช่วยจัดการเรื่องเอกสารเพื่อข้ามพรมแดน และจัดหาพาหนะ และวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่ต้องการย้ายถิ่นสามารถข้ามพรมแดนได้ ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมืองต่างจากนักค้ามนุษย์ เพราะไม่มีเจตจำนงที่จะแสวงหาประโยชน์จากผู้ลักลอบเข้าเมืองเมื่อถึงจุดหมายปลายทาง แต่การควบคุมพรมแดนอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ทำให้ผู้ลักลอบพาคนเข้า

¹³ ไชตรีศ ไชคสวัสดิ์, มาตรการคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ตามพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ผลกระทบต่อการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 11.

¹⁴ ศิริพร ส โศบานค, การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไก และประเด็นท้าทาย (กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง, 2540), หน้า 2.

เมืองต้องใช้วิธีการขนส่งที่เสี่ยงภัยและอาจทำให้ผู้ต้องการเคลื่อนย้ายเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ การลักลอบเข้าเมืองในปัจจุบันถือว่าเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีเครือข่ายโยงใยกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรมทั้งในประเทศต้นทางและปลายทาง จึงได้มีการจัดทำเครื่องมือในระดับสากลเพื่อสร้างความร่วมมือของประเทศต่างๆ ในการจัดการกับปัญหา แต่ตราบใดที่คนเรายังไม่สามารถจะเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนได้อย่างเสรี การพึ่งพานักกักตักลอบเข้าเมืองก็จะยังคงเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่ต่อไป¹⁵

ลาวเป็นประเทศที่ “ส่ง” ผู้ย้ายถิ่นออกไปยังประเทศไทยเป็นหลักและไปยังจีนในจำนวนที่น้อยกว่า อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ย้ายถิ่นชาวเวียดนาม จีน และไทยทำงานอยู่ลาว เชื่อกันว่าสำหรับบุคคลที่มาจากเวียดนาม และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีนจะใช้ลาวเป็นทางผ่านเพื่อไปไทย ผู้ย้ายถิ่นชาวจีนทำงานในภาคต่างๆ ทั้งงานวิชาชีพและแรงงานที่มีสถานะต่ำ นอกจากนี้ บริษัทจีนหลายแห่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาธุรกิจร่วมทุนในลาวมักจะเดินทางมาพร้อมกับคนงาน นับตั้งแต่ ผู้จัดการวิศวกร จนถึงนายช่างเทคนิคที่มีทักษะสูง รวมทั้งคนงานก่อสร้างทั่วไป ผู้ย้ายถิ่นเหล่านี้มาพร้อมกับเอกสารการทำงาน แต่ก็มีแรงงานจากจีนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มีเอกสารการทำงานสตรีจากจีนถูกลักลอบพาตัวเข้ามาในภาคเหนือของลาว ในขณะที่สตรีชาวเวียดนามถูกลักลอบนำตัวไปทางภาคใต้เพื่อทำงานในการค้าบริการทางเพศ และอีกจำนวนหนึ่งก็เข้ามาเดินขายสิ่งของตามบ้านเรือน (UNICEF and MLSW 2001)¹⁶

ผู้ย้ายถิ่นชาวลาวเป็นจำนวนมากเดินทางเข้ามาไทยอย่างถูกต้องโดยมีใบอนุญาตอยู่ได้สามวันด้วยการจ่ายค่าใบอนุญาต 3 ดอลลาร์สหรัฐฯ (Amanda Bissex and Khamphone 2002, การสัมภาษณ์โดย AMC) และอยู่เลยกำหนดเพื่อแอบหางานทำโดยผ่านคนที่รู้จักหรือพึ่งพาผู้ลอบนำเข้ามาในกรณีที่ไม่มีหนังสือเดินทาง ผู้ย้ายถิ่นก็สามารถจ่ายคนกลางเพื่อทำหนังสือเดินทางได้บางคนเลือกที่จะข้ามพรมแดนทางบกหรือว่ายน้ำมา แล้วจึงใช้พวกผิดกฎหมายพาเข้าประเทศไทย และประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางหลักภายในภูมิภาคแม่น้ำโขงสำหรับชาวลาวย้ายถิ่นที่แสวงหางานทำ ในขณะที่ผู้ย้ายส่วนใหญ่มักพูดถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ความยากจน และไม่มีงานทำว่าเป็นสาเหตุสำคัญ ผู้ย้ายถิ่นชาวลาวอื่นๆ จะมีทางเลือก ความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจไทยในช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟูนับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 ถึงกลางทศวรรษ 1990 รายได้ที่สูงกว่าของไทยมักดึงดูดใจคนที่แสวงหาเงินเพิ่มขึ้น หรือมีเงินนั้นก็เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสการทำงานที่จำกัด (ได้แก่งานเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่) ในลาว

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34.

¹⁶ กอบกุล ราชะนาคร, บรรณาธิการแปล, ความท้าทายทางสังคมในภูมิภาคแม่น้ำโขง (ศูนย์วิจัยสังคมอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2550), หน้า 309.

ความคล้ายคลึงกันด้านภาษา วัฒนธรรม สายสัมพันธ์ทางครอบครัวโดยตรง หรือ สัมพันธภาพส่วนตัวระหว่างลาวและไทยเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกันในการตัดสินใจย้ายถิ่นมาไทย วัฒนธรรมไทยคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมลาว ทั้งนี้เนื่องจากภูมิภาคสองฝั่งโขงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เดียวกันในอดีต ท่าทีของสาธารณชน ความกดดันจากผู้คนแวดล้อม และจากครอบครัว กับมุมมอง อย่างผิดๆ เกี่ยวกับการย้ายถิ่นมาไทยเป็นปัจจัยของการตัดสินใจย้ายถิ่นเช่นกัน (UNICEF and MLSW 2001)¹⁷ จากการศึกษาเมืองถูก กฎหมายแต่อยู่เกินกำหนด และผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่ง ถูกปล่อยวางไปนั้นก็จะตกอยู่ในสถานะคนเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายเช่นกัน ซึ่งในระยะผ่านมา รัฐบาล ราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลลาวได้มีการประสานงานกันและเสนอขอให้รัฐบาลไทยส่งผู้เข้าเมือง ผิดกฎหมายกลับคืนประเทศลาวและก็ได้รับการตอบรับอย่างน่าพึงพอใจ และในระยะผ่านมา รัฐบาลไทยก็ได้ส่งมาแล้ว 20 ครั้ง ในจำนวน 3.173 คน และมาถึงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ได้ ส่งผู้เข้าเมืองที่ผิดกฎหมายซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย ชาวเผ่าม้งที่อยู่บ้านห้วยน้ำขาว อำเภอเขาค้อ จังหวัด เพชรบูรณ์กลับคืนประเทศลาว จำนวน 4.508 คน และรวมทั้งที่ศูนย์อพยพหนองคาย มีจำนวน 158 คน

การลี้ภัยถ้าหากการดำรงชีวิตในประเทศต้นกำเนิดเป็นภัยคุกคามต่อชีวิต คนเราก็ จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนเพื่อขอลี้ภัยในประเทศที่สามารถจะให้การคุ้มครองความ ปลอดภัยในร่างกายและชีวิตของตน ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการบังคับให้ต้องย้ายถิ่น ผู้ที่ต้องการลี้ภัย อาจจะถูกปล่อยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และขอสถานะภาพของการเป็นผู้ลี้ภัยจากรัฐใหม่ หากได้รับ สถานภาพเป็นผู้ลี้ภัยก็จะมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญาผู้ลี้ภัยขององค์การสหประชาชาติ ตาม อนุสัญญานี้ ผู้ลี้ภัยจะหมายถึงบุคคลที่มีความหวาดกลัว ที่เชื่อได้ว่าจะถูกข่มเหงเพราะสาเหตุ เรื่องเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ การเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมหรือความคิดเห็นทางการเมืองที่อยู่นอก ประเทศที่ตนมีสัญชาติ และไม่สามารถ หรือเพราะความกลัวนั้นไม่ต้องการที่จะอยู่ใต้การคุ้มครอง ของประเทศนั้น หรือบุคคลที่ไม่มีสัญชาติ และอยู่นอกประเทศที่เคยเป็นที่พำนักซึ่งไม่สามารถ หรือ เนื่องจากความกลัวนั้นไม่ต้องการกลับถิ่นพำนักเดิม ซึ่งหมายความว่า คนที่เป็นผู้ลี้ภัยจะต้องอยู่นอก ถิ่นฐานของตน และไม่สามารถเดินทางกลับประเทศของตน ไม่สามารถจะให้ความคุ้มครองตนได้

2.3 ความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์กับการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น

ในหลายครั้งเราจะพบว่ามีความสับสนในการทำความเข้าใจระหว่างเรื่องของการกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์กับการกระทำความผิดฐานลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐานเพราะในส่วนของ การค้า มนุษย์ที่มีการข้ามพรมแดนระหว่างประเทศก็มักจะต้องมีเรื่องของการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเข้า

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 311.

มาด้วย ส่วนการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐานนั้นก็เป็นการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเช่นกัน แต่สองกรณีไม่ใช่เรื่องเดียวกันและมีความแตกต่างกัน

การค้ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่น แต่แตกต่างจากการย้ายถิ่นและการลักลอบเข้าเมืองเพราะการค้ามนุษย์มีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบธรรมจากผู้ที่ถูกค้าที่ต้องกลายเป็นเหยื่อถูกลิดรอนสิทธิที่จะสามารถกำหนดตัดสินใจเลือกทางชีวิตของตนเองได้ และต้องดำรงชีวิตภายใต้การควบคุมของผู้อื่น แต่เดิมเหยื่อของการค้ามนุษย์อาจจะถูกบังคับข่มขืนใจหรือลักพาตัวจากถิ่นฐานเดิมของตน แต่ในปัจจุบันเหยื่อของการค้ามนุษย์อาจจะตัดสินใจย้ายถิ่นด้วยความสมัครใจ แต่ถูกหลอกลวงในเรื่องประเภทของงานและรายได้ และนักค้ามนุษย์อาจจะใช้วิธีการลักลอบพาเหยื่อเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทำให้เหยื่อต้องกลายเป็นคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นแรงงานผิดกฎหมาย และถูกลงโทษจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแทนการได้รับความช่วยเหลือ กระบวนการสอบสวนและลงโทษทำให้เหยื่อต้องถูกกระทำซ้ำ เหยื่อของการค้ามนุษย์ในปัจจุบันมีทั้งหญิงและชาย แต่เหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็ก เหยื่อของการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้หญิงมักจะถูกนำไปสู่ตลาดธุรกิจบริการทางเพศ และการทำงานบ้าน ซึ่งเป็นงานที่ยังมิได้รับการคุ้มครองสภาพการทำงานและค่าตอบแทน ทำให้ไม่มีหลักประกันในการทำงาน และตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ มีชีวิตอยู่ภายใต้การครอบงำและการกระทำตามอำเภอใจของนักค้ามนุษย์ และนายจ้างที่ซื้อตนมา¹⁸ ดังนั้นจึงมีความน่าสนใจในการมองหาความแตกต่างของทั้งสองกรณีทั้งนี้เพื่อที่จะให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน ซึ่งจะสามารถทำให้เห็นความชัดเจน ในการระบุถึงตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ดังตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 36.

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์กับการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน

การค้ามนุษย์	การลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น
1. เป็นการกระทำความผิดต่อบุคคล	1 เป็นการกระทำความผิดต่อรัฐ
2 .เป็นการละเมิดต่อกฎหมายอาญา	2 เป็นการละเมิดต่อคำสั่งของรัฐ
3. ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไม่ยินยอมหรือตกอยู่ในภาวะจำยอม	3 ผู้ย้ายถิ่นฐานมีความยินยอมและมีลักษณะของการสมคบกับผู้ลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น
4. เป็นการแสวงหาประโยชน์จากตัวบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อ	4. เป็นการแสวงหาประโยชน์จากกระทำอันเป็นการลักลอบเคลื่อนย้ายบุคคล
5. เกิดขึ้นได้ทั้งภายในอาณาเขตประเทศใดประเทศหนึ่งและข้ามแดนระหว่างประเทศ	5. เกิดได้เฉพาะกรณีการข้ามแดนระหว่างประเทศเท่านั้น
6. วิธีการของผู้ค้ามนุษย์จะเป็นการหลอกหรือล่อลวง	6. วิธีการของผู้ลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐานจะเป็นการโฆษณาหรือประกาศหาลูกค้า
7. การค้ามนุษย์ผู้ถูกกระทำคือเหยื่อ	7. ผู้ย้ายถิ่นฐานเสมือนเป็นลูกค้า
8. ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อถูกควบคุมและครอบงำใช้อำนาจที่เหนือกว่าบังคับข่มขู่	8. ผู้ย้ายถิ่นฐานไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมของผู้ลักลอบ
9. ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไม่ได้ค่าตอบแทนในการทำงาน	9. ผู้ย้ายถิ่นฐานเมื่อหางานทำได้แล้วจะได้ค่าตอบแทนในการทำงาน(แต่ได้น้อย)
10. มีการกระทำอันเป็นการละเมิดและมีการใช้ความรุนแรงที่กระทบต่อชีวิตร่างกายและเสรีภาพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ	10. ผู้ลักลอบมิได้ใช้ความรุนแรงต่อผู้ย้ายถิ่นฐาน
11. สุดท้ายเหยื่อจะถูกขายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของผู้ค้ามนุษย์	11. การถึงจุดหมายปลายทางของผู้ย้ายถิ่นฐานเป็นเป้าหมายสำคัญ

จากการมอง หาคความแตกต่างของทั้งสองกรณีดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่าการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐานนั้นมีความแตกต่างกัน อีกทั้งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และผู้ย้ายถิ่นฐานเป็นคนละกรณีกัน ผู้ย้ายถิ่นมักจะมีคามสมัครใจในการไปแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าไม่ว่าจะเป็นเพราะปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบในฐานะบุคคลปกติหรือการเป็นผู้แสวงหาที่พักพิงหรือการลี้ภัย แต่อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่น่าเป็นห่วงหลายครั้งในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นผู้ย้ายถิ่นฐานได้ถูกหลอกลวงในภายหลังและตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ในที่สุด ในปัจจุบันโลกกำลังมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ

นับวันสูงขึ้นและมีการแก่งแย่งแข่งขันกันทางการตลาด หรือเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy) การทำมาหากิน นายทุนเป็นผู้มีอำนาจ และมีทรัพย์สินมากมาย มักจะเข้ามาลงทุน ในประเทศที่มีค่าแรงงานต่ำโดยเฉพาะ ประเทศด้อยพัฒนา หรือ ประเทศกำลังพัฒนา ฉะนั้น จึงเกิดความต้องการทางด้านแรงงานที่จะเข้ามาทำงานมากมาย ส่วนใหญ่ ต้องเป็นแรงงานที่มีราคาถูกลงเพื่อจะทำให้ต้นทุนต่ำและสามารถขายสินค้า หรือบริการเพื่อแข่งขันกับบริษัทอื่น ปัญหานี้เองการจ้าง หรือ การซื้อแรงงานวัยหนุ่มเข้ามาเป็นเครื่องมือในการทำงาน ซึ่งเป็นการลดต้นทุนได้ดีต่อปัญหา ดังกล่าวเหล่านี้ส่วนมากเป็นการค้าแรงงานดิบ (แรงงานที่ไร้ฝีมือ) หรือแรงงานหญิงและเด็กที่ผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่ง เพราะมันกระทบถึงปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศที่พัฒนาแล้ว การค้ามนุษย์เป็นรูปการของความโหดร้ายทารุณกรรม มันยังเป็นการฆาตกรรม (ฆ่า) โดยทางอ้อม เพราะเป็นการโยกย้ายคนออกจากถิ่นกำเนิด เป็นการพัดพาจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ที่มีความคุ้นเคยไปอยู่แห่งใหม่ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่หญิงและเด็กไม่รู้ใครเลย เป็นถิ่นแปลกใหม่ หญิงและเด็กอยู่กับนายหน้า (เอเยนต์) ถือว่าอยู่ในสภาพ ที่ เต็มไปด้วยอันตรายต่อชีวิตของพวกเขา สภาพแวดล้อมที่แปรกใหม่เหล่านี้บางครั้งก็อยู่ภายในประเทศ หรือข้ามพรมแดนไปต่างประเทศ¹⁹

ในปัจจุบันความสัมพันธ์ที่ข้ามโลก ข้ามพรมแดน และข้ามภูมิภาคนั้น มีความเป็นไปได้มากขึ้นเรื่อยๆ และช่วยกระตุ้นให้เกิดโครงสร้างใหม่ๆ ในระเบียบสังคม การเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะดังกล่าวรู้จักกันในนาม “การไร้พรมแดน” หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การเติบโตของความสัมพันธ์ที่ “อยู่เหนือขอบเขตของพรมแดน” ระหว่างหมู่ประชากรซึ่งพรมแดนมิได้เป็นพื้นฐานเพียงประการเดียวของภูมิศาสตร์สังคมหรือพื้นที่ของสังคมสิ่งนี้เป็นแนวคิดใหม่และเปลี่ยนแปลงไปของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในปัจจุบัน ภาคประชาสังคมกำลังได้ประโยชน์จากพื้นที่ทางการเมืองในลักษณะดังกล่าว และกำลังมีบทบาทเพิ่มขึ้นต่อการตัดสินใจในระดับภูมิภาค²⁰

ความยากจนก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้ประชากรส่วนใหญ่จะมุ่งไปยังรายได้ในรูปของเงิน และค่าจ้างที่ไม่พอเพียง แทนที่จะมุ่งความสนใจไปยังความไม่เสมอภาคและความยากจนด้านอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการตอบโต้กันอย่างมีรสชาติว่า “กระแสโลกาภิวัตน์” (Globalization) ซึ่งเป็นตัวก่อให้เกิดการเชื่อมโยงของเศรษฐกิจประเทศหรือเพิ่มความยากจน ความเป็นธรรมกับความสำเร็จแท้จริงที่เกิดจาก นโยบายมุ่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

แรงงานย้ายถิ่นก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่แต่ละรัฐจะต้องเข้ามาแก้ไข ผู้คนนับล้านๆ คนทั่วภูมิภาคแม่น้ำโขงย้ายถิ่นฐานตามฤดูกาลหรือมีฉะนั้นก็ย้ายถิ่นฐานเป็นการถาวรเพื่อแสวงหางาน

¹⁹ ทนา พิมพัสสร เพชร สมพร และภูเวียง ธรรมวง, การค้ามนุษย์ การค้าหญิงและเด็ก, หน้า 1.

²⁰ กอบกุล ราชะนาคร, บรรณาธิการแปล, ความท้าทายทางสังคมในภูมิภาคแม่น้ำโขง, หน้า 5-6.

และรายได้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นพลเมืองหรือผู้ที่ข้ามแดนจะต้องแบกรับกลายเป็นคน “นอกกฎหมาย” เพิ่มขึ้นมาเพราะบุคคลเหล่านี้ลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย และ ยิ่งทำให้คนเหล่านี้ถูกขูดรีดแรงงานเอารัดเอาเปรียบมากยิ่งขึ้น ผู้ย้ายถิ่นฐานมักจะเป็นจะเป็นที่ต้อนรับในช่วงเศรษฐกิจขาขึ้นและกลายเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานของภาคอุตสาหกรรมที่มีอยู่มาภายในภูมิภาคแม่น้ำโขง²¹

กรณีของนักค้ามนุษย์ภายในประเทศมักจะพบเห็นส่วนมากมาจากแขวง (จังหวัด) หัวพัน และแขวงเชียงขวาง โดยเฉพาะมาจากชนเผ่าไทแดงและขมุซึ่งมีบางตัวอย่างคือ

สิ่งที่หน้าสนใจถึงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ใหญ่บ้านจะรับรู้และเข้าใจต่อปัญหาแต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือบรรดาหญิงสาวนั้นได้เพราะไม่มีการฟ้องร้องจากผู้เสียหาย

ในปี ค.ศ.1998 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้มีการร่วมมือกับองค์การ Economic and social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP) และองค์การ United Nation Children's fund (UNICEF) สำรวจสภาพการเป็นโสเภณีเด็กได้พบเด็กโสเภณีส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำ ครอบครัวมีพี่น้องหรือญาติพี่น้องมากทำให้ครอบครัวยากจนอันเป็นผลกระทบบัให้ผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่ในการผลักดันส่งเสริมให้การศึกษาตั้งแต่เยาว์วัย อีกประการหนึ่งเพราะปัญหาสังคมที่มีการเล่นกินแบบฟุ่มเฟือยของวัยรุ่น รัฐบาลลาวก็ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็กฉบับเลขที่ 05/สพข ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2006 มาตรา 48 ข้อห้าม (ปราม) สำหรับเด็กเพื่อห้ามปรามสำหรับเด็กและออกคำรัฐต่างๆ อาทิเช่น คำรัฐว่าด้วยการประหัด และด้านการฟุ่มเฟือย ฉบับ เลขที่ 269/นย ลงวันที่ 17 .11.2006 และคำสั่ง ของนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการประหัด และด้านการฟุ่มเฟือย ฉบับเลขที่ 25/นย ลงวันที่ 4.11.2008 เช่น ข้อสิบสี่ ให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม ค้นคว้าชี้แนะอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น คุ้มครองสถานบันเทิงทุกประเภท ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของตนให้เข้มงวด เพื่อรับประกันไม่ให้เปิดบริการร้านบันเทิงเกินเวลาที่กำหนดและไม่ปล่อยให้ผู้มีอายุไม่ถึง 18 ปี เข้าไปใช้บริการร้านบันเทิงอย่างเด็ดขาด และมีระเบียบการคุ้มครองแรงงานที่ไปทำงานที่ต่างประเทศและการคุ้มครองการเข้าออกนอกประเทศอย่างชัดเจน แต่ก็ยังมีแรงงานลักลอบไปขายแรงงานอยู่ต่างประเทศโดยผิดกฎหมาย ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่มีอัตราเสี่ยงสูงขึ้นไปเช่นกัน โดยเฉพาะประชาชนที่ดำรงชีวิตอยู่จังหวัดที่มีพรมแดนที่ติดกับประเทศไทย เด็กและวัยรุ่นซึ่งมีปริมาณมาก ยากต่อการปราบปราม

ปัจจัยที่ทำให้พวกเขาถูกลอบไปขายแรงงานก็มีหลายสาเหตุด้วยกันตามการสำรวจขององค์การสหประชาชาติเพื่อด้านการค้ามนุษย์ United Nations Inter – Agency Project on Human Trafficking Woman and Children (UNIAPTWC) องค์การแรงงานสากล (ILO-IPEC-TICW)

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

เพราะความยากจน การศึกษาต่ำ มีความต้องการมีรายได้เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต ไม่มีงานทำ ถูกนายหน้าล่อลวง และ เพราะสื่อข่าวของประเทศเพื่อนบ้าน คุณค่าของเงินตราของต่างประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าสูงกว่า จึงเกิดมีขบวนการหลั่งไหลไปขายแรงงานที่ต่างประเทศโดยผิดกฎหมาย นับวันยิ่งขยายวงกว้างออกไป ปัจจุบันคาดคะเนมีแรงงานไปขายแรงงานโดยผิดกฎหมายมากกว่า 60.000 คน ส่วนมากเป็นเด็กและหญิง พวกเขาไม่ได้รับค่าจ้าง การปกป้องจากสังคมไม่ได้ดีเท่าที่ควร ส่วนมากถูกล่วงละเมิดทางเพศถูกบังคับใช้แรงงานและถูกขโมย โกงค่าแรงงาน ระยะเวลาขององค์กรต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการต้านและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตอนุภาคพื้นแม่น้ำโขงให้การช่วยเหลือเด็กและหญิงออกจากโรงงานนรกและโรงโสมณีต่างๆ หญิงและเด็กผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) จากการค้ามนุษย์จากประเทศไทยได้รับการช่วยเหลือโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ และได้รับ-ส่งกลับคืนและฟื้นฟูพัฒนาคืนสู่สังคม จำนวน 242 คน ในนี้มีเด็กอายุน้อยสุด 12 ปี อายุต่ำกว่า 18 ปี มี 170 คน ชาย 6 คน จังหวัดที่มีคนถูกล่อลวงมากที่สุด คือ จังหวัด สวรรณเขต รองลงมา จังหวัดจำปาศักดิ์ นครหลวงเวียงจันทน์ สาราวัน คำม่วน เวียงจันทน์ ชัยบุรี บอลิคำไซ บ่อแก้ว หลวงพระบาง พวกเขาเหล่านี้ได้ตกอยู่ในสภาพถูกกักขังขูดรีดแรงงาน และ ครั้งหนึ่งตกอยู่ในวงจรการค้าประเวณี²²

สำหรับสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งของปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาว พบว่ามาจากคนที่ผู้ปกครองบางคนให้ความสนใจใส่แก่บุตรหลานไม่เพียงพอ ตามชนบทบางพื้นที่พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกทำงานที่บ้าน , ทำนา หรืองานอะไรก็ได้ที่สามารถช่วยเหลือครอบครัวได้มากกว่าสนับสนุนให้เรียนหนังสือ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นค่านิยมที่ผิดๆ ของสังคมในชนบท ด้วยเหตุนี้จึงทำให้หญิงสาวและเด็กเหล่านี้มีการศึกษาต่ำ ขาดความชำนาญในอาชีพต่างๆ มองเห็นคุณค่าของตัวเองต่ำและยากจน จึงถูกอาชญากร นักค้าหญิงและเด็กล่อลวงเพื่อแสวงประโยชน์ทางด้านแรงงานโดยวิธีการต่างๆและเพื่อแสวงประโยชน์ที่สมควรได้ในทางเพศได้โดยง่าย

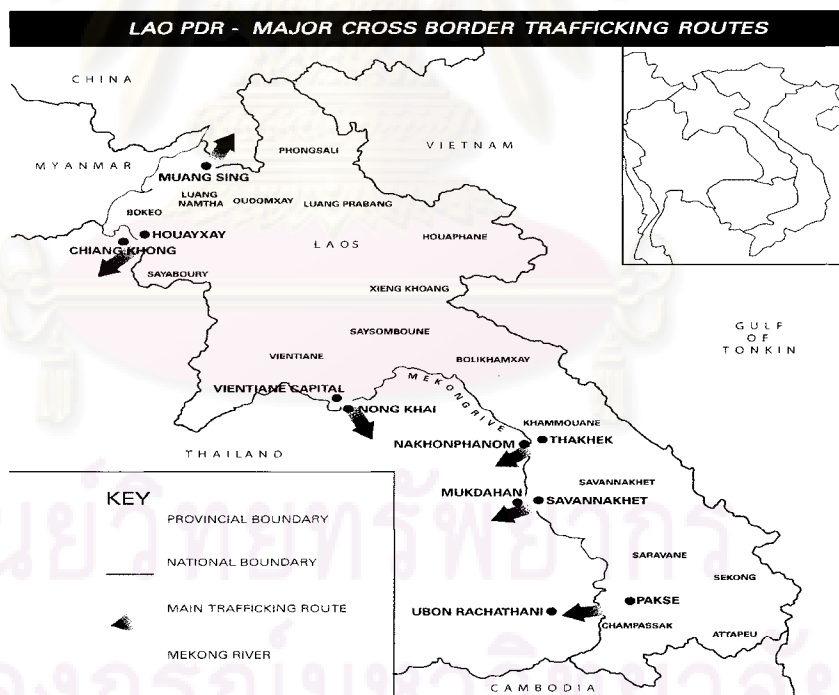
สำหรับประเทศลาว ซึ่งยังคงเป็นประเทศด้อยพัฒนา และทรัพยากรมนุษย์ยังไม่เพียงพอในการที่จะแก้ไขปัญหาในระดับชาติเช่น ปัญหาการค้าหญิงและเด็กได้ สิ่งหนึ่งที่รัฐบาลของลาวพอที่จะดำเนินการได้ก็คือ การแก้ไขความยากจนในแถบชนบทของประเทศ ซึ่งอาจช่วยลดจำนวนผู้อพยพเข้ามาทำงานในเมือง รวมทั้งการเดินทางไปหางานทำยังต่างประเทศได้โดยจะต้องมีการพัฒนาให้มีความเจริญในแถบชนบทซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าการสนับสนุนให้คนในหมู่บ้านไม่อพยพเข้าสู่ตัวเมืองเป็นเรื่องที่ท้าทายก็ตาม ทั้งนี้เนื่องมาจากหมู่บ้านในชนบทและบริเวณโดยรอบไม่มีงานให้ทำอย่างเพียงพอ ดังนั้นมาตรการในการที่จะเปลี่ยนสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นพฤติกรรมของชาวบ้าน จึงจำเป็นที่จะต้องทำอย่างละเอียดรอบครอบ นอกจากนี้ การตรวจสอบบริเวณพรมแดนที่เป็นรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างระมัดระวัง ไทย-ลาวมีแนวพรมแดนติด

²² กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม สปป. ลาว กรมสังคมสงเคราะห์, บทสรุปรายงานการต้านการค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ.2007 (เอกสารไม่ตีพิมพ์), หน้า 4.

จุดค้นเริ่มจากบ้านใหม่ (เส้นรุ้ง 2 องศา 15 ลิปดาเหนือ) มีลำน้ำโขงเป็นแนวเส้นเขตแดน แล้ววกเขาหาทิวเขาหลวงพระบาง ลงมาทางใต้ แล้ววกไปหาแม่น้ำโขงไปจนจรดปากน้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี ยาวประมาณ 1.835 กิโลเมตร จากแนวชายแดนที่ติดกับประเทศไทย ก็จะช่วยป้องกันการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งอาจจะช่วยลดจำนวนหญิงและเด็กที่ถูกค้าข้ามเขตแดนได้บ้าง

เส้นทางที่ใช้เป็นหลักในการข้ามพรมแดนจากฝั่งประเทศลาว ได้แก่

- (1) จังหวัดแขวง (แขวง) บ่อแก้ว-ห้วยทราย – เชียงของ (จังหวัดเชียงรายประเทศไทย)
- (2) นครหลวงเวียงจันทน์- จังหวัดหนองคาย
- (3) จังหวัด (แขวง) คำม่วน (ท่าแขก) -นครพระนม
- (4) จังหวัด (แขวง) สวรรณเขต- จังหวัดมุกดาหาร
- (5) จังหวัด (แขวง) จำปาศักดิ์ (ปากเซ) - จังหวัด อุบลราชธานี
- (6) จังหวัด (แขวง) หลวงน้ำทา (เมืองสิง) - ประเทศจีน

เส้นทางทั้งสิ้นนี้เป็นช่องทางที่สำคัญสำหรับการนำเข้าสู่ผู้หญิงและเด็ก นายหน้าจะมารับช่วงส่งต่อที่ชายแดน อย่างไรก็ตาม ยังมีเส้นทางเข้าออกระหว่างสองประเทศอีกตลอดแนวพรมแดน

ลาว-ไทย เช่น สวรรณเขต- เขมราฐ (จังหวัดอุบลราชธานี) สวรรณเขต-นครพนม สาละวัน- บ้านโคกราช จำปาศักดิ์-เขมราฐ สานะคาม (แขวงเวียงจันทน์) – เชียงคาน (จังหวัดเลยประเทศไทย) การข้ามพรมแดนของเด็กลาวเข้าสู่ประเทศไทยพบว่าส่วนใหญ่มาทางเส้นทางสวรรณเขต - เขมราฐโดยข้ามแม่น้ำโขงที่ทำประชิด²³

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²³ ทรงพล พันธุ์ชาติกุล, ความผิดฐานข้ามพรมแดนตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 และผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 24.

มาตรการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายและมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้ต่อ
ผู้กระทำผิดฐานการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

3.1 มาตรการภายในของแต่ละประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ในปัจจุบันเกือบทุกประเทศในโลก ต้องประสบกับปัญหาการค้ามนุษย์และเป็นที่ยอมรับกันว่าการที่จะป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างมากที่สุดนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างประเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ประเด็นที่เป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งและสืบเนื่องมาจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กก็คือ ผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจของเหยื่อหรือผู้เสียหาย การให้ความคุ้มครองกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ดังนั้นในปี ค.ศ. 2000 องค์การสหประชาชาติจึงได้มีอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ซึ่งบทบัญญัติในพิธีสารฉบับนี้ได้กล่าวถึงมาตรการให้ความคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไว้หลายประเด็น ส่วนประเทศลุ่มแม่น้ำโขงอันประกอบด้วย ประเทศลาว ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศเมียนมาร์ ประเทศกัมพูชา และประเทศจีน ก็เป็นกลุ่มประเทศที่ประสบกับปัญหาการค้ามนุษย์เช่นกัน และประเทศเหล่านี้บางประเทศก็ได้เข้าเป็นภาคีของ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ดังนั้นจึงมีความน่าสนใจว่าประเทศลุ่มแม่น้ำโขงเหล่านี้ได้มีมาตรการให้ความคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าวหรือไม่ ส่วนประเทศลุ่มแม่น้ำโขงที่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา และพิธีสารดังกล่าวนี้ ประเทศลุ่มแม่น้ำโขงเหล่านี้มีการตอบสนองอย่างไรต่อปัญหาการค้ามนุษย์และได้ให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์หรือไม่ นอกจากมาตรการดังกล่าวแล้วประเทศเหล่านี้ยังจะต้องเสริมหรือสร้างมาตรการให้การคุ้มครองทั้งในด้านกฎหมายและด้านอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

ดังจะเห็นได้ว่าประเทศลุ่มแม่น้ำโขงบางประเทศได้มีส่วนร่วมในการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

3.1.1 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

หลายครั้งเราจะพบว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้นเป็นคนสัญชาติลาวจึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมประเทศลาวจึงถูกมองว่าเป็นประเทศที่เป็นต้นทางของการค้ามนุษย์แต่บางครั้งก็พบว่าประเทศลาวเองก็อยู่ในสถานะประเทศที่เป็นทางผ่านและปลายทางของผู้หญิงชาวเวียดนามและชาวจีนที่ถูกล่อลวงมา¹

ในปี ค.ศ.2003 (พ.ศ. 2546) ประเทศลาวได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์และปีต่อมา ค.ศ.2004 (พ.ศ. 2547) ประเทศลาวก็ได้แสดงออกว่าตนได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กโดยที่ประเทศลาวได้ตรากฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงและเด็กในปี ค.ศ.2004

ในบทบัญญัติของกฎหมายได้บัญญัติว่า การค้าผู้หญิงและเด็กเป็นการกระทำผิดทางอาญา โดยได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าการค้าผู้หญิงและเด็กเป็นการค้ามนุษย์ แต่จากนิยามความผิดของการค้าหญิงและเด็กตามกฎหมายฉบับนี้เห็นได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันกับค่านิยมของการค้ามนุษย์ตามปรากฏอยู่ในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กขององค์การสหประชาชาติ ในกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติพฤติการณ์ในการจัดหาขนส่งหรือรับไว้ซึ่งผู้หญิงและเด็ก โดยการหลอกลวง ข่มขู่ บังคับหรือผูกมัดด้วยหนี้สินหรือด้วยวิธีการอื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการ ใช้แรงงาน การเป็นโสเภณี การเผยแพร่ภาพลามกหรือกระทำอันใดก็ตามที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติลาว การตัดอวัยวะของร่างกายหรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายจากค่านิยมดังกล่าวน่าจะถือได้ว่าเป็นความผิดฐานการค้าหญิงและเด็กเพราะบทบัญญัติในมาตรา 24 นี้ อยู่ในภาคที่ 4 ว่าการค้าผู้หญิงและเด็กเป็นการกระทำผิดทางอาญา² ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมาตรา 37 และ ปกป้องผู้หญิงและเด็ก มาตรา 39 จากการค้าหญิงและเด็ก ได้มีการกล่าวถึงการตั้งงบประมาณของรัฐเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ตามกฎหมายฉบับนี้ได้ใช้คำศัพท์ผู้เสียหายว่า (ผู้เคราะห์ร้าย) ซึ่งมีความหมายว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจผู้เขียนขอใช้คำว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์แทนคำว่าผู้เคราะห์ร้าย ซึ่งในกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงฉบับนี้ได้กำหนดถึงสิทธิของผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไว้

¹ ทรงพล พันธุ์วิชาติกุล, ความผิดฐานค้ามนุษย์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 และผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี, หน้า 8.

² กระทรวงยุติธรรม, กฎหมายว่าด้วยแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง กฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก กฎหมายว่าด้วยการศึกษา (เวียนจันทน์: โรงพิมพ์สีบุญเรือง 2008), มาตรา 24 บรรคท้าย.

หลายประเด็น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงการแสดงออกของประเทศลาวในกรณีอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์แล้ว ก็มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์คือผู้เสียหายไม่ใช่ผู้กระทำผิด³

ประเทศลาวได้ให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเล็งเห็นว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เป็นบุคคลที่ถูกหลอกลวง และได้รับความทุกข์ทรมานจากการถูกละเมิดสิทธิอยู่แล้ว ดังนั้นจึงบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเป็นการเฉพาะว่า ไม่ดำเนินคดีกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กในสองฐานความผิดคือ

1. ความผิดฐานการเป็นโสเภณี
2. ความผิดฐานเข้า-ออกเมืองโดยผิดกฎหมาย

การให้ความคุ้มครองความเป็นส่วนตัวกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก⁴

ดังที่ทราบกันดีแล้วว่า ข้อมูลส่วนตัวของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้นไม่ควรที่จะนำออกมาเปิดเผยหรือทำการเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณชนเพราะอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้ ดังนั้นกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงของลาวจึงได้บัญญัติข้อห้ามไว้อย่างชัดเจนว่า ห้ามไม่ให้ทำการถ่ายภาพ บักทิกภาพหรือเผยแพร่ภาพผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ

การให้ความคุ้มครองและรับประกันความปลอดภัยกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก⁵

ประเทศลาวได้ตระหนักดีว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์มีความสำคัญและจะต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย ดังนั้นจึงได้มีบัญญัติที่กล่าวถึงการปกป้องและดูแลผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อรับประกันว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะต้องได้รับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย

³ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25 ข้อ6.

⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25 ข้อ7.

⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25 ข้อ5.

การให้หลักประกันในการชดเชยค่าเสียหายและการฟื้นฟูสภาพจิตใจเพื่อกลับเข้าสู่สังคม⁶

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ถือเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการเยียวยาแก้ไขเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ในกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงจึงได้กำหนดว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์มี สิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายได้

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กนั้น ไม่เพียงแต่จะได้รับความเสียหายทางด้านร่างกายเท่านั้นแต่ยังได้รับความเสียหายทางด้านจิตใจอีกด้วย อย่างไรก็ตาม บุคคลดังกล่าวก็ยังคงต้องกลับคืนสู่การใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการ ฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจ ประเทศลาวจึงได้สร้างมาตรการในการฟื้นฟูจิตใจของผู้ที่ตกเป็น เหยื่อจากการค้าหญิงและเด็กเพื่อที่จะให้บุคคลดังกล่าวสามารถปรับตัวใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้และ อยู่อย่างมีความปลอดภัย

การจัดมาตรการให้ช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการสังคม⁷

การจัดสวัสดิการให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้าหญิงและเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความ จำเป็นอย่างยิ่ง ประเทศลาวจึงได้ทำการจัดหาที่อยู่ และที่พักอาศัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดหาอาหารและเครื่องนุ่งห่มพร้อมให้บริการทางการแพทย์ รวมทั้งการให้ การอบรมและฝึกอาชีพให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก

กำหนดวิธีการของเจ้าหน้าที่ในการให้ช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้า มนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ดังนั้นในบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและ ปกป้องผู้หญิงจึงได้ กำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจขึ้นมาเป็นการเฉพาะว่าในเวลา ดำเนินคดีนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องประสานงานกับภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ นัก สังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เข้ามาดูแล และให้คำปรึกษาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกันนี้ก็ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับนำตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ไปยังสถานที่พักที่ปลอดภัย

⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25 ข้อ 4

⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25 ข้อ 8

มาตรการเฉพาะสำหรับเด็ก

ในบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงฉบับนี้ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กว่า เด็ก คือบุคคลที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา 24 วรรคสอง) ซึ่งถือว่ามี ความสอดคล้องกับบทบัญญัติในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกัน ปรานปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กโดยทางประเทศลาวได้ให้ความใส่ใจเป็นพิเศษในเรื่องมาตรการคุ้มครอง เฉพาะสำหรับเด็กและได้วางหลักไว้ชัดเจนว่าหากผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เป็นเด็ก มาตรการ พื้นฟูทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจจะต้องตอบสนองความต้องการเฉพาะของเด็กจะต้องจัดให้เด็ก ได้รับการปกป้องและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เด็กได้กลับสู่ครอบครัวและสังคมซึ่งได้กำหนดไว้ ในกฎหมายว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และ ผลประโยชน์ของเด็กดังนี้⁸คือ

มาตรา 44 สิทธิของเด็กที่เป็นผู้เสียหาย (ผู้ถูกเคราะห์ร้าย) และเป็นพยาน เด็กที่เป็นผู้เสียหาย และเป็นพยาน ในการดำเนินคดีอาญามีสิทธิ ดังนี้

1. ได้รับการเคารพทางด้าน เกียรติศักดิ์ศรี และคุณค่าของความเป็นมนุษย์
2. ออกคำเห็น ซึ่งต้องได้รับการพิจารณา บนพื้นฐานการชั่งชาระดับอายุ และความสามารถ ของเด็ก ในการจำแนกความถูกผิด
3. ได้รับการช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ปกป้องทางกฎหมายในทุกขั้นตอน ของ การดำเนินคดี เพื่อปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของเด็ก
4. ได้รับการรักษาความลับ
5. ได้รับการปกป้องจากการบังคับข่มขู่หรือ อันตรายทุกรูปแบบ รวมทั้งสมาชิกครอบครัว ของผู้เสียหาย
6. ได้รับสิทธิอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา (กฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา)

มาตรา 45 การสัมภาษณ์เด็ก

คดีที่มีเด็กเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นพยานต้องเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การสืบสวน- สอบสวน และองค์การอัยการประชาชน ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมเฉพาะเป็นผู้สัมภาษณ์ โดย สมทบกับนักสังคม สงเคราะห์

ในกรณีสัมภาษณ์นั้น องค์การสืบสวน- สอบสวน และองค์การอัยการประชาชนต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (1) มีวิธีการที่นุ่มนวล และเป็นมิตรต่อเด็กที่เป็นผู้เสียหายหรือเป็นพยาน

⁸ กระทรวงยุติธรรม, กฎหมายว่าด้วยแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง กฎหมายว่า ด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก กฎหมายว่าด้วยการศึกษา, หน้า 78.

- (2) ให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือผู้ปกป้องเข้าร่วมกับเด็กทุกครั้งในเวลาสำภาษณ์
- (3) ให้มีสถานที่หรือห้องสำภาษณ์เฉพาะโดยปราศจากการลบกวน
- (4) ถามเด็กด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับอายุ และความสามารถของเด็ก ในการจำแนกความถูกผิด
- (5) มีวิธีการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เด็กมีการติดต่อกับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ในเวลาสำภาษณ์

มาตรา 49 ห้ามพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น (กฎหมายว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็กฉบับเลขที่ 05/สภข ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2006)

- ขัดขวางไม่ให้เด็กเข้าบำบัดรักษา นิตยภัณฑ์ (โรค) พยาธิ ศึกษา หรือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ ความรู้และความสามารถของเด็ก

- การทำร้ายร่างกาย และป้อยค่าว่าเด็กอย่างรุนแรง

- การประพฤติที่เป็นแบบอย่างไม่ดีแก่เด็ก

- การใช้เด็กไปซื้อ, สิ่งเสพติด, สิ่งมีนเมา

- การอนุญาตให้เด็กเข้าใช้บริการ และบริการในห้องบันเทิง บ้านพัก โรงแรม และสถานที่การพนัน

- การอนุญาตให้เด็กเข้าร้านกินดื่มที่บริการประเภทเหล้า เบียร์ หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Alcohol) ของตน

- การอนุญาตให้เด็กเข้ามั่วสุ่มในสิ่งลามกและอานาจาน

- การติดตั้งป้ายโฆษณาเหล้า, เบียร์ บุหรี่หรือสิ่งมีนเมาอื่น ๆ อยู่ใกล้โรงเรียน หรือในเขตชุมชนของเด็ก และข้อห้ามอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย

มาตรา 50 เด็กที่มีอายุไม่เกิน สิบห้า ปี ในเวลากระทำผิด จะไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำผิดทางอาญา ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ของกฎหมายอาญา

มาตรา 51 สิทธิของเด็กที่ได้รับการปกป้องตามกฎหมาย

ในการดำเนินคดีอาญา เด็กที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยมีสิทธิดังนี้

1. ได้รับการพิจารณา นอกกระบวนการยุติธรรม ในกรณี ที่การกระทำนั้นหากไม่เป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรง

2. ได้รับทราบข้อกล่าวหา และสิทธิในการต่อสู้คดี

3. ได้รับการช่วยเหลือ ทางด้านกฎหมายจากทนายความ หรือผู้ปกป้องที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเข้าร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดีอาญา

4. ได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม โดยไม่มีนาบงู บังคับ และใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดีอาญา

5. ได้รับการปกป้อง และคุ้มครองความปลอดภัย จากเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง

6. ได้รับการปกป้องทางด้านความลับ ในกรณีดำเนินคดี เป็นต้น เกี่ยวกับประวัติ และ ข้อมูลส่วนตัว

7. ได้รับสิทธิอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ

มาตรา 52 การกระทำผิดของเด็กที่ไม่ส่งให้ศาล

เป็นการกระทำผิดในสถานลหุโทษ และ โทसानุโทษ ที่ไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ซึ่งกฎหมาย กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน สามปีลงมา

มาตรา 53 องค์การที่มีสิทธิแก้ไขคดีอาญาของเด็ก ที่ไม่ส่งให้ศาลตัดสินมีดังนี้

1. หน่วยใกล้เคียง คดีเด็กชั้นบ้าน
2. ห้องการยุติธรรมเมือง (อำเภอ). เทศบาล
3. องค์การสืบสวน-สอบสวน
4. องค์การอัยการประชาชน

ในกรณีที่ยังไม่ได้สร้างตั้ง หน่วยใกล้เคียงคดีชั้นบ้าน ให้หน่วยใกล้เคียงข้อขัดแย้งชั้นบ้านเป็นผู้รับผิดชอบ

การให้ความช่วยเหลือคนสัญชาติลาวที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็ก⁹

หลายครั้งที่พบว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กในต่างประเทศเป็นคนสัญชาติลาว ประเทศลาวจึงได้วางมาตรการให้ทางเจ้าหน้าที่สถานทูตลาวที่ประจำอยู่ประเทศนั้น ๆ ต้องให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นและรีบด่วนแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะเด็กและหญิงพร้อมทั้งให้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของประเทศที่เกิดเหตุในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด หลังจากนั้นให้รีบดำเนินการช่วยเหลือให้ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนสัญชาติลาวได้เดินทางกลับประเทศ

การช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในประเทศลาวที่เป็นคนต่างด้าว

ไม่เพียงแต่คนลาวเท่านั้นที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ บางครั้งก็จะพบว่ามีคนต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในประเทศลาวเช่นกัน ประเทศลาวมิได้นิ่งนอนใจกับปัญหาดังกล่าว ดังนั้นในกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงจึงได้บัญญัติรองรับสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างด้าวไว้เช่นกัน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของประเทศลาวต้องดำเนินการประสานงานกับสถานทูตของประเทศที่เป็นเจ้าของสัญชาติของเหยื่อ โดยการ

⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28 วรรคสามและวรรคสี่, หน้า 49.

ประสานงานผ่านกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้กลับสู่ประเทศของตนเองอย่างมีความปลอดภัย

การกำหนดให้ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการปกป้องผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็ก¹⁰

ในบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงฉบับนี้ยังได้บัญญัติพันธะของสังคมซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

-มาตรา 26 (เพิ่มเติม) “บุคคลหรือ องค์กรหากได้รู้ หรือพบเห็นผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) จากการค้าผู้หญิงและเด็ก หรือได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการค้าผู้หญิงและเด็ก ต้องแจ้งความต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตำรวจ หรือต่อองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง พร้อมเดียวกันก็ต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย)

บรรดาองค์กรของพรรค รัฐ แนวลาสร้างชาติ องค์กรจัดตั้งมหาชน องค์กรจัดตั้งสังคม และครอบครัว ต้องโฆษณาศึกษาอบรมให้ทั่วสังคมรู้ถึงการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นการค้าผู้หญิง และเด็ก และผลร้ายของการกระทำดังกล่าว เพื่อมิให้ตกเป็นเหยื่อ และเป็นเจ้าการในการป้องกัน และปรามปรามการค้าผู้หญิง และเด็ก”เพื่อป้องกัน และปรามปรามการค้าผู้หญิงและเด็ก รัฐบาลจึงสร้างตั้งคณะกรรมการด้านการค้ามนุษย์ขึ้นตามคำรัฐว่าด้วยการจัดตั้ง และการเคลื่อนไหวของคณะซึ่งนำระดับชาติด้านการค้ามนุษย์ฉบับเลขที่156/ น.ย ลงวันที่ 8 กันยายน 2008 ซึ่งประกอบด้วย ท่านรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพร้อมด้วยบรรดารัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างๆเป็นคณะ

-มาตรา 27 (เพิ่มเติม) การพิจารณา (ดำเนินคดี) คดีต่อผู้กระทำความผิดได้บัญญัติว่า “เมื่อได้รับแจ้งความเกี่ยวกับการค้าผู้หญิง และเด็กแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องดำเนินคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นต้นต้องดำเนินการสืบสวน-สอบสวนโดยเร่งด่วน สอบปากคำผู้ถูกเสียหาย หรือผู้มาแจ้งความ รวมทั้งพยานพร้อมรักษาความลับ และความปลอดภัยให้ผู้เสียหาย ถ้ามีหลักฐานเพียงพอ ก็ต้องประกอบสำนวนคดีส่งให้อัยการประชาชน เพื่อสั่งฟ้องขึ้นศาลพิจารณาคดีดินลงโทษผู้กระทำความผิด และใช้แทนค่าเสียหายรวมทั้งการเยียวยาและค่าป่วยการต่างๆ”

-มาตรา 28 (เพิ่มเติม) การช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ต่อผู้เสียหายได้บัญญัติไว้ว่า ในเวลาดำเนินคดี (พิจารณาคดี) นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลืออันจำเป็น และเร่งด่วน ให้บริการทางการแพทย์ ให้คำปรึกษา และนำส่งผู้เสียหาย ไปสถานที่พักพิงที่ปลอดภัย

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 26, หน้า 48.

ในกรณีที่ถูกผู้เสียหาย เป็นเด็กนั้น ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเกี่ยวกับการฟื้นฟูทางด้านร่างกาย และจิตใจ ต้องตอบสนองความต้องการเฉพาะเด็ก ให้เด็กได้รับผู้ปกป้อง ให้ช่วยเหลือเด็กกลับสู่ครอบครัว และสังคม

สำหรับคนลาว ที่เป็นผู้เสียหายอยู่ต่างประเทศ สถานทูต หรือ กงสุลลาวประจำประเทศนั้น ต้องให้การช่วยเหลืออันจำเป็น และเร่งด่วน แก่ผู้เสียหายเป็นต้นความปลอดภัย และสวัสดิการ พร้อมทั้งประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น เพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด จากนั้น ก็ให้การช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายกลับคืนประเทศ

สำหรับคนต่างประเทศที่ผู้เสียหาย อยู่ ส ป ป ลาว นอกจากจะปฏิบัติตามวรรคที่สาม ข้างบนแล้ว เจ้าหน้าที่ของลาวต้องพัวพันกับสถานทูต หรือ กงสุลประเทศของผู้เสียหาย ประจำ ส ป ป ลาว โดยผ่านกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสียหายกลับคืนประเทศ

การสร้างความร่วมมือกับองค์กรเอกชน

ประเทศลาวได้ให้ความสำคัญกับองค์กรเอกชนในการทำงานแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ดังจะเห็นได้ในปี ค.ศ.2006 (พ.ศ.2549) ประเทศลาวได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (MLSW) ของลาวกับประธานของ AFESIP (Acting for Women in Distressing Situation) ในการให้เงินบริจาคกับรัฐบาลลาวในการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเพื่อเป็นที่พักพิงให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก¹¹ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหยื่อที่ถูกส่งกลับมาจากประเทศไทย) และได้จัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประจำแต่ละจังหวัด Provincial Operation Center on Prevention and Suppression of Human Trafficking (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหยื่อที่ถูกส่งกลับมาจากประเทศ

การให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องแรงงานและการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ประเทศลาวมีปัญหาอย่างมากในเรื่องประชากรของคนตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยจะเริ่มมาจากการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเข้าไปประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะประเทศไทย) ไม่ว่าจะโดยความสมัครใจเข้าไปเองหรือถูกนายหน้า (เอเยนต์) ล่อลวงโดยส่วนใหญ่ก็จะเข้าไปทำงานทำแต่สุดท้ายแรงงานเหล่านี้ก็ถูกนายจ้างเอาเปรียบหรือตกไปสู่การหาประโยชน์จากขบวนการค้ามนุษย์หรือถูกหลอกลวงเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเพื่อต้องการจะได้ไปประเทศที่สาม

¹¹ AFESIP, Opens New Centre for Victims of Sex trafficking in Vientiane Lao PDR.

ดังนั้นในปี ค.ศ.2002 (พ.ศ. 2545) รัฐบาลลาวจึงได้ทำข้อตกลง (บันทึกความเข้าใจ) กับประเทศไทยในเรื่องความร่วมมือในการจ้างแรงงานเพื่อเป็นหลักประกันในการให้ความคุ้มครองแรงงาน และแก้ไขปัญหาในเรื่องแรงงานที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย) นอกจากนี้ประเทศลาวได้เข้าร่วมกับประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขงในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอีกด้วย

มาตรการทางอาญา (กฎหมาย) ที่ใช้บังคับต่อบุคคลที่กระทำผิดฐานการค้ามนุษย์

ปัจจุบันประเทศลาวยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้ามนุษย์ แต่ก็ยังมีกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้หลายประการ อย่างเช่น บทบัญญัติ¹² ไว้ดังนี้.

มาตรา 6 ที่ว่ารัฐปกป้องสิทธิเสรีภาพ อิศรภาพ และสิทธิประชาธิปไตยของประชาชน ไม่มีผู้ใดจะล่วงละเมิดได้ ทุกองค์กร และพนักงานของรัฐต้องโฆษณาอบรมบรรดาระเบียบการและกฎหมายให้ประชาชนรับทราบ และพร้อมกันปฏิบัติ เพื่อปกป้องผลประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชน ห้ามทุกการกระทำที่เป็นเผด็จการ ข่มขู่ อันสร้างความเสียหายแก่เกียรติศักดิ์ศรี ร่างกาย ชีวิต จิตใจ และทรัพย์สินของประชาชนคือ

มาตรา 35 พลเมืองลาวโดยไม่จำแนกหญิงชาย ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา ความเชื่อถือ และเผ่า ล้วนแต่มีความเสมอภาพต่อหน้ากฎหมาย

มาตรา 36 พลเมืองลาวที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิเลือกตั้ง และแต่ 21ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้ง เว้นเสียแต่ผู้ที่เป็นบ้า จิตฟั่นเฟือน และถูกเพิกถอนสิทธิดังกล่าว

มาตรา 37 พลเมืองลาวหญิงชาย มีสิทธิเท่าเทียมกัน ในทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และครอบครัว

มาตรา 40 พลเมืองลาวมีสิทธิ เสรีภาพในการตั้งภูมิลำเนา และไปมาตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

มาตรา 41 พลเมืองลาวมีสิทธิ ร้องทุกข์ ฟ้องร้อง และเสนอความเห็นต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกี่ยวพันถึงสิทธิ ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือเฉพาะของตน คำร้องทุกข์ คำร้องฟ้องและความเห็นของพลเมืองต้องได้รับการพิจารณา และแก้ไขตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

มาตรา 42 พลเมืองลาวมีสิทธิ เสรีภาพ โดยไม่มีผู้ใดล่วงละเมิดได้ใน ทางร่างกาย เกียรติศักดิ์ศรี และเคหสถาน พลเมืองลาวจะไม่ถูกจับตัว หรือตรวจค้นเคหสถาน ถ้าหากไม่มีคำสั่งหรือหมายของอัยการหรือศาล เว้นเสียแต่กรณีที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

¹² รัฐธรรมนูญ แห่ง สปป. ลาว ฉบับ เลขที่ 32/ สปป ลาว ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ.2003.

มาตรา 44 พลเมืองลาวมีสิทธิเสรีภาพในการ พุด เขียน รวมชุมนุม ก่อตั้งสมาคม และ
เดินขบวนที่ไม่ขัดกับระเบียบกฎหมาย

นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญายังได้บัญญัติการคุ้มครองสิทธิ และ เสรีภาพของบุคคล
ไว้ดังนี้¹³คือ

มาตรา 93 บุคคลผู้ใดได้ล่วงละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่นโดย การพุด การเขียน การร่วม
ชุมนุม และอื่น ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย จะถูกจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 1 ปี หรือรอลงอาญา และจะ
ถูกปรับตั้งแต่ 100.000 กีบ ถึง 300.000 กีบ

มาตรา 94 บุคคลผู้ใดหากได้ล่วงล้ำเคหสถานของผู้อื่น ๆ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการ
ใช้ความรุนแรง หรือข่มขู่ หรือการใช้เอกสารปลอม หรือปลอมตัวเป็นเจ้าของที่ หรือด้วยวิธีการอื่น
ๆ จะถูกจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี หรือถูกปรับตั้งแต่ 300.000 กีบ ถึง 100.000.000 กีบ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา) ฉบับ
ปัจจุบันของ ส ป ป ลาว บัญญัติว่า พลเมืองลาวจะไม่ถูกตรวจค้น ถูกกักขัง ถูกจับตัว โดยไม่มีคำสั่ง
หรือหมายของอัยการ หรือศาลเท่านั้น เว้นเสียแต่ในกรณีซึ่งหน้าและเร่งรีบ แต่ก็ต้องรายงานให้
อัยการทราบภายในกำหนด 24 ชั่วโมง ภายหลังตรวจค้นสิ้นสุด หรือโดยอาศัยอำนาจตามประมวล
กฎหมายอาญา หากมีการจับ การกักขังโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือกักขังเกินกำหนดตามที่
บัญญัติไว้ในกฎหมาย หรือ ตามคำพิพากษาของศาล อัยการต้องออกคำสั่งปล่อยตัวในทันที¹⁴ ใน
การพิจารณาพิพากษาคดีพลเมืองลาวทุกคนต้องมีความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย และต่อหน้าศาล
โดยไม่ขึ้นกับต้นกำเนิดสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ เผ่า ภาษา เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ
ศาสนา ภูมิภาค และอื่น ๆ¹⁵ ซึ่งศาล อัยการ และตำรวจ ต้องปกป้องผลประโยชน์อันชอบธรรม
และต้องรับรองสิทธิในการต่อสู้คดีให้แก่ผู้ต้องหา หรือจำเลยตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย¹⁶

บทบัญญัติดังที่ได้กล่าวมานี้ ล้วนแต่แสดงให้เห็นถึงการรับรอง และคุ้มครองสิทธิ และ
เสรีภาพของบุคคลไว้อย่างชัดเจน อันเป็นการป้องกันมิให้การใช้อำนาจโดยตามอำเภอใจของ
องค์กรต่าง ๆ ของรัฐ ฉะนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล การจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารับรอง รัฐอาจจะกระทำได
นั้นต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทำให้น้อยที่สุด และเบาที่สุด เพื่อที่จะไม่กระทบต่อสิทธิของพลเมืองที่
กฎหมายได้กำหนดไว้

¹³ สภาแห่งชาติ, กฎหมายอาญา แห่ง สปป. ลาว (เวียนจันทน์: (ม.ป.ท.), 2005.

¹⁴ กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา แห่ง สปป. ลาว มาตรา 11, 41, 46 และ 47, หน้า 2, 4, 5.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12, หน้า 2.

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 13, หน้า 2.

กฎหมายที่พัวพันกับการบังคับใช้ต่อการกระทำผิดในฐานการค้ามนุษย์ ของ ส ป ป ลาว มีดังนี้

กฎหมายอาญา ปี ค.ศ.2005 กฎหมายวิธีพิจารณาคดีแพ่ง (ดำเนินคดีแพ่ง ค.ศ.2004) กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง ค.ศ.2004 กฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก

- มาตรา 51 มาตรการทางอาญาต่อผู้ที่มีให้ความช่วยเหลือแก่ (เคราะห์ร้าย) ผู้เสียหาย บุคคลผู้ใดหากมิให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้าผู้หญิงและเด็ก หรือ จากการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่างๆ ที่ตนมีความสามารถช่วยเหลือได้จะถูกลงโทษตาม มาตรา 86 ของประมวลกฎหมายอาญา

- มาตรา 52 มาตรการทางแพ่ง ได้บัญญัติไว้ว่า นอกจากโทษที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 49, 50 และ มาตรา 51 ของกฎหมายฉบับนี้แล้ว ผู้กระทำความผิดยังจะต้องได้ใช้แทนค่าเสียหายต่างๆ เช่น ค่าพยาบาล ค่าเดินทาง ค่าอยู่กินและที่อยู่ ค่าเยียวยา และค่าเสียหายอื่นๆ

- มาตรา 64 (เพิ่มใหม่) การฟอกเงินได้บัญญัติไว้ว่า

ผู้ใดหากได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อทำให้เงินหรือวัตถุสิ่งของที่ได้จากการฉ้อโกงบังหลวง คำขายยาเสพติด คำมนุษย์ค้าอาวุธสงคราม หรือการกระทำผิดอื่น ๆ นั้นถูกต้องตามกฎหมายด้วยการ นำเข้าฝากธนาคาร ชื่อที่ดิน ชื่อบ้าน ให้คนอื่นกู้ยืม หรือด้วยวิธีการอื่นๆจะถือว่าเป็นผู้ฟอกเงินและ จะลงโทษจำคุกแต่ หนึ่งปี ถึง สามปี และจะถูกปรับสามส่วนร้อยของจำนวนเงินที่ฟอก

ในกรณีที่ฟอกเงินนั้นหากเป็นอาชญากรรมการจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือเป็นจำนวนมากมายจะถูก ลงโทษจำคุกแต่ ห้า ปี ถึง สิบ ปี และจะถูกปรับสามส่วนร้อยของจำนวนเงินที่ฟอก

การตระเตรียมให้แก่การกระทำผิด ความพยายามก่อการกระทำผิดก็จะถูกลงโทษ บุคคลผู้ใด หากได้สมรู้ร่วมคิดในการกระทำผิดฐานฟอกเงินระวางจำคุก แต่หก เดือน ถึง สอง ปีและจะถูกปรับ หนึ่งส่วนร้อยของจำนวนเงินส่วนแบ่งที่ได้รับ

บุคคลผู้ใดที่มีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับการฟอกเงินอาชญากรรม เช่น พนักงานธนาคารหรือสถาบัน การเงินอื่นหากไม่รายงานหรือรายงานไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริง โดยเจตนาจะถือว่าเป็นผู้ปิดบัง(อำ พราง)การกระทำผิดและจะถูกลงโทษตามมาตรา 165 ของกฎหมายฉบับนี้

เงินและวัตถุสิ่งของที่นำไปฟอกพร้อมดอกเบี้ยและผลกำไรอื่นๆจะถูกริบเป็นของรัฐ”

- มาตรา 75 การขนส่งคนออกหรือการเอาคนเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายได้กำหนดไว้ว่า

“บุคคลผู้ใดหากได้โฆษณาชวนเชื่อล่อลวงหลอกลวงให้คนโยกย้ายหนีไปต่างประเทศ ส่ง คนออกหรือเอาคนเข้าประเทศโดยผิดกฎหมายจะถูกลงโทษจำคุกแต่หกเดือนถึงสามปีและจะถูก ปรับแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 10.000.000 กีบ ในกรณีหนักหรือไม่หลายจำจะถูกลงโทษแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 20.000.000 กีบ”

- มาตรา 88 การฆาตกรรมได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้ใดหากได้ทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดย เจตนาจะถูกลงโทษจำคุกแต่สิบปีถึงสิบห้าปีและจะถูกปรับแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ ใน

กรณีและผู้กระทำผิดหากได้เอาการมาดัดกรรมเป็นอาชีพ ฆ่าคน โดยมีแผนการ ฆ่าอย่างโหดร้ายทารุณ ฆ่าพนักงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ฆ่าหลายคน ฆ่าผู้หญิงมีครรภ์ ฆ่าคนเพื่อปิดบัง (อำพราง) การกระทำผิดจะถูกลงโทษจำคุกแต่ สิบปี ถึงยี่สิบปีและจะถูกปรับตั้งแต่ 2.000.000 กีบถึง 10.000.000 กีบ อาจจะถูกจำกัดที่อยู่หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

ในกรณีและผู้กระทำผิดหากได้ทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนาเพราะถูกกระทบทางด้านจิตใจอย่างหนักจนไม่สามารถจะคุม(ระงับ)สติไว้ได้ด้วยการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ถูกระห่ำร้ายจะถูกลงโทษจำคุกแต่ สาม ปี ถึงห้าปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 500.000 กีบ ถึง 2.000.000 กีบ

การเตรียมให้แก่การกระทำผิด ความพยายามก่อการกระทำผิดก็จะถูกลงโทษ”

- มาตรา 93 การที่มีให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในเวลาตกอยู่ในอันตรายได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลผู้ใดหากได้พบเห็นบุคคลอื่นตกอยู่ในอันตรายแก่ชีวิตหรือสุขภาพแต่ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือต่างๆที่ตนมีเงื่อนไขพอช่วยเหลือได้หรือบอกคนอื่นให้ช่วยเหลือจะถูกลงโทษ จำคุกแต่สามเดือนถึงหนึ่งปีและจะถูกปรับตั้งแต่100.000 กีบ ถึง 500.000 กีบ

บุคคลผู้ใดที่มีหน้าที่ช่วยเหลือแต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนในการช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตรายแก่ชีวิตหรือสุขภาพจะถูกลงโทษ จำคุกแต่หนึ่งปีหาสามปีและจะถูกปรับตั้งแต่ 200.000 กีบ ถึง 1.000.000 กีบ

- มาตรา 97 การบังคับได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลผู้ใดหากได้บังคับบุคคลอื่นด้วยการใช้กำลังหรืออาวุธหรือการข่มขู่เพื่อให้กระทำหรือไม่กระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนต้องการซึ่งเป็นการขัดกับวัตถุประสงค์ของถูกบังคับและก่อความเสียหายให้แก่ผู้เกี่ยวนี้จะถูกลงโทษจำคุกแต่สามเดือนถึงสามปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 100.000 กีบ ถึง 1.000.000 กีบ

ในกรณีที่การบังคับนั้นหากเป็นการ ปล้นรถ หรือกำปั่น หรือเครื่องบินจะถูกลงโทษจำคุกแต่สามปีถึงสิบปีและจะถูกปรับตั้งแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ

- มาตรา 99 การจับตัว การกักขังโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า

บุคคลผู้ใดหากได้จับตัวหรือกักขังผู้อื่นโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายจะถูกลงโทษจำคุกแต่หก เดือน ถึง สองปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 500.000 กีบ ถึง 3.000.000 กีบ

ในกรณีที่ผู้กระทำผิดนั้นหากได้ทำให้สุขภาพของผู้ถูกจับหรือผู้ถูกกักขังเสื่อมโหมจะถูกลงโทษจำคุกแต่ สองปี ถึง ห้าปีและจะถูกปรับตั้งแต่ 700.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ

ในกรณีที่ผู้กระทำผิดนั้น หากได้ทำให้ผู้ถูกจับตัวหรือผู้ถูกกักขังพิการหรือเสียชีวิตจะถูกลงโทษจำคุก แต่ ห้าปี ถึง สิบห้า ปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 7.000.000 กีบ

-มาตรา 100 การค้าคนและการลักพาบุคคลได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้ใดหากได้ค้าคน ลักเอาตัวบุคคลไปเรียกค่าไถ่ ต้องระวางโทษแต่ ห้าปี ถึง สิบห้าปีและจะถูกปรับตั้งแต่ 5.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ

- มาตรา 101 (เพิ่มเติมใหม่) การจับเป็นตัวประกันได้บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลผู้ใดหากได้บังคับจับตัว กักขังบุคคลใดบุคคลหนึ่งไว้เป็นตัวประกันและข่มขู่จะฆ่า ทุบตีหรือตีต่อกักขังผู้นี้เพื่อบังคับบุคคลอื่นอาทิเช่น บุคคลหรือองค์กรให้กระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นเงื่อนไขให้แก่การปล่อย ตัวประกันจะถูกลงโทษจำคุกแต่สิบปี ถึงยี่สิบปี และจะถูกปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ ในกรณีหากจับตัวประกันหลายคน ทรมานทำร้ายร่างกายหรือทำให้เสียชีวิตจะถูกลงโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับแต่ 150.000.000 กีบ ถึง 500.000.000 กีบหรือประหารชีวิต

การเตรียมให้แก่การกระทำผิด ความพยายามก่อการกระทำผิดก็จะถูกลงโทษ”

- มาตรา 128 การข่มขืนกระทำชำเราได้บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดข่มขืนหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยหญิงนั้นมิได้เต็มใจและตกอยู่ในสภาวะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และโดยใช้กำลัง อาวุธ ยา หรือวิธีการใดๆ ต้องระวางโทษจำคุกแต่ 3- 5 ปี และจะถูกปรับแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ

ถ้าหญิงมีอายุแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่อยู่ในการปกครองดูแลของตนหรือในการรักษาพยาบาลของตนต้องระวางโทษจำคุกแต่ 5 -10 ปี และจะถูกปรับแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 10.000.000 กีบ

ถ้ากระทำความผิดมีผู้ร่วมกระทำการหลายคนหรือกระทำต่อเด็กหญิง ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือโดยใช้ ความรุนแรง ส่งผลให้ผู้หญิงนั้นได้รับอันตราย แก่กายสาหัสหรือถึงแก่ชีวิตต้องระวางโทษจำคุกแต่ 7- 15 ปีและจะถูกปรับแต่ 5.000.000 กีบ ถึง 15.000.000 กีบ

ถ้าผู้กระทำความผิดฆ่าผู้หญิงนั้น ภายหลังจากการข่มขืนกระทำชำเราเพื่อต้องการปกปิดความผิดต้องระวางโทษจำคุกแต่ 15-20 ปีและจะถูกปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 20.000.000 กีบ

ความพยายามฆ่าต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

- มาตรา 129 การกระทำชำเราเด็กได้บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลผู้ใด หากได้เสพสมกับเด็กหญิงหรือเด็กชายที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีต้องระวางโทษจำคุกแต่1-5 ปี และจะถูกปรับแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ”

- มาตรา 131 การค้าประเวณีได้บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดหาเลี้ยงชีพด้วยการขายร่างกายเพื่อวัตถุประสงค์ในทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุก แต่ 3 เดือนถึง 1 ปีหรือ ถูกคุมประพฤติ และจะถูกปรับแต่ 50.000 กีบ ถึง 500.000 กีบ

ผู้ใด ให้ความช่วยเหลือ หรือความสะดวกในการประกอบการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกแต่ สาม เดือน ถึง หนึ่ง ปี หรือคุมประพฤติและจะถูกปรับแต่ 300.000 กีบ ถึง 1.000.000 กีบ

ถ้าผู้ใดเลี้ยงชีพด้วยการนำหญิงมาค้าประเวณีต้องระวางโทษแต่ หกเดือน ถึงสามปี ผู้ใด หากได้ถือเอาการค้าประเวณีเป็นอาชีพหรือเอาผู้หญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมาค้าประเวณีหรือบังคับ

ผู้หญิงที่อยู่ในการปกครองคุ้มครองดูแลของตนให้เป็นโสเภณีจะถูกลงโทษจำคุกแต่ 3-5 ปีและจะถูปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ”

- มาตรา 133 (เพิ่มเติมใหม่) การบังคับให้เป็นค้าประเวณีได้บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลผู้ใด หากได้บังคับบุคคลอื่นให้ค้าประเวณีต้องระวางโทษแต่ 5-10 ปี และจะถูปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 20.000.000 กีบ

ผู้ใด หากได้บังคับเด็กที่อายุไม่เกิน สิบแปด ปี ให้ค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกแต่ 10-20 ปี และจะถูปรับแต่ 20.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ”

- มาตรา 134 (เพิ่มเติมใหม่) การค้ามนุษย์ ได้บัญญัติไว้ว่า “การค้ามนุษย์ เป็นการค้นหา การให้ที่อยู่อาศัย การนำส่ง หรือการรับไว้อยู่ภายใน หรือต่างประเทศ ด้วย การหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ การผูกมัดด้วยหนี้สิน หรือด้วยวิธีการอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ขูดรีดแรงงาน ค้าโสเภณี เผยแพร่สิ่งลามก สิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ตัดอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย หรือ แสวงหาผลประโยชน์อื่นๆ ที่ผิดกฎหมาย

หากการกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนี้ต่อเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี ก็ถือว่าเป็นการค้ามนุษย์ ถึงแม้ว่าจะไม่มีการหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ การผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม

บุคคลผู้ใดหากได้กระทำความผิด ในสถานการค้ามนุษย์ระวางโทษจำคุก แต่ ห้าถึงสิบห้าปี และจะถูปรับ แต่ 10. 000.000 กีบ ถึง 100. 000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้

ในกรณีที่กระทำความผิดเป็นอาชญากรรมจัดตั้งเป็นกลุ่ม ผู้เสียหาย (ผู้เคราะห์ร้าย) เป็นเด็ก ผู้เสียหาย มีจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นญาติใกล้ชิดของผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัส เสียของกะหรือ จิตพินเพื่อน ผู้กระทำความผิดในสถานการค้ามนุษย์ระวางโทษจำคุก แต่ สิบห้า ปี ถึง ยี่สิบ ปี และจะถูปรับ แต่ 10.000.000 กีบ ถึง 500.000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้

ในกรณีที่กระทำความผิดหากได้ทำให้ผู้เสียหายพิการตลอดชีวิต ตัดโรคเอดส์หรือ ถึงแก่ความตายผู้กระทำความผิดในสถานการค้ามนุษย์ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และจะถูปรับ แต่

50.000.000 กีบ ถึง 1.000.000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้ หรือประหารชีวิต สำหรับการกระทำความผิด ในสถานการค้าหญิง และเด็ก จะนำใช้กฎหมายว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องแม่หญิงก็ได้

การเตรียมให้แก่การกระทำความ ความพยายามก่อการกระทำความผิด ก็จะถูกลงโทษ”

มาตรา 137 การทำอนาจารได้บัญญัติไว้ว่า “นอกจากการกระทำที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 128 ของกฎหมายฉบับนี้ บุคคลผู้ใดหากได้มีการกระทำที่แต่ละต้องถึงความอับอายทางเพศของบุคคลอื่นโดยขึ้นใจของผู้เกี่ยวข้องต้องระวางโทษจำคุก แต่ หกเดือน ถึง สาม ปี หรือรอลงอาญา และจะถูปรับ แต่ 100.000 กีบ ถึง 500.000 กีบ”

มาตรา 138 การเผยแพร่สิ่งลามก และสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลผู้ใด หากได้ผลิต หรือได้นำเอาหนังสือ รูป ฟิล์มวิดีโอ และสิ่งอื่นๆ ที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ออกจำหน่าย หรือ เผยแพร่ทางกว้างหรือทางลึกระวางโทษ แต่ สามเดือน ถึงหนึ่งปี หรือรอลงอาญา และจะถูปรับ แต่ 200.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ”

กฎหมายแรงงานฉบับปรับปรุงซึ่งได้ประกาศใช้ในวันที่ 16 มกราคม 2007

-มาตรา174 (ใหม่) ของประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้ว่า อาชญากรรมพิเศษ คือ การฉ้อราชบังหลวง (Corruption) พนักงานนำพาพนักงานคุ้มครอง พนักงานวิชาการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ทหาร ตำรวจ รวมทั้งผู้ใหญ่บ้าน และผู้ได้รับ มอบสิทธิ หน้าที่ใดหนึ่งจากทางราชการ หากได้ใช้ตำแหน่ง สิทธิอำนาจ หน้าที่ของตน เพื่อขยอก ถ้อโกง รับสินบน ฉ้อราชทรัพย์ของราชการ ใช้อำนาจเกินขอบเขตเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตน ครอบคร้ว ญาติพี่น้อง พวกพ้อง ซึ่งก่อความเสียหายให้แก่ผลประโยชน์ของราชการ สิทธิผลประโยชน์ของพลเมืองระวางโทษดังนี้

1. ระวางโทษจำคุก แต่ หนึ่ง ปี ถึง สอง ปี และจะถูปรับ1% ของมูลค่าความเสียหาย แต่หนึ่ง ล้าน กีบ ถึง ยี่สิบล้าน กีบ
2. ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สอง ปี ถึง สี่ ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเกินกว่า ยี่สิบ ล้าน กีบ ถึง ห้าสิบล้านกีบ
3. ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สี่ ปี ถึง หก ปี และจะถูปรับ1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่า ห้าสิบล้านกีบ ถึง ร้อยล้านกีบ
4. ระวางโทษจำคุก เกินกว่า หก ปี ถึง แปด ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่าร้อยล้านกีบ ถึง สามร้อยล้านกีบ
- 5.ระวางโทษจำคุก เกินกว่า แปด ปี ถึง สิบ ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่าสามร้อยล้านกีบถึงห้าร้อยล้านกีบ
- 6.ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สิบ ปี ถึง สิบสอง ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่าห้าร้อยล้านกีบ ถึง หกร้อยล้านกีบ
- 7.ระวางโทษจำคุก เกินกว่าสิบสอง ปี ถึง สิบสี่ ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่า หกร้อยล้าน กีบ ถึง เจ็ดร้อยล้าน กีบ
- 8.ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สิบสี่ ปี ถึง สิบหก ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่า เจ็ดร้อยล้าน กีบ ถึง แปดร้อยล้านกีบ
9. ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สิบหก ปี ถึง สิบแปด ปี และจะถูปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่า แปดร้อยล้านกีบ ถึง พันล้านกีบ
10. ระวางโทษจำคุก เกินกว่า สิบแปด ปี ถึงยี่สิบ ปี และจะถูปรับหนึ่ง 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่า พันล้านกีบ ถึง สองพันล้านกีบ

11. ระวังโทษจำคุกตลอดชีวิตปี และจะถูกปรับ 1% ของมูลค่าความเสียหาย เกินกว่าสองพันล้านบาท ขึ้นไป

ทรัพย์สินและดอกเบี้ยที่ได้มาจากการการฉ้อราชบังหลวง (Corruption) จะถูกริบมาเป็นของรัฐ (ของแผ่นดิน) หรือส่งคืน การจัดตั้ง บุคคล หรือนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเพิ่มเติมในส่วนของการคำนิยามเรื่องการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

มาตรา 3 หลักการเกี่ยวกับแรงงาน

รัฐบาลก็ได้ให้ความมั่นใจว่านายจ้างแล คนงานต่างฝ่ายต่างได้ผลประโยชน์ร่วมกันจากความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายที่ไม่มี การแบ่งแยกเชื้อชาติ สัญชาติเพศ ศาสนา การเชื่อถือ สถานะทางเศรษฐกิจ-สังคม และนายจ้างต้องรับประกันสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและมีการคุ้มครองทางสังคมโดยปฏิบัติระบบประกันสังคมและคนงานต้องให้ความเคารพและปฏิบัติตามกฎของการทำงานและกฎหมายแรงงาน นายจ้างต้องให้ค่าจ้างอย่างเป็นธรรม คนงานที่ต้องการไปขายแรงงานที่ต่างประเทศต้องได้รับการฝึกอบรมงานและได้รับอนุญาตจากองค์การคุ้มครองแรงงาน

นอกจากมีมาตรการทางอาญาภายในประเทศแล้ว ประเทศลาวยังได้ลงนามสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542

ทั้งเป็นการร่วมมือกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และรัฐบาลลาวยังได้ลงนามบันทึกความเข้าใจสองฉบับดังนี้

(1) บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วย การร่วมมือด้านการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำหญิงและเด็ก ซึ่งได้ลงนามกันที่บางกอก ประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ.2005 (พ.ศ.2548) ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการร่วมมือในการปราบปรามการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก มาตรา 9 ภาคส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการบังคับใช้กฎหมายของสองประเทศ (Principle of Double Criminality) โดยเฉพาะอยู่ตามบริเวณพรมแดน จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเปิดเผยการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำหญิงและเด็ก ทั้งภายในประเทศ และข้ามพรมแดน

มาตรา 10 คู่ภาคีจะจัดโครงการฝึกอบรมแบบฝ่ายเดียว หรือ ร่วมกันให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความสามารถ ในการจัดตั้งปฏิบัติกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการสืบสวน-สอบสวนคดีการค้ำมนุษย์ และปกป้องผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) ในคดีการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำหญิงและเด็ก

มาตรา 11

ก. คู่ภาคี จะส่งเสริมการร่วมมือ แบบทวิภาคี เพื่อต้าน และสกัดกั้นการค้ำมนุษย์เช่น การดำเนินคดีกับผู้ค้ำมนุษย์ข้ามชาติ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านกฎหมายในการดำเนินคดีอาญา และ

ข. คู่ภาคีฝ่ายหนึ่งจะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก่คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ทางด้านกฎหมาย อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด ในสถานการณ์ค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิง และเด็ก โดยสอดคล้องกับสัญญาสากลต่าง ๆ ที่คู่ภาคีได้ลงนาม

มาตรา 12 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของสองประเทศ จะร่วมมือกันเก็บค่า และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เช่น เส้นทาง สถานที่ เครือข่าย รูปแบบ และ วิธีการรวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ค้ามนุษย์

มาตรา 13 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของสองประเทศ จะต้องสร้างแผนการปกป้อง เพื่อ รับประกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก และ พยานบุคคล อันเนื่องมาจากการแก้แค้นหรือการข่มขู่ระยะเวลาที่มีการดำเนินคดีและหลังจากนั้น ตามที่เห็นสมควร

(2) บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว กับ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วย การร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน ซึ่งได้ลงนามกันที่นครหลวง เวียงจันทน์เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) ซึ่งมาตรา 20 ได้บัญญัติว่า รัฐภาคีจะต้อง ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทุกอย่างภายในอาณาเขตของตน ที่จะป้องกันและปราบปรามการข้าม พรมแดนที่ผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อน และจ้างแรงงานผิดกฎหมาย และ มาตรา 21 ได้ บัญญัติว่า รัฐภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์

3.1.2 ราชอาณาจักรไทย

ประเทศไทยมีปัญหาอยู่เสมอในเรื่องแรงงานต่างด้าวและถูกโจมตีอยู่บ่อยครั้งในเรื่องของ การใช้แรงงานต่างด้าว การลักลอบเข้าเมืองเพื่อเข้ามาหางานทำของคนต่างด้าว บ่อยครั้งมักนำพา ไปสู่การถูกล่อลวงและสุดท้ายแรงงานเหล่านี้กลายเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เราจึงสามารถเห็นได้ จากการแสดงออกของประเทศไทยในเรื่องของการแก้ไขปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวและการ ลักลอบเข้าเมืองได้จากการทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านเช่น ประเทศลาวในเรื่องของความ ร่วมมือในการจ้างแรงงาน หรือบ่อยครั้งเราจะเห็นได้ว่ารัฐบาลไทยมักจะมีประกาศให้นายจ้างนำคน ต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนเพื่อรับการอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยได้ (ชั่วคราว) ซึ่งการกระทำ ดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวและการลักลอบเข้าเมืองได้อย่างหนึ่ง และถือเป็นการสกัดกั้นปัญหาการค้ามนุษย์เช่นกัน

ดังข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์เรื่องปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ระบุทะเลาะกับเข้า ไทยกว่าล้านคน แต่ขณะนี้ขอต่อทะเบียนไม่ถึงครึ่ง เดือนเป็นระยะเวลาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เตรียมหาแนวทางแก้ไขเสนอรัฐบาลพิจารณา ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้า เมืองมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัว ทำให้ การลงทุน การบริโภคและการจ้างงานของผู้ประกอบการทั้งภาคเกษตร การประมง อุตสาหกรรม

และการท่องเที่ยวมีความต้องการแรงงานต่างด้าวมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันเมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น ก็ส่งผลกระทบต่อตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาด้านอาชญากรรม โจรกรรม ยาเสพติดและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการด้านการเกษตรและการประมง เมื่อปี 2547 คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว ได้ทำการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวมีสถิติสูงสุดในรอบ 10 ปีที่นายจ้างผู้ประกอบการ จดทะเบียน 2 แสน 5 พันรายและแรงงานต่างด้าวชาวพม่า ลาว และกัมพูชารวมกันจดทะเบียนทั้งสิ้น 1.3 ล้านคน เป็นผู้ได้รับอนุญาตทำงาน 849,552 ราย และผู้หลบหนีเข้าเมืองบางส่วนที่จดทะเบียนแล้วแต่ไม่ได้ทำงานประมาณ 400,000 คน ส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุและเด็ก โดยกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้รับเงินจากค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวรายละ 3,800 บาท

ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้สร้างปัญหาให้กับพื้นที่ทั้งการก่ออาชญากรรม ปัญหาชุมชนแออัด ในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ รวมทั้งโรคติดต่อที่แพร่ระบาดมากับผู้หลบหนีเข้าเมืองซึ่งทำให้ผู้ประกอบการที่ทำมาหากินโดยสุจริตได้รับความเดือดร้อนไปด้วยผลกระทบจากแรงงานต่างด้าว ส่วนหนึ่งเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของไทย แต่หากควบคุมไม่ได้แรงงานเหล่านี้ก็จะสร้างปัญหาขึ้น โดยเฉพาะคนชั้นลูกหลานหรือครอบครัวของแรงงานต่างด้าวที่อพยพมา¹⁷

นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีส่วนในการเข้าร่วมกับประเทศแถบลุ่มน้ำโขงเพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ในขณะที่เขียนบทก็มีข่าวออกมามากมายทางสื่อสารมวลชนไทยว่ามีขบวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของมุสลิมชาวพม่าหรือโรฮิงญาที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองทางทะเลนั้นส่วนมากมีแต่ชายฉกรรจ์ ไม่มีผู้หญิง เด็กและคนชราคนกลุ่มนี้เข้าเมืองไทยเพื่อเป้าหมายเป็นเพียงเข้ามาหางานทำนั้น¹⁸

• มาตรการต่อบุคคลเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งคนต่างด้าวที่เข้ามายังประเทศไทยโดยไม่ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองรวมทั้งไม่มีหนังสือเดินทางและวีซ่าที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ก็จะกลายเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่งจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน

¹⁷ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ xcite, ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง, ฉบับที่ 4346 วันที่ 22-23 กันยายน 2551, หน้า 3.

¹⁸ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, มุสลิมชาวพม่าหรือโรฮิงญาที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง, ที่ 19 มกราคม 2552, หน้า 1.

20.000 บาท นอกจากนี้คนต่างด้าวที่ไม่มีเงินหรือไม่มีปัจจัยยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือเข้ามาเพื่อเป็นกรรมกร ขายแรงงาน ซึ่พเป็น โสเภณี ค้าผู้หญิงและเด็กหรือยาเสพติดจะถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวที่มีลักษณะดังกล่าวเข้ามาในประเทศ เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยคนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้¹⁹

สำหรับเหตุผลสำคัญที่กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวข้องกับกาแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก ก็เนื่องมาจากหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติโดยมากมักเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่งจะเห็นได้จากในช่วงกลางปี พ.ศ. 2539 มีการประมาณการว่ามีคนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายไม่น้อยกว่า 700.000 คน เพื่อหางานทำ โดยเข้ามาตามแนวชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคตะวันตกของไทย ซึ่งเกือบจะทั้งหมดไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมักจะเข้ามาทำงานแบบหลบๆซ่อนๆ เนื่องจากกลัวจะถูกจับ โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นชาวเมียนมาร์ กัมพูชาและชาวลาว ซึ่งมีบางส่วนพยายามที่จะเดินทางไปประเทศที่สาม ในขณะที่มีจำนวนไม่น้อยเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยทางเครื่องบินและมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะกลายเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเช่นกัน โดยคนต่างด้าวประเภทนี้ได้แก่ชาวจีน อินเดีย ปากีสถานและบังคลาเทศ ผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของไทยที่มีความจำเป็นต้องรีบแก้ไข เพราะนอกจากจะส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรมหรือเป็นแหล่งแพร่กระจายโรคติดต่อร้ายแรงต่าง ๆ แล้ว ผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนี้โดยมากไม่ได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยด้วยตนเอง แต่พบว่าถูกค้าข้ามแดนมาโดยอยู่ภายใต้การดำเนินการขององค์อาชญากรรมและพบว่าในกรณีที่ เป็นหญิงสาวหรือเด็กจะถูกขายเพื่อบังคับค้าประเวณีในสถานบริการทางเพศในประเทศไทยซึ่งเป็นธุรกิจที่ทำกำไรมหาศาลให้กับกลุ่มผู้กระทำผิดเหล่านี้

3.1.3 สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์

กรณีของประเทศเมียนมาร์นี้ดูเหมือนว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะมีทั้งผู้หญิงผู้ชายและเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถูกล่อลวงมาเพื่อการบังคับค้าประเวณีและบังคับใช้แรงงานชาวเมียนมาร์ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะถูกล่อลวงส่งไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศจีน ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย รวมทั้งถูกส่งไปยังแถบเอเชียใต้ เช่น อินเดีย ปากีสถานและบังคลาเทศ ประเทศเมียนมาร์จึงตกอยู่ในสถานะเช่นเดียวกับประเทศลาวนั่นก็คือ การถูกมองว่าเป็นประเทศที่เป็นแหล่งต้นทางสำคัญของการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามประเทศเมียนมาร์เองได้แสดงให้เห็น

¹⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, มาตรา 11, 12.22 และ มาตรา 62.

เห็นว่าให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 (ค.ศ.2004) ประเทศเมียนมาร์ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กและต่อมาในปี ค.ศ. 2005 (พ.ศ.2548) ประเทศเมียนมาร์ก็ได้ตอบสนองต่ออนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว ด้วยการออกกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์²⁰ และค่านิยมของการค้ามนุษย์ตามกฎหมายฉบับนี้ ก็มีความสอดคล้องกับค่านิยมของการค้ามนุษย์ตามที่ปรากฏในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก อีกทั้งในกฎหมายฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติว่าด้วยการปกป้องสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และได้กล่าวถึงเรื่องศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์อยู่หลายครั้งซึ่งประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

• การไม่ดำเนินคดีกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

ประเทศเมียนมาร์ได้เล็งเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์จึงได้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นมาโดยเฉพาะในการดูแลและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มีชื่อว่า สำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ฉบับนี้ หน้าที่หนึ่งของสำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ก็คือ การรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจของเหยื่อก็เป็นหน้าที่หนึ่งของทางสำนักงานเช่นกัน ดังนั้นเพื่อความมุ่งหมายตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ทางสำนักงานกลางจะไม่ดำเนินคดีกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในความผิดตามที่ปรากฏตามกฎหมายฉบับนี้

• การพิจารณาคดีลับในความผิดฐานค้ามนุษย์

ประเทศเมียนมาร์ได้ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ดังนั้นจึงได้มีบทบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าจะไม่มีการกระทำใดๆก็ตามที่จะส่งผลร้ายต่อผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ทั้งที่เป็นผู้หญิง เด็ก และเยาวชน แม้กระทั่งในกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลเรื่องของความผิดฐานค้ามนุษย์ นอกจากจะเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นการลับ ตัวของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้นก็จะได้รับการคุ้มครองโดยไม่เกิดการเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิดในขั้นตอนของการสืบพยาน แต่ตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้หญิง เด็ก และเยาวชนจะเบิกความโดยผ่านกล้องวิดีทัศน์

• การให้ความคุ้มครองความเป็นส่วนตัวกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

การให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เป็นเรื่องของประเทศเมียนมาร์เองให้ความสนใจ ดังนั้นการกระทำใด ๆ ก็ตามที่จะเป็นการเผยแพร่ข่าวสาร

²⁰ The Anti Traffic in person Law

หรือข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้องหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล ที่มีผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือได้รับความยินยอมจากสำนักงานเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์เสียก่อน นอกจากนี้ ในส่วนของบุคคลที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้น จะทำการคัดลอกเอกสารหรืออ่านรายละเอียดข้อเท็จจริงของคดีที่เกิดขึ้นไม่ได้

• การให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นพลเมืองของประเทศเมียนมาร์หรือบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศเมียนมาร์และการรับตัวบุคคลนั้นกลับเข้ามาในประเทศ

ในกรณีที่บุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในต่างประเทศหากเป็นพลเมืองของประเทศเมียนมาร์หรือเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศเมียนมาร์ ทางสถานทูตเมียนมาร์จะต้องมีหน้าที่ในการดูแลและปกป้องสิทธิของบุคคลดังกล่าวและจะต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งบุคคลนั้นกลับประเทศและทางสำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์จะต้องปกป้องสิทธิและสถานะของบุคคลดังกล่าวในการกลับเข้ามาในประเทศ

• การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

ในบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับนี้ได้มอบหมายหน้าที่ให้ทางสำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์จะต้องดำเนินการจัดหาและดูแลความมั่นคงในชีวิตแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

• การส่งกลับและการรับรองสถานะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างด้าว

ในกรณีของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างด้าวนั้นในช่วงเวลาระหว่างการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์สามารถอยู่อาศัยชั่วคราวในประเทศเมียนมาร์ แต่หลังจากที่ได้ให้คำให้การแล้วทางสำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์จะต้องดำเนินการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งกลับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างชาติ

• มาตรการพิเศษในกรณีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เป็นเด็กผู้หญิงหรือเยาวชน

เด็ก (หมายถึง บุคคลที่มีอายุยังไม่ถึง 16 ปีบริบูรณ์) หรือเยาวชน (หมายถึงบุคคลที่มีอายุกว่า 16 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) ของประเทศเมียนมาร์เองก็ตกอยู่ในขบวนการค้ามนุษย์เช่นกัน โดยมีรายงานว่าเด็ก ๆ จากรัฐคาชาและรัฐฉิน ถูกหลอกลวงจากกลุ่มผู้ค้ามนุษย์ว่าจะหางานดี ๆ ให้กับเด็ก ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นงานในโรงงานหรือภัตตาคาร ซึ่งในความเป็นจริงเมื่อเด็ก ๆ หลงเชื่อตามคำหลอกลวงดังกล่าวเด็กเหล่านี้ก็จะตกไปสู่วงจรการค้ามนุษย์และถูกส่งไปเพื่อบังคับใช้แรงงานหรือเป็นโสเภณี ดังนั้นส่วนของเด็กเยาวชนและผู้หญิงนั้นทางประเทศเมียนมาร์จึงได้วางกรอบการทำงานไว้ว่าจะต้องเป็นการทำงานร่วมกันของหลายฝ่ายทั้งด้านของสำนักงานกลางเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและสตรีที่จะต้องให้การดูแลเป็นพิเศษกับผู้ตกเป็นเหยื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความเสียหาย

ทางด้านจิตใจ การส่งเด็กหรือเยาวชนกลับไปอยู่ภายใต้การดูแลของบิดา มารดาหรือผู้พิทักษ์ รวมทั้งการเก็บรักษาข้อมูลของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้เป็นความลับ

• **มาตรการให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์**

ในกฎหมายฉบับนี้ได้มีการกล่าวถึงการจัดหาที่พักอาศัยให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ การจัดหาทุนความจำเป็น การให้คำแนะนำในการให้คำให้การ การให้การรักษาพยาบาล การจัดหาแม่ในการแปลภาษา การฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้มีโอกาสในการกลับเข้าไปใช้ชีวิตในสังคม

• **การก่อตั้งกองทุนสำหรับให้ความช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์**

เพื่อประโยชน์แก่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในด้านต่าง ๆ เช่นการช่วยเหลือในการดำเนินการส่งผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์กลับภูมิลำเนา การช่วยเหลือในการเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ตกเป็นเหยื่อ โดยกองทุนดังกล่าว ได้สนับสนุนเงินทุนและทรัพย์สินมาจากภาครัฐและการบริจาคทั้งในและต่างประเทศ

• **การสร้างความร่วมมือกับองค์กรเอกชน**

ประเทศเมียนมาร์ตระหนักดีว่าองค์กรเอกชนมีความสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือและปกป้องผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ดังนั้นจึงได้มีการกล่าวถึงการทำงานและประสานงานร่วมกับองค์กรเอกชนในขั้นตอนของการช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อไม่ว่าจะเป็นการส่งกลับ เหยื่อสู่ภูมิลำเนา การเยียวยาแก้ไขการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจเพื่อให้เหยื่อได้กลับสู่สภาพเดิม

• **การให้ความสำคัญกับปัญหาแรงงานและการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย**

ประเทศเมียนมาร์มีปัญหามากในเรื่องของแรงงานและการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลักลอบขนคนเมียนมาร์เข้ามาในประเทศไทย (รวมทั้งการลักลอบเข้ามาในประเทศไทยด้วยตนเองของชาวเมียนมาร์ทางชายแดนแถบจังหวัดตาก) และหลายครั้งแรงงานชาวเมียนมาร์ก็ตกเป็นเหยื่อของขบวนการการค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศเมียนมาร์เองก็ตระหนักดีถึงปัญหาดังกล่าว ดังนั้นเราจึงเห็นได้ว่าการประสานงานกันระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของทั้งสองประเทศในความร่วมมือด้านชายแดนต่อกัน นอกจากนี้ประเทศเมียนมาร์ยังได้ให้ความสำคัญกับแรงงานชาวเมียนมาร์ในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ.2546 (ค.ศ. 2003) ประเทศเมียนมาร์ได้ทำบันทึกความเข้าใจกับประเทศไทยในเรื่องการจ้างแรงงานและยังเข้าร่วมในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมทั้งการเข้าร่วมในปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

3.1.4 ราชอาณาจักรกัมพูชา

ประเทศกัมพูชาถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับประเทศไทยและประเทศลาว นั่นก็คือ การตกอยู่ในสถานะของประเทศที่เป็นต้นทาง ทางผ่านและปลายทางของการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ชาย ผู้หญิงหรือเด็กแล้วแต่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับให้ค้าประเวณี การบังคับใช้แรงงานทั้งในภาคอุตสาหกรรมและการทำประมง การบังคับให้ขอทานตามท้องถนน โดยประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย ถูกระบุว่าประเทศปลายทางในการรับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ชาวกัมพูชา แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศกัมพูชาเองก็ถูกระบุว่าเป็นประเทศทางผ่านและเป็นปลายทางของผู้หญิงชาวเวียดนามที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในกรณีของการบังคับค้าประเวณี ประเทศกัมพูชาได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์อาชญากรรมข้ามชาติโดยได้ให้สัตยาบันกับอนุสัญญาดังกล่าวในปี ค.ศ.2005 (พ.ศ.2548) ส่วนพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็กนั้น ประเทศกัมพูชาเพิ่งแต่ได้ลงนามไว้เมื่อปี ค.ศ.2001 (พ.ศ.2544) ต่อมาในปี ค.ศ.2006 (พ.ศ.2549) ประเทศกัมพูชาได้มีแผนปฏิบัติการแห่งชาติในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวเป็นการวางแผนระยะยาว ตั้งแต่ปี ค.ศ.2006 ถึงปี ค.ศ.2010 (พ.ศ.2549 ถึงปี พ.ศ.2553) และแผนปฏิบัติการแห่งชาติในเรื่องการจัด การกระทำอันเลวร้ายต่อแรงงานเด็ก แต่ในส่วนของกฎหมายนั้นยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการค้ามนุษย์ที่แสดงให้เห็นได้ว่าประเทศกัมพูชาได้มีการตอบสนองต่อการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์อาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก แต่อย่างไรก็ตามหากมองย้อนไปในปี ค.ศ.1996 (พ.ศ.2539) ประเทศกัมพูชามีกฎหมายฉบับหนึ่งที่ว่าด้วยการปราบปรามการลักพาตัวการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์จากบุคคล โดยกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติถึงการกระทำที่เป็นการลักพาตัวบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้ามนุษย์ การค้าประเวณีหรือการหาประโยชน์เป็นการกระทำผิดกฎหมาย และได้บัญญัติถึงการกระทำของบุคคลไม่ว่าใครก็ตามที่ได้ทำการล่อลวงบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ผู้เยาว์หรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นคนสัญชาติใด โดยวิธีการล่อลวงหรือการกระทำอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน การให้สัญญาเพื่อเสนอให้ซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน โดยปราศจากความยินยอมของบุคคลนั้น โดยวิธีการบังคับข่มขู่หรือการใช้สารเสพติด การลักพาตัวบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าหรือการเป็นโสเภณีการกระทำดังกล่าวนี้ถือเป็นความผิดและผู้กระทำนั้นต้องรับโทษ แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงมาตรการให้ความคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไว้ อย่างไรก็ตามหากไปพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายอื่น ๆ บางฉบับและการแสดงออกของรัฐบาลกัมพูชาต่อการให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ก็จะเห็นได้ว่ามีความสนใจในหลายประเด็นดังที่จะกล่าวต่อไป

- ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์คือผู้เสียหายไม่ใช่ผู้กระทำความผิด

รัฐบาลกัมพูชาตระหนักดีว่าเด็กและผู้หญิงที่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์เป็นผู้ที่ถูกทำ การละเมิด ดังนั้นจึงจะไม่ดำเนินคดีกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในความผิดฐานเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย โดยได้มีการจัดอบรมให้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในการพิจารณาถึงผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ จากการค้ามนุษย์และการไม่ตั้งข้อกล่าวหาบุคคลดังกล่าวในความผิดฐานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ก็จะไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดฐานค้าประเวณีเช่นกัน

- การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเป็นการเฉพาะในการทำงานด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์

ในปี ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) ทางกระทรวงกิจการภายในของประเทศกัมพูชาได้ก่อตั้ง หน่วยงานต่อต้านการค้ามนุษย์และการปกป้องเด็กและเยาวชนขึ้น หน่วยงานดังกล่าวจะทำงานใน เจริญรุ่งเรืองในการต่อต้านการค้ามนุษย์และดำเนินในกระบวนการทางอาญาโดยจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ หญิงทำหน้าที่ประจำการ มีการเปิดสายด่วนในการแจ้งเหตุโดยมีเจ้าหน้าที่ในการรับเรื่องร้องทุกข์ ซึ่งผู้ร้องทุกข์หรือผู้ขอความช่วยเหลือสามารถเลือกใช้ภาษาในการติดต่อได้ถึงสามภาษา คือภาษา เขมร ภาษาอังกฤษ และภาษาเวียดนาม

- การประสานงานกับองค์กรเอกชนในการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

รัฐบาลกัมพูชาได้ให้ความสำคัญกับองค์กรเอกชนในเรื่องของการร่วมมือกันให้ความ ช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยได้ทำการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจาก การค้ามนุษย์ในกรณีของผู้หญิงและเด็ก โดยศูนย์ดังกล่าวจะกระจายไปยังจังหวัดต่าง ๆ บริเวณลุ่ม แม่น้ำโขง ในศูนย์ช่วยเหลือดังกล่าวจะเป็นสถานที่พักพิง มีการบริการให้คำปรึกษาและดูแลรักษา ทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์การฝึกอาชีพให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเพื่อให้ เขาได้ช่วยเหลือตนเองได้และกลับเข้าสู่สังคมโดยการใช้ชีวิตได้อย่างปกติ

- สิทธิทางกฎหมายของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์มีสิทธิที่จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหม ทดแทนจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือมีสิทธิที่จะเรียกคืนทรัพย์สินของคนที่ถูกเจ้าหน้าที่ ยึดไว้

- การกำหนดหน้าที่โดยตรงให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบในการดูแลผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้า มนุษย์ในเรื่องสวัสดิการสังคม

กระทรวงกิจการสตรี (MOWA) และกระทรวงกิจการสังคมเพื่อฟื้นฟูทหารผ่านศึกและ เยาวชน (MOSAVY) เป็นสองหน่วยงานหลักในการทำงานด้านการดูแลและให้ความคุ้มครอง ช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการให้การดูแลความปลอดภัย การให้ การศึกษา การจัดบริการทางการแพทย์ การรักษาพยาบาลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การฝึก อาชีพ รวมทั้งการดูแลและติดตามผลภายหลังจากผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้กลับไปสู่ ภูมิภาค

- **มาตรการในการส่งกลับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างชาติ**

รัฐบาลกัมพูชาได้มีแนวทางในการจัดให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างชาติได้กลับประเทศโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อให้มากที่สุด มีการจัดตั้งจุดประสานงานเพื่อส่งตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อให้กลับประเทศอย่างปลอดภัย

- **การวางแผนยุทธศาสตร์ในการทำงานแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์**

ในประเทศกัมพูชานั้นมีกระทรวงกิจการสตรีที่เป็นหน่วยงานหลักที่มีการทำงานในเชิงรุกในเรื่องการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะกรณีของผู้หญิงและทางกระทรวงเองได้วางแผนการทำงานในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์ไว้หลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการป้องกันปราบปรามหรือการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ มีการจัดการประชุมร่วมกลุ่มย่อย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมกับหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติหรือองค์กรเอกชน รวมทั้งการร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรมและสภาสตรีแห่งชาติ (CNCW) ในการร่างและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ขึ้นมาใหม่

- **มาตรการพิเศษสำหรับเด็ก**

ในกรณีของเด็กนั้นรัฐบาลกัมพูชาได้ให้ความสำคัญกับการให้ความสำคัญกับการให้ความคุ้มครอง (บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์) เป็นกรณีพิเศษ ในประเทศกัมพูชาได้มีการก่อตั้งสภาเด็กแห่งชาติ (CNNCC) และได้จัดการดำเนินกิจกรรม เช่นการประชุมในเรื่องของการปกป้องสิทธิเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยได้ระดมความคิดจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและร่างกฎหมายในการปกป้องสิทธิเด็ก

- **การให้ความสำคัญกับปัญหาแรงงานและการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย**

ประเทศกัมพูชาตระหนักดีว่า แรงงานชาวกัมพูชามักจะถูกลักลอบขนส่งเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้านอยู่เสมอและบ่อยครั้งก็กลายเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ดังนั้นประเทศกัมพูชาจึงพยายามสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการควบคุมดูแลปัญหาด้านชายแดนและการลักลอบเข้าเมืองเช่นการทำบันทึกข้อตกลงกับประเทศไทยในเรื่องการจัดการค้ามนุษย์ (ซึ่งมักมีความเชื่อมโยงกับปัญหาการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอยู่บ่อยครั้ง) หรือการเข้าร่วมในกลุ่มประเทศในแถบลุ่มน้ำโขงเพื่อให้การทำงานในเชิงรุกเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์และการมีส่วนร่วมในปฏิญญากรุงเทพฯด้วยการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

3.1.5 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในสมาชิกอาเซียนที่มีปัญหาในเรื่องการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางตอนเหนือของประเทศที่มีการพบว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ชาวเวียดนามที่เป็นเด็กและผู้หญิงถูกส่งเข้าไปในประเทศจีนเพื่อการบังคับค้าประเวณีหรือการบังคับให้เป็นภริยาโดยผิดกฎหมาย ส่วนทางตอนใต้ก็

พบว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อถูกส่งเข้าไปในประเทศกัมพูชาเพื่อบังคับค้าประเวณี นอกจากนี้ทั้งประเทศ ลิงคโปร์และมาเลเซียก็ถูกระบุว่าเป็นจุดหมายปลายทางของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ชาว เวียดนามเช่นกัน ประเทศเวียดนามเพียงแต่ได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้าน องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กและไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ แต่เราสามารถพบความผิดที่เกี่ยวกับการค้าและลักพาตัวเด็กได้ในประมวลกฎหมายอาญาของเวียดนามซึ่งได้กำหนดให้เป็นความผิดและได้บัญญัติบทลงโทษไว้ และประเทศ เวียดนามได้ตระหนักถึงปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ เมื่อปี ค.ศ.2004 เวียดนามได้ มีแผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในกรณีของเด็กและผู้หญิง โดยแผนปฏิบัติการ ดังกล่าวมีการวางกรอบการดำเนินงานตั้งแต่ปี ค.ศ.2004 (พ.ศ.2547) ถึงปี ค.ศ.2010 (พ.ศ.2553) นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติของกฎหมายอื่นบางเรื่องที่สามารถนำมาปรับใช้ในเรื่องของการให้การ ค้ำครองกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ดังมีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

• **ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะถูกปฏิบัติในสถานะผู้เสียหายไม่ใช่เป็นผู้กระทำความผิด**

แม้ว่าประเทศเวียดนามจะยังไม่มีความหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าจะไม่ดำเนินคดีกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วประเทศเวียดนามถือว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์คือผู้เสียหายไม่ใช่ผู้กระทำความผิดและจุดมุ่งหมายของรัฐบาลเวียดนามคือการ ฟื้นฟูเยียวยาแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไม่ใช่การมุ่งหมายที่จะเอาผิด เช่น ในกรณีของผู้ที่ ตกเป็นเหยื่อที่ถูกบังคับค้าประเวณีก็จะส่งไปพักรักษาตัวและรับการรักษาทางการแพทย์เป็นเวลา ประมาณสามถึงสิบแปดเดือน รวมทั้งการไม่ดำเนินคดีในความผิดฐานเข้าหรือออกเมืองโดยผิด กฎหมายและความผิดฐานใช้เอกสารเดินทางปลอมกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

• **การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์**

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะได้รับการดูแลและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ร่างกาย รวมทั้งได้รับความเคารพเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องให้การดูแลและช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ จากการค้ามนุษย์

• **การคุ้มครองพยาน**

ในขั้นตอนการดำเนินคดีอาญานั้นหากปรากฏว่าพยานจะตกอยู่ในอันตรายไม่ว่าต่อชีวิต ร่างกาย เกียรติหรือศักดิ์ศรี ให้พยานนั้นได้รับความคุ้มครองตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ คุ้มครองพยาน

- การไม่เปิดเผยข้อมูลทางคดีในความผิดฐานค้ำมนุษย์

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความลับของกระบวนการสืบสวนและสอบสวนไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเก็บเป็นความลับ

- การให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์มีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมายอย่างเหมาะสม

ในประเทศเวียดนามผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์คือผู้เสียหายซึ่งมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและแนะนำเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง มีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือการบริการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของตนได้และ คนต่างชาติก็มีสิทธิที่จะมีลามีเป็นผู้ช่วยเหลือในการติดต่อสื่อสาร ส่วนในกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลนั้น ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ถือเป็นคู่ความฝ่ายหนึ่งในคดี มีสิทธิที่จะเบิกความและรับฟังการสืบพยานในชั้นศาล รวมทั้งการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับตนเอง ส่วนกรณีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ที่เป็นเด็กนั้นก็จะมีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือมีผู้ดำเนินการแทนเพื่อพิทักษ์และปกป้องสิทธิต่าง ๆ รวมทั้งการเรียกค่าเสียหายแทนตัวเด็ก

3.1.6 สาธารณรัฐประชาชนจีน²¹

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กในประเทศจีน มีรายละเอียดดังนี้

ในช่วงเดือนกันยายน ค.ศ. 1991 สภาประชาชนแห่งชาติจีน ได้ให้ความเห็นชอบ และผ่านบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว การค้าหญิงและเด็ก โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญคงไว้ตามกฎหมายอาญาฉบับปัจจุบัน การรับรองและปรับปรุงกฎหมายของจีน เพียงแต่กฎหมายใหม่เพิ่มบทลงโทษ และเพิ่มค่าปรับเข้าไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในส่วนของปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติเท่านั้น แต่เดิมช่วงที่มีการล่อลวงหญิงจีนเพื่อค้าประเวณียังต่างแดน ในยุคเริ่มต้น ทศวรรษ 1990 นั้น ประเทศจีนยังไม่มีกฎหมายลงโทษการค้าประเวณีข้ามชาติโดยตรงมาก่อน กลุ่มผู้กระทำความผิดที่ถูกจับจะถูกลงโทษโดยใช้กฎหมายที่ว่าด้วยการกระทำผิดอันเนื่องมาจากการลักลอบจัดส่งผู้อื่นออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมาย จนกระทั่ง ในปี ค.ศ. 1994 จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา ด้วยการเพิ่มบทว่าด้วยการลักลอบจัดส่งผู้อื่นออกนอกประเทศ

²¹ วันวิสาข์ สิริทวิเนติ, ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ: กรณีศึกษากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 65-57.

เพื่อการค้าประเวณีขึ้นมา โดยกฎหมายฉบับปรับปรุงใหม่นี้ได้กำหนดบทลงโทษขั้นต่ำด้วยการจำคุกระหว่าง 5 ปี ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 30.000 บาท (10.000 หยวน) การลงโทษนั้นขึ้นกลางจะถูกจำคุก แต่ 10 ปีขึ้นไป จนถึงตลอดชีวิต และปรับไม่เกิน 30.000 บาท หรือยึดทรัพย์สิน และ โทษสูงสุด คือ ประหารชีวิตพร้อมกับยึดทรัพย์สิน

กฎหมายอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1994 ได้ปรับปรุง และเพิ่มโทษแก่ผู้ค้าดังนี้

-กฎหมายอาญาใหม่ บัญญัติให้การลักพา ซื่อขาย ส่งตัวหญิงและเด็ก ถือเป็นอาชญากรรม และโทษตามความรุนแรงของคดี มีทั้งโทษจำคุก จำคุกตลอดชีวิต จนถึงประหารชีวิต และโทษปรับหรือริบทรัพย์สิน โดยกำหนดลักษณะการกระทำ อาทิเช่น ความผิดจากการค้าหญิงกว่า 3 คน, ซ่มจีนเหื่อ ล่อลวง หรือใช้กำลังเพื่อให้เป็นโสเภณี หรือขายให้บุคคลอื่นเพื่อบังคับเป็นโสเภณี, ขายเด็กออกนอกประเทศ ทำโทษทารุณเด็กจนถึงแก่ความตาย กักขังหญิงและเด็กที่ลักพามาโดยใช้กำลัง เป็นต้น

- กฎหมายอาญาใหม่ บัญญัติให้ลงโทษผู้ซื้อบริการด้วย ถ้ามีการซื้อบริการ มีโทษจำคุกถึง 3 ปี การใช้แรงงานหรือควบคุม การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี การทำให้ปราศจากเสรีภาพ ทารุณหญิงหรือเด็กที่ซื้อมาจะได้รับโทษเพิ่มขึ้น

- กฎหมายอาญาใหม่ ยังได้ลำดับการส่งหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศว่า ผู้ส่งออกโดยบังคับเหื่อต้องระวางโทษจำคุก 2-7 ปี

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิหญิงในประเทศจีน ค.ศ. 1992 ซึ่งได้บัญญัติอย่างชัดเจนถึงการพิทักษ์สิทธิหญิงในข้อ 36 โดยบัญญัติห้ามการลักพา และการค้าหญิง ห้ามซื่อขายหญิงและเด็กเพื่อค้าประเวณี ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐก็ได้ร่วมกันออกข้อตกลงว่าด้วย “การขจัดและลงโทษอย่างจริงจังเพื่อกำจัดการส่งออกหญิงวันรุ่นออกไปขายบริการทางเพศ โดยช่องทางการส่งออกแรงงานและการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย” ข้อตกลงข้อห้ามในเรื่องการส่งผู้หญิง วันรุ่นออกไปขายบริการทางเพศหรือจ้างงานโดยความหมายเช่นนั้น หรือ การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งการออกบัญญัติ “เพิ่มการควบคุมในการส่งเด็กจีนออกนอกประเทศ” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบความเป็นไป เบื้องหลังการส่งเด็กออกไปจากจากพาสปอร์ตของพวกเขา เพื่อห้ามการส่งออกเด็กที่ขโมย หรือลักพามา เพื่อเป็นการขจัดอาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากนั้นจีนยังได้ลงนามอนุสัญญาในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก อาทิเช่น ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์

3.1.7 ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาในประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

จากการที่ประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงไม่ว่าจะเป็นประเทศเมียนมาร์, ไทย, กัมพูชา, เวียดนาม, จีน หรือแม้กระทั่งลาวเอง ต่างก็เป็นประเทศที่ต้องประสบกับปัญหาความร้ายแรงของ

การค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศร่วมกันจึงลงนามบันทึกความเข้าใจซึ่งบันทึกฉบับนี้ ได้
 เล็งเห็นการค้ำนุษย์จากมุมมองที่ครบครัน ทุกๆ ขอบเขตของการประสานกับตำรวจในระดับชาติ
 และสากล ขอบเขตของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม การป้องกัน การ
 ฟื้นฟู และการกลับสู่สังคมของผู้เสียหาย รวมทั้งมาตรการการปกป้อง ซึ่งได้ลงนาม เมื่อวันที่ 29
 ตุลาคม ค.ศ. 2004 (พ.ศ.2547) ณ กรุงย่างกุ้งสหภาพเมียนมาร์²² และ สนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกัน
 ในทางอาญาของ ประเทศบรูไนดารุซซาลาม, กัมพูชา, อินโดนีเซีย, ลาว, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, สิงคโปร์
 และประเทศเวียดนาม ซึ่งได้มีการลงนามวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ. 2004²³ เนื่องจากในปัจจุบัน
 ปัญหาดังกล่าวได้ขยายขอบเขตกลายเป็นปัญหาในระดับภูมิภาค ซึ่งทุกประเทศต้องได้ร่วมมือแก้ไข
 อย่างไรก็ดีประเด็นหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณา ก็คือ การค้าหญิงและเด็กเพื่อบังคับใช้แรงงานหรือเพื่อ
 บริการทางเพศ เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับต่างประเทศ ก็
 ย่อมเกิดปัญหาในการนำใช้กฎหมายอาญามาปรับใช้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการกำหนดสถานที่ใน
 การกระทำความผิด ปัญหาสัญชาติของผู้กระทำความผิด หรือปัญหาสัญชาติของผู้เสียหายเป็นต้น
 นอกจากนี้ จากการที่ธุรกิจระหว่างประเทศมีการขยายตัวมากขึ้น มีการส่งออก-นำเข้าหญิงและเด็ก
 สาวกันอย่างแพร่หลาย ตลอดถึงเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในการสื่อสาร มีการเผยแพร่ภาพลามก
 อนาจาร โฆษณาขายบริการทางเพศ โดยผ่านสัญญาณดาวเทียม นอกจากนี้การขยายตัวขององค์กร
 อาชญากรรมข้ามชาติ นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลให้การค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์
 ขยายขอบข่ายกว้างขวางออกไป จนนอกเหนืออำนาจของประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงประเทศเดียว
 ที่จะดำเนินการให้กลุ่มอาชญากรรมเหล่านี้ได้รับโทษสมกับความผิดได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะ
 คลี่คลายลงได้ ก็จำเป็นต้องอาศัยรากฐานของมาตรการทางกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ และ
 ความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งหลาย โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเกี่ยวกับ
 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิง
 และเด็ก โดยสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ และป้องกันมิให้ปัญหาดังกล่าวขยาย
 ขอบเขตไปมากขึ้น โดยหวังว่าในที่สุดแล้วก็จะสามารถจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไปจาก
 ภูมิภาค

อย่างไรก็ดี มีประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในทางคดีอาญาของแต่ละ
 ประเทศ ซึ่งมีหลักการพิจารณาคือ²⁴

²² สำนักงานสหประชาชาติประจำ สปป. ลาว, จัดหมายข่าวโครงการสากลของสหประชาชาติด้านการค้า
 มนุษย์ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง, รัฐมนตรีหกประเทศอนุภาคพื้นลุ่มแม่น้ำโขงลงนามบันทึกความเข้าใจครั้ง
 ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการดำเนินการค้ำนุษย์, ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมีนาคม 2005, หน้า 2.

²³ Treaty on Mutual Assistance in Criminal Matters

²⁴ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญากฎทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2547), หน้า 75 และ 77.

1. หลักดินแดน (Territorial Principle) สิ่งที่กำหนดการใช้กฎหมายได้แก่ สถานที่กระทำผิด กล่าวคือ การกระทำความผิดเกิดขึ้นในรัฐโดยยอมตกอยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐนั้นๆ ไม่ว่าผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายจะมีสัญชาติใด ในทำนองกลับกัน การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนอกอาณาเขตของรัฐ แม้ผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายจะเป็นคนสัญชาตินั้นก็ตาม ก็ไม่อาจนำกฎหมายของรัฐดังกล่าวไปบังคับใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนอกรัฐนั้นๆ ได้ ผู้กระทำความผิด จะถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมายของรัฐที่ความผิดเกิดเท่านั้น

2. หลักบุคคล (Protective people Principle) สิ่งที่กำหนดการใช้กฎหมายได้แก่ สัญชาติของบุคคล กล่าวคือ กฎหมายของรัฐโดยอ้อมใช้บังคับและคุ้มครองคนของรัฐนั้น ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ซึ่งสามารถแยกได้ 2 ประเภท คือ

- ผู้กระทำความผิด กฎหมายอาญาของรัฐใด ย่อมใช้บังคับกับบุคคลที่ถือสัญชาติของรัฐนั้น ที่กระทำความผิดทั้งในและนอกอาณาเขตของรัฐนั้น ๆ ไม่ว่าผู้เสียหายจะเป็นคนสัญชาติใดก็ตาม หลักนี้ ถือสัญชาติของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ

- ผู้เสียหาย กฎหมายอาญาของรัฐใด ย่อมคุ้มครองบุคคลที่ถือสัญชาติของรัฐนั้น ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิด ไม่ว่าจะในหรือนอกอาณาเขตของรัฐนั้นก็ตาม ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นบุคคลสัญชาติใดก็ตาม หลักนี้ถือสัญชาติของผู้เสียหายเป็นสำคัญ ผู้กระทำความผิด จะถูกดำเนินคดีโดยกฎหมายแห่งรัฐที่ผู้เสียหายมีสัญชาติ

3. หลักอำนาจลงโทษสากล (Universality Principle) กล่าวคือ ประเทศใดที่จับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา และลงโทษตามกฎหมายของประเทศนั้น โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำความผิด หรือของผู้เสียหาย และไม่ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้นด้วย

อำนาจลงโทษสากลดังกล่าว ตามปกติมักจะมีกฎหมาย หรือข้อตกลงที่เห็นร่วมกันในระหว่างรัฐกำหนดลักษณะของความผิดบางลักษณะที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ร่วมกันของรัฐทั้งหลาย เช่น ความผิดฐานโจรสลัด การค้ายาเสพติด ซึ่งรวมถึงการค้าทาส การค้าหญิงและเด็ก เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การค้าหญิงและเด็กเป็นความผิดที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ร่วมกันของทุกประเทศ ดังนั้น แต่ละประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงควรมีการขยายขอบเขตการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ให้สามารถบังคับใช้นอกประเทศได้ สำหรับความผิดที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังเช่น การค้าหญิงและเด็ก กล่าวคือ ไม่ว่าความผิดการค้าหญิงและเด็กจะเกิดขึ้นที่ใด ให้แต่ละประเทศมีอำนาจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่ความผิดเกิด สัญชาติของผู้กระทำความผิด หรือสัญชาติของผู้เสียหาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถปราบปรามผู้กระทำความผิดการค้าหญิงและเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่ปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ได้ทวีความรุนแรง ก็ได้มีความพยายามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ว่ามีองค์กรใดบ้าง แต่ละองค์กรดังกล่าวมีอุปสรรคอย่างไร จึงทำให้ไม่สามารถขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไปได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้-

1. องค์กรตำรวจสากล (International Criminal Police Organization : INTERPOL)

เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง และถือเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาที่ใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยจัดอยู่ในระดับทางการบริหารเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิควิธีการจับกุมตัวอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้งประเทศ เมียนมาร์, ไทย, เวียดนาม, กัมพูชา, จีน และประเทศลาว ต่างถือเป็นสมาชิกขององค์กรตำรวจสากล

สำหรับการค้าหญิงและเด็ก แม้จะเป็นอาชญากรรมที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศที่องค์กรตำรวจสากลต้องการป้องกันและปราบปรามก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ องค์กรตำรวจสากลจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของแต่ละประเทศ ซึ่งหากเกิดกรณีจำเป็นในการที่จะต้องทำการจับกุมผู้กระทำความผิด ซึ่งปรากฏตัวอยู่ในประเทศนั้น ก็จะใช้วิธีการร้องขอให้ตำรวจแห่งท้องที่ประเทศนั้นเข้าทำการจับกุมให้ ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน นอกจากนี้แม้้องค์การตำรวจสากลจะมีเครือข่ายกว้างขวาง สมาชิกแต่ละประเทศมีศูนย์ติดต่อสื่อสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง แต่กลับจำกัดขอบเขตอยู่เพียงการส่งข่าวสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังไม่ถึงขั้นดำเนินการทางกฎหมาย เพื่อนำพยานหลักฐานที่สมบูรณ์เสนอผู้การพิจารณาของศาล มิใช่ว่าองค์กรตำรวจสากลไม่ต้องการดำเนินการดังกล่าว แต่บางประเทศเห็นว่าหากปล่อยให้พนักงานสอบสวนจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการในประเทศ เท่ากับเป็นการละเมิดอธิปไตยของรัฐ ทางด้านประเทศที่กำลังมีคดีอยู่ในระหว่างดำเนินการ หากจะร้องขอให้พนักงานสอบสวนของประเทศที่พยานหลักฐานอยู่ในเขตอำนาจช่วยดำเนินการให้ พยานหลักฐานที่ได้มาอาจใช้ไม่ได้ในศาลของประเทศที่ดำเนินคดี เพราะได้มาโดยผู้ไม่มีอำนาจสอบสวนตามกฎหมายและ แม้ว่าประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้ง 6 ประเทศ ต่างก็เป็นสมาชิกขององค์กรตำรวจสากล ในขณะที่องค์กรตำรวจสากลเองก็เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาประเภทหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมระหว่างประเทศ ซึ่งรวมทั้งการค้าหญิงและเด็กด้วย แต่อย่างไรก็ตามกลับพบว่า ในระหว่างประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้วยกันมองข้ามความสำคัญในการให้ความร่วมมือผ่านองค์กรตำรวจสากลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมการค้าหญิงและเด็ก ทั้งๆ ที่ประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกำลังประสบกับความรุนแรงของปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เหตุผลหนึ่งก็เนื่องมาจาก

ข้อจำกัดขององค์การตำรวจสากลตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งหากทุกประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงให้ความสำคัญกับการร่วมมือผ่านองค์การตำรวจสากล ก็จะเป็นแนวทางที่เหมาะสมอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้การแก้ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ และสังคมสำหรับเอเชีย และแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : ESCAP) เป็นกรรมาธิการประจำภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council) ของสหประชาชาติ โดยมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งก็รวมถึงประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ก็เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กได้ ซึ่งถือเป็นมาตรการระยะยาว

3. องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Children S Fund: UNICEF)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนาในความพยายามที่จะปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชากรวัยเด็ก และเตรียมการให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้สร้างเสริมความก้าวหน้าของสังคมต่อไป²⁵

จะเห็นได้ว่า UNICEF มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในทุก ๆ ด้าน โดยเน้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ที่เด็กจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก ถูกบังคับใช้แรงงาน ถูกบังคับค้าประเวณี รวมไปถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก ซึ่งความร่วมมือช่วยเหลือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ก็จะเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็กได้

4. องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (The International Organization for Migration : IOM)

เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพย้ายถิ่นในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการย้ายถิ่นในฐานะลี้ภัยทางการเมือง ผู้ลี้ภัยสงคราม ซึ่งก็รวมถึงการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติด้วย เนื่องจากผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก ทั้งสมัครใจ และที่ถูกบังคับก็ต้องอพยพย้ายถิ่นจากประเทศเดิมไปยังประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งทำให้ IOM จำเป็นต้องเข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ซึ่ง IOM เกี่ยวข้องกับการส่งหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กกลับสู่ประเทศต้นทาง ในปี ค.ศ. 1997 IOM ได้รับ

²⁵ มานพ เหม ประชยุทธอง, องค์การสหประชาชาติ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียน สโตร์, 2520), หน้า

เอาแผนปฏิบัติการเพื่อขจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นแผนการในระดับภูมิภาคมา ดำเนินการจัดตั้งปฏิบัติ ทั้งนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะการศึกษากรณีผู้หญิง และเด็กกัมพูชา ลาว และเวียดนามถูกค้าข้ามแดนมายังประเทศไทย รวมถึงการณรงค์ด้านข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ความร่วมมือทางด้านเทคนิค และการดำเนินการเพื่อส่งหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ ของกระบวนการค้าหญิงและเด็กกลับประเทศ โดยแผนการปฏิบัติดังกล่าว เป็นผลมาจากการ ประชุมสัมมนา 2 ครั้ง ในประเทศเวียดนาม ในปี ค.ศ. 1997 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้าง มาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก และสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างประเทศด้วย นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 1999 IOM ยังได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการขึ้นในประเทศไทย โดยเป็นการประชุมระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) ซึ่งจัดขึ้นในระหว่าง วันที่ 31 สิงหาคม – 1 กันยายน พ.ศ.2542 โดยมีผู้แทนจากประเทศที่เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ได้แก่ ประเทศลาว , เวียดนาม, ไทย, มาเลเซีย, สิงคโปร์, บรูไน, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, จีนและฮ่องกง ในขณะที่ประเทศเมียนมาร์และกัมพูชา ไม่ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ด้วย สำหรับ วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสัมมนาในครั้งนี้ ก็เพื่อคุ้มครองผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของ กระบวนการค้าหญิงและเด็ก

อย่างไรก็ดี ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา คือ ประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้ง 6 ประเทศ มี เพียงประเทศไทยประเทศเดียวเท่านั้น ที่เป็นสมาชิกขององค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน เพราะประเทศเพื่อน ใกล้เคียงมักย้ายย้ายถิ่นมาประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีประเทศ เวียดนามเป็นผู้สังเกตการณ์ (observer) ในการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กของ ประเทศสมาชิก ในขณะที่ ประเทศ ลาว, เมียนมาร์, กัมพูชา และจีน ต่างก็ไม่ได้เป็นสมาชิกของ IOM ทำให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการบังคับใช้แรงงานใน ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ภายใต้การดำเนินงานของ IOM จึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง ที่ประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ไม่ว่าจะเป็น เวียดนาม, กัมพูชา, เมียนมาร์, ลาว, จีนและไทย ต้อง ร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้น โดยดำเนินการในลักษณะของความร่วมมือ ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค ซึ่งอาจทำให้การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (The International Labour Organization : ILO)

เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้แรงงาน ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องของแรงงาน ซึ่งทำให้องค์กรแรงงาน ระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่ถูกบังคับใช้แรงงานหรือ การบังคับให้บริการทางเพศ กล่าวคือ การค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ ถือเป็นการใช้ แรงงานหญิงและเด็กโดยผิดกฎหมาย ในกรณีที่เป็นการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ซึ่งหญิงและเด็กที่ ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการดังกล่าวเป็นชาวต่างชาติ ก็จะกลายเป็นปัญหาในระดับประเทศที่

นอกจากประเทศที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันแก้ไข ILO ในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อการบริการทางเพศ โดย ILO ได้มีมาตรการพิเศษเพื่อต่อต้านการค้าหญิงและเด็ก ภายใต้โครงการปฏิบัติระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องการจัดการใช้แรงงานเด็ก (International Program on the Elimination of Child Labour: IPEC) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ-

- รณรงค์ให้มีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค รวมทั้งเร่งระดมกำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ป็นรูปเป็นร่างขึ้น

- สนับสนุนให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจัง รวมทั้งปรับปรุงวิธีการในการทำงาน และฝึกทักษะให้กับบุคลากรที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วย

- จัดสร้างแผนปฏิบัติการในระดับพหุภาคี เพื่อป้องกันปัญหาการค้าหญิงและเด็ก รวมทั้งเพื่อให้หญิงและเด็กที่ต้องเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก สามารถกลับมาดำเนินชีวิตได้ในสังคม อาทิเช่น โครงการดูแลรักษาสุขภาพ , การให้คำแนะนำปรึกษา, การให้การศึกษาและการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่รู้สึกแบ่งแยก , การมีบทบาทผู้ดูแลเฉพาะบางประการสำหรับเด็กและผู้ปกครองที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก เป็นต้น

- จัดตั้งกลไกในการดำเนินงานในระดับประเทศร่วมกัน เพื่อป้องกันปัญหาการค้าหญิงและเด็กทั้งในประเทศผู้รับที่เป็นจุดหมายปลายทาง และประเทศต้นทางผู้ส่งรวมทั้งการมีบทบาทผู้ดูแลเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงานจัดส่งตัวหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ กลับคืนสู่ประเทศ

- ปรับปรุงและสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมเพื่อขบวนการทางสังคม ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และในระดับนานาชาติ เพื่อหยุดยั้งการค้าเด็ก

การดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ILO ได้มีการเผยแพร่อนุสัญญาฉบับใหม่ล่าสุดที่จะช่วยขจัดความเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับการใช้แรงงานเด็ก โดยอนุสัญญา ILO หมายเลข 182 เป็นอนุสัญญาที่ว่าด้วยการห้ามมิให้มีและการดำเนินการปราบปรามโดยทันที เพื่อขจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ทั้งในเรื่องการใช้แรงงานทาส แรงงานจัดหนี้ แรงงานบังคับ การซื้อ-ขายเด็ก การค้าประเวณี การใช้เด็กในสื่อลามกอนาจาร การใช้เด็กในงานอันตรายและผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด และการใช้เด็กในการสู้รบด้วยกำลังอาวุธ โดยอนุสัญญานี้จะครอบคลุมบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศไทยได้ให้การรับรองแต่ยังไม่ได้

ร่วมเป็นภาคี เนื่องจากต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ มากมาย ก่อนที่จะประกาศออกมาใช้ในประเทศ²⁶ ซึ่งหากทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ ก็จะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก อาทิเช่น สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asian Nations: ASEAN) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

สำหรับบทบาทของ ASEAN ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ได้แก่ ในการประชุม ASEAN ครั้งที่ 4 ที่ประเทศสิงคโปร์ ในปี 1992 ผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิก ASEAN ได้ให้ความเห็นชอบร่วมกันในการร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก ASEAN เพื่อพัฒนา และคุ้มครองเด็กในเรื่องที่เกี่ยวกับการทารุณเด็ก และการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก ไม่ว่าจะเป็นโสเภณี แรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง รวมไปถึงการค้าเด็กด้วย ในปี ค.ศ. 1996 ได้มีการจัดตั้งโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาขึ้นพื้นฐานระหว่าง ASEAN กับภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนโครงการทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างงาน การสร้างรายได้ การยกฐานะทางสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แต่ก็สามารถขยายให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาทางสังคมและกฎหมายได้ โดยเฉพาะเรื่องของการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่จะต้องเร่งแก้ไขหากมีนโยบายทางการเมือง สำหรับโครงการนี้ เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะเชื่อมโยงและผลักดันให้เกิดความร่วมมือกันในภูมิภาคสำหรับประเทศที่มีได้เป็นสมาชิก ASEAN การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสครั้งที่ 6 (SOM 6) ได้จัดขึ้น ณ กรุงเวียงจันทน์ในระหว่างวันที่ 5-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยมีประเทศสมาชิก ASEAN เข้าร่วม รวมทั้งประเทศจีน การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานร่วมกันที่ได้ลงนามกัน (Sub - regional Plan of Action) ในระยะผ่านมาและปรึกษาหารือการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิง และเด็กสิ่งทีพ่นเด่นในแต่ละประเทศในปัจจุบันและปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามเพื่อให้สอดคล้องพร้อมทั้ง แลกเปลี่ยนบทเรียนในการป้องกันและเทคนิควิธีการปราบปรามเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กในแต่ละประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

²⁶ วันวิสาข์ สิริันทวินดิ, ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับพิเศษ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542), หน้า 131.

6. ศูนย์กฎหมายภูมิภาคแม่น้ำโขง (Mekong Region Law Center: MRLC)²⁷

เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิง และเด็กในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อสนับสนุนหลักการทางกฎหมาย เสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม รวมทั้งพัฒนากระบวนการในทางกฎหมายของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงให้มีศักยภาพ ในส่วนของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก คือ MRLC มีการดำเนินงานในทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาและสิทธิมนุษยชน โครงการสำคัญที่กำลังดำเนินการ คือ เรื่องแรงงานอพยพ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ เนื่องจากผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานอพยพที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ย่อมส่งผลให้การป้องกัน และปราบปรามการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติในภูมิภาคแม่น้ำโขงสามารถดำเนินการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา MRLC ยังได้จัดให้มีการประชุมในระดับภูมิภาคว่าด้วยเรื่อง “แรงงานอพยพผิดกฎหมาย : ศึกษากรณีการค้าหญิงและเด็ก” ซึ่งมีผู้แทนจากประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงเข้าร่วมประชุม โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก รวมทั้งหารือ และเสนอแนะถึงแนวทางที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁷ Mekong Region Law Centre: MRLC.

บทที่ 4

เปรียบเทียบมาตรการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิง และเด็ก และความร่วมมือระหว่างประเทศไทย – ลาว

4.1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และสถานการณ์ การปฏิบัติพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ของประเทศไทย

ประเทศไทยได้ตระหนักดีถึงผลกระทบและสิ่งเลวร้ายจากการค้ามนุษย์และได้พัฒนา
กฎหมายมาโดยตลอด อาทิเช่น

- 1.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
3. พระราชบัญญัติ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540
- 4.พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540
- 5.พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ.
2542
- 6.พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่2) พ.ศ. 2551
- 7.พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 8.พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- 9 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

ทั้งนี้ยังมีกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1.พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546
- 2.พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522
- 3.พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546
- 4.พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535
5. สนธิสัญญาและบทบันทึกความเข้าใจที่ได้ลงนามกับประเทศต่างๆ

และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติได้บัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในวันที่
5 มิถุนายน พ.ศ.2551 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยกำหนด
คำนิยามการค้ามนุษย์ให้ครอบคลุมความผิดทุกประเภท ทั้งให้ความผิดฐานค้ามนุษย์เป็นความผิด
สากล ที่สำคัญที่สุดพระราชบัญญัตินี้ยังเพิ่มมาตรการพิเศษเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ซึ่งพระราชบัญญัติได้บัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดความผิดฐานค้ำมนุษย์ไว้โดยเฉพาะ และ พุทธการณอันเป็นการค้ำมนุษย์และพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้บัญญัติคำศัพท์และนิยามไว้ อย่างละเอียดในมาตรา 4 และมาตรา 6 อาทิเช่นคำว่า

“แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลง เป็นทาส การนำคนมาขอตาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้าหรือ การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือ ทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น โดยขู่เชือดด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ใน ภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

“องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัดตั้งโครงสร้างโดยสมคบกัน ตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างที่ ชัดเจนมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอน หรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกขั้น สูงแต่สี่ปีขึ้นไป หรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม

ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังได้ให้ความหมาย

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“กรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และให้ หมายความว่ารวมถึงข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับสามซึ่ง รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้ปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

มาตรา 6 มีความหมายว่า เป็นฐานะจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่ง ไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว หนีฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือ โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ให้ ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ เป็นฐานะ จัดหา ชื่อ ขาย จำหน่ายพามาจากหรือส่ง ไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่ง

เด็ก ผู้ที่กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และมาตรา 7 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

- (1) สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (2) อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (3) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม
- (4) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ
- (5) ชักชวน ชี้นำ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งพระราชบัญญัติ มาตรา 6 และมาตรา 7 ได้ขยายฐานความผิดให้กว้างกว่าฐานความผิดที่ได้บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540

การเตรียมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 8 ได้บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดเตรียมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มีความสอดคล้องพอสมควรกับค่านิยมของการค้ามนุษย์ ในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ยังได้นำมาตรการลงโทษในความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิดมาปรับใช้ นอกจากนี้พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดผู้กระทำความผิดในมาตรา 6 นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษในราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้บังคับโดยอนุโลม ในมาตรา 12 และ 13 ยังได้กำหนดมาตรการต่อเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ตลอดจนถึงกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เพื่อให้พระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

ในพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา 15 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป ค ม.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานกรรมการ

ป ค ม.” เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่ง นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกันการปราบปราม การบำบัดฟื้นฟู และการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ไม่น้อยกว่าเจ็ดปีด้านละหนึ่งคน โดยต้องเป็นภาคเอกชน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรม และมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเลขานุการ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการและผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเป็นผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรี ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง นี้ก็แสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและคัดเลือกเอาผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเกี่ยวกับด้านการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์มาเป็นคณะทำงาน ซึ่งให้สตรีเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไข และให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(2) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือโครงสร้างของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(3) กำหนดยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(4) กำหนดแนวทางและกำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(5) สั่งการและกำกับดูแลให้มีการศึกษาวิจัย และจัดทำข้อมูลแบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(6) วางระเบียบเกี่ยวกับการจดทะเบียนองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตลอดจนหลักเกณฑ์ ในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมขององค์กรดังกล่าว

(7) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน

(8) วางระเบียบเกี่ยวกับการรายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(9) สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป ก ค.

(10) ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 16 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

นอกจากนี้ยังได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี วาระการประชุมของ คณะกรรมการและมอบอำนาจให้คณะกรรมการ ป ก ค. ให้นำบทบัญญัติ มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 21 มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการ ปกค. โดยอนุโลม

4.1.1 มาตรการลงโทษในความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิด

สำหรับหลักการสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงหรือเด็กตามมาตรา 9 และเป็นบทบัญญัติที่ไม่มีในประมวลกฎหมายอาญา การสมคบ โดยเริ่มคบคิด ยังไม่ลงมือกระทำหรือพยายามกระทำความผิด โดยปกติยังไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิด แต่มาตรา 9 แม้เป็นเพียงสมคบกัน ยังไม่ได้ลงมือกระทำก็ถือว่ามีความผิดฐานสมคบกันตามวรรคแรกแล้ว เป็นความผิดมีโทษกระทง หนึ่ง และเมื่อผู้สมคบกันตามวรรคหนึ่งแม้เพียงคนเดียวได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน บทบัญญัติในวรรคสองได้บัญญัติให้ผู้สมคบทุกคนต้องระวางโทษตามความผิดนั้นๆ อีกกระทง หนึ่ง ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไปการสมคบเป็นความผิดเฉพาะความผิดบางลักษณะ เท่านั้น ซึ่งได้บัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 9 คือ

ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 6 ของ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ต้องระวางโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของ โทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้สมคบกันกระทำความผิดคนหนึ่งคนใดได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ผู้ สมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้ สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้ สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้มีการสมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่า ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้¹ แต่ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 6 ได้ กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปหรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ต้องระวางโทษ หนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง

¹ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551, หน้า 2.

ในกรณีที่สมาชิกของอาชญากรรมได้กระทำความผิดตามมาตรา 6 สมาชิกของอาชญากรรมทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิด และรู้เห็นหรือยินยอมกับการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นแม้จะมีได้เป็นผู้กระทำความผิดนั้นเอง

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพื่อให้ผู้เสียหายที่ถูกพาเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น²

4.1.2 การขยายมาตรการกลไกในการป้องกันและปราบปรามให้แก่เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ

มาตรการพิเศษในการรวบรวมพยานหลักฐานการค้ำมนุษย์กรณีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 อันได้แก่การออกหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้อภัยค่า หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน การตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อผู้นั้นหากยินยอมแต่ถ้าเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ การตรวจค้นยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ การเข้าไปในสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้มีพยานหลักฐานในการค้ำมนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ อยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย และมาตรการพิเศษในการให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อสารสนเทศอื่นใดที่ถูกใช้ หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าการราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้³ มาตรการพิเศษเหล่านี้ล้วนเป็นมาตรการพิเศษเพิ่มเติมในประเทศไทย ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีค้ำมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ ในการ

² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 10, หน้า 2.

ปฏิบัติหน้าที่นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และเพื่อคุ้มครองป้องกัน ภัยแก่บุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดให้บุคคลดังกล่าว อยู่ในกรงคุ้มครองเป็นการชั่วคราวได้แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ทั้ง ให้รายงานให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายเกินกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาต ทั้งนี้ ศาลจะอนุญาตได้ไม่เกินเจ็ดวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้

การจัดให้บุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวตามมาตรานี้ ต้องจัดให้ให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในสถานที่อันสมควรซึ่งไม่ใช่ห้องขังหรือสถานคุมขัง ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ให้คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โดยเคร่งครัด⁴

4.1.3 มาตรการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ในพระราชบัญญัติได้มอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษ การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละขั้นตอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย

การให้ความช่วยเหลือ อาจจัดให้บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายได้รับการดูแลในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชนก็ได้⁵

⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 29, หน้า 3.

⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 33, หน้า 3.

4.1.4 มาตรการในการให้คำปรึกษาใหม่ทดแทนค่าเสียหายกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

แน่นอนว่าผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ย่อมเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางร่างกายหรือจิตใจ มาตรการในข้อนี้กล่าวถึงการชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้กับเหยื่อ ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 มาตรา 35 เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ผู้เสียหายมีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทน แทนผู้เสียหายตามที่ได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การเรียกค่าสินไหมทดแทนพนักงานอัยการจะขอรวมไปกับคดีอาญาหรือจะยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีอาญากำลังพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้นก็ได้

คำพิพากษาในส่วนที่เรียกค่าสินไหมทดแทน ให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาและในในกรณีที่ศาลสั่งให้ใช้ ค่าสินไหมทดแทน ให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา และให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีนี้ด้วย

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง และการบังคับคดีตามวรรคสามมิให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาบังคับใช้อนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้⁶

4.1.5 มาตรการในการให้ความปลอดภัยทางร่างกายกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

สำหรับมาตรการในข้อนี้ค่อนข้างเห็นเป็นรูปธรรมที่มีความชัดเจนว่าเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ร่างกายของผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยถือเป็นหลักประกันให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายว่าจะได้รับการคุ้มครองหากเกิดการคุกคามหรือตอบโต้จากผู้กระทำความผิด โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าบุคคลนั้นจะพำนักอยู่ ณ ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการดำเนินคดี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย

ในกรณี ที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นพยานได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 35, หน้า 4.

ถ้าผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนา หรือถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานในประเทศนั้นๆ ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน และไม่ว่าจะกระทำผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศนั้นๆ หรือไม่ก็ตาม เพื่อให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายและบุคคลในครอบครัวอย่างต่อเนื่องในประเทศนั้น⁷

4.1.6 การรับรองสถานะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนสัญชาติไทย หรือมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

ไม่เพียงแต่คนต่างด้าวเท่านั้นที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย หลายครั้งเราจะพบว่าบุคคลที่มีสัญชาติไทยหรือมีภูมิลำเนาในประเทศไทยตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์อยู่ในดินแดนของประเทศอื่น ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวต้องการที่จะกลับประเทศไทยหรือถิ่นที่อยู่ พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้บุคคลนั้นได้เดินทางกลับประเทศไทยหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า และให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้น

นอกจากนี้ยังมีบุคคลอีกประเภทที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการในข้อนี้เช่นกันคือ

1. ในกรณีที่บุคคลผู้ที่มีสัญชาติไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศ หากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยจริงหรือไม่ หากบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้บุคคลนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า และให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้น

2. ในกรณีผู้เสียหายในต่างประเทศนั้น เป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีเอกสารประจำตัว แต่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้ที่มีหรือเคยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ซึ่งหากได้ตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความถูกต้องของบุคคลทั้งสองประเภทแล้วหากบุคคลนั้นมีความประสงค์จะกลับเข้ามาในประเทศไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้น

มีข้อสังเกตว่ามาตรการในข้อนี้อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการในกรณีที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างด้าวได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวด้วยเหตุผลเพื่อประโยชน์ในเรื่องการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งหากผู้ที่ตกเป็น

⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 36, หน้า 6.

เหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว แล้วทางพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะส่งตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์กลับประเทศไม่ได้⁸

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้บุคคลนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร หรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า และให้คำนึงถึงความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้นั้น

ในกรณีที่ผู้เสียหายในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและก่อนออกนอกราชอาณาจักร สถานะของการได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่เป็นการชั่วคราวยังไม่สิ้นสุด เมื่อได้ตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ความถูกต้องของผู้เสียหายที่ถือเอกสารแล้ว หากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้นั้นและให้ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร

ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้มอบอำนาจให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับสถานการณ์ จำนวนคดี การดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังห้ามมิให้พนักงานสอบสวน ดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้าเมือง ออกไปหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับ อนุญาตว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อพนักงานฐานปลอมหรือใช้ซึ่งหนังสือ เดินทางปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตามหรือรับเร้าบุคคลเพื่อ ค้าประเวณีและการเข้าไปมั่วสุมในสถานการณ้ค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี หรือความผิดฐานเป็นคน ต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม⁹

4.1.7 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์¹⁰

มาตรการในหัวข้อก่อนนี้เป็นเรื่องของค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา กรณีผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์มีสิทธิจะได้รับเพื่อบรรเทาความเสียหายที่ขึ้นกับตนเอง แต่เรื่องของกองทุนเพื่อการ

⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 39, หน้า 7.

⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 40 และ มาตรา 41, หน้า 7.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 42 และมาตรา 43, หน้า 7.

ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนประกอบด้วยที่มาของกองทุนที่ได้มาจาก

1. เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
2. เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
3. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้
4. เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
5. ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน
6. เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดหารายได้
7. เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกำหนดอื่น

ส่วนเงินและดอกผลที่กองทุนได้รับตามมาตรา 42 ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ซึ่งเป็นกองทุนที่รัฐซึ่งจัดตั้งขึ้นในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกรณีดังนี้¹¹

1. การช่วยเหลือผู้เสียหายตามมาตรา 33
2. การคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา 36
3. การช่วยเหลือผู้เสียหายในต่างประเทศให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 39
4. การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ปกค. กำหนด
5. การบริหารกองทุน

4.1.8 การคุ้มครองความความเป็นส่วนตัว

ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ผู้เสียหายจะต้องให้การหรือเบิกความต่อหน้าบุคคลผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายรวมทั้งต้องเผชิญหน้ากับจำเลยในการซักค้านผู้เสียหายมักจะต้องเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองอย่างละเอียดให้กับทนายความจำเลยซึ่งพยายามใช้คำถามและวิธีการต่างๆ เพื่อทำลายน้ำหนักคำพยาน เช่น ทำให้พยานกลัวจนลนลานเบิกความสับสน ในเสนอหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมทางเพศในอดีตของพยาน อาชีพ เคยทำงานเป็นโสเภณีเป็นต้น และยังพบว่าบ่อยครั้ง ภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้เสียหายและอาจรวมถึงของญาติพี่น้องที่ปรากฏจากการดำเนินกระบวนการยุติธรรม ถูกเผยแพร่สู่สาธารณะชนผ่านทางสื่อต่างๆทำให้เหยื่อซึ่งได้รับความบอบช้ำทั้งทางร่างกายและจิตใจอยู่แล้ว ได้รับความอับอายและเจ็บช้ำน้ำใจ นอกจากนั้นการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวออกสู่สาธารณะชนอาจทำให้ผู้เสียหายในฐานะพยาน หรือญาติมิตรของผู้เสียหายได้รับอันตราย

¹¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 44, หน้า 8.

หรือถูกคุกคามจากผู้กระทำผิดที่เป็นองค์กร พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

4.2 มาตรการต่อผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สี่ ปี ถึง สิบ ปี และปรับตั้งแต่ แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคล อายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่ถึงสิบแปด ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หก ปี ถึง สิบสอง ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาท ถึง สองแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคล อายุไม่เกิน สิบห้า ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ แปด ปี ถึง สิบห้า ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

(มาตรา 52)

นิติบุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ สองแสนบาท ถึง หนึ่งล้านบาท

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจาก การสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ ที่ต้องกระทำ ของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หก ปี ถึง สิบสอง ปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนสองหมื่นบาท ถึง สองแสนสี่หมื่นบาท (มาตรา 53)

ผู้ใดขัดขวางการสืบสวน การสอบสวน การฟ้องร้อง หรือการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยาน เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ใช้กำลัง ชูเชิญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นเพื่อมิให้ผู้เสียหายหรือพยาน ไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาล เพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้น เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรือปลอม ทำ หรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ อันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ พนักงานสอบสวน หรือ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(5) ใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ ช่มชู้ ช่มชู้ใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อกรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้¹²

ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้า ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติตามหน้าที่หรือกฎหมาย

(1) รู้ว่ามีกรยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้ว่ามีหรือจะมีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารที่จะได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้ยื่นคำขอสูญเสีย โอกาสที่จะได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ

(2) รู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว¹³

ผู้ใดกระทำการหรือจัดให้มีการกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) บันทึกรูปภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงหรือสิ่งอื่นที่สามารถแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าขั้นตอนใดๆ

(2) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่ทำให้บุคคลอื่นรู้จักชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์หรือบุคคลในครอบครัวผู้เสียหายนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด

(3) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ภาพหรือ เสียง ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด เปิดเผยแพร่ไว้ที่ สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

¹² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 44, หน้า 8.

¹³ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 55, หน้า 9.

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำที่ผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการในการคุ้มครองหรือช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายยินยอมโดยบริสุทธิ์ใจ¹⁴

ประเทศไทยจึงต้องนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรการพิเศษในการรวบรวมพยานหลักฐาน หลักฐาน เพื่อนำมาตรการพิเศษเหล่านี้ไปใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่มีลักษณะทั้งที่เป็นองค์กรอาชญากรรมและที่เป็นลักษณะเครือข่ายอาชญากรรมอย่างแท้จริง

4.2.1 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2530

เมื่อพิจารณา บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาใน ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศ และ บทบัญญัติอื่นๆ ที่ประกอบหรือเสริมความผิดข้างต้นแล้ว พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วมีลงโทษแก่ผู้กระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น ไม่สามารถครอบคลุมไปถึงเด็กชาย ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของการค้าหญิงและเด็ก พบว่ามีเด็กชายอยู่เป็นจำนวนไม่น้อยส่งผลให้บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและไม่อาจบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลายๆ ฝ่ายก็ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว เพราะนอกจากผู้กระทำผิดจะไม่ต้องรับโทษโดยอาศัยช่องว่างของกฎหมายแล้ว หากปล่อยให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นโดยไม่รีบดำเนินการแก้ไข ก็จะต้องมีหญิงและเด็กหญิงและเด็กชายอีกจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อหรือเป็นผู้เสียหายของกระบวนการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้แรงงาน การบังคับให้ค้าประเวณี ขอดาน ดังนั้นจึงได้มีการออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ.2551 โดยมีกรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.2 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภริยาของตน

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้ผู้นั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สี่ ปี ถึง ยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ แปดพันบาท ถึง สี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกับ อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศ หรือ ทวารหนักของผู้อื่น

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 56, หน้า 9.

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมิหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สิบห้า ปี ถึงยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ สามหมื่นบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสและคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบและให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้า ปี ซึ่งมีใช้ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สี่ ปี ถึง ยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ แปดพันบาท ถึง สี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับ อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำ กับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกิน สิบสาม ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ เจ็ด ปี ถึงยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นสี่พันบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน และเด็กนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมิอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกิน สิบแปด ปี กระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกิน สิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่งหรือมาตรา 277 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือ จำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตรี ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสามหรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

- (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า สิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สิบ ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

4.2.3 ความผิดเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลอื่นไปเพื่ออนาจาร

ตามมาตรา 282 และ 283 มีสาระสำคัญของบทบัญญัติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 282 และ 283 อยู่ที่การบัญญัติให้การกระทำความผิดต่อผู้ชายหรือเด็กชายในการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่ออนาจาร หรือเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นมีความผิดอันจะต้องได้รับโทษ เช่นเดียวกับการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กหญิงซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกิน สิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สาม ปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้า ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้า ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้า ปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาท ถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกิน สิบแปด ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ เจ็ด ปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กยังไม่เกิน สิบห้า ปี ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบปีถึง ยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

4.2.4 ความผิดเกี่ยวกับการพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร

ตามมาตรา 283 ทวิ เป็นบทบัญญัติที่ได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นใหม่ บัญญัติให้การพาบุคคลไม่ว่าชายหรือหญิงอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกิน 18 ปีไปเพื่อการอนาจารเป็นความผิดต้องได้รับโทษแม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม บทบัญญัติที่ได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นใหม่ อีกมาตราหนึ่งคือ มาตรา 312 ตรี อยู่ในลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 312 ผู้ใดเพื่อจะเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาสนำเข้าไปหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พามาจากที่ใด ชื่อ ชาย จำหน่ายรับหรือหวังเหนี่ยวซึ่งบุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ด ปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา 312 ตรี ผู้ใดโดยทุจริตรับไว้ จำหน่าย เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปซึ่งบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำผิดแก่เด็กยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 284 ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่ออนาจารโดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่ง ปี ถึง สิบ ปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น
ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

4.2.5 ความผิดฐานดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี

ตามมาตรา 286 ได้บัญญัติว่าผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่น บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต และวรรคสองบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- (1) ปรากฏว่า อยู่ร่วมกับหญิงซึ่งค้าประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค้าประเวณีคนเดียว หรือหลายคนเป็นอาจฉิน
- (2) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่น โดยหญิงหญิงค้าประเวณี เป็นผู้จัดให้ หรือ
- (3) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยผู้ซึ่งค้าประเวณี ในการทะเลาะวิวาทกับผู้ทีคบค้ากับผู้ซึ่งค้าประเวณีนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค้าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น

4.2.6 ความผิดเกี่ยวกับการมีสื่อลามกไว้ในครอบครอง

การมีไว้ในครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนบุคคลซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมายรูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก ไม่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย ประมวลกฎหมายอาญามีเพียงข้อห้ามสำหรับการทำ ผลิด มีไว้ หรือนำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักรส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการแจกหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชนซึ่งวัตถุหรือสิ่งของเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สาม ปี หรือ ปรับไม่เกิน หกพัน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นได้ว่าเป็นโทษที่ต่ำมาก¹⁵

4.2.7 มาตรการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 33 (2) เป็นบทบัญญัติที่เป็นมาตรการทางกฎหมายของไทยในการดำเนินการต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยให้อำนาจแก่ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินที่บุคคลได้มาโดยการกระทำความผิด เป็นการบังคับให้ผู้กระทำความผิดส่งทรัพย์สินสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน ไม่ใช่เป็นการริบทรัพย์สินของบุคคลผู้กระทำความผิดทั้งหมด ผู้ค้านุญช์อาจอุทธรณ์ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ปัจจุบันยังมีอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินในทางอาญานี้เนื่องจาก¹⁶

- (1) โทษริบทรัพย์สินเป็นโทษทางอาญา ต้องมีการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิด และศาลจะมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินตามมาตรา นี้ได้ต่อเมื่อมีการฟ้องคดีอาญากับผู้กระทำความผิด และศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด โดยให้ลงโทษพร้อมกับการริบทรัพย์สินที่ได้มาจาก

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา 287, หน้า

¹⁶ วีระพงษ์ บุญโญภาส, “อาชญากรรมค้าหญิง ค้าเด็ก กับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” บทบัญญัติ เล่ม 56 ตอน 2 (เดือนมิถุนายน 2543), หน้า 214.

การกระทำความผิด แต่ธุรกิจอาชญากรรมปัจจุบันสร้างเงินได้จำนวนมหาศาลให้ผู้กระทำความผิด ซึ่งเงินได้เหล่านั้นถูกนำไปใช้เพื่อสร้างอิทธิพลให้ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะในอำนาจรัฐ ทำให้การพิสูจน์ความผิดเพื่อลงโทษฐานริบทรัพย์สินเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

(2) ลักษณะของทรัพย์สินที่จะถูกริบจะต้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา แบ่งออกเป็นสามประเภท คือ

(ก) ทรัพย์สินที่ต้องริบโดยเด็ดขาด (มาตรา 32)

(ข) ทรัพย์สินที่ต้องริบเว้นแต่จะเป็นของบุคคลอื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำความผิด (มาตรา 34)

(ค) ทรัพย์สินที่อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะริบ(มาตรา 33)

แต่ถ้าทรัพย์สินนั้นถูกแปรสภาพไปกลายเป็นทรัพย์สินอื่นศาลจะไม่พิพากษาริบ เช่น นำเงินได้จากการกระทำความผิดไปซื้อหุ้น ขอบเขตของการริบทรัพย์สินทางอาญาจะขยายไปไม่ถึง

(3) จากข้อจำกัดในการบังคับใช้โทษริบทรัพย์สินในทางอาญาที่มีอยู่ทำให้ไม่สามารถข่มขู่ผู้กระทำความผิดซึ่งมีรายได้อันมหาศาลจากธุรกิจอาชญากรรมอันทำในรูปแบบองค์กร จึงทำให้การบังคับใช้โทษริบทรัพย์สินกับอาชญากรรมประเภทนี้ไม่ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของโทษที่บัญญัติไว้

4.2.8 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับ 29)

พ.ศ.2551

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง และในบางเรื่องก็กำหนดให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ระเบียบหรือข้อบังคับในเรื่องนั้นๆ ซึ่งมีจำนวนมาก เพื่อสะดวกในการใช้งานของนักกฎหมาย จึงได้นำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องมาลงไว้โดยจัดหัวข้อให้เป็นหมวดหมู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 59 ศาลจะออกคำสั่งหรือหมายจับ หมายค้น หรือหมายขังตามที่ศาลเห็นสมควรหรือโดยมีผู้ร้องก็ได้

ในกรณีที่ผู้ร้องขอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ต้องเป็น พนักงานฝ่ายปกครอง ตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนซึ่งมีเหตุอันควร โดยผู้ร้องขอไม่อาจไปพบศาลได้ ผู้ร้องขออาจร้องขอต่อศาลทางโทรศัพท์ โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เหมาะสมเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับหรือหมายค้นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อ ศาลสอบถามจนปรากฏว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ตามมาตรา 59/1 และมีคำสั่งให้ออกหมายนั้นแล้ว ให้จัดส่งสำเนาหมายเช่นนี้ไปยังผู้ร้องขอโดยทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

เมื่อได้มีการออกหมายตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขอหมายมาพบศาลเพื่อสาบานตัวโดยไม่ชักช้า โดยจดบันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวและลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมายไว้หรือจะใช้เครื่องบันทึกเสียงก็ได้โดยจัดให้มีการถอดเสียงเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมาย บันทึกที่มีการลงลายมือชื่อรับรองดังกล่าวแล้ว ให้เก็บไว้ในสารบัญชของศาล หากความปรากฏต่อศาลในภายหลังว่าได้มีการออกหมายไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหมายเช่นว่านั้นได้ ทั้งนี้ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอจัดการแก้ไขเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรก็ได้¹⁷ นอกจากนี้ในส่วนของ การสืบพยานในชั้นศาลหากปรากฏว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กที่จะต้องไปเบิกความในชั้นศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 ตรี ได้บัญญัติว่า ในการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ถ้าศาลเห็นสมควร และจะจัดให้พยานนั้นอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กแล้ว ศาลอาจปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ศาลเป็นผู้ถามพยานเองโดยแจ้งให้พยานนั้นทราบประเด็นและข้อเท็จจริง ซึ่งต้องการสืบแล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้น หรือศาลจะถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้

(2) ให้คู่ความถาม ถามค้าน หรือถามดิงผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

ในการเบิกความของพยานดังกล่าวตามวรรคหนึ่งให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงไปยังห้องพิจารณาคดี และเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ทราบก่อนการสืบพยานตามวรรคหนึ่ง ศาลจะจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การของพยานที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนตามมาตรา 133 ทวิ หรือชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา 172 ตรี วรรคสองต่อหน้าคู่ความก็ได้ และ หากศาลเห็นสมควรจะให้ถือสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำเบิกความของพยานนั้นให้ชั้นพิจารณาของศาล และให้ศาลรับฟังประกอบพยานอื่นในการพิจารณาพิพากษาคดี

ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามีความสอดคล้องกับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

มาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการพิเศษโดยเฉพาะสำหรับเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ได้ให้ความหมาย

¹⁷ มาตรา 58 ถึงมาตรา 59 แก้ไขโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2547 มาตรา 7, หน้า 11.

คำว่าเด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า สิบแปดปีบริบูรณ์¹⁸ ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทบัญญัติในพิธีสาร ว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กได้บัญญัติถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กไว้สามกรณี ได้แก่ กรณีเด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด และเด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กนั้น น่าจะถือได้ว่าเป็นเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพเช่นเดียวกัน

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ได้ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองรวมทั้งไม่มีหนังสือเดินทางและวีซ่าที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือเอกสารทางกฎหมายอื่นๆ ก็จะกลายเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะถูกจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท¹⁹ นอกจากนี้คนต่างด้าวที่ไม่มีเงินหรือไม่มีปัจจัยยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือเข้ามาเพื่อมิอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชา ความรู้ หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว²⁰ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวที่มีลักษณะดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทย เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยคนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้²¹

สำหรับเหตุผลสำคัญที่กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก ก็เนื่องมาจากหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายของกระบวนการค้าหญิงแล้วเด็กข้ามชาติโดยมากมักเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อหางานทำ โดยเข้ามาตามแนวชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตกของไทย ซึ่งเกือบจะทั้งหมดไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมักจะเข้ามาทำงานแบบหลบๆ ซ่อนๆ เนื่องจากกลัวจะถูกจับโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง อาทิเช่น ชาวพม่า กัมพูชา และ ลาว ซึ่งมีบางส่วนพยายามที่จะเดินทางไปประเทศที่สาม ในขณะที่มีจำนวนไม่น้อยเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยทางเครื่องบิน และมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งก็จะกลายเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเช่นกัน

พระราชบัญญัติป้องกัน และปรามปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

¹⁸ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก มาตรา 4, หน้า 1.

¹⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, มาตรา 11, 62.

²⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, มาตรา 12.

²¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, มาตรา 22.

ทศวรรษที่ผ่านมาองค์อาชญากรรมข้ามชาติเข้ามามีบทบาทในการกระทำความผิดร้ายแรงประเภทต่างๆ มากขึ้นหลายฝ่ายเริ่มวิตกว่าประเทศไทยจะกลายเป็นแหล่งฟอกเงินของโลก และไทยมีความประสงค์เข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 จึงตรา พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และถือได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยตรงฉบับแรกของประเทศไทย และต่อมาก็ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551

ความผิดมูลฐาน

ปัจจุบัน พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ คือ ฐานความผิดที่นำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่ง ปัจจุบันมีเพียง 11ความผิดมูลฐาน ได้แก่ (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (2) ความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก (3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (4) ความผิดเกี่ยวกับการชักออก ฉ้อโกง ซึ่งกระทำความผิดโดยผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจสั่งการของสถาบันการเงิน (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม (6) ความผิดเกี่ยวกับกรรโชก ริดเอาทรัพย์สินโดยอ้างอำนาจอัยยะของโจร (7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีภาษีศุลกากร (8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย (9) ความผิด เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (10) ความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ และ (11) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน²²

4.3 สถานการณ์ การปฏิบัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551ของประเทศไทย

ประเทศไทยได้บังคับใช้ พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ในวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2551 ที่ครบรอบมา 1 ปี กว่าๆ มาแล้ว

ส่วนกรณีการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์นอกประเทศหรือใช้ประเทศเป็นต้นทางหรือทางผ่าน พนักงานสอบสวนต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดชี้ขาดและมอบอำนาจการสอบสวน ต้องใช้ระยะเวลาสั้นกว่าอัยการสูงสุดจะมีคำสั่งลงมา ทำให้ผู้เสียหายจำนวนมากถอดใจในการดำเนินคดีต่อ เพราะต้องการกลับไปยังภูมิลำเนาหรือทำงานมากกว่า ทำให้คดีค้ำมนุษย์หลายคดีจบลงในชั้นพนักงานสอบสวนเท่านั้น การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์มีกระบวนการสอบปากคำพยานล่วงหน้า และกำหนดโทษรุนแรงกว่ากฎหมายอาญา โดยผู้ทำผิดฐานค้ำมนุษย์มีโทษจำคุก 4 – 15 ปี ปรับ 8 หมื่น ถึง 1 ล้านบาท ตามกฎหมาย กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกัน

²² มาตรา 3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2551, หน้า 1.

และปราบปรามการค้ามนุษย์ มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ตามแผนและนโยบาย ซึ่งคณะกรรมการ ปคม. ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เร่งรัดให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีค้ามนุษย์อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการสอบปากคำลางหน้า หนึ่งปีกว่าที่การบังคับใช้กฎหมาย ได้มีการจับกุมผู้กระทำความผิดและช่วยเหลือผู้เสียหาย 111 ราย บวกกับผู้เสียหายเดิมที่อยู่ในความดูแล 163 ราย รวมเป็น 274 ราย ส่วนใหญ่เป็นคนลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม จีน ถูกล่อลวงมาค้าประเวณี ขายแรงงาน ขอตาน ฯลฯ²³

ยังมีปัญหามากในการนำผู้เสียหายเข้าแจ้งความร้องทุกข์ ในชั้นพนักงานสอบสวน เนื่องจากมักตั้งข้อหาตามกฎหมายอาญามากกว่า ยิ่งผู้เสียหายเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องมีการทรมานหรือร่วมสอบสวนด้วย แต่พนักงานสอบสวนมองว่ายุ่งยาก ทำให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจะถูกคัดตอนในกระบวนการสอบสวน ไม่รับแจ้งความ หรือหากเป็นแรงงานข้ามชาติก็จะถูกผลักดันส่งกลับประเทศต้นทาง ขณะที่การคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ตำรวจมักใช้หลักเกณฑ์แตกต่างกัน ไม่เป็นมาตรฐาน อ้างอิงข้อกฎหมายไม่ครบตามพหุติการณ การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ มีกระบวนการที่ซับซ้อนตั้งแต่ยื่นข้อกล่าวหาไปสู่อัยการแสวงประโยชน์ในสถานประกอบการ มีหลายพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง บางกรณีมีเส้นทางไปไกลถึงต่างประเทศ พนักงานสอบสวนมักบ่ายเบี่ยงแจ้งความโดยอ้างเขตอำนาจสอบสวนและสถานที่เกิดเหตุ จนผู้เสียหายไม่ยอมดำเนินการต่อ เพราะต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ยังเขตมาตรการคุ้มครองพยานที่เป็นรูปธรรม เกิดอันตรายแก่ผู้เสียหายที่มีความเสี่ยงกับอิทธิพลในพื้นที่ ส่วนกรณีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์นอกประเทศหรือใช้ประเทศเป็นต้นทางหรือทางผ่าน พนักงานสอบสวนต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดชี้ขาดและมอบอำนาจการสอบสวน ต้องใช้ระยะเวลาานกว่าอัยการสูงสุดจะมีคำสั่งลงมา ทำให้ผู้เสียหายจำนวนมากถอดใจในการดำเนินคดีต่อ เพราะต้องการกลับไปยังภูมิลำเนาหรือทำงานมากกว่า ทำให้คดีค้ามนุษย์หลายคดีจบลงในชั้นพนักงานสอบสวนเท่านั้น

สำหรับการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ พบปัญหามากกว่าความซับซ้อนของรูปคดี และการที่มีผู้กระทำความผิดหลายและหลายพื้นที่ โดยเฉพาะภาคแรงงานประมง ที่มีกระบวนการล่อลวงและนำพาจากหลายพื้นที่ มีนายหน้าหลายชั้น ทำให้ผู้กระทำความผิด ผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้สมรู้ร่วมคิด และตัวการในการกระทำความผิดหลายคน เมื่อพนักงานสอบสวนคัดตอนกระบวนการเหลือเพียงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตัวเองเท่านั้น เพราะง่ายแก่การสืบสวนสอบสวน การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน ในลักษณะนี้ทำให้วงจรการค้ามนุษย์ไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย

²³ ข่าวสดรายวัน, หนึ่งปี พ.ร.บ.ค้ามนุษย์แก่เสริม “จิตสำนึก” วันที่ 09 มิถุนายน 2552, หน้า 1.

ด้านกระบวนการฟื้นฟูผู้เสียหาย พบว่าสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด(พมจ.) หลายแห่ง ดำเนินการเพียงสิทธิในการช่วยเหลือผู้ยากไร้หรือคนไร้ที่พึ่งเท่านั้น โดยจะมอบเครื่องอุปโภค บริโภค และเงินสงเคราะห์ครอบครัวเบื้องต้น ให้ผู้เสียหาย คนละ 2 000 บาท แม้ตามกฎหมายจะมีกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ แต่ยังมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หลายแห่งไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการขอรับทุนให้ผู้เสียหาย ซึ่งกองทุนเพื่อป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์โดยมีงบสนับสนุนจากรัฐบาลปีละ 10 ล้านบาท เพื่อสร้างกลไกของตำรวจในการปราบปรามการค้ามนุษย์ รมรณกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียน และเป็นทุนให้ผู้เสียหายใช้ประกอบอาชีพ ชดเชยกับการถูกค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงไทยที่ถูกค้าในต่างประเทศ

ส่วนสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ปัจจุบันมีเพียงไม่กี่แห่ง จำนวนบุคลากรก็ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้การประสานงานระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ผู้เสียหายมักทำงานเพียงหน่วยงานเดียว ยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประเทศไทยมีเครื่องมือทางกฎหมายใช้ต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์ ทั้งเป็นตัวช่วยให้มีอำนาจในการจัดการปัญหาได้ง่ายขึ้น

เมื่อวันที่ 28 เมษายน ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) นาย เสกสินศรีวัฒนานุกุลกิจ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดเผยผลงานวิจัยเรื่องการเคลื่อนย้ายมนุษย์ข้ามพรมแดนและในเชิงนโยบายว่า จากการศึกษาเรื่องการค้ามนุษย์ในจังหวัด เชียงรายและจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจุบันการค้ามนุษย์ส่วนมากเป็นเรื่องการค้าประเวณีกับการกดขี่แรงงานหญิงและเด็ก แต่บางครั้งการกระทำมีองค์ประกอบที่ไม่ชัดเจน ทำให้เจ้าหน้าที่และกฎหมายที่ใช้บังคับควบคุมดูแลสามารถเข้ามาจัดการได้

ด้าน นส.พิทยา ฟูสาย อาจารย์คณะวิทยาลัษนนานาชาติภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งศึกษา เรื่องกระบวนการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่าสู่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่า แรงงานพม่าที่ลักลอบเข้ามาทั้งหมด 36 ช่องทาง ใน 2 ลักษณะ คือเดินมากับญาติ ซึ่งจะไม่เสียเงินแต่ไม่ปลอดภัย และเข้ามาโดยจ่ายให้นายหน้า ค่าหัวคนละ 1-1.5หมื่นบาท ขณะเดียวกัน นายหน้าต้องจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในการผ่านเข้าเมื่อมา 3-4 จุด ส่วนใหญ่จะเข้ามาประกอบอาชีพทางการเกษตร ก่อสร้างเป็นหลัก โดยร้อยละ 80 เมื่อเข้ามาในแม่ฮ่องสอนและทำงานได้ระยะหนึ่งจะไปทำงานในเชียงใหม่²⁴

4.3.1 ผลกระทบจากการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ.2551

(วรรค 1) มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เชิญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้ผู้นั้นนั้นเข้าใจผิดว่าตน

²⁴ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, วันพฤหัสบดีที่ 29 เมษายน พ.ศ.2553, หน้า 16.

เป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สี่ ปี ถึง ยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ แปดพันบาท ถึง สี่หมื่นบาท

(วรรค 2) การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกับ อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศ หรือ ทวารหนักของผู้อื่น

(วรรค 3) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สิบห้า ปี ถึงยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ สามหมื่นบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(วรรค 1) มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้า ปี ซึ่งมีใช้ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สี่ ปี ถึง ยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ แปดพันบาท ถึง สี่หมื่นบาท

(วรรค 2) การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับ อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำ กับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

(วรรค 3) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกิน สิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ เจ็ด ปี ถึงยี่สิบ ปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นสี่พันบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(วรรค 4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน และเด็กนั้น ไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

เนื้อหาที่แก้ไขนอกจากจะไม่ได้แก้ไขปัญหาเก่าที่มีอยู่ แต่กลับสร้างปัญหาใหม่ซ้ำเดิมเข้าไปอีก อาทิเช่น

1. โทษฐานโทรมหญิงและเด็กหญิงถูกยกเลิกโดยผลของกฎหมายทันที เพราะกฎหมายใหม่แก้ไขเพิ่มเติม วรรค 2 ของมาตรา 276 และมาตรา 277 เพื่อบัญญัติคำจำกัดความของคำว่า การกระทำชำเรา ทำให้เรื่องการโทรมหญิงที่บัญญัติอยู่เดิมในมาตรา 276 วรรคสองต้องขยับไปอยู่เป็นวรรคสาม และการโทรมเด็กหญิงขยับจากวรรคสาม กลายเป็นวรรคสี่ของมาตรา 277 ในขณะที่กฎหมายอาญาเรื่องการ โทรมหญิงและเด็กหญิงที่บัญญัติไว้ในมาตรา 277 ครี ไม่ได้มีการแก้ไขตามไปด้วย

มาตรา 277 ครีบัญญัติว่า ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสอง หรือ มาตรา 277 วรรคสามเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา 277 ตี ดังก้าว บัญญัติโยงถึงการเพิ่มโทษการโทรมหึงตามมาตรา 276 วรรคสอง ซึ่งไม่มีแล้วเพราะกฎหมายใหม่ การโทรมหึงกลายเป็นวรรคสามไปแล้ว ส่วนการ โทรมหึงตามมาตรา 277 วรรคสาม ก็ไม่มีแล้วเช่นกันเพราะกลายเป็นวรรคสี่ของกฎหมายฉบับใหม่

ด้วยเหตุนี้จำเลยที่เป็นคดีโทรมหึงหรือโทรมหึงอยู่ในศาลขณะนี้ซึ่งโทษฐานโทรมหึงหรือโทรมหึงจนเป็นเหตุให้หญิงและเด็กหญิงได้รับอันตรายสาหัสหรือ ถึงแก่ความตายตามมาตรา 277 ตี มีโทษถึงประหารชีวิตถูกยกเลิกทันที คงต้องอาศัยโทษที่เบากว่าลงโทษแก่จำเลย ถึงจะมีการแก้ไขในภายหลังที่ไม่มีผลย้อนหลังจำเลยจึงได้ประโยชน์ไปเต็มๆ

2. ตามกฎหมายมาตรา 277 ข่มขืนกระทำชำเราภริยาที่อายุเกิน 15 ปี มีความผิด สามีอาจติดคุก แต่หากข่มขืนภริยาเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่มีความผิด เพราะมาตรา 277 ที่แก้ไขใหม่ได้บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้า ปี ซึ่งมีภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ... แสดงว่าหากข่มขืนเด็กที่เป็นภริยาของตนแล้วผู้กระทำไม่มีความผิด ถ้าข่มขืนภริยาของตนอายุกว่า 18 ปี ติดคุก ข่มขืนภริยาเด็กต่ำกว่า 15 ปี ไม่มีความผิด

3. จากคำจำกัดความเรื่องการข่มขืนกระทำชำเรา ที่ว่า การกระทำชำเรา ... หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนักของผู้อื่น ใช้ อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับ อวัยวะเพศไม่ว่าทำอะไรทำอย่างไรและต้องทำถึงแก่ใหม่จึงจะเป็นความผิดสำเร็จ การใช้สิ่งอื่นใด (ที่ไม่ใช้อวัยวะเพศ) กระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก ของผู้อื่นก็ไม่ว่าทำอะไรมาทำอะไร และต้องทำถึงแก่ใหม่จึงจะเป็นความผิดสำเร็จเช่นกัน

4. คำว่า เพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ ที่เพิ่มเข้ามาใหม่ แสดงว่าหากเป็นการทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้เสียหายเอง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด ดังนั้นหากจำเลยต่อสู้ว่าเด็ก ขอร้อง ให้ช่วยทำ ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดตามความหมายนี้ เพราะไม่ได้ทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำเอง แต่ทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้เสียหาย

5. กฎหมายฉบับนี้ทำให้คำว่า ข่มขืนกระทำชำเรา ถูกลดความสำคัญลงอย่างมาก²⁵

การแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้ายที่บัญญัติไว้ว่า

“ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุม หรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ในการพิสูจน์ความผิด

²⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, รายงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่องกฎหมายอัปเดตกับความล้มเหลวในการบังคับใช้กฎหมาย วันที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ ห้องประชุมเอนกประสงค์ 307 อาคารพินิตประชานาถ, หน้า 5.

ของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี²⁶

ในอดีตที่ผ่านมาคดีเป็นจำนวนมากที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถแสวงหาพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงแห่งคดีได้ค่อนข้างมาก โดยจุดเริ่มต้นจากคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา ทั้งคำให้การรับสารภาพดังกล่าวก็เป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อประกอบกับพยานหลักฐานแวดล้อมอื่นมีส่วนช่วยในการตัดสินใจของพนักงานสอบสวน ในการเสนอสำนวนต่อพนักงานอัยการเพื่อสั่งฟ้องคดีอาญาหรือไม่สั่งฟ้องคดี จากบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ เป็นเหตุให้ถ้อยคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่รับว่าตนได้กระทำความผิดเป็นอันต้องห้ามรับฟังพยานหลักฐานทุกกรณี คำรับสารภาพดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ ไม่อาจเป็นพยานหลักฐานที่จะอ้างหรือรับฟังได้โดยสิ้นเชิงโดยผลของกฎหมาย ทำให้ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม ดังนั้นในทางปฏิบัติ เมื่อมาตรา 84 วรรคท้าย จึงทำให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม จึงไม่สามารถสอบปากคำผู้ต้องหาเพราะเห็นว่า ถ้อยคำรับสารภาพดังกล่าวไม่เป็นประโยชน์ เพราะรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้หรือเพราะเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมต้องการป้องกันตนเองไม่ให้ถูกกล่าวหาว่าใช้วิธีการที่ไม่ชอบ อาทิเช่น ทำร้าย หรือข่มขู่ให้ผู้ต้องหารับสารภาพ การไม่สอบปากคำผู้ต้องหาจึงอาจเป็นทางออกที่ดีของเจ้าหน้าที่ผู้จับกุม โดยปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบปากคำผู้ต้องหาต่อไป ผลกระทบที่เห็นชัดเจนจากหลักกฎหมายใหม่นี้ก็คือ คดีขาดพยานหลักฐานที่เคยรับฟังมาแต่เดิมนั้นก็คือ ถ้อยคำรับสารภาพของผู้ต้องหา เจ้าพนักงานผู้จับกุมขาดโอกาสในการรวบรวมพยานหลักฐาน เจ้าพนักงานสอบสวนก็ไม่มีถ้อยคำให้การรับสารภาพมาประกอบเป็นพยานหลักฐานในการมีคำสั่งเสนอสำนวนต่อเจ้าพนักงานอัยการและเจ้าพนักงานอัยการเองก็ขาดพยานหลักฐาน ไม่มีถ้อยคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่จะนำไปประกอบพยานหลักฐานอื่นๆ เพื่อที่จะให้คดีของโจทก์มีพยานหลักฐานแน่นหนา ดังที่เคยปฏิบัติมาและคดีขึ้นสู่ศาล ศาลอาจพิจารณายกฟ้องเพราะพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะรับฟังเพื่อลงโทษจำเลย

4.3.2 บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

ถึงประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับออกมารองรับในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และแม้จะได้มีความพยายามจากหลายๆฝ่าย เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาที่ควรพิจารณาคือ ในขณะที่มีการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด มีวิธีการลงโทษและบทลงโทษที่รุนแรงและเหมาะสมเพียงพอ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดก็ตาม แต่เพราะเหตุใดการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย

²⁶ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับ 29) พ.ศ.2551, มาตรา

ยังคงใช้บังคับได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สาเหตุส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากการที่บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ไม่ให้ความร่วมมือโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาในเรื่องการตัดสินใจบนเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กลายเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง โดยใช้อำนาจหน้าที่ในการประพฤติมิชอบเป็นต้น กระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่ไปรับเด็กสาวจากต่างชาติมาจากชายแดน คอยปรามพวกลูกค้าที่เบียด รวมทั้งคอยเตือนภัยหากมีตำรวจนอกหน่วยเข้ามาในพื้นที่ พอดำรวจกองปราบฯมา ก็โทรศัพท์บอก ผู้ประกอบการที่ผิดกฎหมายให้ต้อนเด็กสาวย้ายไปที่อื่นชั่วคราว²⁷

ปัจจัยอื่นๆ

การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ นั้น นอกเหนือจากการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องกันระหว่างมาตรการทางกฎหมาย การ บังคับใช้กฎหมาย และบุคลากร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว จากการศึกษาพบว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ ปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงได้แก่ ทัศนคติของ สังคม หรือ ค่านิยมของสังคม โดยในปัจจุบัน การมองถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แยกออกเป็นสอง กระแส คือ กระแสบริโภคนิยมเงิน นิยมวัตถุ กับกระแสที่เริ่มเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์และ คุณภาพชีวิตกับความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคม ในขณะที่กระแสของการเห็นคุณค่าของความเป็น มนุษย์กลับลดลง ชุมชนทั้งในเมืองและชนบทต่างก็มีเป้าหมายที่จะพัฒนาตนเองให้ทัดเทียมกับ ประเทศที่เจริญแล้ว ที่มีระบบการค้าแบบเสรี เน้นการเติบโตทางกายภาพ ส่งเสริมให้คนบริโภค ทางวัตถุมากขึ้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนวิถีทางของความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนจากความเห็น ออกเห็นใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล มาเป็นการแข่งขันทางด้านความสำเร็จทางด้านวัตถุ สมาชิกชุมชนที่ ยากจนจะไม่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน ทำให้ต้องดิ้นรนเพื่อปรับเปลี่ยนฐานะและสร้างการ ยอมรับจากคนในชุมชน ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด²⁸

จุดมุ่งหมายของการเดินทางไปทำงานต่างแดนของผู้หญิงส่วนใหญ่ ก็เพื่อปรับปรุงสภาพ ความเป็นอยู่ของครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นเครื่องกำหนดฐานะ

²⁷ วันวิสาข์ สิริทวินเดติ, ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและ เด็กเพื่อบริการทางเพศ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 90.

²⁸ ศิริพร สะโครบานเนค และคณะ, การค้าหญิง: ภาวะสิทธิสังคมไทย (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิผู้หญิง, 2540), หน้า 204.

ความเป็นอยู่ของครอบครัว ครอบครัวที่มีสมาชิกไปทำงานยังต่างประเทศ จึงได้ใช้รายได้ของ ผู้หญิงที่ส่งมาให้เพื่อการบริโภคที่ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการบริโภค เช่น การจัดงานวันเกิดของสมาชิกในครอบครัว การซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเช่น ตู้เย็น เครื่องซักผ้า การสร้าง บ้านที่ทันสมัย เหล่านี้ทำให้เกิดการยอมรับของสมาชิกในชุมชน ซึ่งบางคนอาจได้ผลประโยชน์ เช่น มีการหยิบยืมเงินทองจากครอบครัวเหล่านี้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดการเลียนแบบเข้าสู่การ แรงงานหรือค้าประเวณี แบบหญิงคนที่ประสบผลสำเร็จ ในชุมชนด้วยซึ่งดูเหมือนว่าครอบครัวและ ตัวผู้หญิงเองสามารถที่จะนิยามความแตกต่างระหว่างการเดินทางไปต่างแดนเพื่อหางานทำ หากมี รายได้สม่ำเสมอและสามารถกอบกู้ตลอดจนปรับปรุงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้ ก็จะได้รับพิจารณาว่าเป็นการเดินทางเพื่อทำงานไม่ว่างานนั้นจะเป็นการบังคับค้าประเวณีก็ ตาม แต่หากหญิงนั้นมิได้มีรายได้ส่งกลับและประสบความล้มเหลว ครอบครัวก็จะพิจารณาว่าหญิง คนนั้นตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิง จึงอาจกล่าวได้ว่าผลประโยชน์ที่ได้รับในรูปของวัตถุ และตัวเงิน ทำให้พ่อแม่ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านี้มิได้มองดูกระบวนการที่ทำให้ลูกของตนตก เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และต้องถูกบังคับค้าประเวณี รวมถึงสภาพการทำงานของลูกที่ถูกผู้อื่น เอาเปรียบและแสวงหาประโยชน์และเสี่ยงต่อการจับกุมเนื่องจากเป็นแรงงานผิดกฎหมาย จากที่ กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมเรื่องของความกตัญญู ซึ่งในความจริงเป็นค่านิยมที่ดี สำหรับสังคมมาโดยตลอด แต่ปัจจุบันกลับถูกบิดเบือนกลายเป็นเรื่องที่ต้องยอมจำนนที่ จะต้องรับผิดชอบและขายตัวเพื่อครอบครัว เพราะคิดว่าสามารถตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ นอกจากนี้อค่านิยมที่เห็นว่าผู้หญิงเอาแต่เรื่องสวยงามอ่อนแอ อีกทั้งค่านิยมมาตรฐานเหลื่อมล้ำที่ ผู้ชายล่าสอนได้ แต่ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว ค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อบริโภคนิยม เพราะเหตุที่เอาความ เป็นอยู่ของตัวเองไปเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่น จึงทำให้ไม่พอใจกับสภาพความเป็นอยู่ ให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ความเสื่อมของศีลธรรมและจริยธรรม ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ การที่สังคมมี ค่านิยมที่เห็นว่า อาชีพค้าประเวณีที่ดี สามารถจุนเจือครอบครัวได้ ทำให้พ่อแม่ขายลูก ลูกยอมให้พ่อ แม่ขาย เพื่อตอบแทนบุญคุณแสดงความกตัญญู รวมไปถึงการมีค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง เห็นว่า การบริการทางเพศเป็นสิ่งที่ซื้อขายกันได้ เป็นธุรกิจที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นบริการสำคัญชนิด หนึ่ง มีการดำเนินการอย่างเปิดเผยในรูปแบบต่างๆ ทั้งโดยทางตรงและแอบแฝง ดังนั้นการแก้ไข ปัญหาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ไปดิกรรรมล่าสอนทางเพศ การไม่เที่ยวโสเภณี การส่งเสริมให้มีรักเดียวใจเดียว ส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัวเป็นต้น

4.3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และสถานการณ์ การบังคับใช้กฎหมายของ สปป ลาว

ปัจจุบันประเทศลาวยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าหญิงและเด็ก ประมวลกฎหมายอาญาของลาวมาตรา 128, 129, 131, 132, 133 และ 134 ได้บัญญัติโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กไว้หลายระดับดังนี้²⁹

ก.ประมวลกฎหมายอาญา

- มาตรา 128 การข่มขืนกระทำชำเราได้บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดข่มขืนหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยหญิงนั้นมิได้เต็มใจและตกอยู่ในสภาวะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และโดยใช้กำลัง อาวุธ ยา หรือวิธีการใดๆ ต้องระวางโทษจำคุกแต่ 3- 5 ปี และจะถูกปรับแต่ 1.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ

ถ้าหญิงมีอายุแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่อยู่ในการปกครองดูแลของตนหรือในการรักษาพยาบาลของตนต้องระวางโทษจำคุกแต่ 5 -10 ปี และจะถูกปรับแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 10.000.000 กีบ

ถ้ากระทำความผิดมีผู้ร่วมกระทำการหลายคนหรือกระทำต่อเด็กหญิง ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือโดยใช้ ความรุนแรง ส่งผลให้ผู้หญิงนั้นได้รับอันตราย แก่กายสาหัสหรือถึงแก่ชีวิตต้องระวางโทษจำคุกแต่ 7- 15 ปีและจะถูกปรับแต่ 5.000.000 กีบ ถึง 15.000.000 กีบ

ถ้าผู้กระทำความผิดฆ่าผู้หญิงนั้น ภายหลังจากการข่มขืนกระทำชำเราเพื่อต้องการปกปิดความผิดต้องระวางโทษจำคุกแต่ 15-20 ปีและจะถูกปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 20.000.000 กีบ ความพยายามฆ่าต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

- มาตรา 129 การกระทำชำเราเด็กได้บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลผู้ใด หากได้เสพสมกับเด็กหญิงหรือเด็กชายที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีต้องระวางโทษจำคุกแต่ 1-5 ปี และจะถูกปรับแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ”

- มาตรา 131 การค้าประเวณีได้บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดหาเลี้ยงชีพด้วยการขายร่างกายเพื่อวัตถุประสงค์ในทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุก แต่ 3 เดือนถึง 1ปีหรือ ถูกคุมประพฤติ และจะถูกปรับแต่ 50.000 กีบ ถึง 500.000 กีบ

ผู้ใด ให้ความช่วยเหลือ หรือความสะดวกในการประกอบการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกแต่ สาม เดือน ถึง หนึ่ง ปี หรือคุมประพฤติและจะถูกปรับแต่ 300.000 กีบ ถึง 1.000.000 กีบ

²⁹ สภาแห่งชาติ, กฎหมายอาญา แห่ง สปป. ลาว (เขียนจันทน์: (ม.ป.ท.), 2005), หน้า 13.

ถ้าผู้ใดเลี้ยงชีพด้วยการนำหญิงมาค้าประเวณีต้องระวางโทษแต่ หก เดือน ถึง สาม ปี ผู้ใดหากได้ถือเอาการค้าประเวณีเป็นอาชีพหรือเอาผู้หญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมาค้าประเวณีหรือ บังคับผู้หญิงที่อยู่ในการปกครองคุ้มครองดูแลของตนให้เป็นโสเภณีจะถูกลงโทษจำคุกแต่ 3-5 ปี และจะถูกปรับแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ”

- มาตรา 133 (เพิ่มเติมใหม่) การบังคับให้เป็นค้าประเวณีได้บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลผู้ใด หากได้บังคับบุคคลอื่นให้ค้าประเวณีต้องระวางโทษแต่ 5-10 ปี และจะถูกปรับ แต่ 10.000.000 กีบ ถึง 20.000.000 กีบ

ผู้ใด หากได้บังคับเด็กที่อายุไม่เกิน สิบแปด ปี ให้ค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกแต่ 10-20 ปี และจะถูกปรับแต่ 20.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ”

- มาตรา 134 (เพิ่มเติมใหม่) การค้ำมนุษย์ ได้บัญญัติไว้ว่า “การค้ำมนุษย์ เป็นการจัดหา การให้ที่อยู่อาศัย การขนส่ง หรือการรับไว้อยู่ภายใน หรือต่างประเทศ ด้วยการหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ การผูกมัดด้วยหนี้สิน หรือด้วยวิธีการอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ขูดรีดแรงงาน ถ้าโสเภณี เผยแพร่สิ่งลามก สิ่งที่ขัดกับ วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ตัดอวัยวะต่างๆของร่างกาย หรือ แสวงหาผลประโยชน์อื่นๆ ที่ผิดกฎหมาย

หากการกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนี้ต่อเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี ก็ถือว่าเป็นการค้ำมนุษย์ ถึงว่าจะไม่มีการหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ การผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม

บุคคลผู้ใดหากได้กระทำความผิด ในสถานการค้ำมนุษย์ระวางโทษจำคุก แต่ ห้า ถึง สิบห้า ปี และจะถูกปรับ แต่ 10. 000.000 กีบ ถึง 100. 000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้

ในกรณีที่กระทำความผิดเป็นอาชญากรรมการจัดตั้งเป็นกลุ่ม ผู้เสียหาย (ผู้เคราะห์ร้าย) เป็นเด็ก ผู้เสียหาย มีจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นญาติใกล้ชิดของผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัส เสียของกะหรือ จิตฟั่นเฟือน ผู้กระทำความผิดในสถานการค้ำมนุษย์ระวางโทษจำคุก แต่ สิบห้า ปี ถึง ยี่สิบปี และจะถูกปรับ แต่ 10. 000.000 กีบ ถึง 500. 000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้

ในกรณีที่กระทำความผิดหากได้ทำให้ผู้เสียหายพิการตลอดชีวิต ติด โรคเอดส์หรือ ถึงแก่ ความตายผู้กระทำความผิดในสถานการค้ำมนุษย์ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และจะถูกปรับ แต่

50. 000.000 กีบ ถึง 1.000.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของกฎหมายฉบับนี้ หรือประหารชีวิต สำหรับการกระทำความผิด ในสถานการค้ำหญิงและเด็กจะ นำใช้กฎหมายว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องแม่หญิงก็ได้

การเตรียมให้แก่การกระทำความ ความพยายามก่อการกระทำความผิด ก็จะถูกลงโทษ”

ข. กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิง

มาตรา 24 การค้าหญิงและเด็ก

การค้าผู้หญิง หมายถึง การจัดหา การจัดให้อยู่อาศัย, การขนส่งหรือการรับผู้หญิงอยู่ภายในหรือต่างประเทศด้วยการหลอกลวง, การข่มขู่, การบังคับ, การผูกมัดด้วยหนี้สิน หรือ ด้วยรูปการอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ขูดรีดแรงงาน, ค่าโสเภณี, เผยแพร่สิ่งลามก, สิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ, ตัดอวัยวะต่างๆของร่างกายหรือผลประโยชน์อื่นๆที่ผิดกฎหมาย.

การกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนั้นต่อเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีก็ถือว่าเป็นการค้าเด็ก ถึงว่าจะไม่มีการหลอกลวง, การข่มขู่, การบังคับ หรือการผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม.

บุคคลใดที่ได้ให้ความร่วมมือ แก่ผู้กระทำความผิดที่กล่าวมาข้างบนนี้ ด้วยวิธี การอื่นๆเช่น การให้ความคิดเห็น, ทรัพย์สิน, พาหนะอุปกรณ์, หน่วงเหนี่ยวกักขัง ซ่อนเร้น ทรัพย์สินของที่ได้มาจากการกระทำผิดหรือการลบล้างร่องรอยของการกระทำผิดจะถือว่าเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด(การสมคบ)ในการค้าผู้หญิงและเด็ก.

การค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการกระทำผิดทางอาญา

ในบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าจากบทนิยามในกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติว่า การค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการกระทำผิดทางอาญา โดยไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าการค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการค้ำมนุษย์ แต่จากนิยามความผิดของการค้าผู้หญิงและเด็กตามกฎหมายฉบับนี้นั้นเห็นได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับค่านิยมของการค้ำมนุษย์ ตามปรากฏในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กของ องค์การสหประชาชาติ กล่าวคือในกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงของลาวนี้ได้บัญญัติถึงพฤติการณ์ในการจัดหา ขนส่ง หรือรับไว้ซึ่งผู้หญิงและเด็กโดยการหลอกลวง ข่มขู่ บังคับ หรือการผูกมัดด้วยหนี้สินหรือด้วยวิธี การอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้แรงงาน การเป็น โสเภณี การเผยแพร่ภาพลามกหรือการกระทำอันใดก็ตามที่ขัดวัฒนธรรมอันดีของประเทศลาว การตัดอวัยวะของร่างกาย หรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์อื่นๆที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจากค่านิยมดังกล่าวที่ปรากฏจึงน่าจะถือได้ว่าความผิดฐานค้าหญิงและเด็กนี้คือความผิดฐานค้ำมนุษย์นั่นเอง อยู่ในภาคที่ 4 ซึ่งเป็นเรื่องของการปกป้องผู้หญิงและเด็กจากการค้ำมนุษย์และการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และมาตรา39 ได้มีการกล่าวถึงการตั้งงบประมาณสำหรับช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ ซึ่งในกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงฉบับนี้ได้กล่าวถึงสิทธิของผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ไว้หลายส่วนแต่ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน

ข้อสังเกต ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 134 บัญญัติว่า การค้ำมนุษย์ และกฎหมายว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องผู้หญิงที่ได้บัญญัติใน มาตรา24 บัญญัติว่า การค้าผู้หญิง และเด็กของการค้ำมนุษย์และมาตรการต่อผู้กระทำผิดก็เหมือนกันต่างแต่กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องได้เพิ่มเติมวรรคสองว่าการกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนั้นต่อเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีก็ถือว่าเป็นการค้าเด็ก ถึงว่าจะไม่มีการหลอกลวง, การข่มขู่, การบังคับ หรือการผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม

บุคคลใดที่ได้ให้ความร่วมมือ แก่ผู้กระทำความผิดที่กล่าวมาข้างบนนี้ ด้วยวิธี การอื่นๆ เช่น การให้ความคิดเห็น, ทรัพย์สิน, พาหนะอุปกรณ์, หน่วงเหนี่ยวกักขัง ซ่อนเร้น ทรัพย์สินของที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือการลบล้างร่องรอยของการกระทำความผิดจะถือว่าเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด(การสมคบ)ในการค้าผู้หญิงและเด็ก.

การค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการกระทำความผิดทางอาญาก็แสดงว่าจะใช้กฎหมายฉบับใดก็ได้ จากคำนิยามดังกล่าว การค้ามนุษย์จึงประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ

1.การกระทำ ได้แก่ เป็นธุระจัดหา ล่อไป ชักพาไป ซื่อ ขาย จำหน่าย นำเข้า พามาจาก ส่งออกไป รับไว้ หน่วงเหนี่ยวกักขัง ซ่อนเร้น

2.วิธีการ ได้แก่ การใช้ขูข่มล่อลวง บังคับ ชักจูง ขู่ข่ม ส่งเสริม ช่มชู้ใช้กำลังประทุษร้าย ชู เชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือจิตใจ

3. วัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบเช่น การนำตัวไปเพื่อสนองความใคร่ เพื่อการอนาจาร หรือทำการค้าประเวณี เอาตัวลงเป็นทาส หรือมีฐานะคล้ายทาส กดขี่แรงงาน และการตัดอวัยวะ

ส ป ป ลาว ได้นำหลักการสมคบ มาตรการริบทรัพย์สินและโทษริบวัตถุสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิด มาใช้การเอาผิดกับอาชญากรรมที่จัดตั้งเป็นองค์กรซึ่งได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญารายเอียดดังนี้

มาตรา 17 การร่วมกันกระทำความผิด (การสมคบ) ได้บัญญัติไว้ว่า การร่วมกันกระทำความผิดเป็นการเข้าร่วมในการกระทำความผิดโดยเจตนาแต่สองคนขึ้นไป บรรดาผู้ร่วมกระทำความผิดมีดังนี้

- ตัวการ
- ผู้ปฏิบัติ
- ผู้ยุยง
- ผู้สมคบ

- มาตรา 34 โทษริบทรัพย์สินและโทษริบวัตถุสิ่งของได้บัญญัติไว้ว่า

“โทษริบทรัพย์สินเป็นการเอาทรัพย์สินทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กระทำความผิดมาเป็นของรัฐโดยไม่มีการทดแทน โทษริบทรัพย์สินจะลงโทษต่อการกระทำความผิดที่เป็นอันตรายร้ายแรงซึ่งได้บัญญัติไว้ในภาคเฉพาะของกฎหมายอาญารายเอียดฉบับนี้

ในกรณีที่ได้ตกลงริบทรัพย์สินทั้งหมด ต้องยกเว้นทรัพย์สินที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดและครอบครัวตามบันชีที่ได้แนบท้ายกฎหมายอาญารายเอียดฉบับนี้

ในกรณีที่ตกลงริบทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง ศาลต้องกำหนดทรัพย์สินที่จะถูกริบนั้นให้ชัดเจน

โทษริบวัตถุสิ่งของ เป็นการริบวัตถุสิ่งของที่ใช้เข้าในการกระทำความผิดหรือสำหรับใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิดโดยเจตนาเป็นของรัฐ วัตถุสิ่งของของบุคคลอื่นที่รับใช้การกระทำความผิดนั้นจะถูกริบเป็นของรัฐได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของผู้ที่ให้ยืมหากไม่มีความบริสุทธิ์ใจหรือใน

เมื่อเห็นว่าการริบวัตถุสิ่งของนั้นมีความจำเป็นเพื่อปกป้องสังคมวัตถุสิ่งของที่เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐและรวมหมู่จะไม่ถูกริบแต่หากยังต้องส่งคืนให้แก่องค์กรจัดตั้งที่เกี่ยวข้อง”

มาตรการวางโทษต่อการสมรู้ร่วมคิด(การสมคบ) และการยุยงในการกระทำความผิดได้บัญญัติไว้ว่า

“การวางโทษต่อการสมรู้ร่วมคิด (การสมคบ) ให้วางโทษเท่ากันกับการร่วมกันอื่นๆ ในการกระทำความผิด แต่ต้องอิงตามลำดับและลักษณะของการสมรู้ร่วมคิดและการยุยงแล้ว ศาลจะวางโทษต่ำกว่าที่กฎหมายได้กำหนดโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตนั้นศาลอาจจะลดลงมาเป็นโทษจำคุกแต่ สิบปี ถึง ยี่สิบปี ก็ได้”

- มาตรา 43 (ปรับปรุงใหม่) การวางโทษต่อการสมคบ และการยุยงในการกระทำความผิดได้บัญญัติไว้ว่า “การวางโทษต่อการสมคบ และการยุยงในการกระทำความผิด ให้วางโทษเท่ากับการร่วมกันกระทำความผิดอื่นๆ แต่ต้องอิงตามระดับ และลักษณะของการสมคบ และการยุยง ศาลจะวางโทษต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้”

สำหรับการสมคบ และการยุยงในการกระทำความผิดที่กฎหมายกำหนดโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ศาลจะลดลงมาเป็นโทษจำคุก แต่ สิบห้า ปี ถึง ยี่สิบ ปีก็ได้”

- มาตรา 49 มาตรการทางอาญาต่อการค้าผู้หญิง และเด็ก

บุคคลใดหากได้กระทำความผิด ในสถานการค้าผู้หญิง และเด็ก ระวังจำคุก แต่ ห้า ปี ถึง สิบห้า ปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 100.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด มีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม ผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) เป็นเด็ก ผู้เสียหายมีจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นญาติใกล้ชิดของผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัส พิการ หรือจิตฟั่นเฟือนผู้กระทำความผิด ในสถานการค้าผู้หญิง และเด็กจะวางโทษจำคุก แต่ สิบห้า ปี ถึง ยี่สิบ ปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 10.000.000 กีบ ถึง 500.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดหากได้ทำให้ผู้เสียหายพิการตลอดชีวิต ติดโรคเอดส์หรือทำให้ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดหากในสถานการค้าผู้หญิง และเด็กจะวางโทษจำคุก ตลอดชีวิต และจะถูกปรับตั้งแต่ 500.000.000 กีบ ถึง 1.000.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของประมวลกฎหมายอาญา หรือ ประหารชีวิต

การเตรียมให้แก่การกระทำความผิด ความพยายามก่อการกระทำความผิดก็จะถูกลงโทษ

บุคคลใดหากได้สมรู้ร่วมคิด (สมคบ) ในการค้าผู้หญิงและเด็ก ตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรคที่สามมาตรา 24 ของกฎหมายฉบับนี้ ระวังจำคุก แต่ สี่ ปี ถึง สิบ ปี และจะถูกปรับตั้งแต่ 5.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของประมวลกฎหมาย

อาญา นอกจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 134 ได้กำหนดคำจำกัดความการค้ำมนุษย์แล้ว มาตรา 24 ของกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิง ยังได้ให้คำจำกัดความของการค้า ผู้หญิงและเด็กไว้อย่างชัดเจนว่า การค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการค้นหา การให้ที่พักพิง การนำส่งหรือ รับเอาผู้หญิงอยู่ภายในหรือต่างประเทศ ด้วยการหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ การผูกมัด ด้วย หนี้สิน หรือ ด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์ขูดรีดแรงงาน, ค่าโสเภณี, เผยแพร่สิ่งลามก, สิ่ง ที่ขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ, ตัดต่อวัยวะต่างๆของร่างกายหรือหาผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ผิด กฎหมาย

การกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนี้ต่อเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ก็ถือว่าเป็นการค้าเด็ก ถึงว่าจะ ไม่มี การหลอกลวง การข่มขู่ การบังคับ หรือการผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม

บุคคลใดที่ได้ให้ความร่วมมือแก่ผู้กระทำผิดที่ได้กล่าวมาข้างบนนั้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การให้คำคิดเห็น, ทรัพย์สิน, พาหนะอุปกรณ์, การซ่อนเร้นคน, ทรัพย์สินของที่ได้มาจากการกระทำ ผิด หรือ การลบเลือนร่องรอยของการกระทำผิดจะถือว่าเป็นการสมรู้ร่วมคิดในการค้าผู้หญิงและเด็ก การค้าผู้หญิงและเด็ก เป็นการกระทำผิดทางอาญา

สำหรับกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินนั้น ประเทศ ลาวยังไม่มียกกฎหมาย มีเพียงแต่

มาตรา 64 ที่บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้ใดหากได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อทำให้เงิน หรือวัตถุสิ่งของ ที่ได้จากการ ฉ้อโกงบังหลวง, ค่าขายยาเสพติด, ค้ำมนุษย์, ค่าอาวุธสงคราม หรือการกระทำผิดอื่นๆ ถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยการนำเข้าฝากธนาคาร, เชื้อที่ดิน, เชื้อบ้าน, ให้ผู้อื่นกู้ยืม หรือด้วยวิธีการอื่นๆ จะถือเป็นผู้ฟอกเงิน และจะถูกลงโทษจำคุก แต่ หนึ่ง ปี ถึง สาม ปี และจะถูกปรับ 3% ของ จำนวนเงินที่ฟอก

ในกรณีการฟอกเงินนั้น หากเป็นอาชญากรรม, มีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม หรือ เป็นจำนวนมาก ระวัง โทษจำคุกแต่ ห้า ปี ถึง สิบ ปี และจะถูกปรับ 3% ของจำนวนเงินที่ฟอก

การเตรียมให้แก่การกระทำผิด, ความพยายามก่อการกระทำผิดก็จะถูกลงโทษ

บุคคลผู้ใดหากได้สมรู้ร่วมคิดในการกระทำผิดฐานฟอกเงินจะถูกลงโทษจำคุก แต่ หก เดือน ถึง สอง ปี และจะถูกปรับ 1% ของจำนวนเงินส่วนแบ่งที่ได้รับ

บุคคลผู้ใดที่มีหน้าที่รายงาน เกี่ยวกับการฟอกเงินเช่น พนักงานธนาคาร หรือสถาบัน การเงินอื่นๆ หากไม่รายงาน หรือรายงานไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงโดยเจตนาจะถือว่าเป็นผู้ปิดบัง การกระทำผิด และจะถูกลงโทษตามมาตรา 154 (การใช้อำนาจเกินขอบเขต) ของกฎหมายฉบับนี้ เงิน และวัตถุสิ่งของที่นำไปฟอกพร้อมด้วยดอกเบี้ย และหมากผลอื่นๆจะต้องถูกริบเป็น ของรัฐ.

ค. กฎหมายว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก

ในกำหนดว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็กได้กำหนดอายุการกระทำผิด ทางอาญาของเด็กดังนี้

มาตรา 44 สิทธิของเด็กที่เป็นผู้ถูกเคราะห์ร้าย (ผู้เสียหาย) และเป็นพยาน เด็กที่เป็นผู้เสียหาย และเป็นพยาน ในการดำเนินคดีอาญา มีสิทธิดังนี้

1. ได้รับการเคารพทางด้านเกียรติศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์
2. ให้คำเห็น ซึ่งต้องได้รับการพิจารณา บนพื้นฐานการชั่งชาระดับอายุ และความสามารถของเด็ก ในการจำแนกความถูกต้อง
3. ได้รับการช่วยเหลือจาก พ่อ แม่, ผู้ปกครองหรือผู้ปกป้องทางกฎหมายในทุกขั้นตอน ของการดำเนินคดี เพื่อปกป้อง สิทธิและผลประโยชน์อันชอบธรรมของเด็ก
4. ได้รับการรักษาความลับ
5. ได้รับการปกป้องจากการบังคับ, ข่มขู่หรืออันตรายทุกรูปแบบ รวมทั้งสมาชิกครอบครัวของตน
6. ได้รับสิทธิอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย การพัฒนาและปกป้องผู้หญิง และกฎหมายว่าด้วย การดำเนินคดีอาญา

มาตรา 50 เด็กที่มีอายุต่ำกว่า สิบห้า ปี ในเวลากระทำผิด จะไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำผิดทางอาญา ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ของประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 85 บุคคลผู้ใด หากได้เปิดเผยประวัติส่วนตัว หรือข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับเด็กที่เป็นผู้เสียหายผู้ถูกหา, จำเลยหรือ เป็นผู้กระทำความผิด ระวังโทษจำคุก แต่ สาม เดือน ถึง หนึ่ง ปี หรือ คุมการประพฤติ และจะถูปรับ แต่ 500.000 กีบ ถึง 2.000.000 กีบ

มาตรา 86 การเผยแพร่สิ่งลามกเด็ก

บุคคลผู้ใด หากได้ผลิต,จำหน่าย,เผยแพร่,นำเข้า,ส่งออก, แสดง หรือขายหนังสือ, รูป, V D O, VCD, DVD และสิ่งอื่นๆที่ลามกเด็ก ระวังโทษจำคุกแต่ หนึ่ง ปี ถึง สาม ปี และ จะถูกปรับแต่ 2.000.000 กีบ ถึง 6. 000.000 กีบ

มาตรา 87 การใช้แรงงานเด็ก

บุคคลผู้ใด หากใช้แรงงานเด็กในพื้นที่ ที่เป็นอันตรายและผ่านการใช้มาตรการ ทางบริหารมาแล้ว หากไม่เข็ดหลาบ ระวังโทษจำคุก แต่ สาม เดือน ถึง หนึ่ง ปี และจะถูปรับ แต่ 1.000.000 กีบ ถึง 2.000.000 กีบ

มาตรา 89 การร่วมเพศกับเด็ก

บุคคลผู้ใด หากได้ร่วมเพศกับเด็กหญิง หรือ เด็กชาย ที่มีอายุ ต่ำกว่า สิบแปด ปี ลงมาถึง สิบห้า ปี ด้วยการจ่ายค่าตอบแทน หรือ ตอบสนองผลประโยชน์ด้วยรูปการใดหนึ่ง ระวังโทษ จำคุกแต่ สาม เดือน ถึง หนึ่ง ปี หรือ คุมการประพฤติ และจะถูปรับ แต่ 1.000.000 กีบ ถึง 2.000.000 กีบ

บุคคลผู้ใด หากได้ร่วมเพศกับเด็กหญิง หรือ เด็กชาย ที่มีอายุ ต่ำกว่า สิบห้า ปี ลงมา ถึง สิบสอง ปี ด้วยการจ่ายค่าตอบแทน หรือ ตอบสนองผลประโยชน์ด้วยรูปการใดหนึ่ง ระวังโทษ จำคุกแต่ หนึ่ง ปี ถึง ห้า ปี และจะถูกปรับ แต่ 2.000.000 กีบ ถึง 5.000.000 กีบ

บุคคลผู้ใด หากได้ร่วมเพศกับเด็กหญิง หรือ เด็กชาย ที่มีอายุ ต่ำกว่า สิบสอง ปี จะด้วย รูปการใดก็ตาม ถือว่า เป็นการข่มขืนกระทำชำเราเด็ก ระวังโทษจำคุก แต่ เจ็ด ปี ถึง สิบห้า ปี และ จะถูกปรับ แต่ 7.000.000 กีบ ถึง 15.000.000 กีบ

บุคคลผู้ใด หากได้เสนอ, รับเอา, จัดหา หรือสนองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า สิบแปด ปี ลงมา ให้ เป็นโสเภณี ถือว่า เป็นการกระทำผิดและระวังโทษ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 134 ของประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา 90 การค้าเด็ก

บุคคลผู้ใด หากได้กระทำผิด ในฐานค้าเด็กระวังโทษจำคุก แต่ ห้า ปี ถึง สิบห้า ปี และจะ ถูกปรับ แต่ 10.000.000 กีบ ถึง 100.000.000 กีบ และจะถูกริบทรัพย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ของประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 91 มาตรการทางแพ่ง

นอกจากโทษที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 85 ถึง มาตรา 90 ของกฎหมายฉบับนี้แล้ว ผู้กระทำผิดยังจะ ได้ทดแทนค่าเสียหายต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล, ค่าเย็บเย็บ, ค่าป่วยการ, ค่าเดินทาง, ค่าเบี้ยเลี้ยง รวมทั้งค่าที่พักอาศัย และค่าเสียหายอื่นๆ

ในกฎหมายว่าด้วยแรงงานมาตรา 3, 7, 30, 38 และ 41 ก็ได้กำหนดการใช้แรงงานผู้หญิง และเด็กไว้อย่างชัดเจนเช่นกันและยังปกป้องสิทธิสตรีด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้³⁰

ง. กฎหมายว่าด้วยแรงงาน

มาตรา 3 หลักการเกี่ยวกับแรงงาน

หลักการเกี่ยวกับแรงงานมีดังนี้

1. การขายแรงงาน ต้องดำเนินบนพื้นฐานสัญญาแรงงานระหว่างคนงานและนายจ้าง
2. สถานที่ทำงาน ต้องรับประกันให้นายจ้าง และคนงานต่างฝ่าย ต่างได้รับผลประโยชน์ โดยไม่มีการจำแนกเชื้อชาติ, สัญชาติ , เพศ, วัย, ศาสนา, การเชื่อถือ, สถานะทางสังคม
3. นายจ้าง นำใช้แรงงานตามความรู้ความสามารถของคนงาน

³⁰ กระทรวงยุติธรรม, กฎหมายว่าด้วยแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง กฎหมายว่า ด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก กฎหมายว่าด้วย, หน้า 4.

4. นายจ้างต้องรับประกันเงื่อนไขของงานที่ปลอดภัย ,จ่ายเงินเดือนหรือค่าแรงงานอย่างยุติธรรมและ ปฏิบัติตาม ระเบียบประกันสังคมให้คนงาน
5. นายจ้างต้องใช้แรงงานลาว, ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานต่างประเทศก็ต้องได้รับอนุญาตจากองค์การคุ้มครองแรงงาน
6. นายจ้าง ต้องรับรู้ และอำนวยความสะดวก ให้แก่คนงานในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การจัดตั้งมหาชน, องค์การจัดตั้งสังคมอื่นๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่ภายในหัวหน้าหน่วยงานของตน
7. คนงาน ที่ต้องการไปขายแรงงานในต่างประเทศ ต้องได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับความรู้รอบตัวที่จำเป็น และได้รับอนุญาตจากองค์การคุ้มครองแรงงาน
8. คนงาน ต้องเคารพ และปฏิบัติระเบียบวินัยของการทำงานอย่างเข้มงวด
9. การแก้ไขข้อขัดแย้งเกี่ยวกับแรงงาน ระหว่างคนงานและนายจ้าง ต้องรับประกันความยุติธรรมตามสัญญาแรงงานและระเบียบกฎหมาย
10. ห้ามนำใช้แรงงานด้วยการบังคับในทุกรูปแบบ
11. การนำใช้แรงงาน ต้อง ไปเคียงคู่กับการสร้างและการพัฒนาฝีมือแรงงาน
12. การสร้าง และพัฒนาฝีมือแรงงาน ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม และความต้องการของตลาดแรงงาน

มาตรา 7 การพัวพันร่วมมือสากล

รัฐบาลส่งเสริมการพัวพันร่วมมือกับต่างประเทศ และสากลอย่างกว้างขวาง ในหลายด้าน และหลายรูปการในเชิงเขตงานแรงงาน เช่น การสร้าง และพัฒนาฝีมือแรงงาน, การจัดหางาน, การคุ้มครองแรงงาน, การจัดตั้งปฏิบัติสนธิสัญญาสากล เกี่ยวกับแรงงาน, การแลกเปลี่ยนบทเรียน, การช่วยเหลือและการร่วมมืออื่นๆ

มาตรา 30 ข้อห้ามสำหรับนายจ้างในการยกเลิกสัญญาแรงงาน

นายจ้าง ไม่ควรยกเลิกสัญญาแรงงาน หรือบังคับให้คนงานหยุดงานในกรณีดังนี้

- คนงานเจ็บป่วย และรักษาพยาบาล หรืออยู่ในระยะพักฟื้นภายหลังการรักษาพยาบาล ตามการรับรองของแพทย์หรือกำลังประสบกับสถานการณ์ฉุกเฉินเช่น ไฟไหม้ มหันตภัยทางธรรมชาติ
- คนงานเพศหญิงที่อยู่ในระหว่างตั้งครรภ์ หรือที่เกิดบุตร แต่ยังไม่ถึง หนึ่ง ปี
- คนงานที่อยู่ในระยะพักประจำปีหรือพักผ่อนตามความเห็นดีของนายจ้าง
- คนงานที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่อื่น ตามการมอบหมายของนายจ้าง
- คนงานที่กำลังร้องขอ, ฟ้องร้องนายจ้าง หรือให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่พัวพันถึงการปฏิบัติกฎหมายว่าด้วยแรงงาน และข้อขัดแย้ง เกี่ยวกับแรงงาน ภายในหัวหน้าธุรกิจของตน
- คนงานที่กำลังเป็นคณะกัมมะบาน หรือผู้ตางหน้าของคนงาน โดยได้รับความเห็นดีจากนายจ้างแล้ว เว้นเสียแต่หากได้กระทำผิด ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา32 ของกฎหมายฉบับนี้

มาตรา 38 งานที่ห้ามผู้หญิงทำ

นายจ้างไม่ควรจ้างหญิงที่อยู่ในระหว่างตั้งครรภ์หรือในช่วงหลังคลอด 1-6 เดือน ให้ทำงานต่อไปนี้

- ยกหรือถือของหนัก
- งานที่ทำให้จำเป็นต้องยืนติดต่อกันเป็นเวลานาน

ในกรณีที่นายจ้างจะให้หญิงเหล่านี้ทำงานอื่นชั่วคราว ก็ควรจะให้เงินเดือนตามปกติ เป็นเวลาสูงสุด สามเดือน หลังจากนั้นก็ให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายใหม่

นายจ้างไม่ควรจ้างหญิงมีครรภ์หรือมีบุตรอายุน้อยกว่า 12 เดือน ให้ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานตอนกลางคืน

มาตรา 41 การรับแรงงานเด็ก

นายจ้าง สามารถรับแรงงานเด็กที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปีเข้าทำงาน แต่ชั่วโมงทำงานสูงสุดไม่ให้เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน และห้ามนำใช้แรงงานเด็ก ในงานที่หนัก หรือเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพดังนี้

- การขุดคั้นเหมืองแร่ทุกประเภท
- การประกอบผลิตภัณฑ์ด้วยเคมี , วัตถุระเบิด หรือสารพิษต่างๆ
- การเก็บศพคนตาย
- การทำงานลาวงเวลา
- การทำงานอยู่ที่มีเสียงดังเกินขอบเขต
- การทำงานอยู่ที่มีการบริการสิ่งมีนเมา, การพนัน
- การทำงานในเวลากลางคืน แต่ 22:00 โมง ถึง เวลา 5:00 โมงเช้าของวันใหม่

กรณีศึกษา 1³¹

ในวันที่ 26 ธันวาคม 2005 เวลา 10 โมงเช้า นางจินดาได้มาพบ นางสาววิพาลัด อยู่ตลาดสี่โคก นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศ ลาว จึงได้ชักชวน นางสาววิพาลัดไปเที่ยวจังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย จุดประสงค์เพื่อล่อลวงนางสาววิพาลัดเอาไปขายให้นายทุนที่เป็นเจ้าของร้านคาราโอเกะ อบนวด เพื่อต้องการเงิน นางจินดาได้ลอบกับนาย เอว่าตนได้หลอก นางสาววิพาลัดว่าจะพาไปเที่ยว ไปกลับ ส่วนเอกสารหนังสือผ่านแดน นางจินดาจัดทำให้หมด โดยให้นางสาววิพาลัดไป

³¹ ศาลอาญ่าชั้นต้น นครหลวงเวียงจันทน์, คำตัดสินคดีของคณะศาลาเกี่ยวกับการขายคนการปลอมแปลงเอกสารฉบับเลขที่ 482/ ขต.อ ลงวันที่ 17 มกราคม 2007, (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

ถ่ายรูปคว้น หลังจากนั้นได้รูปแล้ว นางจินดาได้เอารูปทำหนังสือผ่านแดนโดยเอารูปของนางสาววิพาลัดติดแทนรูปลูกสาวของตนแล้วไปทำหนังสือผ่านแดน หลังจากนั้นได้โทรศัพท์หานาย อำ ที่เล่นลดข้ามไปมา สะพานมิตรภาพ ลาว-ไทย แล้วส่งนางสาววิพาลัด จนถึงร้านร้านอาหารโอเคของนาย เอ จังหวัดอุดรธานี เมื่อนางจินดาพาถึงร้านแล้วนางจินดา ได้หลอกนางสาววิพาลัดให้นั่งรอ แล้วนางจินดาว่าจะไปเข้าห้องน้ำ แต่นางจินดาได้ไปเอาเงินค่าตัวนำเจ้าของร้านชื่อนาย เอ เป็นจำนวนเงิน 7.000 บาท แล้วหลบหนีกลับมาขึ้นรถกับนายอำกลับลาว มาถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2005 พ่อแม่นางสาววิพาลัด ได้มาถามหานางสาววิพาลัด กับนางจินดาแต่ถูกปฏิเสธว่าไม่เห็น มาถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2005 นางสาววิพาลัด ได้โทรศัพท์ หาเอื้อยของตนเองให้ไปรับกลับมาลาว และได้ตัวนางวิพาลัด ออกจากร้านอาหารโอเคอบนาคเป็นเงินจำนวน 7.000 บาท นางจินดาก็ได้หลบหนีไปประเทศไทยจนมาถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2005 นางจินดาจึงกลับมามอบตัวต่อเจ้าหน้าที่

คณะศาลอาญาของศาลประชาชนชั้นต้นนครหลวงเวียงจันทน์ ได้เปิดประชุมศาลขึ้นในวันที่ 17 มกราคม 2007

ผ่านการวินิจฉัยของศาลเห็นว่า นางจินดา (จำเลย) ได้กระทำความผิดหลายกระทงและหลายมาตรา ดังนั้นจึงเห็นควรวางโทษใส่จำเลยตามมาตรา 40 ของกฎหมายอาญาดังนี้

- ลงโทษจำคุกจำเลยฐานการขายคน ห้า ปี หก เดือน และปรับ 6.000.000 กีบ (ประมาณ 24.000 บาท)

- ลงโทษจำคุกจำเลยในสถานการณั้ปลอมแปลงเอกสาร หก เดือน และปรับ 500.000 กีบ (ประมาณ 2.000 บาท)

รวมโทษจำคุก หก ปี และ ปรับ 6.500.000 กีบ (26.000 บาท)

ให้นางจินดา(จำเลย)ใช้แทนค่าเสียหายทางแพ่งตามที่โจทก์ร้องขอจำนวน 15.000 บาท ให้แก่ โจทก์ทางแพ่งตามการวินิจฉัย และให้จำเลยเสียค่าทำเนียมจำนวน 10.000 กีบ

กรณีศึกษา 2³²

ในวันที่ 5 กันยายน 2006 นาย โต้ หรือ นาย แนน ได้ไปชักชวน นาง เตี้ย,นาง ไก่ และนางคำ เพื่อหลอกลวงว่าจะทำงานขายเบียร์ที่ร้านพี่สาว เมื่อไปถึงร้านขายเบียร์ที่สาวก็ยังไม่ได้เปิด นาย โต้ หรือ นาย แนน จึงได้พาหญิงทั้ง 3 คน ไปร้านนางดาว อยู่บ้านนาเคือ อำเภอ เวียงคำ แขวง(จังหวัด) เวียงจันทน์เป็นร้านขายเบียร์และบริการทางเพศ จากนั้น นาย โต้ ได้โทรศัพท์หา ร้าน นางแสง อยู่แขวงสาราวันว่าจะเอาหญิงสาว 3 คนไปส่งให้ ในขณะที่โทรศัพท์ นาง คำ ได้ยินวันต่อมา นางคำได้

³² ศาลอาญาชั้นต้น นครหลวงเวียงจันทน์, คำตัดสินคดีอาญา เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ฉบับเลขที่ 420/ขต.อ ลงวันที่ วันที่ 9 สิงหาคม 2007, (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

หลบหนีกลับบ้าน ส่วนนาง เตี้ย และ นางไก่อี๋ ยังทำงานตามเดิม มาถึง วันที่ 6 กันยายน 2006 นายบันดิษฐ์ พี่ชายของนางคำได้นำตัว นาง เตี้ย และนางไก่อี๋กลับบ้าน ส่วนนายโตี๋ เจ้าหน้าที่ได้กักตัวมาดำเนินคดีในวันเดียวกัน

คณะศาลอาญาของศาลประชาชนชั้นต้นนครหลวงเวียงจันทน์ ได้เปิดประชุมศาลขึ้นในวันที่ 9 สิงหาคม 2007

เมื่อศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของ นายโตี๋ หรือ นาย แนน (จำเลย) เป็นการกระทำผิดทางอาญาในฐานค้ำมนุษย์ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 134 วรรคสาม ของกฎหมายอาญาฉบับปรับปรุง อิงตามการรับสารภาพของจำเลย และบันทึกคำให้การของนาง คำ

เห็นว่า ค่าเสียหายทางแพ่ง ผู้ปกครองของจำเลยได้ตกลงชำระกับผู้ปกครองของผู้เสียหายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตามบันทึกชำระทางแพ่งฉบับลงวันที่ 27 ตุลาคม 2006 ศาลจึงเห็นควรให้แล้วกัน ไป

เห็นว่า จำเลยเป็นผู้กระทำผิด จึงเห็นควรให้จำเลยเสียเงินค่าทำเนียมศาลตามมาตรา 28 ของกฎหมายว่าด้วยค่าทำเนียมศาล

เห็นว่า ผ่านมาจำศาลได้ออกหมายเรียกให้ นาย โตี๋ หรือ นาย แนน (จำเลย) เข้ามาให้การและฟังคำตัดสินในที่ประชุมศาลหลายครั้งแล้ว แต่ผู้เกี่ยวข้องไม่มาตามหมายเรียกโดยไม่รู้สาเหตุ ฉะนั้นเพื่อ ไม่ชักช้า และแก่ยาวเวลาในการพิจารณาคดี ศาลจึงเห็นควรนำเอาคดีเรื่องนี้ออกมาตัดสินลับหลังผู้เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 82 ของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาฉบับปรับปรุง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

เห็นตามมาตรา 134 วรรคสาม ของกฎหมายอาญาฉบับปรับปรุงใหม่, มาตรา 28 ของกฎหมายว่าด้วยค่าทำเนียมศาล มาตรา 82, 85 และมาตรา 86 ของของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาฉบับปรับปรุงใหม่

ด้วยเหตุนี้ จึงได้ตัดสินต่อหน้าประชาชนเป็นชั้นต้นโดยช้องหน้าโจทก์ แต่ลับหลัง นายโตี๋ หรือ นาย แนน (จำเลย)

บอกว่า นายโตี๋หรือ นาย แนน (จำเลย) มีความผิดในฐานค้ำมนุษย์ ลงโทษจำคุกนายโตี๋หรือ นาย แนน (จำเลย) 5 ปี และปรับ 10.000.000 กีบ (ประมาณ 40.000 บาท) ให้จำเลยเสียค่าทำเนียมศาลจำนวน 10.000กีบ (ประมาณ 40 บาท)

ได้บอกโจทก์ทราบแล้วถ้าไม่มีความพอใจต่อคำตัดสินนี้มีสิทธิขออุทธรณ์ หรือคัดค้าน ได้ภายในกำหนด 20 วัน นับแต่วันลงคำตัดสินเป็นต้นไป สำหรับผู้ถูกตัดสินลับหลัง ก็มีสิทธิขอคัดค้านได้ภายในกำหนด 20 วัน, นับแต่วันรับทราบคำตัดสินเป็นต้นไป

กรณีศึกษา 3³³

เด็กคนหนึ่งชื่อ นาง บาง (นามสมมติ) อายุ 16 ปี มาจากภาคเหนือของลาวจากแขวง (จังหวัด) หลวงน้ำทา พร้อมด้วยเพื่อนอีกสองคน บางและเพื่อนได้ถูกล่อลวงจากบุคคลที่คุ้นเคยกัน และอยู่หมู่บ้านเดียวกันชื่อนางสี (นามสมมติ) บางและเพื่อนถูกพาไปที่ท่าเรือหลัก ซึ่งเป็นด่านชายแดนระหว่างแขวงบ่อแก้วกับประเทศไทย ที่ดังกล่าวซึ่งเป็นจุดที่นักค้ามนุษย์รับส่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเมื่อไปถึงประเทศไทย พวกนางสาวก็ถูกแยกทางกันไป ซึ่งบางเองได้ถูกส่งไปยังบ้านหลังหนึ่งซึ่งมีนางสาวลาวอยู่ที่นั่นประมาณ 30 คนกำลังทำงาน สองวันต่อมามีผู้ชายคนหนึ่งมาหาอยู่ที่บ้านและไปพาบางไปโรงแรมแห่งหนึ่งและได้ทำการข่มขืนบางทุกๆวันเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ และจากนั้นบางได้ถูกบังคับให้เริ่มทำงานบริการเป็นโสเภณี ในเวลาที่บางเริ่มทำงาน บางได้ถูกกักขังอยู่ในโรงแรมแห่งหนึ่งและได้ถูกบังคับให้ขายหรือให้บริการลูกค้า 8 ถึง 10 ครั้งต่อวัน แต่บางไม่เคยได้รับเงิน บางสามารถหลบหนีด้วยการช่วยเหลือของเพื่อนที่ไปด้วยกัน จากนั้นบางจึงรู้ว่าเพื่อนบ้านที่พาไปเอาตนไปขายในราคา 30.000 บาท ส่วนเพื่อนที่ไปด้วยกันขายไม่ได้เพราะ คนหนึ่งไม่สวยและอีกคนหนึ่งเป็นคนพิการทางร่างกายและก็รู้ว่าเพื่อนบ้านที่พาไปมีแผนจะขาย เมื่อกลับบ้านพวกเพื่อนสองคนที่ไปด้วยก็ไปรายงานต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแขวงและเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้จับกุมเพื่อนบ้านที่พาไป (นักค้ามนุษย์) เพื่อดำเนินคดี ศาลแขวงได้ตัดสินลงโทษนักค้ามนุษย์จำคุก 6 เดือน และปรับเป็นเงิน 6.000.000 กีบ (เป็นเงินบาทไทย 24.000 บาท)

กรณีนี้เกิดขึ้นในเดือน มิถุนายน ปี ค.ศ.2003 ซึ่ง นาย เดช (นามสมมติ) ได้ไปหลอกลวงเด็กหญิงจากเมือง (อำเภอ) ซำเหนือ แขวง (จังหวัด) หัวพันจำนวน 4 คน ซึ่งเดชได้ให้คำมั่นสัญญา กับพ่อแม่หญิงสาวว่า จะพาพวกนางไปทำงานซักเสื้อผ้า จัดแจงโต๊ะอาหาร แต่งกินและทำความสะอาดในร้านและบ้านจะให้เงินเดือน คนละ 200.000 กีบ พ่อแม่พวกหญิงสาวก็อนุญาตให้พวกลูกเข้ามาทำงานเมื่อถึงสถานที่ทำงานแล้วทุกอย่างไม่ได้เป็นไปตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญา นาย เดชได้บังคับให้พวกนางสาวทำงานบริการเสิร์ฟเบียร์และอาหารให้ลูกค้า นอกจากนั้นยังบังคับให้นางสาวบริการทางเพศ พวกนางได้ถูกทารุณกรรม จากลูกค้าบางคน จนนางสาวทั้ง 4 คนต้องการหนีออกจากร้านนาย เดช เพราะสภาพการทำงานไม่ดีสำหรับพวกเขา จากนั้นนายเดชก็ได้ไปตกลงกับเจ้าของร้านขายเบียร์ อีกร้านหนึ่ง ซึ่งมีนางสุนาลี (นามสมมติ) เป็นเจ้าของร้านและได้ตกลงที่จะจ่ายเงินซื้อตัวผู้ละ 500.000 กีบ(2000บาท) และได้ทำสัญญากับ นายเดช ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการยืนยันโดยผู้ใหญ่บ้านในวันที่ 19 เดือนมิถุนายน ปี ค.ศ.2003 ซึ่งสัญญาดังกล่าวได้มีการบัญญัติเนื้อหาสาระว่า นางสุนาลีจะจ่ายเงินให้ นายเดช จำนวนหนึ่งเสียก่อนในวันที่มีการซื้อ-ขายกันและส่วนที่เหลือจะจ่ายให้ครบในสามอาทิตย์ต่อมา มาถึงวันที่ 23 มิถุนายน ปีเดียวกัน หญิงสาวสองคนได้หนี

³³ UNICEF, Ministry of Labour and Social Welfare Lao People's Democratic Republic, Broken Promises Shattered Dreams A Profile of Children Trafficking in the Lao PDR, P. 48-49

ออกจากบ้านและไปพักกับเพื่อนของเขาและเพื่อนของเขาได้พานางสาว 2 คนไปพบ(แจ้ง) ตำรวจที่สถานี (ส.น) ตำรวจเมืองแปรง แขวงเวียงจางแต่พวกตำรวจบอกว่าไม่จำเป็นต้องยื่นคำฟ้องร้องขึ้นหาตำรวจก็ได้เพราะปัญหานี้สามารถแก้ไขหรือไกลเกลี่ยได้อยู่ที่บ้าน

จากข้อเท็จจริงทั้งสามกรณีข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กมักจะเริ่มต้นด้วยการถูกล่อลวงจากนายหน้า (เอเจนต์) เพื่อนใกล้ชิดญาติ ในการเสนองานให้ทำ แต่ต่อมาก็จะถูกนำตัวไปแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จากกรณีนี้หญิงสาวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้ถูกนำเข้าไปในประเทศปลายทางและได้ถูกนายหน้าขายต่อแล้วนำเอาหญิงสาวเข้าไปข่มขืนแล้วก็บังคับให้ขายบริการให้กับผู้ที่มาใช้บริการและก็ได้ชัดเจนว่าเธอถูกละเมิดสิทธิอย่างซ้ำซ้อนจากกลุ่มผู้กระทำความผิดที่เข้าองค์ประกอบการค้ามนุษย์ โดยมีพฤติการณ์ในการจัดหา ขนส่ง ส่งต่อและรับไว้ โดยมีการกระทำที่เป็นการข่มขู่ ใช้กำลังเพื่อที่จะนำตัวเธอไปบังคับค้าประเวณี

ถ้าเรามาดูการวางโทษต่อผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในกรณีที่หนึ่ง เหตุการณ์เกิดขึ้นใน ปี พ.ศ. 2006 แต่กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงได้ประกาศใช้ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2004 ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวก็ได้กำหนดมาตรการต่อการค้าหญิงและเด็กไว้ในมาตรา 49 และประมวลกฎหมายอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ได้ประกาศใช้ ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2005 ซึ่งได้กำหนดการกระทำความผิดในฐานการค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา 134 ซึ่งได้กำหนดนิยามการค้ามนุษย์และมาตรการต่อผู้กระทำความผิดในฐานการค้ามนุษย์ แต่การตั้งข้อกล่าวหาว่า การขายคน และการปลอมแปลงเอกสาร ทั้งที่มีกฎหมายฉบับปรับปรุงใหม่สองฉบับก็ได้ประกาศใช้แต่คณะศาลอาญาประชาชนชั้นต้นยังวางโทษตามกฎหมายเก่าที่ถูกยกเลิกไปแล้ว นี่ก็แสดงให้เห็นถึงความสับสนหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ สาเหตุหลักเพราะ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดเกี่ยวกับการมนุษย์ และการเข้าข้อข่าวสารหรือยังขาดการเปิดฝีกอบรมกฎหมายดังกล่าว

4.3.4 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของ ส ป ลาว

ปัญหาสำคัญที่พบว่า ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการป้องกันปราบปรามการค้าผู้หญิงและเด็ก ก็คือ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้ไม่สามารถขจัดปัญหาการค้าผู้หญิงและเด็กได้ ถึงแม้ประเทศลาวจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กคือ ประมวลกฎหมายอาญากฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงและกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ที่กล่าวมาแล้วก็ตาม การบังคับใช้กับการข่มขืนกระทำชำเรา การขูด การลักพาตัว เรียกค่าไถ่ การกระทำทางเพศหรือการบังคับใช้แรงงานในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ควรพิจารณาก็คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้า

หญิงและเด็กของลาว ยังขาดความต่อเนื่อง อาทิเช่น มิได้จำกัดความคำว่าอาชญากรรม ว่าคืออะไร กฎหมายเป็นกฎหมายใช้เฉพาะภายใน ไม่ครอบคลุมถึงองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีลักษณะมีการจัดตั้งเป็นองค์กร ถ้าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามากระทำผิด ก็จะลงโทษเฉพาะผู้กระทำผิด ไม่สามารถเอาตัวการเครือข่ายมาลงโทษได้ ประเทศลาวไม่มีกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เฉพาะ กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือการค้าผู้หญิงและเด็กก็ได้บัญญัติไว้หลายฉบับ สร้างความสับสนแก่เจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจในการตั้งข้อกล่าวหาและการวางโทษของผู้พิพากษาคดี ปัญหาการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หน่วยงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ต่างจังหวัด ยังไม่รู้และเข้าใจถึงองค์ประกอบของการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็กมี หน่วยงานยังขาดการฝึกอบรม จึงเกิดมีอุปสรรคดังนี้

1. ผู้เสียหายตามกฎหมายในความผิดฐานล่อลวง ก็คือ เด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี หรือเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ส่วนใหญ่แล้วเป็นเด็กยากจนและการศึกษาค่ำ สภาพพื้นฐานของชาวชนบททั่วไปไม่เคยชินกับการใช้กระบวนการยุติธรรม มีความกลัว จึงส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเรื่องการแข่งขัน ความ การร้องทุกข์, ดำเนินคดี บางกรณีจะคิดว่าการต่อสู้กับผู้ที่มีอิทธิพลมีโอกาสชนะน้อยมาก

2. ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ทางด้านผู้เสียหายจะพบอุปสรรค เช่น

- การพิสูจน์อายุของเด็กหญิงว่าไม่เกิน 15 ปี หรือ 18 ปี เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐาน

- การดำเนินคดีที่ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ผู้เสียหายต้องประสบกับปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

- กรณีเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น พบว่าผู้เสียหายส่วนใหญ่มักจะทิ้งคดี

- ผู้เสียหายส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย

- กรณีล่อลวงจากต่างจังหวัดหรือจากหมู่บ้านในชนบท เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมในสถานค้าประเวณีหรือสถานที่ประกอบการก็ไม่อาจสอบสวนได้ เนื่องจากไม่มีอำนาจต้องโอนให้พนักงานสอบสวนที่เหตุเกิด (ที่ถูกล่อลวงมา) สร้างความยุ่งยากกับเจ้าหน้าที่ ทำให้ตำรวจไม่เอาจริงกับความผิดฐานล่อลวง

- มีการติดสินบนแก่เจ้าหน้าที่

- มีการขอมความที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี เจ้าหน้าที่ให้เจ้าของสถานประกอบการจ่ายค่าเสียหายกับผู้เสียหาย แล้วก็เลิกกรากัน

- การปราบปรามสถานการค้าประเวณี ผู้กระทำผิดมักรู้ตัวก่อน เนื่องจากมีหนอนบ่อนใส่ ทำให้การปราบปรามประสบความสำเร็จ

- ตำรวจชั้นผู้น้อยไม่กล้ารายงานความจริง เนื่องจากทราบว่าผู้บังคับบัญชาไม่พอใจประโยชน์เกี่ยวข้องด้วย

4.3.5 ความร่วมมือประเทศไทยกับประเทศลาว

สปป.ลาวได้ทำบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทย และประเทศลาว อยู่สองฉบับที่น่าสนใจ และถือว่ามีผลเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก และให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ คือบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วย การร่วมมือด้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งได้ลงนามกันที่บางกอก ประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ.2005 (พ.ศ.2548) และบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว กับ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วย การร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน ซึ่งได้ลงนามกันที่นครหลวงเวียงจันทน์เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) โดยบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ได้มีการอ้างอิงถึงพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็กเอาไว้ และคำนิยามของการค้ามนุษย์ ตามที่ปรากฏในบันทึกความตกลงฉบับนี้³⁴ ในบันทึกได้กำหนด 6 งาน ได้แก่ (1).การปฏิบัติงานร่วม (2). การรับ-การส่งผู้เสียหายกลับประเทศและภูมิถิ่นเดิม (3).การคืนผู้ตั้งคม (4).มาตรการป้องกัน (5).คุ้มครอง (6).ปราบปรามลงโทษผู้ค้ามนุษย์ และสร้างโครงการร่วมมือ ว่าด้วยการด้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (MOU ลาว-ไทย) สร้างสื่อโฆษณา และโฆษณาร่วมกันเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ ได้ร่วมกันจัดสัมมนาให้สื่อมวลชนในงานด้านการค้ามนุษย์ที่ประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียนระหว่างสื่อมวลชนทั้งสองประเทศ และได้ร่วมกันจัดประชุมวิชาการสร้างคู่มือ ฝึกอบรมงานรับส่งผู้เสียหาย ประสานงานร่วมมือของทั้งสองฝ่ายในการติดตามค้นหาผู้หายสาบสูญจากการค้ามนุษย์³⁵

ถือว่ามีผลสอดคล้องกับคำนิยามของการค้ามนุษย์ที่ปรากฏในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็กด้วย ซึ่งในเรื่องคำนิยามเกี่ยวกับอายุของเด็ก ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า เด็กหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทบัญญัติในพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก) แต่ก็มีข้อยกเว้นเอาไว้ว่า เว้นแต่กฎหมายของภาคีจะระบุไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งในกฎหมายภายในของทั้งประเทศไทย และประเทศลาวนั้นได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่าเด็กหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์เหมือนกัน ดังนั้นทั้งสองประเทศจึงไม่มีปัญหาในเรื่องความแตกต่างเกี่ยวกับการกำหนดอายุของเด็ก และในบันทึกความตกลงฉบับนี้

³⁴ บันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทย และประเทศ ลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก, ข้อ 2, หน้า 1.

³⁵ กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม สปป. ลาว กรมสังคมสงเคราะห์, บทสรุปรายงานการดำเนินการค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ. 2007 (เอกสาร ไม่ตีพิมพ์), หน้า 4.

ยังได้มีการกล่าวถึงการปกป้องคุ้มครองเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ดังมีประเด็นดังนี้

1. มาตรการ การคุ้มครองความปลอดภัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์³⁶

ในบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาวฉบับนี้ได้มีการกล่าวถึงการให้การคุ้มครองความปลอดภัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยการกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศจัดหน่วยงานคุ้มครองความปลอดภัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และพยานในระหว่างที่มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดหรือในเวลาภายหลัง หากเห็นสมควรเพื่อปกป้องผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และพยานจากการคุกคามหรือตอบโต้จากผู้กระทำความผิด

2. มาตรการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์³⁷

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ได้บัญญัติรับรองว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะได้รับการปกป้อง และคุ้มครองทางกฎหมายในระหว่างที่อยู่ในขั้นตอน และกระบวนการส่งกลับประเทศของตน นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้แต่ละประเทศจะต้องให้การช่วยเหลือทางด้านกฎหมายกับผู้ตกเป็นเหยื่ออย่างถูกต้อง และยุติธรรม

3. มาตรการช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการสังคม³⁸

ทั้งประเทศไทยและประเทศลาว ต่างเล็งเห็นถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ที่นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย ดังนั้นในบทบัญญัติของบันทึกข้อตกลงฉบับนี้จึงได้กล่าวถึง การให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ ในการรักษาสุขภาพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ ในการฟื้นฟูแก้ไขหรือเยียวยา เช่น การอบรมวิชาชีพ และอบรมทักษะชีวิตต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ

ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ได้บัญญัติถึงการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางกลับประเทศของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะต้องมีหน้าที่ในการประสานงานในการรับส่ง การรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และจะต้องดำเนินการแจ้งรายชื่อ และข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์โดยผ่านช่องทางการทูตให้กับรัฐภาคีที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์มีสำมะโนครัว หรือมีภูมิลำเนา หรือมีถิ่นที่อยู่ได้ทราบ หรือหากว่ารัฐภาคีที่จะเป็นผู้รับ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้น ได้รับรองถึงสถานะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

³⁶ บันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทย และประเทศ ลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก, ข้อ 13, หน้า 5.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 6 และ ข้อ 7, หน้า 2.

³⁸ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 16 ข้อ 17, หน้า 4.

จากการค้ามนุษย์นั้นแล้ว ก็ให้ทั้งสองฝ่ายดำเนินการในการรับตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์กลับประเทศ

นอกจากมีมาตรการทางอาญาภายในประเทศแล้ว ประเทศลาวยังได้ลงนามสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542

ซึ่งในระหว่างผ่านมารัฐบาลลาวก็ได้ร้องขอให้รัฐบาลไทยส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ลาวในกรณี นายเติม พมทวิ กับ พวก 16 ราย เข้าปล้นด่านวังเตา-ช่องเม็ก แขวงจำปาศักดิ์ ประเทศลาว แล้วข้ามพรมแดนไปประเทศไทย ซึ่งศาลลาวได้ออกหมายจับวันที่ 29 มีนาคม 2545 และรัฐบาลไทยก็ได้ให้ความร่วมมือและการตอบสนองด้วยดี ก็คือรัฐบาลไทยได้ในปฏิบัติพันธกรณี ตามสนธิสัญญาที่ได้ลงนามกันคือได้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้รัฐบาลลาว เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2546 นี้ก็เป็นมาตรการหนึ่งที่มีการร่วมมือทางอาญาในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

4.3.6 มาตรการความร่วมมือแบบพหุภาคี (Multilateral Treaty)

ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา (Mutual Assistance in Criminal Matters) ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศได้มีความร่วมมือในเรื่องทางอาญาโดยได้ทำสนธิสัญญา (Treaty) อนุสัญญา (Convention) หรือ ความตกลงระหว่างประเทศ (international agreement) โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานสองหลัก โดยวิธีปฏิบัติต่างตอบแทนกันหรือเรียกว่าตามหลักไมตรี (Comity) และหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ (Reciprocity) เช่น สนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันทางอาญาของประเทศ บรูไนดารุซซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และประเทศลาว ซึ่งได้ลงนาม เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ. 2004

สนธิสัญญาฉบับนี้ได้วางแนวทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางคดี การให้ความช่วยเหลือกันในการหาหลักฐาน การค้น การยึดและการส่งเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาข้อเท็จจริงทางคดี ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติ ในสนธิสัญญาดังกล่าวแล้วก็น่าจะสามารถนำมาปรับใช้ได้กับกรณีของการให้ความคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้กล่าวคือ หากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จะต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดี แต่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ไม่ได้อยู่ในดินแดนของรัฐผู้รับการค้ามนุษย์แล้ว แต่ได้กลับมาอยู่ในดินแดนของประเทศตนเอง ซึ่งหากประเทศผู้รับการค้ามนุษย์ต้องการที่จะทราบถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก็น่าจะสามารถใช้ช่องทางความร่วมมือตามสนธิสัญญานี้ น่าจะรวมถึงการปรับใช้อย่างกว้างในกรณีที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ยังอยู่ในดินแดนของรัฐผู้รับการค้ามนุษย์ และไม่ต้องการที่จะเป็นพยานในคดีซึ่งอาจเป็นการไม่สะดวกหรือจะต้องใช้เวลานาน และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อต้องการที่จะกลับประเทศของตนเอง รัฐที่เกี่ยวข้องควรที่จะดำเนินการส่งตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ให้ได้กลับประเทศของตนเองตามความต้องการของเขา หลังจากนั้นจึงใช้ช่องทางในเรื่องการขอ

ข้อมูลจากพยาน (ตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์) หากเขาสมัครใจที่จะให้ถ้อยคำ ในขณะที่อยู่ในประเทศของตนเอง นอกจากนี้ในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ละประเทศที่ได้นำสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญากับประเทศต่าง ๆ ก็น่าจะนำแนวทางที่ปรากฏในสนธิสัญญาที่ตนได้ทำไว้มาปรับใช้ได้กับการให้ความช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้เช่นกัน

การให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา อาจเป็นไปได้ในลักษณะการให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกตามคำร้องขอของรัฐต่างประเทศในดินแดนของตนดังนี้

1. การสืบพยานและสอบปากคำพยานบุคคล
 2. การจัดหาให้ซึ่งเอกสาร บันทึก และพยานหลักฐาน
 3. การส่งเอกสาร
 4. การปฏิบัติตามคำร้องขอในการค้นและยึด
 5. การโอนตัวบุคคลที่ถูกคุมขังเพื่อการสืบพยานบุคคล (Transfer of Sentenced persons)
 6. การสืบหาตัวบุคคล
 7. การเริ่มกระบวนการทางอาญาตามคำร้องขอ
 8. การให้ความช่วยเหลือในการยึดทรัพย์สิน
- ทั้งหมดนี้ต้องได้กำหนดไว้ในสนธิสัญญา

ซึ่งปัจจุบันสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ลงนามในสนธิสัญญาการโอนตัวนักโทษกับประเทศอังกฤษเมื่อ ปี ค.ศ.2009

ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยหลักจะไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ประเทศที่ร้องขอ ถ้าความผิดของจำเลยในข้อหาที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนมีบทบัญญัติในการลงโทษประหารชีวิต

4.4 ความเชี่ยวชาญของหน่วยงานและบุคลากร

สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ยังขาดผู้เชี่ยวชาญและยังมีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็กน้อย การชี้แนะของคณะชี้นำระดับชาติด้านการค้ามนุษย์บางครั้งคราวไม่ต่อเนื่อง เช่น ปัญหาการค้าผู้หญิงและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การประสานงานระหว่างศูนย์กลางท้องถิ่น (ต่างจังหวัด) ยังไม่ดีเท่าที่ควร การพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้านยังมีน้อย งบประมาณใช้จ่ายเข้าในการปฏิบัติมีจำกัด ส่วนใหญ่อิงแต่การช่วยเหลือจากสากล³⁹

³⁹ กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม สปป. ลาว กรมสังคมสงเคราะห์, บทสรุปรายงานการดำเนินการค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ.2007 (เอกสารไม่ตีพิมพ์), หน้า 4.

การดำเนินการสืบสวนปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ มีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศ แต่เจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ต่ำ ทำให้ขาดความสนใจที่จะศึกษาผลการสืบสวนหรือแม้ว่าจะสนใจก็ติดขัดในเรื่องที่ต้องขอความช่วยเหลือผ่านมายังกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงป้องกันความสงบ ทำให้เสียเวลาไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหา ในส่วนของฝ่ายขององค์การตำรวจสากลซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการติดต่อประสานงานกับองค์การตำรวจสากล และเป็นฝ่ายอำนวยการของกระทรวงป้องกันความสงบในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการให้หรือขอความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา ปัจจุบันยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการเขียนและพูดภาษาต่างประเทศ ทำให้การดำเนินการติดต่อประสานงานระหว่างประเทศล่าช้า

นอกจากข้อขัดข้องทางด้านภาษาแล้ว การขาดแคลนบุคลากร และเทคโนโลยีที่จำเป็น เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีภารกิจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ จำเป็นต้องมีทักษะ มีเครื่องมือใช้สอยในการทำงานที่เป็นตัวช่วยให้สามารถก้าวทันอาชญากร ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ การรวบรวมข่าวสารและวัสดุพยาน หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านต่างๆ แต่ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังขาดความรู้ความสามารถในการสืบสวนปราบปรามองค์การอาชญากรรมรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรืออาชญากรรมทางการเงินที่สลับซับซ้อนสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากระบบการ โอนย้ายของทางราชการ ทำให้บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างแท้จริง

ความสะดวกในการเข้าออก ประเทศ ทำให้ประเทศลาวประสบกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ การที่ประเทศลาวเปิดประตูสู่โลกภายนอกและเปิดโอกาสให้ต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อมุ่งหารายได้เข้าประเทศได้โดยสะดวก ดังนั้น ควรคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ นอกเหนือจากความต้องการรายได้เข้าประเทศจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปัจจุบันประเทศลาวได้ยกเว้นการตรวจลงตรา (without visa) และอนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศลาวไม่เกิน 30 วัน ประเทศลาวยังคงอนุญาตให้คนต่างชาติอีกหลายประเทศสามารถมาขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียนกับการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการ ป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

ประเทศ	ลงนาม	ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ
1. ประเทศไทย	13 ธันวาคม 2000	-
2. ลาว	2003	ภาคยานุวัติ 26 กันยายน 2003
3. เมียนมาร์	-	ภาคยานุวัติ 30 มีนาคม 2004
4. กัมพูชา	11 พฤศจิกายน 2001	ภาคยานุวัติ 12 ธันวาคม 2005
5. เวียดนาม	13 ธันวาคม 2000	-
6. ฟิลิปปินส์	14 ธันวาคม 2000	ภาคยานุวัติ 28 พฤษภาคม 2002
7. อินโดนีเซีย	12 ธันวาคม 2000	-
8. มาเลเซีย	26 กันยายน 2002	ภาคยานุวัติ 24 กันยายน 2004
9. สิงคโปร์	13 ธันวาคม 2000	-
10. บรูไนดารุซซาลาม	-	-

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการตอบรับต่อ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วย การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก มีประเทศสมาชิกอาเซียน ห้าประเทศที่แสดงเจตนาในการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก คือ ประเทศลาว เมียนมาร์ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย (โดยให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติ) ส่วนประเทศไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไนดารุซซาลาม มิได้มีการ แสดงเจตนาตอบรับแต่อย่างใดต่ออนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะ ผู้หญิงและเด็ก แต่ประเทศไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ก็ได้ลงนามเป็นที่เรียบร้อยแล้วยังไม่ มิได้ให้สัตยาบัน รับรอง เห็นชอบ หรือภาคยานุวัติ

4.4.1 ความร่วมมือในเรื่องการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

มีประเด็นที่น่าสนใจมากเรื่องหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1999 มีหลายประเทศที่ได้ให้ความสนใจกับ ปัญหาการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไทย มาเลเซีย เมียนมาร์ นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา ลาว และเวียดนาม (ซึ่งจะ

เห็นได้ว่ามีประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียนอยู่ในกลุ่มถึง เจ็ดประเทศ) ทั้งหมดได้เข้าร่วมกันแสดงเจตนาในปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย⁴⁰ โดยในปฏิญญาดังกล่าวได้มีการยอมรับว่าการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องข้ามมนุษย์ มีการกล่าวถึงประเทศที่เป็นต้นทาง ทางผ่าน และประเทศปลายทางของการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนี้ จะต้องหามาตรการในการป้องกันการลักลอบเข้าเมือง รวมทั้งจะต้องมีการร่วมมือกันทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคีและระดับภูมิภาคในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อแก้ไข ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและการข้ามมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงการปฏิบัติต่อผู้ที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอย่างมีมนุษยธรรม ซึ่งหากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของประเทศต่าง ๆ แล้ว ตามปรากฏในปฏิญญาดังกล่าวแล้วถือว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่รัฐต่าง ๆ ที่ได้เห็นความสำคัญของผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อจากการข้ามมนุษย์

แต่อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าปฏิญญาดังกล่าวไม่ได้มีข้อผูกมัดที่ชัดเจนกับรัฐที่แสดงเจตนา แต่เป็นเสมือนเวทีในการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่แปลกใจว่าเหตุใดจึงมีช่องว่างในเรื่องของการให้ความคุ้มครองผู้ที่ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายเสมอในการปฏิบัติและไม่เว้นแม้แต่ในเวทีของอาเซียน

4.4.2 ความร่วมมือของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ

ในเดือนมกราคม ค.ศ.2007 อาเซียนได้แสดงให้เห็นว่าอาเซียนได้เล็งเห็นความสำคัญว่าอาเซียนได้เล็งเห็นความสำคัญของการปกป้องและสนับสนุนแรงงานข้ามชาติ ดังนั้นในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เราจึงเห็นปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการปกป้องและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ⁴¹ ในปฏิญญาดังกล่าวได้มีการกล่าวอ้างถึงปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรีและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมทั้งได้มีการกล่าวถึงมาตรการในการปกป้องและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ การให้รัฐผู้รับแรงงานข้ามชาติมีความเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้ใช้แรงงาน (รวมทั้งบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของแรงงานข้ามชาติด้วย) นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึง กฎ ข้อบังคับ หรือกฎหมายของรัฐผู้รับแรงงานข้ามชาติที่จะต้องไม่เป็นไปในทางที่จะทำลายสิทธิของแรงงานข้ามชาติ อีกทั้งมีการสร้างพันธะกรณีให้กับรัฐสมาชิก (ภายใต้ความสะดวกของรัฐสมาชิก) จัดหามาตรการให้แรงงานข้ามชาติได้รับความสะดวก และสามารถเข้าถึงระบบความยุติธรรมในรัฐผู้รับแรงงานข้ามชาติได้หากเกิดกรณีการละเมิดสิทธิหรือมีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อแรงงานข้ามชาติ จากแนวทางที่กล่าวมา แม้ดูจะเป็นที่น่าพอใจ

⁴⁰ Bangkok Declaration on Irregular Migration (1999).

⁴¹ Asean Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers (2007)

ว่าอาเซียนได้เห็นถึงความสำคัญของแรงงานข้ามชาติ และพอที่จะทำให้เห็น แนวทางที่เป็นรูป เป็นร่างได้บ้างในการให้ความคุ้มครองกับกรณีของแรงงานข้ามชาติ แต่ก็ยังมีประเด็นที่ต้อง พิจารณาในเรื่องประเภทของแรงงานข้ามชาติเนื่องจากเป็นที่รู้กันว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้า มนุษย์นั้น ส่วนมากเป็นแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยไม่มีเอกสารการเข้าเมืองที่ถูกต้อง หรืออาจ เป็นการลักลอบเข้าเมืองมา แต่ความที่ปรากฏในปฎิญญาฉบับนี้ได้มีการบัญญัติว่าปฎิญญานี้จะไม่ ใช้ตีความที่ครอบคลุมไปถึงแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารเข้าเมืองที่ถูกต้องซึ่งทำให้เกิดปัญหา ขึ้นมาว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารก็ยังคงถูกมองข้าม และเป็นปัญหาที่ไม่มีใครอยากเข้าไปสอดแทรกแม้แต่ในเวทีของอาเซียนที่เป็นกลุ่มประเทศที่ ประสบปัญหาแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในระดับวิกฤติ

4.4.3 สาระสำคัญของกฎหมายประเทศไทยที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก

พระราชอาณาจักรไทย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมและเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนากฎหมายต่างๆมาโดยตลอด โดยเฉพาะกฎหมายว่า ด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติ ป้องกัน และปราบปรามการประเวณี พ.ศ.2539 จนมีการพัฒนามาเป็น พระราชบัญญัติ การป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์และครอบคลุมในทุกๆเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นการบังคับใช้แรงงาน การค้าประเวณี เป็นต้น ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่สามารถ บังคับใช้ได้ และมีความชัดเจนในคำนิยามมีความเข้าใจง่ายตามสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงๆ สาระสำคัญได้บัญญัติคำศัพท์และนิยามไว้อย่างละเอียดในมาตรา 4 ดังนี้

“แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลง เป็นทาส การนำคนมาขอราน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับด้วยวิธีเพื่อการค้าหรือ การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือ ทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ใน ภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

“องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัดตั้ง โครงสร้างโดยสมคบกัน ตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็น โครงสร้างที่ ชัดเจนมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอน หรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกชั้น

สูงแต่สี่ปีขึ้นไป หรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ประเด็นที่สำคัญพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่ควรเอามาปรับใช้ก็คือ การกำหนดมาตรการพิเศษอันได้แก่

มาตรการในการรวบรวมพยานหลักฐานการค้ำมนุษย์กรณีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งได้แก่ การออกหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน การตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อผู้นั้นหากยินยอม แต่ถ้าเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ การตรวจค้นยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐาน หรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ การเข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานในการค้ำมนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ อยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย และมาตรการพิเศษในการให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อสารสนเทศอื่นใดที่ถูกใช้ หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 27, 28 และมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551

ปัจจุบัน สถานการณ์ของการค้าหญิงและเด็ก ได้เปลี่ยนแปลงไป จากปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศกลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศที่นำไปสู่การค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ซึ่งนับวันจะมีรูปแบบที่ซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น อีกทั้งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในรูปแบบของการค้าทาสยุคใหม่ โดยในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสนใจกับปัญหาดังกล่าวมากขึ้น โดยมีการจัดประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค ซึ่งการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในหลาย ๆ ภูมิภาคก็นับว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง เช่น ประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงพบว่า ยังคงเผชิญกับความรุนแรงของสภาพปัญหาดังกล่าวอยู่ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่แต่ละประเทศมีมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย แต่การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง การที่ประสบกับปัญหาความยุ่งยากในการรวบรวมพยานหลักฐาน วิธีพิจารณาที่ล่าช้า การที่แต่ละประเทศมีแนวพรมแดนที่เชื่อมต่อกัน ทำให้ง่ายต่อการค้าหญิงและเด็กข้ามเขตแดนจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ถึงแม้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้งหกประเทศ ต่างก็เป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ ค.ศ.1979 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1989 ซึ่งมีบทบัญญัติที่ใช้ในการต่อต้านการค้าหญิงและเด็ก เช่น การสนับสนุนให้มีกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดปัญหาดังกล่าวได้

ประเด็นที่ควรพิจารณาคือ ในขณะที่รัฐบาลของแต่ละประเทศไม่สามารถขยายขอบเขตแห่งอำนาจอธิปไตยของประเทศตนไปยังประเทศอื่นได้ ในทำนองเดียวกับแต่ละประเทศก็ไม่อาจคาดหวังได้ว่าจะได้รับการอำนวยความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพจากประเทศเพื่อนบ้านได้ แต่การดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรม มิได้ถูกจำกัดด้วยเหตุแห่งพรมแดนดังเช่นอำนาจอธิปไตยของรัฐ ซึ่งอาชญากรรมดังเช่นการค้าหญิงและเด็กสามารถเกิดขึ้นข้ามเขตแดนได้ โดยเมื่ออาชญากรผู้กระทำความผิดถูกจับกุมในข้อหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ปัญหาที่รัฐบาลแห่งประเทศต่าง ๆ ที่จับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ต้องประสบอยู่เสมอ ก็คือ ไม่อาจรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้พิจารณา และลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ในขณะที่เหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กหรือพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ ซึ่งอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านนั้น มีความเป็นไปได้น้อยมากที่จะนำตัวบุคคลเหล่านี้มายังประเทศที่จับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากการขาดความร่วมมือระหว่างประเทศในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐในแต่ละประเทศขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา โดยไม่ทราบว่าต้องดำเนินการกระบวนการวิธีพิจารณาอย่างไร และต้องติดต่อกับบุคคลใดในการดำเนินการเป็นต้น ในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กหลาย ๆ คดีที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องปล่อยผู้กระทำความผิดออกมา อันเนื่องมาจากขาดพยานหลักฐานที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ หรืออาจจะเรียกได้ว่า ไม่มีมาตรการที่จะรวบรวมพยานหลักฐานมาจากต่างประเทศได้ การไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงด้วยกัน ทำให้การปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้น แม้จะรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่ต่างประเทศ ในขณะที่บทบัญญัติทางกฎหมายถูกจำกัดขอบข่ายการบังคับใช้ด้วยสาเหตุแห่งพรมแดน แต่อาชญากรรมระหว่างประเทศกลับขยายขอบข่ายอย่างกว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัด ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ยากที่สุดในการที่จะจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งในปัจจุบันในประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ก็ได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นส่วนใหญ่ อีกปัญหาหนึ่งถึงจะมีการลงนามในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยกัน หากประเทศคู่ภาคีไม่ให้ความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็อาจจะเป็นไปได้ยากในการจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีหรือลงโทษได้

จากการที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้เขียนมีความเห็นว่าแนวทางที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ในทุก ๆ ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาประเภทต่าง ๆ ทั้งการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ) ในทางอาญา การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน รวมทั้งมาตรการทางสังคมสงเคราะห์ การฟื้นฟูผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อ และการส่งตัวผู้เสียหายกลับประเทศเดิมเป็นต้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว อาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ ทั้งในรูปแบบของสนธิสัญญาทวิภาคี หรือพหุภาคี

และไม่เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับการตกลงกันของแต่ละประเทศ โดยแต่ละประเทศควรปรับปรุงกฎหมายภายในของแต่ละประเทศให้มีความใกล้เคียงกับมากขึ้น ซึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงควรศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ให้ลดลงจนไปถึงให้หมดสิ้นไปจากภูมิภาคนี้

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคแม่น้ำโขง จะเห็นได้ว่ามีอยู่หลายประการ แต่มาตรการสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อปราบปรามควรมุ่งเน้นไปที่ความร่วมมือระหว่างประเทศต้องมีความจริงจัง และจริงจังโดยสิ่งสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการสร้างความร่วมมือควรจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันระหว่างประเทศที่มีความร่วมมือที่ดีต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการอพยพย้ายถิ่นของหญิงและเด็กทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพราะการอพยพย้ายถิ่น เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ดังนั้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารควรมุ่งเน้นในเรื่องกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง และการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะบางประการในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก สำหรับประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง คือ การร่วมมือผ่านองค์การตำรวจสากล (INTERPOL) ในระดับประเทศ และในระดับภูมิภาค ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในเรื่องของการรวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครือข่ายการค้าหญิงและเด็ก นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกปัญหาหนึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรศึกษาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และควรมีการรณรงค์ป้องกันปัญหาการค้าหญิงและเด็กในประเทศต้นทางด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ข่าวสารสภาพการค้าหญิงและเด็กทางสื่อมวลชนหรือลงไปเผยแพร่อยู่เขตห่างไกลชนบทแต่ละจังหวัดให้หญิงและเด็กเห็นความเลวร้ายของการถูกล่อลวงของการตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์จากนักค้ามนุษย์ให้แก่ประเทศต้นทาง

อย่างไรก็ดี หลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงก็ได้ตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาการค้าหญิงและเด็ก จึงเริ่มให้ความสำคัญกับความร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยล่าสุดในช่วงต้นปี พ.ศ.2543 ได้มีโครงการต่อต้านการค้าหญิงและเด็ก ในระดับอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Trafficking in Women and Children in the Mekong Sub-region) เกิดขึ้น ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือของหน่วยงานสหประชาชาติกับประเทศภูมิภาคแม่น้ำโขง หก ประเทศ คือ ไทย จีน เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม โดยมีรูปการทำงานอย่างเป็นทางการเป็นเครือข่ายของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชนในพื้นที่ และในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมีในภูมิภาคแม่น้ำโขงเป็นแกนนำประสานงาน

จากการศึกษาการกำหนดโทษ และวิธีการล่าับเด็กตามกฎหมายไทย-ลาว แล้วเห็นว่าระบบกฎหมายของสองประเทศมีความคล้ายกันหลายประเด็น แต่ก็มีหลายปัญหาที่บัญญัติแตกต่างกันออกไป ดังจะเห็นได้ดังนี้

กฎหมายไทย และลาวล้วนแต่มีการบัญญัติห้ามลงโทษจำคุกตลอดชีวิต และประหารชีวิตต่อเด็กที่กระทำผิด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเรือนและสิทธิทางการเมือง ข้อ 6 (5) และข้อ 17.2 ของกฎแห่งกรุงปักกิ่ง

คุณพินิจในการกำหนดโทษเด็ก

การนำใช้วิธีการสำหรับเด็ก

กฎหมายอาญาของไทยมาตรา 74 ได้บัญญัติให้ศาลใช้วิธีการสำหรับเด็กอายุกว่าสิบปี แต่ไม่เกินสิบห้าปีที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษแต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ด้วยการว่ากล่าวตักเตือน และมอบตัวให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วยเพื่อทำการสืบต่อศึกษา อบรมเด็กนั้น เช่นเดียวกับ มาตรา 53 ของกฎหมายอาญาของลาว ที่บัญญัติให้นำใช้วิธีการแก้ไขการกระทำความผิดของเด็ก ซึ่งรวมมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และต่ำกว่า 18 ปี

4.4.4 แนวทางที่ควรปรับกฎหมายของลาว

ถึงประเทศลาวจะมี ประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติหลักการสมคบกันกระทำผิดไว้ใน มาตรา 17 มาตรา 34 มาตรการริบทรัพย์ และริบวัตถุสิ่งของที่ได้อาจจากการกระทำผิด มาตรา 100 การขายคนและการลักพาตัว และในหมวดที่ 6 การกระทำผิดต่อสามี,ภรรยา และริบครองประเพณี ในหมวดดังกล่าวได้ บัญญัติ การข่มขืนกระทำชำเรา ,การกระทำชำเราเด็ก ,การเป็น โสเภณี,การค้า โสเภณี,การบังคับให้เป็นโสเภณี,การค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา 134 ซึ่งได้ให้คำจำกัดความการค้ามนุษย์ และมาตรการต่อบุคคลที่กระทำผิด และการกระทำผิดหากเป็นอาชญากรรม มีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม มาตรการในการริบทรัพย์ในฐานะการค้ามนุษย์ และหมวดที่ 10 ได้ให้ความจำกัดความ “อาชญากรรมพิเศษ” แต่ไม่ใช่ “องค์กรอาชญากรรม” อาชญากรรมพิเศษ เป็นการฉ้อลอบบังหลวง(Corruption) เจ้าพนักงานต่างๆ

กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิง เป็นกฎหมายที่วางออกเพื่อรองรับ และยกระดับฐานะบทบาทของผู้หญิง กำหนดเนื้อหาสาระพื้นฐานมาตรการของการพัฒนา และปกป้องสิทธิผลประโยชน์อันชอบธรรมของผู้หญิง ,ความรับผิดชอบของรัฐ,สังคมและครอบครัวต่อผู้หญิง เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถ ความเสมอภาพหญิง-ชาย, ลบล้างทุกรูปแบบ จำแนกต่อผู้หญิง ป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก,ด้านการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในครอบครัว วัตถุประสงค์หลักก็คือ การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กซึ่งกำหนดคำจำกัดความไว้ในมาตรา 24 และมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือ, พันธะของสังคม, การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดมาตรา 49ได้กำหนดมาตรการทางอาญาต่อการค้าหญิงและเด็ก แต่ไม่ปรากฏคำจำกัดความของคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” และกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็กเป็นกฎหมายที่ได้กำหนดหลักการ,ระเบียบการ และมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครอง, การติดตาม,การ

ตรวจตราการจัดตั้งปฏิบัติการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก รวมทั้งมาตรการต่อผู้กระทำผิดต่อเด็กในมาตรา 2 ก็ได้ให้คำจำกัดความความหมายคำว่าเด็กไว้มากมาย (มาตรา 44 45 85, 86, 87, 89, 90 และ 91) กฎหมายว่าด้วยแรงงานและกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา ทั้งสามกฎหมายคือ ประมวลกฎหมายอาญา, กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงและกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็กก็ยังคงเพียงกฎหมายที่บังคับใช้ภายในประเทศ ซึ่งไม่ครอบคลุมไปถึงองค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายข้ามชาติ และมีลักษณะเป็นองค์กร ยังขาดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก อาทิเช่น กฎหมายทั้งสามฉบับมิได้กำหนดคำจำกัดความคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” มาตรการต่อผู้กระทำผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรข้ามชาติ กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็มีเพียงมาตรา 64 และกำหนดมาตรการริบทรัพย์และริบวัตถุสิ่งของในมาตรา 34 ในประมวลกฎหมายอาญา การคุ้มครองพยานก็ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ในมาตรา 44 และ มาตรา 45 ซึ่งยังไม่ครบและสมบูรณ์ กฎหมายคนเข้าเมืองก็มี รัฐบาลผู้ติของประธานประเทศว่าด้วยคนเข้าออกเมือง แต่ละกฎหมายก็มีวัตถุประสงค์มาตรการในการบังคับใช้และเนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายนั้นๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องผู้หญิงที่ได้บัญญัติการค้าหญิงและเด็กเป็นการกระทำผิดทางอาญา กฎหมายก็จะมีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย และมีมาตรการต่อผู้กระทำผิดและจะปกป้องแต่ผู้หญิงและเด็กไม่ครอบคลุมไปถึงผู้ชายและเด็กชาย จึงเกิดความสับสนให้แก่เจ้าพนักงานที่ บังคับใช้กฎหมายและการวางโทษ ที่อาจจะนำไปใช้กฎหมายผิดพลาดและการวางโทษก็จะผิดพลาดตามมา อาจจะทำให้สังคมขาดความเชื่อถือในกระบวนการยุติธรรมได้

ฉะนั้นประเทศลาวควรที่จะสร้างกฎหมายว่าด้วย (การค้าและสกัดกั้นการค้ามนุษย์) การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เฉพาะซึ่งจะเป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมไปถึงการค้าผู้หญิงและเด็ก และผู้ชายและเด็กชาย กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, กฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญา, กฎหมายคนเข้าเมือง เพื่อให้มีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับกฎหมายในประเทศภูมิภาคและหันเป็นสากลเพื่อให้มีความสะดวกทั้งเป็นแนวทางปฏิบัติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปัจจุบัน การค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลายประเทศ ทำให้ยากแก่การป้องกันและปราบปราม ซึ่งประเทศไทย – ลาว และประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกำลังประสบกับความร้ายแรงของปัญหาดังกล่าวอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

- การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศของภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีความต้องการและจำเป็นใช้แรงงานราคาถูก

- การลงทุนของประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้ขยายตลาดต่างประเทศมากขึ้น

- ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างประเทศต่างๆ ที่ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

- ความสะดวกสบายในการเดินทางไปมาหาสู่กันระหว่างพลเมืองของประเทศทั้งระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่ห่างไกลกันโดยใช้เวลาน้อยกว่าอดีตจะเห็นได้ว่า ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์จะรูปแบบใดก็ตาม ได้กลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงไปทั่วโลก นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดให้มีความสลับซับซ้อน มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลายๆ ประเทศในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ดี หลาย ๆ ภูมิภาคก็ได้ตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาดังกล่าว แต่สำหรับประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง พบว่าปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ทวีความรุนแรงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา การค้าหญิงและเด็กได้ขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวางมีการค้าหญิงและเด็กผ่านข้ามแดนในแถบลุ่มแม่น้ำโขง เนื่องจากมีพรมแดนเชื่อมต่อกันในระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทำได้ง่ายต่อการข้ามเขตแดน แทบทุกประเทศในภูมิภาคนี้ นอกจากจะต้องเผชิญกับปัญหาการค้าหญิงและเด็กภายในประเทศแล้ว ยังต้องประสบกับปัญหาการค้าข้ามเขตแดนด้วย ส่งผลให้ประเทศต่างๆ เหล่านี้ต้องแบกรับภาระอันเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าว แต่ปัญหาก็คือ ทุกประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงโดยเฉพาะประเทศไทย-ลาวไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเท่าที่ควรตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ในที่สุดแล้วปัญหาการค้าหญิงและเด็กขยายขอบข่ายลุกลามจนยากที่จะแก้ไขและปราบปราม

โดยสามารถสรุปสภาพปัญหาการค้าหญิงและเด็ก มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายต่อการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กของประเทศไทย-ลาวได้ดังนี้

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศลาวให้คำจำกัดความของการค้าหญิงและเด็กว่า หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะของการกระทำในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลักพาตัว การนำหญิงมาค้าประเวณี การซื้อขายหญิงอย่างผิดกฎหมาย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในทางเพศ หรือการใช้แรงงานทั้งในประเทศและข้ามชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำจำกัดความดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจน ไม่อาจครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในขณะที่สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาวเกี่ยวพันใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยการศึกษาในปี ค.ศ.1995 พบว่าผลกระทบที่หญิงและเด็กได้รับ ไม่เพียงแต่แสดงถึงสถานการณ์ที่เลวร้ายจากการตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก แต่หญิงและเด็กเหล่านี้ ยังได้รับการปฏิบัติเยี่ยงผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

สาเหตุหลัก ๆ ของปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากปัญหาความยากจน ครอบครัวแตกแยก ขาดการศึกษา การขาดความรู้ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผู้ปกครองขาดทักษะในการอบรมเลี้ยงดู มีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยมการผลิตและบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม ประเพณีและรูปแบบการดำรงชีวิตที่ส่งผลในทางลบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวและชุมชน มีผู้ที่อยู่ในขบวนการค้ามนุษย์อยู่ในชุมชนหรือเข้าถึงชุมชนได้ง่าย ผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์มีมูลค่าสูง ค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือการใช้แรงงานเด็ก การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม การเปิดแนวพรมแดน ทำได้ง่ายต่อการค้าหญิงและเด็กข้ามเขตแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน การที่ประเทศลาวมีประชาชนไม่รู้หนังสือ ด้อยโอกาสในการศึกษาเป็นจำนวนมาก การบังคับใช้กฎหมายยังไม่ทั่วถึง

เขตเมือง ที่มีความเจริญทางวัตถุ เป็นแหล่งเศรษฐกิจ เขตชนบท ห่างไกลความเจริญทางวัตถุ ประชาชนด้อยการศึกษา ขาดโอกาสในการเข้าถึงการบริการของรัฐและเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด

สื่อที่นำเสนอในรูปแบบต่างๆ ทำให้เกิดค่านิยมวัตถุนิยมในหมู่ประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะบุคคลกลุ่มวัยแรงงานทั้งหญิงและชาย

ความด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะบุคคลที่อาศัยอยู่ตามชนบทหรือบุคคลไร้สัญชาติ ทำให้ขาดโอกาสทางด้านรายได้ ความไม่รู้ ไม่ทันสถานการณ์ โดยเฉพาะอันตรายนอกชุมชน รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากคน

มีเอเจนต์ นายหน้าทำหน้าที่ติดต่อ อำนวยความสะดวกในการเดินทางออกนอกชุมชนของบุคคลที่ต้องการอพยพแรงงานเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า การที่มีตัวอย่างบุคคลรุ่นก่อนที่เดินทางออกนอกชุมชนเพื่อไปทำงาน โดยบางส่วนประสบความสำเร็จเรื่องรายได้กับคนที่เดินทางกลับ ภูมิลำเนาส่วนหนึ่งทำหน้าที่ติดต่อนำพาคนในชุมชนให้เดินทางออกไปกับตน หรือทำตัวเป็นเอเจนต์ ทำให้หญิงและเด็กถูกล่อลวงโดยนักค้าหญิงและเด็กได้โดยง่าย นอกจากนี้หญิงและเด็กชาว

ลาวส่วนใหญ่ ไม่ชอบการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงพากันหลั่งไหลเข้าเมืองเพื่อขายแรงงาน ในขณะที่มีความต้องการสินค้าเพื่อบริโภคสูง ทำให้ผู้หญิงและเด็กเหล่านี้ถูกชักจูงไปขายบริการได้ง่าย แม้จะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าผู้หญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาวก็ตาม การตรวจตรา “สถานบริการ” ของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานพาณิชย์ที่ออกอนุญาตให้สร้างตั้งร้านบันเทิงและการบริการต่างๆ และหน่วยงานแถลงข่าววัฒนธรรมร่วมกันตรวจตรา ถึงประเทศลาวจะมีกฎหมายที่ใช้บังคับโดยตรงกับการค้าผู้หญิงและเด็กและประมวลกฎหมายอาญาบางมาตราที่ระบุลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าผู้หญิงและเด็กไว้หลายระดับ หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายแรงงานบางมาตราที่กำหนดเกี่ยวกับการใช้แรงงานหญิงและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก แต่มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนและไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอาทิเช่น กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิงได้บัญญัติไว้เพียงผู้หญิงและเด็ก แต่ไม่ได้กำหนดการปกป้องคุ้มครองเด็กที่เป็นผู้ขายปัญหานี้ก็อาจเป็นช่องว่างของกฎหมายได้ และการฟอกเงินก็ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเพียงมาตรา 64 สำหรับกฎหมายคนเข้าเมืองก็ยังไม่ มีก็จะเป็นเพียงรัฐบัญญัติของประธานประเทศที่ใช้กันในปัจจุบัน กฎหมายคุ้มครองพยานก็ยังไม่ มีเพียงบางมาตราที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายการค้าเนคคิตอาญา (กฎหมายการพิจารณาความอาญา) และกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์มาตรา 44 ถึงแม้ว่ารัฐบาลของประเทศลาวได้มีความพยายามเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการออกกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กฎหมายยังขาดมาตรการต่อองค์กรอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กร และความยากจน และความด้อยโอกาสทางการศึกษา ค่านิยมฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยมการผลิตและบริโภคสิ่งที่ไม่เหมาะสม สถานบริการหรือร้านบันเทิงยังเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม เป็นที่มั่วสุมของเด็ก และเยาวชน นักเรียน นักศึกษา เป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด การขายบริการทางเพศ และเป็นสิ่งที่ช่องสุ่มของคนไม่ดี และนายหน้าหรือเอเย่นต์ก็ได้พัฒนารูปแบบการล่อลวงทุกรูปแบบซึ่งให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตน และหลีกเลี่ยงหลบหนี ทำกิจการต่าง ๆ แอบแฝงในร้านบันเทิงต่าง ๆ เพื่อขายบริการทางเพศโดยมีผู้หญิงและเด็กเป็นเหยื่อพร้อมทั้งจัดส่งหญิงและเด็กออกนอกประเทศ ซึ่งสถานบริการรูปแบบใหม่ ๆ ปรากฏออกมาให้เห็นอยู่เสมอ บวกกับการทุจริตในหน้าที่ ความไม่ชัดเจนในกฎหมาย การขาดทรัพยากร และการขาดความเข้าใจของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและฝ่ายตุลาการในการใช้กฎหมาย ความล้มเหลวในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย (ภายในประเทศ) และระหว่างประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง ก็เป็นอุปสรรคในการฟ้องร้องคดีที่มีประสิทธิ

ประเทศราชอาณาจักรไทย

สำหรับประเทศไทย กลายเป็นประเทศที่ประสบความรุนแรงของปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศมากที่สุด ในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยพบว่าสัดส่วนของโสเภณีในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการหลั่งไหลเข้ามาของเด็กและหญิงที่ถูกล่อลวงหรือค้าข้ามแดนจากประเทศต่าง ๆ อาทิ จีน ลาว เวียดนาม กัมพูชา และเมียนมาร์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นทั้งแหล่งที่มาหรือประเทศต้นทาง โดยหญิงและเด็กชาวไทยถูกส่งไปค้าประเวณียังประเทศญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกาเหนือ แอฟริกาใต้ ออสเตรเลีย และประเทศอื่น เป็นประเทศผู้ส่งผ่าน โดยหญิงและเด็กชาวจีนถูกส่งผ่านประเทศไทย เพื่อไปทำงานผิดกฎหมายในประเทศอื่น และเป็นประเทศผู้รับในเวลาเดียวกัน โดยหญิงและเด็กจาก จีน ลาว เวียดนาม กัมพูชา และเมียนมาร์ นอกจากนี้ยังมาจากทวีปยุโรป เช่น รัสเซีย ถูกส่งเข้ามาเพื่อทำงานขายบริการทางเพศและงานที่ผิดกฎหมายอย่างอื่นในประเทศไทย

โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็กในประเทศไทย พบว่ามีอยู่หลายสาเหตุ แต่ที่สำคัญคือ ความยากจน ครอบครัวแตกแยก ขาดการศึกษา มีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม เป็นต้น ส่งผลให้หญิงและเด็กเป็นจำนวนมากต้องกลายเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก และทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่ถูกมองไปด้วยโสเภณีในสายตาของชาวโลก ซึ่งรัฐบาลของประเทศไทยก็ได้มีความพยายามเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะผู้กระทำผิดเองก็ได้พยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎหมาย สถานบริการทางเพศหลายแห่งมีการดำเนินการโดยอาศัยกิจการอื่นบังหน้า และเปลี่ยนรูปแบบให้มีความหลากหลาย ซึ่งแต่ละรูปแบบมีการให้บริการที่แตกต่างกันออกไป แต่จุดมุ่งหมายสุดท้ายแบบเดียวกันก็คือ การขายบริการทางเพศหรือการบังคับใช้แรงงาน ในขณะที่การดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การช่วยเหลือคุ้มครอง การติดตามงาน การประเมินผลงาน แลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลและสนทนากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539, พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540, พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติ ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2572 พระราชบัญญัติ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528 พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 พระราชบัญญัติ ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้น และแม้จะได้มีการแก้ไข

ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวหลายฉบับให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจาก ปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้น มิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะภายในประเทศไทยเท่านั้น ปัจจุบันการค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นธุรกิจข้ามชาติ ข้ามพรมแดนไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อให้การแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทย-ลาวและประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จำเป็นต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็ก

นอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายในที่ที่เหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพปัญหา และได้มาตรฐานทัดเทียมกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทย-ลาว จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแล้วความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา ไม่ว่าจะเป็น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา ทั้งในเรื่องการสืบพยาน และการสอบปากคำพยานบุคคล การจัดหาให้ซึ่งเอกสาร บันทึก และพยานหลักฐาน ฯลฯ เป็นต้น ก็ถือเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยให้การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการศึกษาพบว่า ก็จะมีเพียงประเทศไทยกับประเทศลาว และประเทศกัมพูชาที่มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน ในขณะที่ประเทศอื่นๆ ไม่มีความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม ทั้งที่อาชญากรรมการค้าหญิงและเด็กกำลังทวีความรุนแรงในภูมิภาคนี้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการเพื่อสร้างความร่วมมือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้วยกัน เพื่อช่วยให้การแก้ไขปัญหอาชญากรรมระหว่างประเทศ แต่แนวทางที่เหมาะสมที่สุด ในการแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศไทย-ลาว และประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้งหมดประเทศ โดยความร่วมมือดังกล่าวควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อป้องกัน และปราบปรามการค้าหญิงและเด็กโดยตรง ทั้งนี้เพราะลำพังแต่เพียงมาตรการทางกฎหมายภายในของแต่ละประเทศมีอยู่ไม่เพียงพอในอันที่จะจัดปัญหาดังกล่าว เนื่องจากปัญหาการค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นปัญหาของภูมิภาค ทั้งเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่สลับซับซ้อนเป็นขั้นตอน เป็นระบบ มีเครือข่ายโยงใยอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินงานในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม ไม่ได้เป็นแค่เพียงปัญหาภายในของประเทศหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อสร้างความร่วมมือดังกล่าวขึ้นในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยควรจะเป็นลักษณะของความตกลงเพื่อแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กร่วมกันในระดับทวิภาคี หรือในระดับพหุภาคี ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กประสบผลสำเร็จในทางปฏิบัติมากขึ้น

ระยะผ่านมารการแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงนั้น ต้องอาศัยระยะเวลา ประกอบกับความพยายามอย่างจริงจังของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย-ลาวและประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งนอกจากการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกๆ ประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งประเทศไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์และจีน ต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและจริงจัง เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็กให้หมดไปจากภูมิภาคได้ในที่สุด

5.2 ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทย

1. ประเทศไทยมีกฎหมายการป้องกันกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์และครอบคลุมในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้แรงงาน การค้าประเวณี เป็นต้น ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องเป็นกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้จริง ตามสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง มิใช่บัญญัติขึ้นตามทฤษฎีของนักวิชาการเท่านั้นและต้องบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

2. ควรมีการกำหนดโทษค้ามนุษย์ให้สูงเท่ากับการค้ายาเสพติด และมีการลงโทษที่เคร่งครัด

3. ควรให้ความสำคัญในการปราบปรามการค้ามนุษย์มากกว่านี้ และควรมีการรณรงค์ให้ความรู้และเพิ่มจิตสำนึกแก่ประชาชนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และมีการฝึกอบรมแก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล และเจ้าหน้าที่กงสุล ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายการค้ามนุษย์
4. ควรให้การคุ้มครองต่อชาวต่างชาติที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อธุรกิจทางเพศในประเทศไทย และเหยื่อชาวไทยที่เดินทางกลับประเทศหลังจากถูกนำไปค้าแรงงานหรือนำไปค้าธุรกิจทางเพศในต่างประเทศ และประสานงานสร้างความร่วมมือประสานงานกันอย่างจริงจังตามนโยบายภายในของตน และเร่งรัดให้มีผลในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยจัดสรรงบประมาณให้และจัดให้มีแผนงานหลัก มาตรการหลัก กิจกรรม ตลอดจนการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องในแผนงานป้องกันและปราบปรามขบวนการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก โดยสร้างแผนปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันให้เป็นไปในแนวทางปฏิบัติเดียว ไม่ว่าจะเป็แนวทางปฏิบัติภายในประเทศหรือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน โดยเอาเด็กและหญิงสาวเป็นศูนย์กลางในการแก้ไข

สำหรับประเทศลาว

1. ควรสร้างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์และครอบคลุมในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้แรงงาน การค้าประเวณี เป็นกฎหมาย เฉพาะโดยเอากฎหมายการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเป็นแม่แบบ

2. ควรสร้างกฎหมายที่ยังไม่มีเช่น กฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน, กฎหมายคนเข้าเมือง, กฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญา

3. รัฐบาลลาวควรให้ความสำคัญในการปราบปรามการค้ามนุษย์มากกว่านี้ ทั้งการค้ามนุษย์ ภายในประเทศและการค้ามนุษย์ข้ามชาติ

4. ควรมีมาตรการที่กว้างขวางและจริงจัง เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิง และเด็ก โดยการสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามากขึ้น รณรงค์ลดความฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม วัตถุนิยม รวมถึงการปรับเปลี่ยนค่านิยมที่เห็นผู้หญิงเป็นเพียงสินค้า หรือทรัพย์สิน หรือเครื่องสนอง ความต้องการทางเพศ ส่งเสริมการกระจายรายได้ไปสู่ชนบท ด้วยการสร้างงาน หรือจัดตั้งศูนย์ฝึก อาชีพ เพื่อให้ผู้หญิงและเด็กมีงาน

5. ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้และเพิ่มจิตสำนึกแก่ประชาชนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และมีการฝึกอบรมแก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล ฝ่ายปกครองในระดับต่างๆ ทั้งในระดับ ท้องถิ่น ระดับประเทศ และเจ้าหน้าที่สูงสุด ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายการค้า มนุษย์

6. ควรตั้งหน่วยประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกันเพื่อติดตาม ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนบทเรียน และประเมินผล

7. สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ศาล เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาคและ ระดับประเทศ รวมถึงบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าผู้หญิงและเด็ก ควร เพิ่มโทษและให้มีการลงโทษอย่างรุนแรงสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กอบกุล ราชะนาคร ความท้าทายทางสังคมในภูมิภาคแม่น้ำโขง. (Social Challenges for the Mekong Region, 2550): 358
- กระทรวงยุติธรรม. หมายความว่าด้วยแรงงาน หมายความว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง หมายความว่าด้วยการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของเด็ก หมายความว่าด้วยการศึกษา. เวียงจันทน์: โรงพิมพ์สีบุญเรือง 2008.
- กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคม สปป. ลาว. กรมสังคมสงเคราะห์. รายงานการด้านการค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ.2007 (เอกสารไม่ตีพิมพ์).
- จันทวิภาอภิสุข. หนึ่งปี พ.ร.บ. ค้ามนุษย์แค่เสริม “จิตสำนึก” ข่าวดรายวัน(9มิถุนายน2552): 1
- คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค. 30 ปี สปป. ลาว 1975 – 2005 , (ม.ป.ท.): (ม.ป.ป.): 15
- คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว. วันระลึกวันชาติลาว ครบรอบ 34 ปี. เวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งชาติ 2 ธันวาคม 2009
- ศาลอาญาของศาลอาญาชั้นต้นนครหลวงเวียงจันทน์. คำตัดสินของคณะศาลฯ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ฉบับเลขที่ 380 /ขต ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2008. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ศาลอาญาชั้นต้น นครหลวงเวียงจันทน์. คำตัดสินคดีของคณะศาลฯ เกี่ยวกับการขายคนการปลอมแปลงเอกสารฉบับเลขที่ 482/ ขต.อ ลงวันที่ 17 มกราคม 2007. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ศาลอาญาชั้นต้น นครหลวงเวียงจันทน์. คำตัดสินคดีอาญาฯ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ฉบับเลขที่ 420/ ขต.อ ลงวันที่ วันที่ 9 สิงหาคม 2007. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ศิริพร สโคบานาค. การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไก และประเด็นท้าทาย. (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิผู้หญิง, 2540): 45
- คณิต ฌ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, (พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2547): 85
- ศิริพร สะโคบานาค และคณะ. การค้าหญิง: ฤาวิถีสังคมไทย. (กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง, 2540): 78
- คริส เบย์เรอร์ : สงครามในเลือด (war in the Blood). (กรุงเทพฯ: โครงการอาณานิคมศึกษา 5 ภูมิภาค (อบส5) ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2545): 229
- จริยวรรณ พุทธานุกฤษ, ชายไทย รักษาชาติและ ฌรัตน์ สมสวัสดิ์. การค้ามนุษย์พินิจในแนวสตรีนิยม ในพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต กระบวนการทางกฎหมาย และ หน่วยงานภาครัฐ. (วนิดาเพรส: มูลนิธิผู้หญิง กฎหมาย และการพัฒนาชนบท, 2550) : 117

- เจริญ โฆษณานันท์. องค์การพัฒนาเอกชน: บทบาทและผลกระทบทางกฎหมายในการรณรงค์ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน สู่สิทธิหรือหน้าที่ในประเทศไทยปัจจุบัน. (กรุงเทพมหานคร, 2535): 212
- จรัส คำดอกทอง พร้อมด้วยคณะ. การค้ามนุษย์ ศึกษากรณี: การค้าหญิงและเด็กใน สปป. ลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, 2006.
- โชติรส โชคสวัสดิ์. มาตรการคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ตามพิธีสารเพิ่มเติมว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ผลกระทบต่อการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคี. วิทยานิพนธ์ประปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. หญิงข้ามจีนชายกฎหมายสะท้อนอารมณ์ในรายงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่องกฎหมายอภัยกับความล้มเหลวในการบังคับใช้กฎหมาย วันที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ ห้องประชุมเอนกประสงค์ 307 อาคารพินิตประชานาถ: 1-4
- ทนา พิมพ์สร เพชร สมพร และภูเวียง ชรรวมง. การค้ามนุษย์ การค้าหญิงและเด็ก. วิทยานิพนธ์ประปริญญาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ แลรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, 2006.
- ทรงพล พันธุ์วิชาติกุล. ความผิดฐานค้ามนุษย์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 และผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- บุญยัง เพรชนคร. เอกสารกรมตำรวจตรวจคนเข้าเมือง แผนกตรวจคนเข้าเมืองกระทรวงป้องกันความสงบแห่ง สปป. ลาว, 2008.
- ประสพสุข บุญเดช. การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในบทบัณฑิตย์ เล่ม 2 .(2535): 15
- รัฐธรรมนูญ แห่ง สปป. ลาว ฉบับ เลขที่ 32/ ส ป ป ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 2003
- วีระพงษ์ บุญโยภาส. อาชญากรรมค้าหญิง คำเด็ก กับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน บทบัณฑิตย์ เล่ม 56 ตอน2, 2543.
- วันวิสาข์ สิริทวินติ. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ กรณีศึกษากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สภาแห่งชาติ. กฎหมายอาญา แห่ง ส ป ป ลาว. เวียนจันทน์: (ม.ป.ท.), 2005.
- มานพเมฆ ประชुरทอง. องค์การสหประชาชาติ. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2520): 123
- สำนักงานสหประชาชาติประจำ สปป ลาว. จดหมายข่าวโครงการสากลของสหประชาชาติด้านการค้ามนุษย์ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง. รัฐมนตรีหกประเทศอนุภาคพื้นลุ่มแม่น้ำโขงลง

นามฉบับที่ความเข้าใจครั้งประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการด้านการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2
ประจำเดือนมีนาคม 2005 .

สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ ผ่าพันธ์์ ชอบน้ำตาล (รวบรวม). ประมวลกฎหมายอาญา. (กรุงเทพฯ: ห้าง
หุ้นส่วนจำกัด เจริญรัฐการพิมพ์, 2551): 149-153

สรชัยไกร. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองลาว. (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจริญรัฐการพิมพ์,
2545): 294

สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ ผ่าพันธ์์ ชอบน้ำตาล (รวบรวม). ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา .
(กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจริญรัฐการพิมพ์, 2551): 48

ห้องว่าการศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว. เอกสารกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 8 ของพรรค.
เวียงจันทน์ (ม.ป.ท.), 2006.

ภาษาอังกฤษ

AFESIP Opens New Centre for Victims of Sex trafficking in Vientiane Lao PDR, Available
from: [www http://humantrafficking. Org/updates /432](http://humantrafficking.Org/updates /432)[2006, November 22]

ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers . 2007

Bangkok Declaration on Irregular Migration. 1999

UNICEF, Ministry of Labor and Social Welfare Lao People's Democratic Republic, Broken
Promises Shattered Dreams A Profile of Children Trafficking in the Lao PDR, p.43,
Available from: [www http://www.unicef.org.pdf](http://www.unicef.org.pdf)[2007, January 11]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

คำตัดสินคดีอาญาคณะศาลอาญาของศาลประชาชนชั้นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
 สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวร

นครหลวงเวียงจันทน์
 ศาลประชาชน

เลขที่ 380 / ขต.อ
 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2008

คำตัดสินคดีอาญา
 คณะศาลอาญาของศาลประชาชนชั้นต้น
 นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วย

นาย ยัวเรี เซ้ยยี	ประธาน
นางสาว ประพอนจิต จันทะจัก	คณะ
นายสมสะหวาด กมชัยชนะ	คณะ
นางสาว จันทะบุรณ จันทะวง	จำศาล
นายสุลพิพร แก้วสุวรรณ	อัยการประชาชน

ได้เปิดประชุมขึ้นในวันที่ 9 มิถุนายน 2008 เวลา 9 นาฬิกา 00 ตอนเช้า ที่ห้องประชุมศาลของศาล
 ประชาชนนครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อพิจารณาคดี เลขที่ 175 / ขต.อ ลงวันที่ 20 มีนาคม 2007
 ระหว่าง

อัยการประชาชน นครหลวงเวียงจันทน์..... โจทก์

นาง หง อายุ 46 ปี สัญชาติ ลาว อาชีพ ค้าขาย บ้านหาดเกลือ อำเภอ ไชธานี นครหลวงเวียงจันทน์
 โจทก์ทางแพ่ง

นาย ฟองสะมุคพันธ์ อายุ 53 ปี สัญชาติ ลาว อาชีพ ว่างงาน ปัจจุบันอยู่หน่วย 16 บ้านหัวห้าอำเภอ
 หาดชายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์จำเลย

นาง กองมะณี อายุ 47 ปี สัญชาติ ลาว อาชีพ แม่บ้าน บ้านหัวห้าอำเภอ หาดชายฟอง นครหลวง
 เวียงจันทน์.....จำเลย

นาง เต้ย อายุ 33 ปี สัญชาติ ลาว อาชีพ แม่บ้าน บ้านหัวห้า อำเภอ หาดชายฟอง นครหลวงเวียง
 จันทน์.....จำเลย

ถูกหาว่า : ค้ำมนุษย์

ถูกกักขัง: 18 พฤษภาคม 2006 ที่กักขัง: โพนทัน.

ศาล

ในนามสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

โดยอิงตามหน้าที่ และสิทธิอำนาจของศาลตามกฎหมายว่าด้วยศาลประชาชนแห่ง ส ป ป ลาว

ได้แจ้งชื่อ และสกุล ของคณะศาล , อัยการประชาชน และจำศาล พร้อมทั้งสิทธิในการก้านให้โจทก์ และพวกโจทก์ทางแพ่ง, และจำเลยทราบแล้ว.

ได้แจ้งคำสั่งฟ้อง ข้อกล่าวหา และสิทธิในการต่อสู้คดีให้พวกจำเลยทราบแล้ว

ได้ฟังคำให้การของพวกจำเลยแล้ว

ได้ฟังคำให้การของพวกโจทก์ทางแพ่งแล้ว

ได้ฟังคำแถลงของอัยการประชาชนแล้ว

ได้ฟังคำเห็นครั้งสุดท้ายของจำเลยแล้ว

วินิจฉัย

ผ่านการค้นคว้าบรรดาเอกสาร, ข้อมูลหลักฐานต่างๆ ที่มีอยู่ในสำนวนคดีพร้อมทั้งผลของการไต่สวนใน ที่ประชุมศาลแล้ว.

เห็นว่า: นาย ฟองสะมุคหน้ (จำเลย) ได้ให้การรับสารภาพตามคำให้การฉบับลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2006 ว่า: ได้มี นางสาว แปะ โทศัพท์มาหาภรรยาตนว่า อยากได้เด็กผู้หญิงเสิร์ฟอาหาร ซึ่งนางสาว แปะ ได้ทำงานอยู่ประเทศไทย ผู้เกี่ยวให้ชักชวนจำนวน 6 คน ถ้าชักชวนได้จะให้ผู้ละ 2.000 บาท ต่อมา สามวันนางสาว ด้อย พาผู้หญิง สาม คนมาหาตน ผู้ที่หนึ่งชื่อ นาง เดือน, ส่วนอีกสองคนไม่ทราบชื่อ จากนั้นตนเองจึงไปพูดกับพวกเขาว่า : ในเวลานั้น ได้มีคนหนึ่งถามว่าไปทำงานอะไร ตนจึงตอบว่า: ไปทำงานอยู่ร้านอาหารพอขายตัวก็ขาย ถ้าไม่ขายตัวมีเงินเดือนให้ ต่อมาตนจึงพาพวกผู้หญิงลักลอบข้ามแดนไปทางบ้าน หาดดอกแก้ว มุ่งหน้าสู่ท่าบ่อ แล้วมีคนไทยมารับเอาสองวันต่อมา นางสาว ด้อยได้พาหญิงสาวมาอีก สาม คน ครั้งนี้ ผ่านทางสะพานมิตรภาพโดยทำเอกสารถูกต้อง ทั้งสองครั้งที่ตนไปส่งมีคนไทยมารับเอา ซึ่งแต่ละครั้งก่อนจะพาหญิงไปส่งจะได้ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ แต่จำไม่ได้ รู้แต่ชื่อเจ้าของร้าน ชื่อ นาย เค้ ที่เป็นเจ้าของร้านอาหาร อยู่จังหวัด โกลบ เมื่อส่งคนแล้วตนได้เงิน ครั้งละ 6.000 บาท แล้วมาแบ่งปันกับนางสาว ด้อย ซึ่งการกระทำดังกล่าว ตนยอมรับว่าผิดกฎหมาย, ต่อมาจึงถูกจับกุมตัวมาดำเนินคดี

เห็นว่า: นาง กองมะณี ลาดสะสมบัต (จำเลย) ได้ให้การรับสารภาพตามคำให้การฉบับลงวันที่ 22 ธันวาคม 2005 ว่า: ในช่วงเดือน ธันวาคม 2005 ได้มี นางสาว แปะโทศัพท์มาหาตน บอกว่าอยากได้ผู้หญิงไปเสิร์ฟอาหาร ซึ่งนางสาว แปะได้ทำงานอยู่ร้านอาหารอยู่จังหวัด โกลบ (ประเทศไทย) ต่อมาตนจึงไปชักชวนผู้หญิงมาได้ สามคนคือ นางสาว เดือน, นางสาว ต่าย, นางสาว มน สีห้ำ

วันต่อมาได้มีนาง เพชร ที่ทำงานอยู่จังหวัด โกลบได้ โทรศัพท์มาหาตนว่าอยากได้เด็กคนจึงติดต่อกับนางค้อย ได้สามคน คือ นางสาว แยก , นางสาว นวน และ อีกหนึ่งคนไม่ทราบชื่อ รวมทั้งหมดสองครั้ง , ครั้งแรกคนได้เปอร์เซ็นต์ 1.000 บาท , ครั้งที่สอง ได้เงินเปอร์เซ็นต์ 3.000 บาทได้แบ่งให้นาง เตี้ย 1.000 บาท, นาง ค้อย 2000 บาท ทั้งหมดที่ตนพาไปมี 6 คน ลักลอบข้ามอยู่หาดดอกแก้ว และอีก 3 คน ข้ามทางสะพานมิตรภาพโดยถูกต้องตามกฎหมาย ครั้งนี้ ตนข้ามแดนไปส่ง ส่วนสามมิตรรอต่อมาจึงถูกจับตัวมาดำเนินคดี

เห็นว่า: นาง เตี้ย (จำเลย) ได้ให้การรับสารภาพตามคำให้การฉบับลงวันที่ 22 ธันวาคม 2005 ว่า: ในช่วง เดือนธันวาคม 2005 ได้มี นาย มุศตร พร้อมด้วยภรรยาได้มาหาตนเพื่อให้ชักชวนคนไปทำงานอยู่ประเทศไทย ตนจึงไปหาหลาน ชื่อ นางสาว เดือน อายุ 18 ปี โดยบอกพ่อแม่ของนางสาว เดือน ว่าไปหาเงิน จะได้เงิน เดือนละ 5.000 บาท พ่อแม่นางสาว เดือน จึงตกลง ต่อมา สามวันได้มี พ่อแม่ของ นางสาว มน และ นางสาว ต่าย เอาลูกมาให้อีกสองคน เมื่อได้หญิงสาวมาแล้ว นาย มุศตร เป็นผู้ไปส่งข้ามแดนทางท่าบ่อ นาง กอง จึงเอาเงินให้ตน 2000 บาท ส่วนอีก สามคนตนไม่รู้ด้วยต่อมาจึงถูกจับตัวมาดำเนินคดี .

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า: การกระทำของนาย ฟองสะมุคตร, นาง กองมะณี, นางเตี้ย (พวกจำเลย) เป็นการกระทำผิดทางอาญาในฐานค้ำมนุษย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 134 ของกฎหมายอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ว่าพวกจำเลยมีเจตนาชักชวนเอาหญิงสาว ด้วยการล่อลวงบุคคลอื่นๆ เพื่อจุดประสงค์ค้ำมนุษย์ซึ่งแสดงออกคือ พวกจำเลยได้ชักชวนหาคนได้จำนวน 6 คน แล้วบอกว่าไปทำงานเสิร์ฟอาหารอยู่จังหวัด โกลบ ประเทศไทย เมื่อไปถึงแล้วกลับไม่ได้ทำงานเสิร์ฟอาหาร แต่ไปรับแขกเพื่อขายประเวณี ซึ่งต่อการกระทำความผิดกล่าวของพวกจำเลย ได้จะต้องถึงสิทธิมนุษยชนกำลังแรงของชาติ ทำให้สังคมไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสังคมไม่มีความสุข จึงเห็นควรลงโทษใส่พวกจำเลยตามกฎหมาย.

- เห็นว่า: เกี่ยวกับค่าเสียหายทางแพ่งนั้น ในที่ประชุมศาล นาง หง แม่ของนางปานอม, ร้องขอเป็นจำนวน 90.000 บาท นางคาย ภรรยาของนายรู้พ่อแม่ของนางสาว ต่าย ร้องขอ 15.000 บาท, นาง เตี้ย แม่ของ นาง คำ ร้องขอ 15.000 บาท จาก นาย ฟองสะมุคตร (จำเลย) นั้นเป็นการร้องขอที่มีเหตุผลบางส่วน, เนื่องจากในที่ประชุมศาล นาย ฟองสะมุคตร (จำเลย) ก็ได้ให้การรับรู้ว่าการร้องขอของพวกโจทก์ สูงเกินไป ซึ่งมาสามารถชำระได้ต่อปัญหาดังกล่าว ศาลจึงพิจารณาให้ตามความเหมาะสมคือ: ให้พวกจำเลยทั้งสามร่วมกันรับผิดชอบใช้แทนค่าเสียหายทางแพ่ง ให้ นาง หง, นาง คาย , นาง เตี้ย และ นางจันนวน ผู้ละ 15.000 บาท ตามมาตรา 1 ของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันนอกสัญญา.

- เห็นว่าในประชุมศาล นาง เวียง และนางศุ้ย ได้ให้การว่า เกี่ยวกับทางแพ่งนั้น ค่าเสียหายมาถึงปัจจุบันพวกตนไม่ร้องขอเอาแล้วเป็นการสละเลย ในเมื่อพวกโจทก์ไม่ร้องขอเอาค่าเสียหายศาลจึงเห็นควรให้แล้วกันไปจึงไม่นำมาพิจารณาอีก.

เห็นว่า: พวกจำเลยได้เป็นผู้กระทำผิด ดังนั้นจึงเห็นควรให้จำเลยจ่ายค่าทำเนียมศาลตามมาตรา 28 29 30 และ 33 ของกฎหมายว่าด้วยค่าทำเนียมศาล ผู้ละ 30.000 กีบ.

เห็นว่า: ผ่านมาศาลได้ออกหมายเรียกให้ นาง จันนวน (โจทก์ทางแพ่ง) เข้ามาให้การ และฟังคำตัดสินในที่ประชุมศาลหลายครั้งแล้ว แต่ผู้เกี่ยวข้องไม่เข้ามาตามหมายเรียกโดยมารู้สาเหตุ ฉะนั้นเพื่อไม่ให้ชักช้า และแก่ยาวในการพิจารณาคดีของศาล จึงเห็นควรนำเอาคดีมาตัดสินลับหลัง นางจันนวน (โจทก์ทางแพ่ง) ตามมาตรา 82 ของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาฉบับปรับปรุง.

เห็นตามมาตรา 134 ของกฎหมายอาญา, มาตรา 1 ของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันนอกสัญญา มาตรา 28 29 30 และ 33 ของกฎหมายว่าด้วยค่าทำเนียมศาล และมาตรา 82, 85 และ 86 ของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาฉบับปรับปรุงใหม่.

ด้วยเหตุนี้

จึงได้ตัดสินต่อหน้าประชาชนในฐานอาญาเป็นขั้นต้น โดยชองหน้าโจทก์, พวกโจทก์ทางแพ่ง และจำเลย แต่ลับหลัง นาง จันนวน โจทก์ทางแพ่ง

บอกว่า: นาย ฟองสะมุทธ,นาง กองมะณี, นางเตี้ย (พวกจำเลย) มีความผิดในฐานค้ำมนุษย์ลงโทษจำคุก

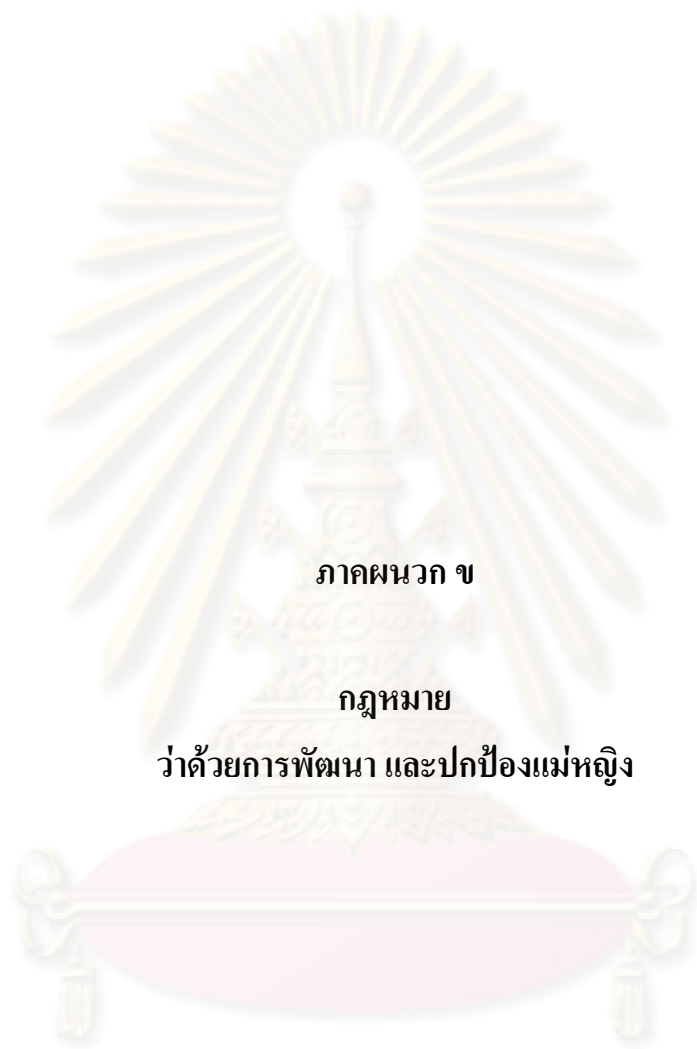
- นาย ฟองสะมุทธ สิบห้า ปี ปรับ 100.000.000 กีบ
- นาง กองมะณี สิบเอ็ด ปี (11 ปี) ไม่ปรับเพราะเป็นภรรยาของนาย ฟองสะมุทธ
- นาง เตี้ย สิบ ปี ปรับ 70.000.000 กีบ
- ทางแพ่งให้ปฏิบัติดังที่วินิจฉัยมาข้างต้นนั้น

ให้พวกจำเลยเสียค่าทำเนียมศาลผู้ละ 30.000 กีบ.

ได้บอกให้โจทก์ และจำเลยทราบแล้ว ฝ่ายใดไม่มีความพอใจต่อคำตัดสินนี้มีสิทธิอุทธรณ์หรือคัดค้านได้ภายในกำหนด 20 วัน, นับแต่วันลงคำตัดสินเป็นต้นไป สำหรับผู้ถูกตัดสินลับหลังนั้น มีสิทธิขอคัดค้านได้ภายในกำหนด 20 วัน, แต่วันรับทราบคำตัดสินนี้เป็นต้นไป.

ประธานศาล
(ลงนาม และประทับตรา)

จำศาล
(ลงนาม และประทับตรา)

ภาคผนวก ข

กฎหมาย

ว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องแม่หญิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวร

สภาแห่งชาติ

เลขที่ 08/ สภช

นครเวียงจันทน์, วันที่ 22 ตุลาคม 2004

กฎหมาย
ว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องแม่หญิง

ภาคที่ I
บทบัญญัติทั่วไป

มาตรา 1. จุดประสงค์

กฎหมายว่าด้วยการพัฒนา และปกป้องแม่หญิงและเด็กวางออกเพื่อรองรับ และยกสูงสถานะ บทบาทของแม่หญิง, กำหนดเนื้อหาสาระพื้นฐาน, มาตรการของการพัฒนา และ ปกป้องสิทธิ ผลประโยชน์อันชอบธรรมของแม่หญิง ความรับผิดชอบของรัฐ, สังคม และครอบครัวต่อแม่หญิง เล็งใส่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ, คุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ, ความเสมอภาพหญิง-ชาย, ลดล้างทุกรูปการ จำแนกต่อผู้หญิง, สกัดกั้น และด้านการค้าแม่หญิงและเด็ก, ด้านการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิงและเด็กในครอบครัว, สร้างเงื่อนไขให้แม่หญิงได้เข้าร่วม และเป็นกำลังแรงในการปกป้องรักษา และพัฒนาประเทศชาติ.

มาตรา 2. บทบาทของแม่หญิง

แม่หญิงได้ร่วมกับเพศชายในการต่อสู้ และเสียสละในภารกิจต่อสู้เพื่อความเป็นเอกราช แห่งชาติแม่หญิงมีบทบาทในทุกขงเขตงานต่างๆ ทางการเมือง, เศรษฐกิจ-สังคม, การปกป้องรักษา สิ่งแวดล้อม, การป้องกันชาติ-ป้องกันความสงบ, การต่างประเทศ. การอนุรักษ์รักษา และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้หญิงลาว ผู้หญิงมีบทบาทร่วมกับครอบครัวในการพัฒนา, ดูแล, เลี้ยงดูและศึกษาอบรมสมาชิกครอบครัวให้เป็นพลเมืองดีของชาติ.

มาตรา 3. นโยบายต่อแม่หญิง

รัฐมีนโยบายพัฒนา, ส่งเสริมความก้าวหน้า, ปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของแม่หญิง ด้วยการสร้างทุกเงื่อนไขให้ผู้หญิงมีสุขภาพแข็งแรง, มีความรู้, ความสามารถ, คุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ, มีงานทำและมีสิทธิเท่าเทียมกับเพศชายโดยไม่จำแนกสถานะทางด้านการเมือง, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม-สังคม และครอบครัว.

สังคมต้องเข้าร่วมในการปฏิบัตินโยบายของรัฐ ต่อแม่หญิงตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 4. องค์การจัดตั้งสหพันธ์แม่หญิงลาว

สหพันธ์แม่หญิงลาว เป็นองค์การจัดตั้งมหาชนหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวแทนแห่งสิทธิ, ผลประโยชน์อันชอบธรรมของแม่หญิงและเด็ก, เป็นที่รวมความสามัคคี และปลุกละคมแม่หญิงให้ เข้าร่วมในภารกิจปกป้องรักษา และสร้างสาประเทศชาติ, เสริมขยายสิทธิเป็นเจ้าของแม่หญิงลาวบรรดาเผ่า, ปกป้องรักษาสิทธิ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของแม่หญิงและเด็กโดยเฉพาะสมาชิกในองค์การจัดตั้งของตน.

มาตรา 5. การร่วมมือสากล

รัฐส่งเสริมการพัวพันร่วมมือสากล ในขงเขตงานแม่หญิงให้กว้างขวางในหลายด้าน และด้วยหลายรูปการเช่น: การพัฒนา และส่งเสริมความก้าวหน้าของแม่หญิง, การจัดตั้งปฏิบัติสนธิสัญญาสากลเกี่ยวกับแม่หญิง, การร่วมมือในการสกัดกั้น และด้านการค้าแม่หญิงและเด็ก, ด้านการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง, การแลกเปลี่ยนบทเรียน, การช่วยเหลือ และการร่วมมืออื่นๆ.

ภาคที่ II

การพัฒนาแม่หญิง

หมวดที่ 1

ความหมาย และความสำคัญของการพัฒนาแม่หญิง

มาตรา 6. ความหมายของการพัฒนาแม่หญิง

การพัฒนาแม่หญิง เป็นภาคส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้แม่หญิงมีสุขภาพแข็งแรง, มีความรู้, ความสามารถ และมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ.

มาตรา 7.ความสำคัญของการพัฒนาแม่หญิง

การพัฒนาแม่หญิง มีความจำเป็นเพื่อให้แม่หญิงสามารถเข้าร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในทุกขงเขตงานต่างๆ ทางด้านการเมือง,เศรษฐกิจ,วัฒนธรรม-สังคม, การปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม, การป้องกันชาติ-ป้องกันความสงบ และการต่างประเทศ เพื่อให้ภารกิจปกป้องรักษา และพัฒนาประเทศไทยได้รับผลดีขึ้น

หมวดที่ 2

เนื้อหาสาระการพัฒนาแม่หญิง

มาตรา 8. เนื้อหาสาระพื้นฐานของการพัฒนาแม่หญิง

การพัฒนาแม่หญิงมีเนื้อหาสาระพื้นฐานดังนี้:

- การพัฒนาทางด้านร่างกาย.
- การพัฒนาทางด้านแนวคิดจิตใจ
- การพัฒนาทางการศึกษา
- การพัฒนาทางด้านวิชาชีพ และฝีมือแรงงาน.

การพัฒนาครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญให้การพัฒนาในด้านต่างๆที่กล่าวมาข้างบนนี้.

มาตรา 9.การพัฒนาทางด้านร่างกาย

การพัฒนาแม่หญิงทางด้านร่างกาย เป็นการทำให้แม่หญิงมีการขยายตัวทางด้านทางกายอย่างสมบูรณ์, มีสุขภาพแข็งแรง, สนองดี, มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีอายุยืน.

มาตรา 10. การพัฒนาทางด้านแนวคิดจิตใจ

การพัฒนาทางด้านแนวคิดจิตใจ เป็นการทำให้แม่หญิง มีสุขภาพจิตใจที่ดี, มีจิตใจหนักแน่นเข้มแข็ง, มีอุดมการณ์, คุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ, มีวัฒนธรรมอันดีงาม, มีกิริยามารยาทดี, มีความขยัน, พร้อมกับสมาชิกครอบครัวของตนสร้างสังคม และครอบครัวให้ล้ำรวย, ผาสุกและก้าวหน้า.

มาตรา 11. การพัฒนาทางการศึกษา

การพัฒนาแม่หญิงทางการศึกษา เป็นการสร้างเงื่อนไขให้แม่หญิงได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง, ได้รับการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสังคมนับวันนับสูงขึ้น เล็งใต่ยกระดับความรู้, ความสามารถให้แม่หญิงอย่างรอบด้าน และส่งเสริมผู้ที่มีความรู้ด้านใดด้านหนึ่ง.

มาตรา 12. การพัฒนาทางด้านวิชาชีพ และฝีมือแรงงาน

การพัฒนาแม่หญิงทางด้านวิชาชีพ และฝีมือแรงงาน เป็นการสร้างเงื่อนไขให้ แม่หญิง ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ, มีฝีมือแรงงาน และประสบการณ์, มีวินัยแรงงาน เพื่อให้แม่หญิงได้มีงานทำในสังคมเช่นเดียวกับเพศชาย.

ภาคที่ III

การปกป้องสิทธิ, ผลประโยชน์ และพันธะของแม่หญิง

หมวดที่ 1

ความเสมอภาพหญิง-ชาย

มาตรา 13. สิทธิเสมอภาพหญิง-ชาย

สิทธิเสมอภาพหญิง-ชาย เป็นความเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเอง, หญิงและชาย มีคุณค่าและโอกาสเท่าเทียมกันทางด้านการเมือง, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม-สังคม, ครอบครัว, การป้องกันชาติ-ป้องกันความสงบ และการต่างประเทศตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย.

มาตรา 14. สิทธิทางการเมือง

รัฐรับประกันให้แม่หญิง ได้รับ สิทธิทางการเมืองเท่าเทียมกับเพศชายเช่น: สิทธิเลือกตั้ง และสมัครรับเลือกตั้ง, เข้าร่วมการเคลื่อนไหว กิจกรรมต่างๆ, ปรีกษาหารือ และตกลงปัญหาสำคัญของชาติ, ได้รับการแต่งตั้งอย่างเหมาะสมเข้าในตำแหน่งชั้นต่างๆ ของบรรดาองค์การ จัดตั้งพรรค, รัฐ, แนวลาสร้างชาติ, องค์การจัดตั้งมหาชน และ องค์การจัดตั้งสังคม.

สังคม และครอบครัว สร้างเงื่อนไขให้แม่หญิง ได้ปฏิบัติสิทธิต่างๆที่กล่าวมาวรรคข้างบนนี้.

มาตรา 15. สิทธิเสมอภาพทางด้านเศรษฐกิจ

รัฐมีนโยบายส่งเสริมให้แม่หญิงมีสิทธิดำเนินการผลิต, ธุรกิจ และการบริการ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย, มีสิทธิในการเลือกวิชาชีพ, การมีงานทำ, การได้รับค่าตอบแทน และมีสิทธิได้รับนโยบายจากการออกแรงงาน.

แม่หญิงที่มีตำแหน่ง, หน้าที่, งานทำ, มีความรับผิดชอบระดับเดียวกับเพศชายมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน และนโยบายต่างๆ เท่าเทียมกัน.

สังคม และครอบครัวสร้างเงื่อนไขให้แม่หญิงได้ปฏิบัติสิทธิ และได้รับผลประโยชน์ต่างๆทางด้านเศรษฐกิจที่กล่าวมาข้างบนนี้.

มาตรา 16. สิทธิเสมอภาพทางด้านวัฒนธรรม-สังคม

รัฐส่งเสริม และสร้างเงื่อนไขให้แม่หญิงได้รับสิทธิเท่าเทียมกับเพศชาย ทางด้านวัฒนธรรม-สังคม เช่น: สิทธิเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทางด้านวัฒนธรรม-สังคม , การเคลื่อนไหว ศิลปะ, กีฬา การศึกษา, สาธารณสุข และการค้นคว้า, ประดิษฐ์สร้างทางด้านวัฒนธรรม-สังคม, ด้านวิทยาศาสตร์,เทคโนโลยี.

สังคม และครอบครัวสร้างเงื่อนไข, ให้โอกาสแก่แม่หญิงได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวต่างๆทางด้านวัฒนธรรม - สังคมที่กล่าวมาข้างบนนี้.

มาตรา 17. สิทธิเสมอภาพทางด้านครอบครัว

รัฐ และ สังคมส่งเสริม และปกป้องความเสมอภาพหญิง - ชายภายในครอบครัว. หญิง และชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในทุกด้านเกี่ยวกับสายพันธ์ครอบครัว.

หญิง ที่มีอายุแต่ 18 ปี ขึ้นไปมีเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง เพื่อแต่งงาน. ภริยามีสิทธิเลือกนามสกุลของสามี หรือ จะรักษานามสกุลเดิมของตนไว้ก็ได้. ภริยามีสิทธิเท่าเทียมกันกับสามี เกี่ยวกับสินสมสร้าง .

สามีภริยามีสิทธิเท่าเทียมกันในการปรึกษาหารือ, ตกลง และแก้ไขปัญหภายในครอบครัว อย่างเป็นเอกภาพในการเลือกที่อยู่, การประกอบอาชีพ, การมีบุตรและอื่นๆ. สามีภริยา ต้องรักกัน, เคารพนับถือ, ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน, ร่วมกันเลี้ยงดู, ศึกษาอบรมลูก และก่อสร้างกันให้กลายเป็นครอบครัววัฒนธรรม, มีความสามัคคีปองดองกัน, มีความผาสุก และก้าวหน้า.

บุตรสาว และบุตรชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการสืบทอดมรดก และได้รับการศึกษาเล่าเรียนตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

มาตรา 18. สิทธิในการร้องขอ, ฟ้องร้อง

ในกรณีที่บุคคล หรือ การจัดตั้งหากได้จำกัด,ขัดขวาง หรือละเมิดสิทธิเสมอภาพ ทางด้านการเมือง, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม - สังคม หรือครอบครัว แม่หญิงสิทธิเสนอความคิดเห็น, ร้องขอ ฟ้องร้องต่อ องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาแก้ไขตามระเบียบกฎหมาย.

หมวดที่ 2

สิทธิ, ผลประโยชน์เฉพาะ และพันธะของแม่หญิง

มาตรา 19. สิทธิ และ ผลประโยชน์ในเขตแรงงาน

แม่หญิงได้รับสิทธิ และผลประโยชน์ในเขตแรงงานเป็นต้น: การรับประกันเงื่อนไข และสิ่งแวดล้อมในการออกแรงงานที่ปลอดภัย, สวัสดิการ, ค่าตอบแทน และนโยบายต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 20. สิทธิ และ ผลประโยชน์ในครอบครัว

แม่หญิงได้รับสิทธิ และผลประโยชน์ในครอบครัวดังนี้:

ในเวลาภริยาดั้งครรรค์ หรือบุตรมีอายุไม่ถึงหนึ่งปี สามีไม่มีสิทธิขอหย่าร้าง แต่ภริยามีสิทธิขอหย่าร้างได้.

ในกรณีที่มีการหย่าร้างภริยามีบุริมสิทธิในการเสนอเอาทารกมาอยู่ด้วย.

เมื่อมีการร่วมประเวณีกัน หรือมีบุตรก่อนการสมรส ถ้าชายผู้หากปฏิเสธไม่เอาหญิงสาวนั้นเป็นภริยา หญิงสาวดังกล่าวมีสิทธิเรียกเอา ค่าเสียหายจากชายผู้ และมีสิทธิเรียกเอาค่าเลี้ยงดูบุตรจนถึงอายุ 18 ปี.

แม่มีสิทธิตางหน้าบุตรที่อยู่ในครรภ์ในการสืบทอด และคุ้มครองมรดก เมื่อมีการแบ่งปันมรดก.

มาตรา 21. สิทธิ และผลประโยชน์ในกฎหมายอาญา

สิทธิ และผลประโยชน์ของแม่หญิงในกฎหมายอาญามีดังนี้:

แม่หญิงกระทำผิดในเวลาตั้งครรรค์ จะได้รับการลดโทษ.

แม่หญิงตั้งครรรค์ หรือมีบุตรอายุไม่ถึง 8 ปี ภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติโทษจำคุกแล้ว จะไม่ถูกโทษจำกัดที่อยู่ ซึ่งเป็นโทษเพิ่ม.

แม่หญิงกระทำผิดในเวลาตั้งครรรค์ จะไม่ถูกลงโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือ ประหารชีวิต.

แม่หญิงที่ถูกลงโทษประหารชีวิตจะถูกโจะ (หยุดไว้ชั่วคราว) การปฏิบัติโทษดังกล่าวไว้ชั่วคราว ถ้าผู้เกี่ยวหากตั้งครรรค์ ซึ่งรายละเอียดจะมีระเบียบการเฉพาะ.

มาตรา 22. สิทธิ และผลประโยชน์ทางการรักษาสุขภาพ

รัฐเอาใจใส่รักษาสุขภาพของแม่ และเด็ก. ครอบครัวมีพันธะดูแลแม่ และเด็กให้มีสุขภาพแข็งแรง และสมบูรณ์ดี.

แม่หญิงมีสิทธิได้รับการรักษา, ตรวจสุขภาพ และฉีดยักันพยาธิตามระเบียบการ เป็นต้นแม่หญิงในวัยเด็ก, วัยรุ่น และวัยเจริญพันธุ์รวมทั้งแม่หญิงที่อยู่ห่างไกล.

ในเวลาแม่หญิงคลอดบุตรนั้น ควรมีแพทย์ หรือหมอพื้นบ้าน ดูแลตามเงื่อนไขตัวจริง. ห้ามบุคคล หรือ การจัดตั้ง บังคับแม่หญิงตั้งครรรค์ให้ไปคลอดบุตรอยู่ป่า, ที่ไม่มีคน, ห้ามทำร้ายแม่หญิง และเด็กย่อนความเชื่อถืองมงายของตน หรือย่อนสาเหตุอื่น.

ในเวลาภริยาคคลอดบุตร หรือ เจ็บ สามีมีสิทธิขอลาพักตามระเบียบการ เพื่อดูแลสุขภาพของภริยา และบุตร.

นอกจากสิทธิ และผลประโยชน์เฉพาะที่ได้กล่าวมาข้างบน นี้แล้ว แม่หญิงยังมีสิทธิ และผลประโยชน์อื่นๆอีก ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 23. พันธะของแม่หญิง

ในสถานะเป็นพลเมืองลาว แม่หญิงมีพันธะพื้นฐานดังนี้:

1. พันธะเคารพรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย, ปฏิบัติระเบียบการออกแรงงาน, ระเบียบการดำรงชีวิตของสังคม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง.
2. พันธะเสียภาษี และช่วยสาธารณตามระเบียบกฎหมาย.
3. พันธะปกป้องรักษาประเทศชาติ และป้องกันความสงบ, ปฏิบัติพันธะการทหารตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย.

พร้อมกันนั้นแม่หญิงยังมีพันธะร่วมกับครอบครัว และสังคมในการปกป้องรักษาจารีตประเพณี, วัฒนธรรมอันดีงามที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ และของแม่หญิงลาว.

นอกจากพันธะที่ได้กำหนดไว้ข้างบนนี้แล้ว แม่หญิงยังมีพันธะอื่นๆอีก ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

ภาคที่ IV

การปกป้องแม่หญิง และเด็ก

จากการค้ามนุษย์ และ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว

หมวดที่ 1

การสกัดกั้น และ ด้านการค้าแม่หญิง และเด็ก

มาตรา 24. การค้าแม่หญิง และเด็ก

การค้าแม่หญิง เป็นการค้นหา, การให้ที่ลี้ซ้อ, การนำส่ง หรือการรับเอาแม่หญิงอยู่ภายในหรือต่างประเทศ ด้วยการหลอกลวง, การข่มขู่, การบังคับ, การผูกมัดด้วยหนี้สิน หรือ ด้วยรูปการอื่นๆ เพื่อจุดประสงค์ ขูดรีดแรงงาน, ค่าโสเภณี, เผยแพร่สิ่งลามก, สิ่งขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ, ตัดอวัยวะต่างๆของร่างกายหรือหาผลประโยชน์อื่นๆที่ผิดกฎหมาย.

การกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาข้างบนนี้ ต่อเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี ก็ถือว่าเป็นการค้าเด็ก ถึงแม้ว่าจะไม่มีการล่อลวง หลอกลวง, การข่มขู่, การบังคับ หรือ การผูกมัดด้วยหนี้สินก็ตาม.

บุคคลใดที่ได้ให้การร่วมมือแก่ ผู้กระทำความผิดที่กล่าวมาข้างบนนี้ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น: การให้ความคิดเห็น, ทรัพย์สิน, พาหนะอุปกรณ์, การซ่อนเร้น ทรัพย์สินสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือ การลบล้างร่องรอยของการกระทำผิดจะถือว่าเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดในการค้าแม่หญิงและเด็ก

การค้าแม่หญิง และ เด็ก เป็นการกระทำผิดทางอาญา.

มาตรา 25. สิทธิของผู้ถูกระห่ำราย

ผู้ถูกระห่ำรายหมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการค้าแม่หญิง และเด็ก.

ผู้ถูกระห่ำรายมีสิทธิดังนี้:

1. ขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่อยู่ใกล้เคียง
2. แข็งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. ให้การ และเสนอหลักฐานต่างๆ ที่พัวพันถึงคดีต่อเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง
4. ร้องขอค่าเสียหาย และได้รับการฟื้นฟูสภาพของตน เพื่อปรับตัวเข้าสู่สังคม
5. ได้รับการปกป้อง, ดูแลเพื่อรับประกันความปลอดภัยของตน
6. จะไม่ถูกดำเนินคดีอาญา และไม่ถูกกักขังในสถานการณั้กระทำผิดเกี่ยวกับ การค้าแม่หญิงและเด็ก เช่น: การเป็น โสเภณี, การเข้า-ออกเมือง โดยผิดกฎหมาย.,
7. มิให้ถ่ายรูป, บันทึกภาพ, เผยแพร่ภาพที่จะพาให้เสียเกียรติชื่อเสียง
8. ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมทางด้านสถานที่พัก, อาหาร, เสื้อผ้า (เครื่องนุ่งห่ม), การบริการทางการแพทย์, การฝึกอบรมวิชาชีพ, การกลับคืนภูมิลำเนา และอื่นๆ
9. ได้รับสิทธิอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 26. พันธะของสังคม

บุคคลหรือ การจัดตั้ง หากได้รู้ หรือพบเห็น ผู้ถูกระห่ำรายจากการค้าแม่หญิง และเด็ก หรือ ได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการค้าแม่หญิง และเด็ก ต้องแข็งความต่อ องค์การปกครองบ้าน, ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือต่อองค์การจัดตั้งที่เกี่ยวข้อง พร้อมเดียวกันนั้น ก็ต้องให้การช่วยเหลือแก่ผู้ถูกระห่ำราย.

บรรดาองค์การจัดตั้งของพรรค, รัฐ, องค์การจัดตั้งมหาชน, องค์การจัดตั้งสังคม และครอบครัว ต้องโฆษณาศึกษาอบรม ให้ทั่วสังคมรู้ถึงการกระทำต่างๆ ที่เป็นการค้าแม่หญิง และเด็ก และผลร้าย ของการกระทำดังกล่าว เพื่อมิให้ ตกเป็นเหยื่อ และเป็นเจ้าการในการสกัดกั้น และด้านการค้าแม่หญิง และเด็ก.

เพื่อสกัดกั้น และด้านการค้าแม่หญิง และเด็ก รัฐบาลสร้างตั้งคณะกรรมการด้านการค้ามนุษย์ขึ้น.

มาตรา 27. การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด

เมื่อได้รับแจ้งความเกี่ยวกับการค้าแม่หญิง และเด็ก แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา (กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) เป็นต้น ต้องดำเนินการสืบสวน-สอบสวนโดยเร่งด่วน, รีบร้อนเอาคำให้การ (สอบปากคำ) ของผู้ถูกระห่ำราย หรือผู้มา

แจ้งความ รวมทั้งพยานพร้อมทั้งรักษาความลับ และความปลอดภัยให้ผู้เกี่ยวข้อง. ถ้าหากมีหลักฐานเพียงพอที่ประกอบสำนวนคดีส่งให้อัยการประชาชน เพื่อสั่งฟ้องขึ้นศาล พิเคราะห์ตัดสิน ลงโทษผู้กระทำผิด และใช้แทนค่าเสียหายรวมทั้งค่าป่วยแปลงจิตใจ (ค่าเยียวยา) และค่าป่วยการต่างๆ.

มาตรา 28. การช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ถูกเคราะห์ร้าย

ในเวลาดำเนินคดีนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเช่น: แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลืออันจำเป็น และเร่งด่วน, ให้บริการทางการแพทย์, ให้คำปรึกษา และนำส่งผู้ถูกเคราะห์ร้าย ไปสถานที่พักอาศัยที่ปลอดภัย.

ในกรณีที่ผู้ถูกเคราะห์ร้ายเป็นเด็กนั้น ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเกี่ยวกับการฟื้นฟูทางด้านร่างกาย และจิตใจ, ตอบสนองความต้องการเฉพาะของเด็ก, ให้เด็กได้รับผู้ปกป้อง, ให้การช่วยเหลือเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว และสังคม.

สำหรับคนลาวที่เป็นผู้ถูกเคราะห์ร้ายอยู่ต่างประเทศ สถานทูต หรือกงสุลลาวประจำประเทศนั้น ต้องให้การช่วยเหลืออันจำเป็น และ เร่งด่วน แก่ผู้ถูกเคราะห์ร้าย เป็นต้นความปลอดภัย และสวัสดิการพร้อมทั้งประสานงานกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น เพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด, จากนั้นก็ให้การช่วยเหลือแก่ผู้ถูกเคราะห์ร้ายกลับคืนประเทศ.

สำหรับคนต่างประเทศ(คนต่างด้าว) ที่เป็นผู้ถูกเคราะห์ร้ายอยู่ ส ป ป ลาว นอกจากจะปฏิบัติตามวรรคที่สามข้างบนแล้ว เจ้าหน้าที่ของลาว ต้องพัวพันกับสถานทูต หรือกงสุลประเทศของผู้ถูกเคราะห์ร้าย ประจำ ส ป ป ลาว โดยผ่านกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ถูกเคราะห์ร้ายกลับคืนประเทศ.

หมวดที่ 2

การดำเนินการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง

และเด็กในครอบครัว

มาตรา 29. การใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว

การใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว เป็นการกระทำ หรือมีนัยของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัว ซึ่งสร้างผลกระทบต่อร่างกาย, จิตใจ หรือทรัพย์สินของแม่หญิง หรือเด็กในครอบครัว.

มาตรา 30. ผลกระทบต่อร่างกาย

การใช้ความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อร่างกาย เป็นการกระทำของบุคคลใด บุคคลหนึ่งในครอบครัว ซึ่งทำให้แม่หญิง หรือเด็กอยู่ในครอบครัว ถึงแก่ความตาย, พิการหรือได้รับบาดเจ็บ ซึ่งแสดงออกในการทุบตี, ทรมาน, การกักขัง, การผูกมัด, การข่มขืนทำชำเรา หรือการกระทำที่หยาบช้ำ.

มาตรา 31. ผลกระทบต่อจิตใจ

การใช้ความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อจิตใจ เป็นการกระทำ ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ในครอบครัว ซึ่งสร้างความเสียหายต่อจิตใจของแม่หญิง หรือเด็กในครอบครัว เช่น: การทำมิศจาร, การบังคับ, การป้อดค่า การใส่ความ การหมิ่นประมาท, การกีดกันมิให้เคลื่อนไหวกิจกรรมต่างๆ เป็นต้นกิจกรรมสังคม.

มาตรา 32. ผลกระทบต่อทรัพย์สิน

การใช้ความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน เป็นการกระทำ ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ในครอบครัวโดยเจตนา ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของครอบครัว และแสดงออก ในการกระทำต่างๆ เช่น: การเอาทรัพย์สินของครอบครัวไปนำไปใช้ส่วนตัวที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย. การไม่ปฏิบัติพันธะเลี้ยงดูครอบครัว. การทำให้แม่หญิงไม่ได้รับสิทธิสืบทอดมรดกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย. การทำลายบ้านเรือน, ทรัพย์สินต่างๆของครอบครัว.

มาตรา 33. สิทธิของผู้ถูกระห่ำร้าย

แม่หญิง และเด็กที่ถูกกระห่ำร้ายจาก การใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีสิทธิ ขอความช่วยเหลือจากสมาชิกของครอบครัว, ผู้อยู่ใกล้เคียง, ญาติพี่น้อง หรือแจ้งความต่อ องค์การปกครอง บ้านเพื่อศึกษาอบรมผู้ใช้ความรุนแรงให้หยุดติ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ไม่ดี เพื่อให้มีความถูกต้องปองคอง และมีความผาสูกภายในครอบครัว.

ในกรณีที่ใช้ความรุนแรงหากเป็นอันตรายร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดทางอาญานั้น ผู้ถูกระห่ำร้ายมีสิทธิแจ้งความ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อแก้ไขตามระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 34. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกระห่ำร้าย และการปกป้องผู้ให้การช่วยเหลือ

สมาชิกครอบครัวที่ได้พบเห็นเหตุการณ์หรือรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็ก ที่ตกอยู่ในภยันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกาย, ถูกแคะต้องถึงจิตใจ หรือได้รับความเสียหายทางด้านทรัพย์สินบุคคลนั้น ต้องให้ความช่วยเหลือตามลักษณะ, ระดับของความรุนแรง และความจำเป็นเร่งด่วนด้วยการเข้าไปห้าม, กีดกันการใช้ความรุนแรง, โกล่เกลี่ย, ศึกษาอบรมคู่กรณีด้วยตนเอง หรือร้องขอให้บุคคลอื่น หรือการจัดตั้งเข้ามาช่วยเหลืออย่างทันการ.

ผู้ที่อยู่ใกล้เคียง, บุคคลอื่นหรือการจัดตั้ง ที่ได้พบเห็นเหตุการณ์ หรือถูกร้องขอให้ช่วยเหลือผู้ถูกระห่ำร้ายที่ตกอยู่ในภยันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกาย, ถูกแคะต้องถึงจิตใจ หรือได้รับความเสียหายทางด้านทรัพย์สินนั้นต้องช่วยเหลือผู้ถูกระห่ำร้ายตามวิธีการที่กล่าวมาในวรรคข้างบนนี้.

ในกรณีที่มีความรุนแรง หากเป็นอันตรายร้ายแรง ซึ่งแสดงออกด้วย การทำร้ายร่างกาย, การเผา, การทำลายม้างเพบ้านเรือน, วัตถุสิ่งของ และอื่นๆ ต้องให้ความช่วยเหลือโดยด่วนตามที่ กำหนดไว้ในวรรคที่ 1 และ 2 มาตรา 28 ของกฎหมายฉบับนี้.

บุคคล หรือการจัดตั้งที่ให้การช่วยเหลือผู้ถูกเคราะห์ร้ายด้วยความบริสุทธิ์ใจจะได้ รับการ ค้ำจุนคุ้มครอง และปกป้องตามกฎหมาย

มาตรา 35. การแก้ไขความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว

เมื่อมีการใช้ความรุนแรงที่ไม่เป็นอันตรายร้ายแรงเกิดขึ้น ในครอบครัวการแก้ไขต้องเริ่ม จากสมาชิกครอบครัว, ญาติพี่น้องใกล้ชิด, บุคคลใกล้เคียง, หน่วยงานให้คำปรึกษา, หน่วยใกล้เคียง ขึ้นบ้าน เป็นผู้ใกล้เคียง ศึกษาอบรม บนพื้นฐาน ความสามัคคีปองดอง และ ความผาสุกของ ครอบครัว.

ในกรณีที่หน่วยใกล้เคียงขึ้นบ้านไม่สามารถแก้ไขได้ หรือ มีการใช้ความรุนแรงที่ เป็น อันตรายแล้ว หน่วยใกล้เคียงขึ้นบ้าน, หน่วยงานให้คำปรึกษา, ผู้ถูกเคราะห์ร้าย หรือผู้ตางหน้า ของ ผู้เกี่ยวข้องมีสิทธิไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ.

มาตรา 36. การดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เมื่อได้รับแจ้งความจากหน่วยใกล้เคียงขึ้นบ้าน, หน่วยงานให้คำปรึกษา, ผู้ถูกเคราะห์ร้าย หรือผู้ตางหน้า ของผู้เกี่ยวข้องแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินการแก้ไขบนพื้นฐาน สามัคคีปองดอง และ ความผาสุกของครอบครัว. ถ้าความรุนแรงหากไม่เป็นอันตรายร้ายแรงก็ให้พยายามไกล่เกลี่ย, ศึกษาอบรมคู่กรณีให้คืนดี และไว้เนื้อเชื่อใจ ซึ่งกันและกัน.

ในกรณีไม่สามารถแก้ไขได้ หรือ มีความรุนแรงที่เป็นกษัตริย์ร้ายแรงนั้นให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินคดี และนำใช้มาตรการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย.

ในการดำเนินคดีนั้น ถ้าหากมีหลักฐานเพียงพอยืนยันว่าเป็นการกระทำผิดทางอาญาแล้ว ให้ประกอบสำนวนคดีส่งให้อัยการประชาชน เพื่อ พิจารณาสั่งฟ้องขึ้นศาลตามกฎหมาย.

มาตรา 37. การสกัดกั้นการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว

การใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่เป็นภัยอันตราย ต่อสังคม มีผลกระทบต่อครอบครัว, พาให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น, แยกแยก, ทำให้แม่หญิง และ เด็ก, ยาเสพติด, โสเภณี.

เพื่อสกัดกั้นการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้น องค์การปกครอง, แนวลาสร้างชาติ และ องค์การจัดตั้งมหาชนทุกชั้น รวมทั้งองค์การจัดตั้งสังคม ต้องเอาใจใส่โฆษณาศึกษา เพื่อให้ ครอบครัวมีความถูกต้องปองดอง, ปฏิบัติสิทธิเสมอภาพหญิง-ชาย เล็งใส่ทำให้สถาบันครอบครัวมี ความมั่นคง, มีความผาสุก และความก้าวหน้า.

มาตรา 38. สิทธิของแม่หญิง และเด็กในการได้รับคำปรึกษา

เพื่อรับประกันการปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของตน, แม่หญิงและเด็กมีสิทธิได้รับคำปรึกษา, คำแนะนำทางด้านกฎหมาย, ด้านแนวคิดจิตใจ, ด้านสุขภาพ และด้านอื่นๆ จากการจัดตั้งให้คำปรึกษา.

สำหรับสิทธิ และหน้าที่ของการจัดตั้งให้คำปรึกษานั้นจะกำหนดไว้ในระเบียบการเฉพาะ.

ภาคที่ V

ความรับผิดชอบต่อการพัฒนา และปกป้องแม่หญิง

มาตรา 39. ความรับผิดชอบของรัฐ

รัฐวางนโยบาย, ระเบียบกฎหมาย, กลไก และมาตรการต่างอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับการพัฒนา, ปกป้องสิทธิ, ผลประโยชน์ของแม่หญิง รวมทั้งการสกัดกั้น, ด้านการค้าแม่หญิงและเด็ก, การดำเนินการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว แล้วมอบให้แขนงงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งปฏิบัติ.

รัฐสนองงบประมาณตามความเหมาะสม เพื่อรับใช้การเคลื่อนไหวขององค์กรที่ทำหน้าที่บรรเทาทุกข์แก่ผู้ถูกเคราะห์ร้าย จากการค้ามนุษย์ และการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว.

เพื่อให้การพัฒนา และปกป้องแม่หญิงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐมีนโยบาย ให้สร้างตั้งกองทุนพัฒนาแม่หญิงขึ้น.

มาตรา 40. ความรับผิดชอบของสังคม

แนวลาสร้างชาติ, องค์กรจัดตั้งมหาชน และองค์กรจัดตั้งสังคม มีความรับผิดชอบในการศึกษาอบรม, สร้างเงื่อนใย, อำนาจความสะดวกในการพัฒนา และ ปกป้องสิทธิ, ผลประโยชน์ของแม่หญิงพร้อมกันนั้น ก็เข้าร่วมในการจัดตั้งปฏิบัตินโยบาย, ระเบียบกฎหมาย, กลไก และมาตรการต่างๆของรัฐ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 39 ของกฎหมายฉบับนี้.

มาตรา 41. ความรับผิดชอบของครอบครัว

ครอบครัวพลัดกัน, ส่งเสริม และให้โอกาสแก่แม่หญิง และเด็ก ในการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน ได้รับความเสมอภาพ, สิทธิ, ผลประโยชน์ด้านต่างๆ. นอกจากนี้ ครอบครัวยังมีพันธะในการปกป้องแม่หญิงและเด็กจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้ความรุนแรงในครอบครัว.

มาตรา 42. ความรับผิดชอบของแม่หญิง

แม่หญิงต้องเป็นเจ้าการในการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย, จิตใจ, การศึกษา, วิชาชีพ และฝีมือแรงงาน, ขกระดับทางการเมือง, แนวคิด, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม-สังคม, ป้องกันชาติ-

ป้องกันความสงบ และการต่างประเทศ. นอกจากนี้แม่หญิงยังต้องเป็นเจ้าการในการปกป้องสิทธิ, ผลประโยชน์อันชอบธรรมของตน, มีสติระวังตัวมิให้ตกเป็นเหยื่อของการค้า แม่หญิงและเด็ก รวมทั้งด้านการใช้ความรุนแรงในครอบครัว.

ภาคที่ VI

การคุ้มครอง และตรวจตราการพัฒนา

และการปกป้องแม่หญิง

มาตรา 43. องค์การคุ้มครอง และตรวจตรา

รัฐบาลคุ้มครองอย่างเป็นเอกภาพ และตรวจตราการ จัดตั้งปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิง.

รัฐบาลมอบให้แก่งานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แก่งานสาธารณสุข, ศึกษา, แดงข่าว และวัฒนธรรม, แรงงาน และสวัสดิการสังคม, ป้องกันความสงบ, การต่างประเทศ, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, พร้อมกับสหพันธ์แม่หญิงลาว, แนวลาวสร้างชาติ, สหพันธ์กำบานลาว, คณะชาวนุ่มประชาชนปฏิวัติลาว, องค์การอัยการประชาชน คุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิง.

ในการคุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิง โดยเอาสหพันธ์แม่หญิงลาวเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง.

ในกรณีจำเป็น รัฐบาลจะสร้างคณะกรรมการเฉพาะกิจเกี่ยวกับการคุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิงขึ้นก็ได้.

มาตรา 44. สิทธิ และหน้าที่ขององค์การคุ้มครอง และตรวจตรา

องค์การคุ้มครอง และตรวจตราต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 ของกฎหมายฉบับนี้ มีหน้าที่วางระเบียบการ, มาตรการ และ จัดตั้งปฏิบัติงานคุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิงตามขอบเขตสิทธิและหน้าที่ของตน.

มาตรา 45. สิทธิ และหน้าที่ของศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว

ในการคุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และตรวจตราเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิงศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว มีสิทธิ และหน้าที่ดังนี้:

1. คำนคว้า, สร้างร่างนโยบาย, แผนการ, โครงการ, ระเบียบกฎหมาย ที่พัวพันถึงการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิง เพื่อเสนอต่อองค์การที่เกี่ยวข้องพิจารณาตกลง.

2. โฆษณา, ศึกษายอบรมแนวทางนโยบายของพรรค, กฎหมายของรัฐเกี่ยวกับการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิง.
3. จัดตั้งการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิทธิ และผลประโยชน์ของแม่หญิงและเด็ก.
4. ชี้นำ, ติดตาม, ตรวจสอบ และผลักดันการจัดตั้งปฏิบัติแนวทาง, กฎหมาย, แผนงาน, โครงการต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนา, การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของแม่หญิงและเด็กตามขอบเขตความรับผิดชอบของตน.
5. แนะนำ หรือเสนอให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแก้ไขการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และให้คำตอบ ภายในกำหนด สามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำเสนอเป็นต้นไป. ในกรณีที่ไม่ได้รับการแก้ไข หรือแก้ไขไม่เหมาะสมนั้น ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวมีสิทธิเสนอต่อองค์กร ช่างบนถัดไป พิจารณาแก้ไข. ถ้าว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงก็มีสิทธิ เสนอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี ต่อผู้ละเมิดตามกฎหมาย.
6. ประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครอง และตรวจตราการจัดตั้งปฏิบัติการ พัฒนา และปกป้องสิทธิผลประโยชน์ของแม่หญิงและเด็ก.
7. สรุป ประเมินผล และรายงานการ จัดตั้งปฏิบัติแนวทางนโยบาย, ระเบียบกฎหมาย เกี่ยวกับการพัฒนา และปกป้องแม่หญิง โดยประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง.
8. ปฏิบัติสิทธิ และหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

มาตรา 46. สิทธิ และหน้าที่ของสหพันธ์แม่หญิงชั้นแขนงการ และท้องถิ่น

ในการคุ้มครอง และตรวจตราการพัฒนา และการปกป้องแม่หญิงสหพันธ์แม่หญิงชั้น แขนงการ และท้องถิ่นมีสิทธิ และหน้าที่ดังนี้:

1. คั่นคว้า, โฆษณา, เผยแพร่, จัดตั้งปฏิบัตินโยบาย, ระเบียบกฎหมาย, แผนการ, โครงการ, เกี่ยวกับการพัฒนา และปกป้องแม่หญิงและเด็ก.
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิทธิ และผลประโยชน์ของแม่หญิงและเด็ก.
3. ชี้นำ และตรวจตราการจัดตั้งปฏิบัติระเบียบกฎหมาย, งานต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาและปกป้องแม่หญิง ที่นอนอยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของตน.
4. แนะนำ หรือเสนอให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแก้ไขการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และให้คำตอบ ภายในกำหนด สามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำเสนอเป็นต้นไป. ในกรณีที่ไม่ได้รับการแก้ไข หรือแก้ไข ไม่เหมาะสมนั้น สหพันธ์แม่หญิงชั้นแขนงการ และท้องถิ่น มีสิทธิ เสนอต่อองค์กรช่างบนถัดไป พิจารณาแก้ไข. ถ้าว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำผิดที่ ร้ายแรง ก็มีสิทธิเสนอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ดำเนินคดีต่อผู้ละเมิดตามกฎหมาย.
5. ประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครอง และตรวจตราเกี่ยวกับการจัดตั้ง ปฏิบัติการพัฒนา และปกป้องสิทธิผลประโยชน์ของแม่หญิงและเด็ก.

6. สรุป ประเมินผล และรายงานการจัดตั้งปฏิบัติแนวทงนโยบาย, ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนา และปกป้องแม่หญิง โดยประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง.
7. ปฏิบัติสิทธิ และหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย.

ภาคที่ VII

นโยบายต่อผู้มีผลงาน และ มาตรการต่อผู้ละเมิด

มาตรา 47. นโยบายต่อผู้มีผลงาน

บุคคล หรือการจัดตั้งที่มีผลงานดีเด่น ในการจัดตั้งปฏิบัติ, เข้าร่วม, คุ้มครอง, ตรวจสอบการพัฒนา, ปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของแม่หญิงและเด็ก, ช่วยเหลือผู้ถูกระงับร้าย, สกัดกั้น, ด้านการค้าแม่หญิงและเด็ก หรือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งการให้คำปรึกษา จะได้รับการข้อยอม และนโยบายต่างๆตามระเบียบการ.

มาตรา 48. มาตรการต่อผู้ละเมิด

บุคคล หรือการจัดตั้งที่ได้ละเมิดกฎหมายฉบับนี้ จะถูกปฏิบัติมาตรการต่างๆเช่น: มาตรการศึกษาอบรม หรือมาตรการทางอาญา ตามแต่กรณีเบา หรือหนักรวมทั้งการใช้แทนค่าเสียหายทางแพ่ง.

มาตรา 49. มาตรการทางอาญาต่อการค้าแม่หญิง และเด็ก

บุคคลใดหากได้กระทำความผิดฐานการค้าหญิงและเด็กกระวางโทษจำคุก แต่ ห้า ปี ถึง สิบห้า ปี และจะถูปรับ แต่ 10.000.000 กีบ หา 100.000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 34 ของกฎหมายอาญา.

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม, ผู้ถูกระงับร้ายเป็นเด็ก, ผู้ถูกระงับร้ายมีจำนวนแต่สองคนขึ้นไป, เป็นญาติใกล้ชิดของผู้กระทำความผิด, ผู้ถูกระงับร้ายได้รับบาดเจ็บสาหัส, พิการ หรือจิตฟั่นเฟือน ผู้กระทำความผิดฐานการค้าแม่หญิงและเด็ก ระวางโทษจำคุกแต่ สิบห้า ปี ถึง ยี่สิบ ปี และจะถูปรับ แต่ 100.000.000 กีบ ถึง 500.000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 34 ของกฎหมายอาญา.

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด หากได้ทำให้ผู้ถูกระงับร้าย พิการตลอดชีวิต, ตัดโรคเอดส์ หรือ ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดฐานการค้าแม่หญิงและเด็กกระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และจะถูปรับ แต่ 500.000.000 กีบ ถึง 1000.000.000 กีบ และจะถูปรับทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 34 ของกฎหมายอาญาหรือประหารชีวิต.

การเตรียมให้แก่การกระทำความผิด, ความพยายามก่อการกระทำความผิดก็จะถูกลงโทษ.

บุคคลใดหากได้สมรู้ร่วมคิด (การสมคบ) ในการค้าแม่หญิง และเด็ก ตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรคที่ 3 มาตรา 24 ของกฎหมายฉบับนี้ ระวังโทษจำคุก แต่สี่ ปี ถึง สิบ ปี และจะถูกปรับ แต่ 5.000.000 กีบ ถึง 50.000.000 กีบกิบ และจะถูกริบทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 34 ของกฎหมายอาญา.

มาตรา 50. มาตรการต่อการใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว

บุคคลใดหากได้ใช้ความรุนแรงต่อแม่หญิง และเด็กในครอบครัว ตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 30,31, 32 ของกฎหมายฉบับนี้ จะถูกศึกษาอบรม และกล่าวเตือน.

ในกรณีที่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว หากเป็นการกระทำผิดทางอาญาผู้กระทำความผิด จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายอาญา.

มาตรา 50. มาตรการทางอาญาต่อผู้ที่มีให้ความช่วยเหลือแก่ (เคราะห์ร้าย) ผู้เสียหาย

บุคคลผู้ใดหากมิให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้าผู้หญิงและเด็ก หรือ จากการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่างๆ ที่ต้นมีความสามารถช่วยเหลือได้จะถูกลงโทษ ตามมาตรา 86 ของประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 52. มาตรการทางแพ่งได้บัญญัติไว้ว่า นอกจากโทษที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 49, 50 และ มาตรา 51ของกฎหมายฉบับนี้แล้ว ผู้กระทำความผิดยังจะต้องได้ใช้แทนค่าเสียหายต่างๆ เช่น ค่าป่วยการ ค่าเดินทาง ค่าอยู่กินและที่อยู่ ค่าเยียวยา และค่าเสียหายอื่นๆ

ภาคที่ VIII

บทบัญญัติสุดท้าย

มาตรา 53. การจัดตั้งปฏิบัติ

มอบให้รัฐบาล แห่ง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิง เป็นผู้การจัดตั้งปฏิบัติกฎหมายฉบับนี้.

มาตรา 54. กฎหมายฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ภายหลังจากเก้าสิบวัน นับแต่วันประธานประเทศ แห่ง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ออกรัฐดำรัฐ ประกาศใช้เป็นต้นไป.

ข้อกำหนด, บทบัญญัติใดที่ขัดกับกฎหมายฉบับนี้ส่วนแต่ถูกยกเลิก.

ประธานสภาแห่งชาติ

สมาน วิยะเกต

ภาคผนวก ค

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

และ

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

ว่าด้วย การร่วมมือ ป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

และ

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

ว่าด้วย การร่วมมือ ป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

รัฐบาลสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย, ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คู่ภาคี”

ด้วยความห่วงใย เกี่ยวกับ การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก, ซึ่งถือว่าการละเมิดสิทธิอย่างร้ายแรง และเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม ต่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์, ทั้งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย, จิตใจ, อารมณ์ และศีลธรรมของคน รวมถึงการส่งผลกระทบต่อสายใย และคุณค่าของสังคม.,

โดยเล็งใส่การสกัดกั้น และปราบปราม และ องค์กรอาชญากรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้ามนุษย์ตามอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วย การสกัดกั้น, ปราบปราม และลงโทษ การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก, ซึ่งเพิ่มเติมให้แก่สนธิสัญญาสหประชาชาติ เพื่อดำเนินการอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีการจัดตั้งเป็นองค์กร ปี 2000.,

โดยยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน “แถลงการณ์บางกอก ว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นที่ไม่เป็นตามระเบียบการ ปี 1999”.,

โดยตระหนักว่า การปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ด้วยความร่วมมือซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการปฏิบัติกฎหมาย และขั้นตอนการพิจารณาความอาญา เป็นมาตรการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ.,

ด้วยความปรารถนาที่จะเพิ่มทวีการร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างสองประเทศ, ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

ขอบเขตของบันทึกความเข้าใจ

มาตรา 1 บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ใช้กับการดำเนินการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ตามที่ได้ระบุไว้ใน มาตรา 2 ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.

คำนิยาม

มาตรา 2 เพื่อจุดประสงค์ในการดำเนินงาน ตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้:

ก. การค้ามนุษย์ “หมายถึง การเป็นธุระจัดหา, ขนส่ง, เคลื่อนย้าย, ให้อาศัยพักพิงหรือรับเอาบุคคล, โดยรูปการข่มขู่, ใช้กำลัง หรือการกระทำอื่นๆ ที่มีลักษณะข่มขู่ทางจิตใจ, ลักพาตัว, ใช้กลล่อลวง, ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือสวayıใช้ความอ่อนแอไปในทางที่ไม่ถูกต้องหรือการให้ หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ผู้อื่นยินยอม จากบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจเหนือบุคคลอื่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ, แรงงาน หรือการบริการแบบบังคับ, ออกแรงงานหรือใช้แรงงานเยี่ยงทาสหรือ การตัดอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย”

ข. “เด็ก” หมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า (ไม่เกิน) 18 ปี, เว้นเสียแต่กฎหมายคู่ภาคีจะระบุไว้เป็นอย่างอื่น.

มาตรการป้องกัน

มาตรา 3 คู่ภาคี จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จำเป็น และใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อรับประกันการปฏิบัติกฎหมาย และอำนาจศาลของประเทศของตน ให้สอดคล้องกับแถลงการณ์หรือ สนธิสัญญาสากล ที่รัฐบาลประเทศตนได้เข้าร่วมเป็นภาคี.

มาตรา 4 คู่ภาคี จะจัดให้มีโครงการเพื่อศึกษา และฝึกอาชีพ ให้แก่ผู้หญิง และเด็ก เพื่อสร้างโอกาสให้มีงานทำ และลดความเสี่ยง จากการค้ามนุษย์

มาตรา 5 คู่ภาคีจะพยายามอย่างสุดความสามารถ ในการดำเนินมาตรการสกัดกั้นการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก โดยสร้างโครงการให้การศึกษา, การฝึกอบรมวิชาชีพ และเพิ่มการบริการทางสังคม เช่น: บริการจัดหางาน, สร้างรายได้ และบริการรักษาสุขภาพให้แก่ผู้หญิงและเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์, เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

การปกป้องผู้เสียหาย จากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

มาตรา 6 ผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กจะได้รับความยุติธรรม และการปกป้องทางกฎหมาย ในระยะเวลาที่รอ ขั้นตอนของการส่งกลับคืนประเทศอย่างเป็นทางการ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของคู่ภาคีจะจัดหาสถานที่พักพิงชั่วคราว และให้ปกป้องอย่างเหมาะสมแก่ผู้เสียหาย ตามนโยบายของแต่ละประเทศ.

มาตรา 7 คู่ภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมต่อผู้กระทำผิดในคดีค้ามนุษย์ ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และจะให้การช่วยเหลือทางด้านกฎหมายต่อผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก อย่างถูกต้อง และยุติธรรม.

มาตรา 8 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของรัฐ จะร่วมมือกับองค์การจัดตั้งอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย, การรักษาสุขภาพ และการดำเนินการที่จำเป็นอื่นๆ, เพื่อให้การปกป้องหญิง และเด็ก ที่เสียหายจากการค้ามนุษย์ และครอบครัวตามความเหมาะสม.

การร่วมมือในการปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

มาตรา 9 ภาคส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการบังคับใช้กฎหมายของสองประเทศ, โดยเฉพาะอยู่ตามบริเวณพรมแดน จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเปิดเผยการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ทั้งภายในประเทศ และข้ามพรมแดน.

มาตรา 10 คู่ภาคีจะจัดโครงการฝึกอบรมแบบฝ่ายเดียว หรือร่วมกันให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความสามารถ ในการจัดตั้งปฏิบัติการกฎหมายที่ใช้ในการดำเนิน การสืบสวน-สอบสวนคดีการค้ามนุษย์ และการปกป้องผู้เสียหายในคดีการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.

มาตรา 11 ก) คู่ภาคี จะส่งเสริมการร่วมมือ แบบทวิภาคี เพื่อต้าน และสกัดกั้นการค้ามนุษย์ เช่น: การพิจารณาคดีกับผู้ค้ามนุษย์ข้ามชาติ, การส่งผู้ร้ายข้ามแดน, ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย ในการพิจารณาความอาญา, และ

ข. คู่ภาคี จะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันแก่ คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ทางด้านกฎหมายอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับการพิจารณาความผิดต่อผู้กระทำความผิด ในฐานะ การค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก โดยสอดคล้องกับสัญญาสากลต่างๆ ที่คู่ภาคีได้ลงนาม.

มาตรา 12 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของสองประเทศ จะร่วมมือกันเก็บค่า และแลกเปลี่ยนข้อมูล และข่าวสาร และรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เช่น: เส้นทาง, สถานที่, เครือข่ายรูปแบบ และวิธีการค้ามนุษย์รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ค้ามนุษย์.

มาตรา 13 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของสองประเทศ จะต้องสร้างแผนการปกป้อง เพื่อรับประกันความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพยานบุคคล อันเนื่องมาจากการแก้แค้น หรือการข่มขู่ในระยะเวลาที่มีการพิจารณาคดี และหลังจากนั้น ตามที่เห็นสมควร.

การส่งกลับคืนประเทศ

มาตรา 14 ก) ในกานจัดส่งผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กกลับคืนประเทศ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องแจ้งรายชื่อ และข้อมูลด้านต่างๆของผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก โดยผ่านทาง การทูตล่วงหน้าให้คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ เกี่ยวกับการเตรียม รับ-ส่งผู้เสียหาย โดยเฉพาะ

ผู้หญิงและเด็ก กลับคืนประเทศ ซึ่งจะได้ดำเนินการ บนพื้นฐานการเห็นดีของสองฝ่าย โดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้,

ข) ผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ต้องเป็นบุคคลที่มีสำมะโนครัว หรือภูมิสำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือมีการรับรอง จากการปกครองท้องถิ่น ในประเทศที่รับ.

มาตรา 15 ก) คู่ภาคี จะถือเอาองค์การจัดตั้งของรัฐ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานดังกล่าวเป็นจุดประสานงาน เพื่อจัดตั้งปฏิบัติ รับ-ส่งผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กกลับคืนประเทศ.,

ข. จุดประสานงาน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้:

- 1) ตระเตรียมการรับ-ส่งผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กกลับคืนประเทศ.
- 2) ดำเนินการรับ-ส่งผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กกลับคืนประเทศตามแผนการที่ได้ตระเตรียมไว้.,
- 3) รับประกันความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กในขั้นตอนการรับ-ส่งกลับคืนประเทศ.
- 4) เอาใจใส่ติดตามการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.,
- 5) สร้างตั้งเครือข่ายข้อมูลข่าวสารเพื่อติดตามการดำเนินงานด้านกาค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย, องค์การจัดตั้งภายในประเทศ และสากลที่ทำงานปกป้องผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และองค์การจัดตั้งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.

การกลับคืนสู่สังคม

มาตรา 16 คู่ภาคี จะดำเนินการทุกวิธีทางเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กให้กลับคืนสู่สังคม และครอบครัวได้อย่างปลอดภัย, มีประสิทธิภาพ เพื่อฟื้นฟูเกียรติศักดิ์ศรี เสรีภาพ และความภาคภูมิใจของบุคคลดังกล่าว.

มาตรา 17 คู่ภาคี จะสร้างโครงการฝึกอบรมวิชาชีพ รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะชีวิตต่างๆเพื่อเพิ่มโอกาสทางเลือกในการดำรงชีวิต และการกลับคืนสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างโครงการฝึกอบรมปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่ฟื้นฟูพัฒนาผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.

การปฏิบัติงานร่วมกัน

มาตรา 18 ก) คู่ภาคี จะจัดตั้งคณะปฏิบัติงานร่วม เพื่อดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งมาจากองค์การจัดตั้งของรัฐ และองค์การจัดตั้งอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการด้านการค้ำมนุษย์.,

ข) คณะปฏิบัติงานร่วม จะมีการประชุมสามัญ หรือวิสามัญขึ้นกับความจำเป็น.,

ค) คณะปฏิบัติงานร่วม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้:

- 1) วางแผนดำเนินงานร่วมกัน และ จัดตั้งปฏิบัติ เนื้อหาสาระบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.,

2) ดำเนินงานร่วมกับคู่ภาคี ในโครงการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ ผู้หญิงและเด็ก.,

3) ประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ ทิศทางปฏิบัติ และขอบเขตการดำเนินงานที่จำเป็นอื่นๆ ในงานป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิง และเด็กตามเนื้อหาสาระบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.,

4) ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน ของคู่ภาคี และ รายงานผลให้การจัดตั้ง ที่เกี่ยวข้อง ของแต่ละฝ่ายทราบ อย่างเป็นปกติ.,

5) สร้างข้อเสนอ เพื่อส่งเสริมการร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างคู่ภาคี, ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิง และเด็ก., และ

6) ร่วมกับคู่ภาคีทบทวนการจัดตั้งปฏิบัติบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ในทุกๆ สาม ปี.

บทบัญญัติสุดท้าย

มาตรา 19 คู่ภาคี จะพยายามแก้ไขข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการตีความหมาย และการปฏิบัติบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ด้วยการเจรจา.

มาตรา 20 บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ สามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้ โดยการตกลงเห็นดีด้วยกันระหว่าง คู่ภาคี.

มาตรา 21 ก) บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จะมีผลบังคับใช้นับแต่วันลงนามเป็นต้นไป.

ข) คู่ภาคี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สามารถยกเลิกบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ในเวลาใดก็ได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ โดยผ่านทางทูต และการยกเลิก จะมีผลบังคับใช้ หลังจากหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งยกเลิก.

เพื่อเป็นหลักฐาน, ผู้ตงหน้าที่ได้รับมอบหมายสิทธิอำนาจอย่างถูกต้องจากรัฐบาลของตน จึงได้ลงนาม ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.

ที่ บางกอก, วันที่ 13 กรกฎาคม 2005., ทำเป็นสองฉบับต้น, เป็นภาษาลาว, ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, ทุกฉบับมีคุณค่าเท่าเทียมกัน, ในกรณีที่มีความแตกต่างกันในการตีความหมาย ภาษาอังกฤษ จะใช้เป็นบ่อนอิง.

ตงหน้ารัฐบาลแห่ง
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

(ลงนามและประทับตรา)

เด กากันญา

รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

และสวัสดิการสังคม

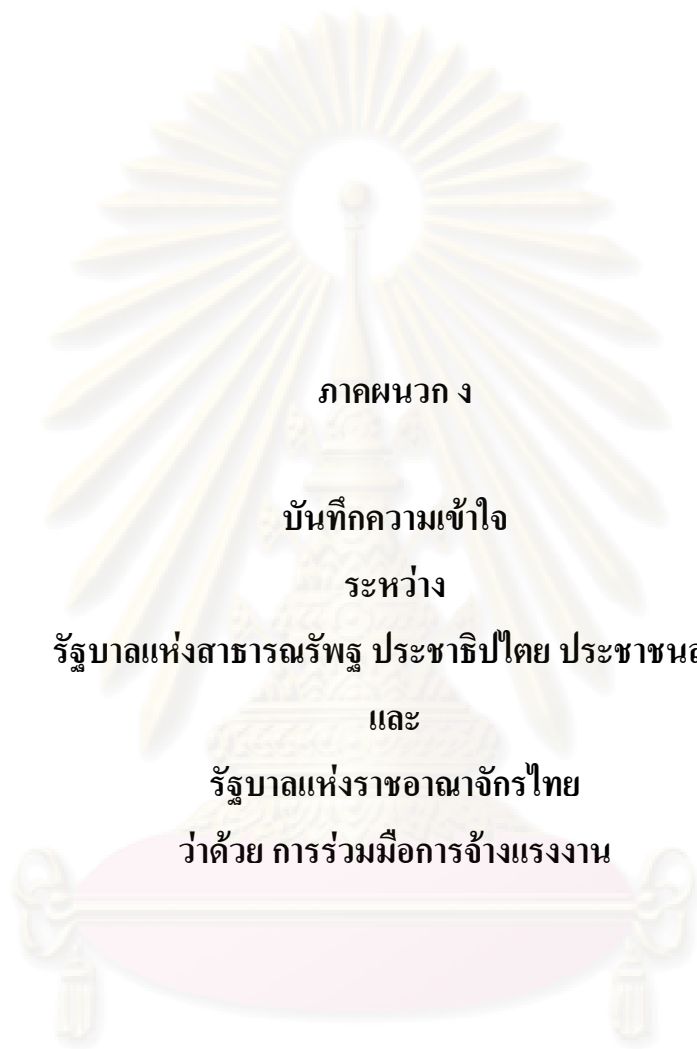
ตงหน้ารัฐบาล
แห่งราชอาณาจักรไทย

(ลงนามและประทับตรา)

ประชา มารินนา

รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพัฒนาสังคม

ความมั่นคงของมนุษย์

ภาคผนวก ง

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

และ

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

ว่าด้วย การร่วมมือการจ้างแรงงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกความเข้าใจ
ระหว่าง
รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
และ
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
ว่าด้วย การร่วมมือ การจ้างแรงงาน

รัฐบาล แห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาคี”

ด้วยความเป็นห่วงเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์ที่แพร่ขยายอย่างรวดเร็วในภูมิภาค และส่งผลกระทบต่อทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้งอันมีสาเหตุมาจากการจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมายอย่างกว้างขวาง.

ยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน “แถลงการณ์บางกอก ว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นที่ไม่เป็นไปตามระเบียบปี 1999”

ด้วยความปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ ได้ตกลงกันดังนี้:

วัตถุประสงค์ และ ขอบเขต

มาตรา 1

ภาคี จะดำเนินมาตรการที่จำเป็น โดยมีเนื้อหาสาระดังนี้:

- 1) ขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน.
- 2) มาตรการที่มีประสิทธิภาพ ในการส่งแรงงานกลับคืนภายหลังสิ้นสุดการจ้างแรงงาน หรือถูกเนรเทศโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ไปยังภูมิลำเนาเดิม.
- 3) การคุ้มครองที่เหมาะสมต่อแรงงานของสองฝ่าย.
- 4) การป้องกัน และปราบปรามการข้ามพรมแดนผิดกฎหมาย, การขายแรงงานเถื่อน และ การจ้างแรงงานผิดกฎหมาย.

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีได้รวมถึงขบวนการจ้างแรงงานอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายของภาคีอยู่แล้ว.

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

มาตรา 2

กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และ กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ตามวัตถุประสงค์ของบันทึก ความเข้าใจฉบับนี้.

มาตรา 3

ภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและ/หรือระดับรัฐมนตรี อย่างปกคติน้อยปีละครั้ง โดยพริคเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อ ปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.

มาตรา 4

อำนาจหน้าที่ และ ขั้นตอน

การจ้างแรงงานจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แต่ละประเทศเสียก่อน และ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะให้การอนุญาตดังกล่าว หลังจากที่ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ ระบุไว้ในกฎหมาย และระเบียบการของประเทศนั้นๆ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ อาจยกเลิก หรือ ถอนการอนุญาตที่ได้ให้ไปตามที่กล่าวไว้ในเบื้องต้นเวลาใดก็ได้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และ ระเบียบการที่เกี่ยวข้องภายในประเทศนั้น.

การยกเลิก หรือถอนการอนุญาตตามวรรคสองไม่มีผลกระทบต่อเรื่องใดๆที่ได้ปฏิบัติโดยสมบูรณ์ แล้วก่อนวันประกาศการยกเลิก หรือการถอน.

มาตรา 5

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของภาคี อีกฝ่ายหนึ่ง เกี่ยวกับความ ต้องการ การจ้างแรงงานจำนวน,ระยะเวลา,คุณสมบัติที่ต้องการ,เงื่อนไข และค่าตอบแทนที่ นายจ้าง งานเสนอให้.

มาตรา 6

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ต้องส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของภาคี อีกฝ่าย หนึ่ง โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ, ภูมิลำเนา, บุคคลอ้างอิง,ระดับการศึกษา และประสบการณ์อื่นๆที่ เห็นว่าจำเป็นสำหรับการพิจารณาของนายจ้าง.

มาตรา 7

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ต้องร่วมมือกับหน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง และองค์การอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สมัครงานที่ได้รับการคัดเลือกโดยนายจ้าง และได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามมาตรา 4 ดำเนินการ ที่ควมถึงเนื้อหาสาระดังนี้:

- 1) วิซ่า หรือเอกสารอนุญาตเข้าเมืองในรูปแบบอื่น.
- 2) เอกสารอนุญาตการรับเข้าทำงาน.
- 3) การประกัน หรือ การบริการสุขภาพ.
- 4) การชำระเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งกลับประเทศตามที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจของแต่ละประเทศ.
- 5) ภาษี หรือ อื่นๆ ตามประเทศที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้.

มาตรา 8

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ต้องรับผิดชอบทำบัญชีรายชื่อบุคคล ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ของสองประเทศจะเก็บรักษาบัญชีรายชื่อแรงงานที่ได้เสนอตัว หรือ มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างถูกต้อง ว่าได้เดินทางกลับประเทศ ในเมื่อสิ้นสุดการจ้างงานไว้อย่างน้อย 4 ปี นับแต่วันที่ได้ออกตัว หรือวันแจ้งเดินทางกลับประเทศอย่างถูกต้อง หรือ วันสิ้นสุดการจ้างงานเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงในการตรวจตรา.

การกลับคืน และ การส่งกลับ

มาตรา 9

เว้นเสียแต่ ได้กำหนดไว้อย่างอื่น, ระยะเวลาจ้างงานแต่ละคนจะมีกำหนดไม่เกิน 2 ปี หากจำเป็นให้ออนุญาต ให้ทำงานต่อได้เป็นระยะเวลาอีก 2 ปี จะอยู่ในกรณีใดๆก็ตามระยะเวลาจ้างงานแต่ละคนไม่เกิน 4 ปี และเมื่อครบ 4 ปีแล้วให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาจ้างงาน, นอกจากนี้การยกเลิกการจ้างงานก่อนกำหนดก็ให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาจ้างงาน.

แรงงานที่สิ้นสุดระยะเวลาจ้างงานแล้ว, จะสมัครเข้าทำงานได้ใหม่ก็ต่อเมื่อครบระยะเวลาห่างกัน 3 ปี ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาจ้างงานครั้งก่อน, เว้นเสียแต่ว่าบุคคลนั้นถูกยกเลิกการทำงานก่อนกำหนด โดยไม่ใช่ความผิดของตน.

มาตรา 10

ภาคี ต้องให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ เพื่อส่งแรงงานกลับคืนประเทศ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาจ้างงาน.

มาตรา 11

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่จ้างแรงงานจะจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งแรงงานกลับคืนประเทศของตน โดยให้แรงงานชำระเงินในแต่ละเดือนเข้ากองทุนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินเท่ากับ 15% ของเงินเดือน ของแรงงานคนนั้นๆ.

มาตรา 12

แรงงานที่มีจุดประสงค์จะเดินทางกลับคืนประเทศของตนมีสิทธิได้รับเงินสะสมที่ตนได้ชำระเข้ากองทุน เพื่อการส่งกลับเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ย ทั้งนี้ โดยยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อขอรับเงินสะสม ในกองทุนเพื่อส่งกลับคืน 3 เดือน ก่อนกำหนดการเดินทางกลับคืนประเทศของตน และกองทุนต้องส่งเงินสะสมคืนให้แก่แรงงานภายใน 45 วัน นับแต่วันสิ้นสุดการจ้างงาน.

มาตรา 13

ในกรณีที่แรงงานเดินทางข้ามพรมแดน ซึ่งอยู่ในระยะการจ้างงาน และผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ กำหนดไว้แล้ว ไม่ถือว่าเป็นการสิ้นสุด การอนุญาต ตามมาตรา 4 ที่ได้กำหนดไว้.

มาตรา 14

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่จ้างแรงงานจะเป็นผู้กำหนดขั้นตอน และเอกสารที่จะต้องใช้ในการยื่นคำร้องดังกล่าวตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 12.

มาตรา 15

สิทธิในการได้รับเงินสะสมคืนจากกองทุนเพื่อส่งกลับ จะเป็นการสิ้นสุด หากแรงงานมิได้เดินทางไปเสนอตัวต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศตนในเมื่อสิ้นสุดการจ้างแรงงาน.

มาตรา 16

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่จ้างแรงงานจะเป็นผู้ถอนเงินจากกองทุน เพื่อเป็นการใช้จ่ายในการส่งแรงงานกลับคืนประเทศ.

การคุ้มครอง

มาตรา 17

ภาคี จะคุ้มครองแรงงานตามที่ระบุไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น.

มาตรา 18

แรงงานของกลุ่ม “ภาคี” จะได้รับค่าจ้างแรงงาน และสิทธิประโยชน์อื่นๆตามที่แรงงานท้องถิ่นนั้นได้รับ ,ตามหลักการโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความเท่าเทียมกันทางเพศ,เชื้อชาติและศาสนา.

มาตรา 19

ข้อขัดแย้งแรงงาน ระหว่างแรงงาน กับ นายจ้าง ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานจะต้องได้รับการไต่ ถ่เถียงแก้ไข, โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย และระเบียบภายในของประเทศที่เป็น นายจ้าง.

การดำเนินการต่อการจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมาย

มาตรา 20

ภาคี จะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทุกอย่างภายในอาณาเขตของตน ที่จะต้องป้องกัน และปราบปรามการข้ามพรมแดนที่ผิดกฎหมาย, การขายแรงงานเถื่อน และจ้างแรงงานผิดกฎหมาย.

มาตรา 21

ภาคี จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์, การเข้าเมืองผิดกฎหมาย, การขายแรงงานเถื่อน และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย.

การตัดแก่นือหาสาระในบันทึก

มาตรา 22

การตัดแก่นือ และเพิ่มเติมข้อความใดๆ ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้, จะต้องทำขึ้นบนพื้นฐาน ความเห็นพร้อมร่วมกันของภาคีโดยผ่านทางกรทูต.

การยุติข้อขัดแย้ง

มาตรา 23

การยุติข้อขัดแย้งใดๆ ที่อาจจะเกิดจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ต้องได้รับการพิจารณาบนพื้นฐาน การปรึกษาหารือ,ฐานเพื่อนมิตรระหว่างประเทศภาคี.

การบังคับใช้ และการยกเลิก

มาตรา 24

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จะมีผลบังคับใช้นับแต่วันลงนามเป็นต้นไป เว้นเสียแต่ว่าภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เสนอขอยกเลิกโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร แก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง,การยกเลิกจะมีผลใช้ได้ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ได้แจ้ง.

โดยช่องทางพยานผู้ลงนามได้รับมอบอำนาจหน้าที่ จากรัฐบาลของตนให้ลงนามตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้.

ลงนามที่นครหลวงเวียงจันทน์,สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 2005 ตรงกับ พ.ศ. 2545 เป็นภาษาลาว และภาษาไทยรวมเป็นสองภาษาใช้เป็นหลักฐาน และมีคุณค่าเท่าเทียมกัน.

สำหรับรัฐบาล

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(ลงนามและประทับตรา)

สมพันธ์ แพงคำมี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

และสวัสดิการสังคม

สำหรับรัฐบาล

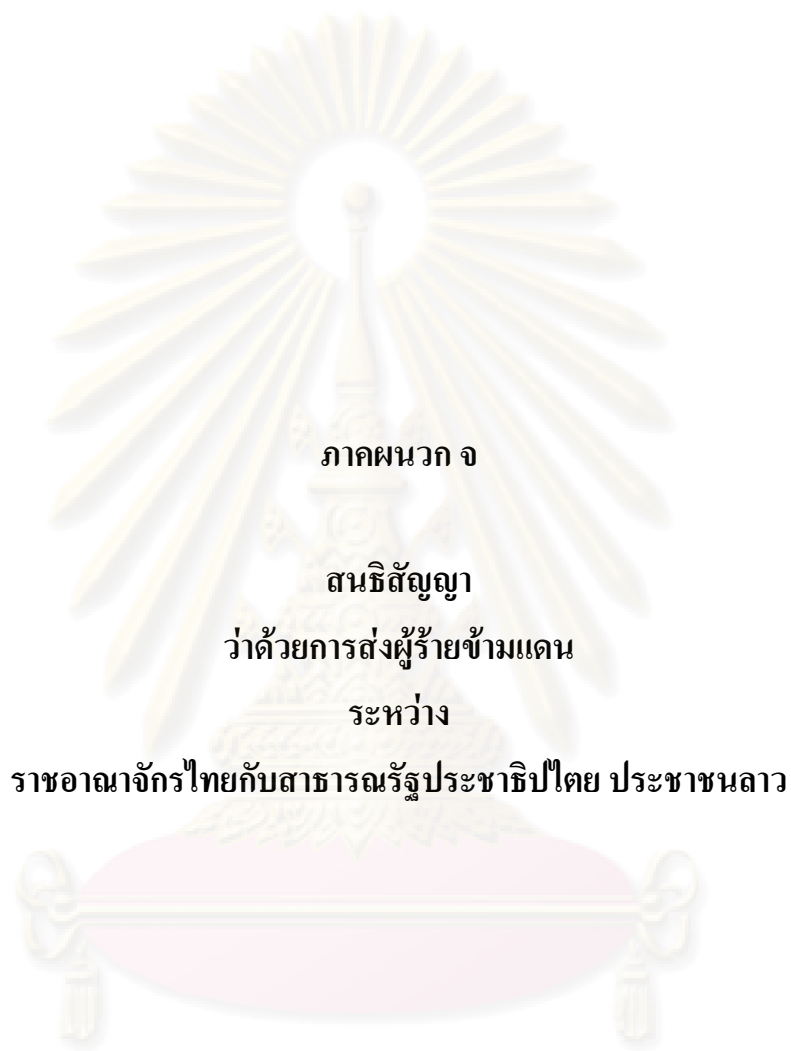
แห่งราชอาณาจักรไทย

(ลงนามและประทับตรา)

สุวัศ ลิขิตะพันธ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนธิสัญญา
ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน
ระหว่าง
ราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

.....

ราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (ต่อไปนี้จะเรียกว่า คู่ภาคี)
 ปรารถนาที่จะส่งเสริมความร่วมมือ อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างประเทศทั้งสองในการ
 ป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรม บนพื้นฐานของความเคารพอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน
 และผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยทำ สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

ข้อผูกพันในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติที่ระบุไว้ในสนธิสัญญานี้ คู่ภาคีตกลงที่จะส่งให้แก่กันและกัน
 ซึ่งตัวบุคคลที่พบในดินแดนของคู่ภาคีฝ่ายหนึ่ง ซึ่งต้องการตัวเพื่อฟ้องร้อง การพิจารณาคดีหรือ
 เพื่อกำหนดหรือดำเนินการลงโทษในดินแดนของคู่ภาคีฝ่ายหนึ่ง สำหรับการกระทำความผิดที่ส่ง
 ผู้ร้ายข้ามแดนได้

ข้อ 2

ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของสนธิสัญญานี้ ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามได้คือ ความผิดซึ่งลงโทษ
 ได้ตามกฎหมายของคู่ภาคี โดยโทษจำคุกหรือการกักขังในรูปแบบอื่นเป็นระยะเวลามากกว่า
 หนึ่งปี หรือโดยโทษที่หนักกว่า
2. ในกรณีที่คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกลงโทษจำคุก หรือกักขัง ใน
 รูปแบบอื่นโดยศาลของภาคีที่ร้องขอ สำหรับความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ จะให้ส่งผู้ร้าย
 ข้ามแดนกันได้หากระยะเวลาของโทษที่จะต้องรับต่อตามที่จะต้องรับต่อตามคำพิพากษา
 เหลืออยู่อย่างน้อยหกเดือน

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้ การวินิจฉัยว่าความผิดใดเป็นความผิดตามกฎหมายของคู่ภาคี จะไม่คำนึงว่ากฎหมายของคู่ภาคีได้กำหนดให้การกระทำที่ก่อให้เกิดความผิดนั้นอยู่ในประเภทเดียวกันหรือได้เรียกชื่อความผิดเป็นอย่างเดียวกันหรือไม่ก็ตาม
4. เมื่อให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน สำหรับความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ความผิดหนึ่งแล้ว อาจจะมีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในความผิดอื่นซึ่งระบุไว้ในคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เป็นไปตามเงื่อนไข สำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แม้ว่าจะไม่เข้าเงื่อนไขที่เกี่ยวกับระยะเวลาของโทษหรือคำสั่งกักขังที่ระบุไว้ในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้

ข้อ 3

เหตุผลสำหรับการปฏิเสธไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ได้รับการอนุมัติภายใต้สนธิสัญญานี้ในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาว่าความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยภาคีที่ร้องขอเป็นความผิดทางการเมือง ความผิดทางการเมืองในที่นี้จะไม่รวมถึงการปลงชีวิตหรือการพยายามปลงชีวิตหรือการประทุษร้ายต่อร่างกายของประมุขแห่งรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลหรือสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว
- (2) ภาคีที่ได้รับการร้องขอมีเหตุผลหนักแน่น ในอันที่จะสันนิษฐานว่าคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนมุ่งประสงค์ที่จะดำเนินคดี หรือดำเนินการลงโทษต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเพื่อดำเนินคดีทางศาลจะถูกกระทบโดยสาเหตุดังกล่าวข้างต้น
- (3) ความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นความผิดเพียงเฉพาะตามกฎหมายทางทหารของภาคีที่ร้องขอ และมีใช่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของภาคีดังกล่าว
- (4) การฟ้องร้องหรือการดำเนินการลงโทษสำหรับความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นต้องห้ามโดยเหตุที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายของคู่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอายุความ
- (5) ภาคีที่ได้รับการร้องขอได้มีคำพิพากษาต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวสำหรับความผิดเดียวกันก่อนมีคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 4

สาเหตุสำหรับการใช้ดุลพินิจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนอาจถูกปฏิเสธภายใต้สนธิสัญญานี้ ในสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) ภาคิที่ไ้รับการร้องขอมีเขตอำนาจตามกฎหมายเหนือความผิดที่อ้างถึงในคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและจะดำเนินคดีต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว
- (2) ในกรณีพิเศษ ภาคิที่ไ้รับการร้องขอแม้จะได้ตระหนักถึงความรุนแรงของความผิด และผลประโยชน์ของภาคิที่ร้องขอแล้ว ยังเห็นว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอาจไม่สอดคล้องกับข้อพิจารณาด้ำนมนุษยธรรมอันสืบเนื่องมาจากสภาพการณ์ส่วนบุคคลของบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว
- (3) ภาคิที่ไ้รับการร้องขอกำลังดำเนินคดีต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวสำหรับความผิดเดียวกัน

ข้อ 5

การส่งคนชาติข้ามแดน

1. คู่ภาคิแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ส่งคนชาติของตนข้ามแดน
2. หากการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่ได้รับการอนุมัติตามวรรค 1 ของข้อนี้ ภาคิที่ไ้รับการร้องขอจะต้องเสนอคดีนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อฟ้องคดีต่อไปตามคำร้องขอของภาคิที่ร้องขอ เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ ภาคิที่ร้องขอจะต้องส่งเอกสารและพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีให้แก่ภาคิที่ไ้รับการร้องขอ
3. แม้จะมีวรรค 2 ของข้อนี้บัญญัติไว้ ภาคิที่ไ้รับการร้องขอไม่ต้องเสนอคดีนั้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อฟ้องคดี หากภาคิที่ไ้รับการร้องขอไม่มีเขตอำนาจเหนือความผิดนั้น

ข้อ 6

ช่องทางการติดต่อ

เพื่อความมุ่งประสงค์ของสนธิสัญญานี้ คู่ภาคิจะติดต่อกันผ่านช่องทางการทูต เว้นแต่จะมีระบุไว้เป็นอย่างอื่นในสนธิสัญญานี้

ข้อ 7

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารที่ต้องการ

1. คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร และจะต้องแนบเอกสารต่อไปนี้
 - (ก) เอกสาร คำแถลง หรือพยานหลักฐานอื่นๆ เพียงพอที่จะระบุรูปพรรณสัณฐาน และที่อยู่ที่จะเป็นไปได้ของบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว
 - (ข) คำแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี
 - (ค) บทบัญญัติของกฎหมายซึ่งระบุงบค้ประกอบสำคัญ และที่กำหนดฐานความผิด ที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
 - (ง) บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดโทษสำหรับความผิด และ
 - (จ) บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดอายุความเพื่อการฟ้องร้อง หรือเพื่อการ ดำเนินการลงโทษสำหรับความผิด หากมี
2. คำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเพื่อการฟ้องร้องจะต้องแนบ
 - (ก) สำเนาหมายจับที่ออกโดยผู้พิพากษา หรือ อัยการ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจอื่นของภาคที่ ร้องขอ
 - (ข) พยานหลักฐานซึ่งให้เหตุผลของการจับและการให้มีการดำเนินคดีต่อบุคคลดังกล่าวรวมถึง พยานหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเป็นบุคคลเดียวกันกับที่ระบุไว้ในหมายจับ
3. เมื่อคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกพิพากษาว่ากระทำผิด จะต้องแนบ เอกสารเพิ่มเติมจากเอกสารที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ ดังต่อไปนี้
 - (ก) สำเนาคำพิพากษาของศาลของภาคที่ร้องขอ
 - (ข) พยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเป็นบุคคลเดียวกันกับที่อ้างถึงในคำ พิพากษาว่าได้กระทำผิด และ
 - (ค) คำแถลงที่แสดงว่าได้มีการรับโทษตามคำพิพากษาไปแล้วเพียงใด
4. เอกสารทั้งหมดที่นำส่งโดยรัฐที่ร้องขอตามบทบัญญัติของสนธิสัญญานี้ จะมีลายมือชื่อหรือตรา ประทับอย่างเป็นทางการ พร้อมแนบคำแปลเป็นภาษาของภาคที่ได้รับการร้องขอหรือภาษาอังกฤษ หรือฝรั่งเศส

ข้อ 8

ข้อเสนอสืบค้นเพิ่มเติม

หากภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาเห็นว่า ข้อเสนอสืบค้นที่เสนอมาเพื่อสนับสนุนคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่เพียงพอตามสนธิสัญญานี้ในอันที่จะพิจารณานุมัติการส่ง ภาคีฝ่ายนั้นอาจเรียกข้อเสนอสืบค้นเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าภาคีนั้นเพิกถอนคำร้องขอของตนโดยสมัครใจ อย่างไรก็ดี ภาคีที่ร้องขอย่อมไม่ถูกตัดสิทธิในการที่จะทำคำร้องขอใหม่เพื่อวัตถุประสงค์เดิม

ข้อ 9

การจับกุมชั่วคราว

1. ในกรณีเร่งด่วน คู่ภาคีฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งให้จับกุมบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวไว้ชั่วคราวได้ คำขอให้จับกุมตัวชั่วคราวจะกลายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยส่งไปยังภาคีที่ได้รับการร้องขอผ่านช่องทางการทูต หรือโดยผ่านองค์การตำรวจสากล
2. คำร้องขอจะประกอบด้วย รูปพรรณของบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว ที่อยู่ของบุคคลนั้นหากรู้ คำแถลงย่อเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดี คำแถลงว่าได้มีหมายจับหรือได้มีคำพิพากษาว่ากระทำผิดสำหรับบุคคลนั้นตั้งระบุไว้ในข้อ 7 และคำแถลงว่าจะได้ส่งคำร้องขอให้ส่งตัวบุคคลดังกล่าวข้ามแดนตามมา
3. จะมีการแจ้งผลของคำร้องขอแก่ภาคีที่ร้องขอโดยไม่ชักช้า
4. การจับกุมชั่วคราวจะสิ้นสุดลง หากภายในระยะเวลาหกสิบวันหลังการจับกุมบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของภาคีที่ได้รับการร้องขอยังมีไม่ได้รับคำร้องขออย่างเป็นทางการให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และเอกสารสนับสนุนที่จำเป็นตามข้อ 7
5. การที่การจับกุมชั่วคราวสิ้นสุดลงตามวรรค 4 ของข้อนี้ จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการส่งบุคคลดังกล่าวข้ามแดน หากมีการส่งคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และเอกสารสนับสนุนที่ระบุในข้อ 7 ตามมาในภายหลัง

ข้อ 10

การส่งมอบตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว

1. ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะแจ้งโดยไม่ชักช้าผ่านช่องทางการทูตให้ภาคีที่ร้องขอทราบถึงการวินิจฉัยของตนเกี่ยวกับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

2. หากการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้รับอนุมัติ ภาคีที่ได้รับการร้องขอ และภาคีที่ร้องขอจะวินิจฉัยโดยการปรึกษาหารือเรื่องการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน
3. ภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนบางส่วนหรือทั้งหมด
4. จะถือว่าภาคีที่ร้องขอได้เพิกถอนคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน หากมิได้รับตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวภายในสิบห้าวันหลังจากวันที่ได้ตกลงเรื่องการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว เว้นแต่จะได้ออกข้อบังคับไว้เป็นอย่างอื่นตามวรรค 5 ของข้อนี้ ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะปล่อยตัวบุคคลนั้นเป็นอิสระทันที และอาจจะปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนสำหรับความผิดเดียวกันนั้นได้
5. หากคู่ภาคีฝ่ายหนึ่งไม่อาจมอบหรือรับตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวภายในเวลาที่ตกลงกันด้วยเหตุที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตน ให้แจ้งให้คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ คู่ภาคีจะวินิจฉัยโดยการปรึกษาหารือถึงการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันใหม่ และให้นำข้อบทตามวรรค 4 ของข้อนี้มาใช้บังคับ

ข้อ 11

การเลื่อนการมอบตัวและการมอบตัวชั่วคราว

1. เมื่อบุคคลที่ถูกขอส่งตัวกำลังถูกดำเนินคดีหรือกำลังรับโทษในภาคีที่ได้รับการร้องขอในความผิดนอกเหนือไปจากความผิดซึ่งขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ภาคีที่ได้รับการร้องขออาจมอบตัวบุคคลดังกล่าวหรือเลื่อนการมอบตัวออกไปจนกระทั่งการดำเนินคดีเสร็จสิ้นลงหรือได้มีการรัฐโทษตามคำพิพากษาทั้งหมดหรือบางส่วนแล้ว ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะแจ้งแก่ภาคีที่ร้องขอเกี่ยวกับการเลื่อนใดๆ
2. ภายในขอบเขตที่กฎหมายอนุญาต และในกรณีบุคคลอยู่ในข่ายจะถูกส่งข้ามแดนได้ ภาคีที่ได้รับการร้องขออาจมอบตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเป็นการชั่วคราวให้แก่ภาคีที่ร้องขอเพื่อวัตถุประสงค์ในการฟ้องร้องตามเงื่อนไขที่จะตกลงกันระหว่างคู่ภาคี ทั้งนี้ บุคคลที่ถูกส่งตัวกลับมายังภาคีที่ได้รับการร้องขอ หลังจากการมอบตัวชั่วคราว อาจถูกมอบตัวคืนในที่สุดให้ภาคีที่ร้องขอเพื่อจะรับโทษตามคำพิพากษาที่กำหนดโดยเป็นไปตามบทบัญญัติของสนธิสัญญานี้

ข้อ 12

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากหลายรัฐ

หากมีคำร้องขอให้ส่งบุคคลคนเดียวข้ามแดนจากคู่ภาคีฝ่ายหนึ่ง และจากรัฐที่สามอีกหนึ่งรัฐหรือมากกว่า ภาคีที่ได้รับการร้องขออาจตัดสินใจว่าจะส่งบุคคลนั้นข้ามแดนให้ตามคำขอใดก็ได้

ข้อ 13

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการพิจารณาความผิดเฉพาะเรื่อง

1. บุคคลที่ถูกส่งตัวข้ามแดนภายใต้สนธิสัญญานี้ จะไม่ถูกควบคุมตัว พิจารณาคดีหรือลงโทษในดินแดนของภาคีที่ร้องขอสำหรับความผิดอื่นนอกเหนือจากความผิดที่อนุมัติให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และจะไม่ถูกส่งตัวข้ามแดนโดยภาคีนั้นไปยังรัฐที่สาม นอกจาก
 - (ก) บุคคลนั้นได้ออกจากดินแดนของภาคีที่ร้องขอภายหลังการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และได้กลับเข้าไปใหม่โดยสมัครใจ
 - (ข) บุคคลนั้นมิได้ออกไปจากดินแดนของภาคีที่ร้องขอภายในสามสิบวันหลังจากที่มีอิสระที่จะกระทำเช่นนั้น หรือ
 - (ค) ภาคีที่ได้รับการร้องขอได้ให้ความยินยอมกับการคุมขัง การพิจารณาคดีหรือการลงโทษบุคคลนั้นสำหรับความผิดอื่นนอกจากความผิดที่อนุมัติให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่รัฐที่สาม เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ ภาคีที่ได้รับการร้องขออาจขอให้มีการส่งเอกสารหรือคำแถลงซึ่งระบุไว้ในข้อ 7 รวมถึงคำให้การของบุคคลที่ถูกส่งตัวข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดนั้น
2. บทบัญญัติเหล่านี้จะไม่ใช้บังคับกับความผิดที่กระทำขึ้นภายหลังการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 14

การส่งมอบทรัพย์สิน

1. เท่าที่กฎหมายของตนอนุญาตไว้ และเมื่อได้รับการร้องขอจากภาคีที่ร้องขอ ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะยึดและจะส่งมอบทรัพย์สินพร้อมกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน
 - (ก) ที่อาจต้องใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือ

(ข) ที่ได้มาโดยผลของการกระทำความคิด และพบอยู่ในความครอบครองของบุคคลที่ ถูกขอให้ส่งตัวในขณะที่ถูกจับกุมหรือค้นพบในภายหลัง

2. ทรัพย์สินที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้จะส่งมอบให้ ถึงแม้ว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งได้ออมนิติแล้ว ไม่สามารถที่จะดำเนินการส่งได้ เนื่องจากบุคคลที่ขอให้ส่งตัวตาย หายสาบสูญ หรือหลบหนีไป

3. เมื่อทรัพย์สินดังกล่าวจะต้องถูกยึดหรือถูกริบในดินแดนของภาคีที่ได้รับการร้องขอ ภาคีที่ได้รับการร้องขออาจยึดทรัพย์สินนั้นไว้เป็นการชั่วคราว หรือส่งมอบให้โดยมีเงื่อนไขว่าจะส่งทรัพย์สินนั้นคืนเพื่อใช้ในคดีอาญาที่กำลังดำเนินอยู่

4. สิทธิใดๆ ในทรัพย์สินดังกล่าวซึ่งภาคีที่ได้รับการร้องขอหรือรัฐหรือบุคคลอื่นใดอาจได้มานั้น จะได้รับการคุ้มครอง ในกรณีที่สิทธิดังกล่าวนี้มีอยู่ ทรัพย์สินนั้นจะถูกคืนตามคำร้องขอ โดยไม่คิดภาระใดๆ ให้แก่ภาคีที่ได้รับการร้องขอ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายหลังการพิจารณาคดี

ข้อ 15

การผ่านแดน

1. เมื่อบุคคลจะถูกส่งข้ามแดนจากรัฐที่สามให้คู่ภาคีฝ่ายหนึ่งผ่านดินแดนของคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง คู่ภาคีอีกฝ่ายแรกต้องร้องขอต่อคู่ภาคีฝ่ายหลังเพื่อขออนุญาตในกรณีที่ใช้การขนส่งทางอากาศ และมีได้มีการกำหนดที่จะลงจอดในดินแดนของคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตเช่นนั้น
2. ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะอนุญาตตามคำร้องขอให้ผ่านแดนที่กระทำโดยคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง หากคำร้องขอนั้นไม่ต้องห้ามตามกฎหมายของตน

ข้อ 16

การแจ้งผลการดำเนินการ

ภาคีที่ร้องขอจะแจ้งให้ภาคีที่ได้รับการร้องขอในเวลาอันควรถึงข้อสนเทศเกี่ยวกับการฟ้องร้องการพิจารณาคดี และ การดำเนินการลงโทษต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวหรือการส่งบุคคลนั้นข้ามแดนต่อไปยังรัฐที่สาม

ข้อ 17

การช่วยเหลือและค่าใช้จ่าย

1. ภาคิที่ร้องขอจะปรากฏตัวในนามภาคิที่ร้องขอเพื่อดำเนินการตามกระบวนการที่เกิดจากคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
2. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในดินแดนของภาคิที่ได้รับการร้องขอจากการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจวบจนถึงเวลาส่งมอบตัวบุคคล ซึ่งจะถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้เป็นภาระของภาคินั้น

ข้อ 18

ความสัมพันธ์กับอนุสัญญาพหุภาคิ

สนธิสัญญาไม่กระทบกระเทือนสิทธิ และพันธกรณีที่คู่ภาคิมีอยู่ตามอนุสัญญาพหุภาคิใด

ข้อ 19

การระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาทใดที่เกิดขึ้นจากการใช้หรือการตีความสนธิสัญญานี้ให้ระงับโดยการปรึกษาหารือหรือการเจรจา

ข้อ 20

การสัตยาบัน การมีผลใช้บังคับ และระยะเวลา

1. สนธิสัญญานี้จะต้องได้รับการสัตยาบัน สัตยาบันสารจะแลกเปลี่ยนกันที่เวียงจันทน์ สนธิสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับสามสิบวันหลังจากวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันสาร
2. คู่ภาคิฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสนธิสัญญานี้เมื่อใดก็ได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งทราบโดยผ่านช่องทางการทูต สนธิสัญญานี้จะยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปอีกเพียงหกเดือน หลังจากวันที่คู่ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งได้รับการแจ้งดังกล่าว การบอกเลิกจะไม่กระทบกระเทือนต่อกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดๆ ซึ่งได้เริ่มขึ้นก่อนที่จะมีการแจ้งดังกล่าวเพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐแต่ละฝ่ายได้ลงนามสนธิสัญญานี้ ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเตพฯ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542

เป็นภาษาไทย ลาว และอังกฤษ ภาษาไทย และ ลาวถูกต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างในการตีความให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์

สำหรับราชอาณาจักรไทย

สุรินทร์ พิศสุวรรณ

(นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สมสะหวาด เล่งสะหวัด

(นายสมสะหวาด เล่งสะหวัด)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายเฉลิมชัย ชัยมนตรี เกิดเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2506 ที่บ้านดงนาโสก อ.สีโคดตะบอง จ.นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว

วุฒิการศึกษา: สำเร็จการศึกษาวชิราวุธวิทยารุ่นที่ 5 ของคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เมื่อปี พ.ศ. 2539

ประสบการณ์: เริ่มเข้าทำงานเมื่อปี 2530 เป็นผู้ช่วยงานบริหารที่ เมือง (อำเภอ) สีโคดตะบอง ต่อมาปี 2532 ไปเป็นเจ้าพนักงานพัฒนาชนบท (volunteer) ประจำแขวงไชยะบูลี จากนั้นได้เข้าศึกษาคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวในปี 2539 ได้ย้ายเข้ามาทำงานที่กระทรวงยุติธรรม เป็นรองแผนกบริหาร เป็นหัวหน้าแผนกสัญญาและนิติกรรมตามลำดับจากนั้นถูกแต่งตั้งให้เข้ามาดำรงตำแหน่งรองกรม (รองอธิบดี) ทะเบียนศาล (Deputy of public Notary department) กระทรวงยุติธรรม ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจนถึงปัจจุบัน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย